Anı

NAZLI ERAY

Tozlu Altın Kafes

Yaşamımdan Anılar

DK

Nazlı Eray, Ankara'da doğdu. İngiliz Kız Ortaokulu, İstanbul Arnavutköy Amerikan Kız Koleji ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde okuduktan sonra Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'nda tercüman olarak çalışmaya başladı. Çeşitli gazetelerde köşe yazarlığı yaptı. Edebiyatçılar Derneği'nin kurucuları arasında yer alan Eray, Türkiye Yazarlar Sendikası ile Uluslararası Yazarlar Birliği (PEN) üyesi ve 1977 ve 1978 yıllarında Yaratıcı Yazın dersleri verdiği ABD Iowa Üniversitesi'nin Onursal Üye'sidir.

Yazmaya 1959'da henüz ortaokuldayken kaleme aldığı öyküsü "Mösyö Hristo" ile başlayan Eray'ın ilk öykü kitabı Ah Bayım Ah 1975'te çıktı. "Laz Bakkal" başta olmak üzere pek çok öyküsü kültleşti. Sayıları otuzu bulan öykü ve romanlar yanında altı tane de çocuk kitabı yazan Nazlı Eray, "Karanfil Gece Kursu" öyküsüyle 1988 Haldun Taner Öykü Ödülü'nü, *Aşkı Giyinen Adam* (2001) romanıyla 2002 Yunus Nadi Roman Ödülü'nü, 2009 yılında Türk Kütüphaneciler Derneği En İyi Romancı Ödülü'nü aldı. Başkent Rotary Klübü'nün Meslek Ödülü'ne layık görüldü (2010).

Nazlı Eray'ın öykü, roman ve oyunları pek çok dile çevrildi. *Erostratus* (1977) adlı oyunu, Sartre, Montaigne, Camus, Unamuno, Pessoa ve Bauer'in Erostratos yorumlarıyla birlikte *Blood and Ink*'te ("Kan ve Mürekkep") yer aldı. Bazı öykülerinden kısa film ve televizyon dizileri yapıldı. "Monte Kristo" ve "Rüya Sokağı" öyküleri 2005'te İtalyan yönetmen Angelo Savelli tarafından *L'ultimo Harem* (*Son Harem*) adıyla oyunlaştırıldı, İtalya ve Türkiye'de sahnelendi.

Tozlu Altın Kafes

Yaşamımdan Anılar

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN
NAZLI ERAY KİTAPLARI

Marilyn / Venüs'ün Son Gecesi

TOZLU ALTIN KAFES
Yaşamımdan Anılar

Yazan: Nazlı Eray

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ocak 2011 / ISBN 978-605-111-942-7
Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Yavuz Korkut
Baskı: Mega Basım, Baha İş Merkezi. A Blok
Haramidere / Avcılar - İSTANBUL
Tel. (212) 422 44 45

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Tozlu Altın Kafes

Yaşamımdan Anılar

Nazlı Eray

DK DOĞAN KİTAP

Bu kitabın yazılışı sırasında hep yanımda olan sevgili Necla Hisarkaya'ya ve kitap bittikten sonra en zor iş olan anıların toparlanması, istiflenmesi, kalbin içindeki çekmecelere yerleştirilmesinde bana yardımcı olan Işık Önoğlu'na çok teşekkür ediyorum.

Nazlı Eray

İstanbul'a

Giriş

Anılarımın bir bölümünü kaleme alırken, kimi anılarımın, yaşantımın bazı bölümlerinin geri çekilip saklandığını gördüm. Zorlamadım onları.

60'lı yıllar. Neredeyse çocukluk. Kalamış. Ege. İlk aşk. İstanbul'dan kaçış.

70'li yıllar. Ankara Gülhane Hastanesi'nde geçirdiğim upuzun iki buçuk yıl. Ölüme alışmak.

90'lı yıllar. Profesör Metin And ile yaptığım ikinci evliliğim. Kaçamadığım bir ökse.

İşte bunlar öne çıkan, yazılmak istenen anılardı. Ben de bir saç örgüsü gibi tarayıp bükerek hayatı ve her şeyi sizin için ördüm ve onları kâğıda döktüm. Anılarımda en önemli yeri İstanbul'un kapladığını gördüm. Şehir tüm görüntüleri, yaşanmışlığı, anıları ve eskiden gelen sesleriyle bütün benliğimi sarmıştı. Onun için 1960'ların İstanbul'unu ve 2010'un İstanbul'unu da bu örgüye kattım. Şehir, insanları, mekânları, bütün duyguları ve görkemiyle, kimi zaman inleyerek, bazen esip bazen susarak, ışıklarını yakıp söndürerek, kararıp aydınlanarak, gecesi ve gündüzüyle hayatıma bir çerçeve oluşturdu.

Bu kitabı artık senli benli olduğum ve birçok sevdiğimi toprağında barındıran İstanbul'a ithaf ediyorum.

Anılarımın ufak fakat yoğun bir bölümünü uzun uzun

düşündüm. Ve onları siz okurlarıma aktarmaya karar verdim. Bir kısmını şu an, bir kısmını daha sonra.

Bu anıların bir kısmı çok eski yıllara ait ve artık unutulmuş şeylerdi. Ama bende derin izler bırakmışlardı. Size izleri yazdım. Seçtiğim bazı bölümler, hatıra defterlerinden size aktarıldı. Bire bir o gün yaşandıkları gibi. Bu anıları yazarken şunu gördüm ki, insan hayatı hiçbir zaman tam olarak karşıya aktarılamıyor. Bir nehir gibi insanın kollarından, parmaklarının arasından akıp gidiyor.

Benim size aktardığım anılar, güneşli bir sabah vakti bir iç odanın kalın tül perdesinin bir ucu hafif kaldırıldığında içeriye sızan ışık huzmeleri gibi...

Kimi görünür, kimi görünmez. Geçmişin değişik gölgeleri.

Bir varmış, bir yokmuş.

Yaşadıkça bir kuş öter

Hayatımın bir turnusol kâğıdı gibi renkten renge dönüştüğü yıllar. İlkgençlik, ilk aşk. İnsan ne kadar uğraşsa, bulabilir mi artık o heyecanları, bulamaz. Ege'nin ruhumdaki büyüsü, bana Caddebostan'ın ağaçlıklı bir kır olduğu yıllar anlattığı Arthur Rimbaud'nun dünyası. Gözlerimde ışıl ışıl yanan İstanbul'un günbatımı. Camlara yansıyan çocukluğun kırmızı ve aydınlık renkleri. Geceyarısı Kalamış iskelesi, yakılan bir sigara, yakamozlara dalan bir çift göz. Aşkın bir jilet gibi kalbimi dilim dilim doğraması. Üzüntü ve acı içinde, âşık olduğum şehirden bir gece treniyle kaçışım.

Bozkıra doğru gidiş.

Babam orada. Bir gece istasyonunda trenin arkasından el sallıyor.

Ankara. Soğuk karlı geceler. Eymir Gölü'nün orada bulduğum, yakaladığım, iki avucumda tutmaya çalıştığım huzur.

Selda Bağcan'ın sesi çınlıyor: "Gesi bağlarında..."

Eski Gülhane Hastanesi.

Gözlerimden yaşlar akıyor. Boğulacak gibi oluyorum bu şarkıyı dinleyince. Burnumda, boğazımda tüpler, yatağa bir hançerle çakılmışım sanki. Ölüm her gece yakınımda, rüzgâr gibi bir şey.

Metin And ile evli olduğum yıllar. Altın bir kafeste miyim yoksa tuhaf bir tuzak mı kurdu hayat bana? Evde bulduğum büyülerden korkuyorum. Oysa bir oyun belki de yaşadığım

bu hayat. Gazeteciler, radyocular, televizyoncular, aktörler, balerinler, sihirbazlar. Rengârenk bir dünyanın içinde tutsağım. Kapıları açıp dışarıya koşmak, uzaklara kaçmak, pencerelerden uçup gitmek istiyorum.

Büyülü kitaplarla dolu dev salon, tuhaf yeşil bitkiler, hayatımda bir daha hiç izleyemeyeceğim için acı duyduğum sihirbaz filmleri, baleler, danslar, mazurkalar, tiyatro oyunları.

Çankaya sırtlarına doğru uzanan yola bakan çiçekli balkonum. Sabah öten kanaryalar. Mutfakta içtiğim yalnızlık kahvesi. Karlı bir günde deli gibi sokaklarda dolaşıyorum. Kaçmışım evden öğleden sonra.

İstanbul.

Yeniden buluyorum onu.

Sevdiklerim yok artık. Şehri yudum yudum içiyorum, hastanedeki ameliyat sonrası susuzluğum gibi bu şehre susamışım.

Samsara. Ölümden sonra yaşam; sürdüğüm parfümün adı.

Samsara.

Pek çok şeyi açıklıyor bana.

İstanbul'da dolaşıyorum. Bir başka dünyanın şarkılarını dinliyorum.

Her sabah bir kuş öter benim için.

Hangi şehirde olursam olayım.

Yaşadıkça bir kuş öter her sabah. Duyarın onu.

İstanbul

Yeniden bulduğum şehir

Bir şehri yeniden bulmak, uzun yıllar sonra yeniden eski zamanın sokaklarında yürümek, direksiyonu kırıp geri vitese takarak ilkgençliğe doğru hızla gitmek. Anıların ipekten bir balık ağı gibi ayaklarıma dolanması, Beyoğlu'nun orta yerinde tökezlemek. Sıcak bir havada elimdeki vişneli kaymaklı dondurmayı yalarcasına İstanbul'u yalamak, o dondurmanın ağzımdaki nefis tadı, bana verdiği serinlik...

"İstanbul'u yalıyorum, tadına doyamıyorum" diye düşündüm.

Bir şehri yeniden bulmak. Ama bu şehirde artık eski insanlarımın çoğu yok. Bana Anadolu yakasının sabah seslerini öğreten babaannem yok, annemle babam soğuk bir mezar taşının üstündeki iki isim artık. Mustafa amcamı arasam da bulamam, çoktan toprağa karışmış, o serüvenlerle dolu ruhu belki çoktandır huzurlu bir ağaç olarak dünya yüzünde yaşıyor olabilir. Bu ağaç, gece rüzgârı yapraklarını hışırdattıkça, genç yaşta bir şilebin kömürlüğünde kaçak olarak gittiği Amerika'yı, 1945 yılının New York'unu, savaş patlayınca geminin sığındığı Tahiti Adası'nı ve orada tanıdığı esmer tenli, sessiz ve şefkatli, Gauguin'in resimlerindekilere benzeyen kızları, yaşlı kadınları düşünür.

Belki bir gün bulurum bu ağacı ve gölgesinde otururum. O zaman ağaç, yapraklarını hışırdatan rüzgârın da yardımıyla bana yaşamın gizli kalmış bazı bölümlerini anlatabilir. O ağacı

bulmalıyım, Mustafa amcamı bulmalıyım diye düşünüyorum.

Hiç kimse yerinde yok. Eskiler çekip gitmişler. Ama sokaklarda dolaşırken onların hâlâ bir şekilde bu şehirde varlıklarını sürdürdüklerini biliyorum.

Annem acaba mezarının üstünde gördüğüm kırmızı gül mü?

Bir iki şey fısıldadım o kırmızı güle, hiç sesini çıkartmadı.

Zaten uçsuz bucaksız mezarlık sessizdi, arada bir öten bir karganın sesi geliyordu koyu renkli servilerin arasından.

O kırmızı gül annem olsa mutlaka konuşurdu.

"Kendime gelmek için bir çay içmeliyim" derdi. "Şu panjurları biraz kapatalım. Yatağımı salona getirdim, burada daha rahat yatıyorum, şu gözlüklerimi ver bana" derdi. "Baban az sonra gelir. Abdi İpekçi Caddesi'nde şöyle bir yürüyüşe çıktı. Bu sıcakta yorulmuştur. Sen bir kahve içer misin? Bana hayatını anlat. O yaşlı adamla evlendin. Dırıltı dinlemek için mi? Gözlüğümü temizlemem lazım. Camı krem olmuş" derdi.

Bambaşka şeyler de söylerdi. Beni bana anlatır, beni merak ederdi.

"Nasıl yaptın öyle bir evliliği anlamıyorum" derdi. "Bir yaşlı adamın kaprislerini çekmek ne kadar zordur. Hele onu kırk yaşından sonra tanımışsan... Her neyse, Ankara nasıl?"

Evet, o kırmızı gül annem olsaydı bir çırpıda bütün bunları bana söyleyebilirdi.

Ama o sessizdi. Parçası olduğu yemyeşil otların, ulu servi ağaçlarının, çevreyi kaplamış olan aynısefa çiçeklerinin, dilsiz doğanın bir uzantısıydı.

Birkaç gün üst üste gidip bakmıştım ona.

"Ya annemse? Ya bir şey fısıldarsa rüzgârla birlikte kulağıma?"

"Anne sen haklıymışsın" dedim yavaşça. "Evliliğimden çok çektim."

Durdu bir an.

Tüm gücümle kırmızı güle odaklanmıştım.

"Biliyor musun" dedim. "Pazar günleri, öğleden sonraları çok sıkıcı oluyordu Ankara benim için. O kocaman, kitaplar ve değişik objelerle dolu evden, sanki içine yılların yığılmış olduğu, perdeleri çekilmiş loş salondan, evi bekleyen yaşlı bir mağara ejderini anımsatan kocamdan bunalırdım. Ah; hele o pazar akşamüstleri..." diye tekrarladım. "Şehir sanki boşalmış olurdu, sessiz ve kocaman güneşli alanlarla dolu olurdu. Cadde bomboş, ara sokaklar kımıltısız öylece dururlardı."

"Evden kaçıp dışarıya çıkmak için bir fırsat kollardım. Yaşlı Ejderha öyle kolay bırakmazdı beni evden dışarıya. Aramızda sessiz bir gerginlik olur, bu gerginlik kocaman salona, saksılardaki tozlu yeşil süs bitkilerine, camlı büfenin içine, duvarlardaki rafları dolduran binlerce kitaba ve kasede adeta sızar, bu kalabalık ev üstüme üstüme gelirdi sanki.

"Köşedeki piyanonun üstünde bir kurukafa dururdu. Onu ilk gördüğümde irkilmiştim. Gerçek bir kurukafa idi bu. Polonya'daki bir toplama kampından gelmişti. Gece olunca içinde bir ışık yanardı. Kurukafanın karanlık ve bomboş gözleri salona bakar, duvardaki Japon tiyatro maskeleriyle konuşmak isterdi sanki."

Güle doğru hafifçe eğildim.

"Çatık kaşlı, canlı renkli, kireç beyazı Japon maskeler suskundular anne" dedim. "Pek yüz vermezlerdi Polonya'daki Dachau Toplama Kampı'ndan gelmiş kurukafaya."

Gülün bir yaprağı hafifçe kımıldamıştı sanki. Birden heyecanlandım. Ama esmeye başlayan akşamüstü yelinden olmalıydı bu.

"Kurukafa, 'Kaç!' derdi sanki bana. 'Çık dışarıya. Şu akşamüstünü yaşa. Henüz gölgeler uzamaya başlamadı dışarda. Arkadaşına git.' "

"'Hangi arkadaşıma?' "

"'Yan sokakta oturan yaşlı kadına. Merak ediyor seni. Bekliyor sabahtan beri gelirsin diye. Taze kahve çektirmiş senin

için. Bekliyor. Koş, git ona. Biraz konuş, rahatla. Saatine bakıp duruyor. Biliyor çok sıkıldığını evin içinde. Hele pazar günleri... Hadi, fırla, git!'"

"Yaşlı Ejderha salonun dip köşesindeki eski koltuğuna gömülmüş oturuyor olurdu. Elinde bir kitap, bir televizyon kumandası, yanında bir bardak buzlu viski.

"'Ben biraz dışarıya çıkıyorum...'

"'Nereye gidiyorsun? Çok sıcak değil mi hava?'

"'Gölgeden yürüyeceğim.'

"Bir sessizlik oraya buraya dolanarak salonda dolaşır, aralık balkon kapısından çıkıp giderdi.

"'Sıkıldın mı?'

"'Sıkılmadım. Bir dükkâna bakacaktım.'

"'Bana dondurma al gelirken, çok canım istedi.'

"'Peki.'

"Fırlardım kapıdan dışarıya. Merdivenleri koşarak iner, apartman kapısının dışındaki özgürlüğü içime çekerdim.

"'Dondurmacı bulmalıyım. Eritmeden götürmeliyim onu eve. Uzaktan alamam dondurmayı. Bu havada erir. Bilerek istedi onu...'

"Hızlı adımlarla yan sokağa sapardım. Köşedeki apartmanın demir kapısına tutunur, zili üst üste çalardım. Apartmanın içinin bütün ışıkları yanardı bir anda. Kendimi özgür bir ülkenin sınırından geçmiş gibi hissederdim bir an. Üstümdeki o tanımlayamadığım manevi baskı kalkmış olur, inanılmaz bir rahatlık hissederdim.

"Yukarıdan yaşlı kadının sesini duyardım.

"'Kim o?'

"'Benim.'

"'Gel yavrum. Bekliyordum seni. Merak ettim.'

"Aydınlanmış merdivenleri koşarak çıkar, açık kapıdan içeriye girerdim."

Sustum.

Gül sanki dinliyordu beni.

"Yarın" dedim. "Yarın anlatacağım gerisini. Şimdilik hoşça kal anne."

Ayrıldım oradan.

Galata

Konak Cafe

Galata'nın eğri büğrü, daracık sokaklarına dalıyorum. İki yanımda elektrikçiler, camekânlar, ampulleri yakılmış kristal avizelerle dolu lambacılar, eski apartmanlara çıkan kirli sarı, aşınmış merdivenler... Bir kılkurdu, bir bağırsak solucanı gibi kıvrılarak yürüyorum bu daracık sokaklarda. Emiyorum bir yandan çevremi, bu eski Yahudi mahallesinde geçen çocukluğumun birkaç damlasını bulup yeniden yaşayabilirim umuduyla kalın bağırsağa benzeyen bu sokakların arasında dolaşıyorum, bir kapı arıyorum.

Sonunda buldum orayı, demir bir kapı bu. Çok eski bir apartman kapısı. Tüm gücümle itiyorum kapıyı, mermer merdivenli dar bir taşlığa giriyorum. Çıkıyorum merdivenlerden yukarıya. Bir asansör geliyor önüme. Daracık, ince uzun, koyu renk ahşap bir tabut gibi bu asansör. Giriyorum içine, en üst katın düğmesine basıyorum.

Asansör canlanıyor birden, yavaş yavaş yukarıya çıkmaya başlıyorum.

Binanın mafsalları gıcırdıyor sanki. Yukarıya doğru değişik bir yolculuk bu.

Asansör zınk! diye duruyor birden.

Kapıyı açıp çıkıyorum dışarıya. Zaman akşama yakın. Dünyanın en güzel yerlerinden birindeyim şu an. Büyülenmiş gibi bakıyorum çevreme. Galata Kulesi ışıklar içinde yanı başımda. Elimi uzatsam dokunabilirim ona sanki. Köp-

rü ışıklar içinde karşımda uzanıyor, Sarayburnu bana çok yakın. İstanbul yavaş yavaş gece için takılarını takmaya başlayan geçkince bir kadın gibi. Haydarpaşa Garı aydınlanıyor usul usul. Büyülenmiş gibi bakıyorum çevremdeki bu güzel dünyaya. Bir iskemle çekip, kuleye en yakın masaya oturuyorum. Bir fıstıklı dondurma söylüyorum. İstanbul ellerimin altında şu an. Dünyanın en güzel akşamlarından biri olmalı bu. Sol taraftan Eyüp sırtları görünüyor. Bu saatte karanlık oralar, gecenin siyah kadife örtüsü mezarlıkları, servi ağaçlarını ve tek tük ışıkları yanan evleri örtmüş.

Gözümü arkamdaki dev binanın gölgesine doğru kaydırıyorum. Aziz George Göz Hastanesi burası. Aydınlatılmış pencerelerinden içeride dolaşanlar, yataklarının kenarlarına oturmuş yaşlı insanlar, bastonla koridorlarda yürüyen körler görünüyor. Aziz George Göz Hastanesi'nde gece çoktan başlamış.

Fıstıklı dondurmamdan bir kaşık alıyorum.

"Dondurmamı getirdin mi?" diye soruyor Yaşlı Ejderha salonda oturduğu yerden.

"Getirdim" diyorum.

Yeniden evin içindeyim, kapıyı kapatıyorum ardımdan. Hapishanesine dönen bir mahkûmun ağırlığı var üstümde. Evin içinde uzun bir gece başlamak üzere.

Çaresizim.

Yaşlı Ejderha koltuğundan hafifçe doğruluyor.

İnanamıyorum. Yeniden bu eve, bu tutsaklığa döndüğüme inanamıyorum.

Galata Konak Cafe'nin terası, avucumun içinde tuttuğum ışıl ışıl İstanbul, önümde uzanan Galata Köprüsü neredeydiler?

Bir rüyadan mı uyanmıştım?

Yoksa başka bir rüyaya mı dalmıştım?

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Yaşlı Ejderha. Yerinden kalkmış, bana yaklaşmıştı. Merakla bakıyordu yüzüme.

"Daldın, gittin. Sanki burada değilsin?"

"Yok, buradayım" dedim. "Şu üstümdekileri çıkartayım."

Koridorun ucundaki yatak odasına doğru yürüdüm.

Odanın penceresinden Çankaya sırtlarına uzanan geniş cadde görünüyordu.

Yatağımın üstüne oturup yavaşça çoraplarımı çıkardım. Uzun gece önümdeydi. Aziz George Göz Hastanesi'nin loş koridorları gibi uzanıyordu önümde.

"Anne, gerçekten çok sıkıntı ve acı çektim evliliğimde" dedim. Kırmızı gülün yanına gitmiştim yeniden.

"Bunları, o evlilik süresince yaşadıklarımı sana anlattıkça rahat ediyorum. Eski yılları yeniden yaşıyorum, o zamanlar çözemediğim pek çok şeyi çözüyorum şimdi."

Durdum bir an.

"Aslında geçmişte kalmış, bitmiş her şey" dedim. "Birtakım olayları çözsem ne olur, çözmesem ne olur ki şimdi?"

"Ama kendimi daha iyi tanıyorum. Kızıyorum kendime. Ne kadar sabırlıymışım. Yıllar geçtikçe aradan, insan değişiyor, başka türlü oluyor. Şimdi yaşasaydım o olayları, hemen kaçar giderdim o evden" dedim.

Durdum bir an.

"Ama sanki bir ökseye yapışmış gibiydim. Tam dört yıl yaşadım o evde. Her şeyden kurtulmam altı yıl sürdü" diye mırıldandım.

Kırmızı gül hiç istifini bozmamıştı. Acaba dinliyor muydu beni?

Dinlemese bile onunla konuşmak beni rahatlatıyordu. Yaşamımın bir bilinmeyen bölümünü ona anlattıkça sanki geçmişin sırtıma yüklediği birtakım fazlalıklardan arınıyordum. Yeniden Galata'da olmak istiyordum. Konağın daracık asansörüne binip en üst kata çıkmak ve İstanbul ile yüz yüze gelmek istiyordum. Oradaki fıstıklı dondurmam yarım kalmıştı. Aziz George Göz Hastanesi'nin yan taraftan görünen yarı aydınlık pencerelerine bir göz atıp, yanıbaşımdaki ışık-

lar içindeki Galata Kulesi'ne bakarak, dondurmamı yiyip bitirmek istiyordum.

"Size su da getirdim efendim" dedi garson.

Getirdiği suyun kapağını açıp bardağa boşalttı.

Yüksek terastaki masamda oturuyordum. Garsonun getirdiği sudan bir iki yudum içtim. Hava biraz daha kararmıştı şimdi. Şehir daha da bir ışıklanmış, canlanmıştı sanki.

Bütün elmaslarını takmış, siyah kadife pelerinini omzuna atmış, kapıdan çıkmak üzere bir kadın gibiydi. Bir kutu fıstıklı dondurma alıp koşarak eve gittiğim günü, Yaşlı Ejder'i düşünmüyorum şu an. Çevreme bakınıyorum.

Masaların hepsi dolu. Bardak ve kaşık şıkırtıları geliyor kulağıma. Bir kahkaha. Birkaç fısıltı, bir konuşmanın ufak bir bölümü...

Yavaşça gözlerimi kapatıyorum.

"Aziz George Hastanesi sizi etkiledi" dedi bir ses yanıbaşımdan.

Gözlerimi açıp baktım.

Yan masadaki beyaz saçlı kadın kahvesini yudumluyordu. Gözleri bendeydi. Altmış yaşlarında olmalıydı. Bir yudum daha aldı kahvesinden. Benimle konuşanın o olduğunu anlamıştım.

"Evet" dedim. "Etkiledi beni bu eski göz hastanesi. Sanki bazı koridorlarda rahibeler dolaşıyor..."

"Evet" dedi kadın. "Rahibeler dolaşıyor, hastalara su veriyorlar."

"Hastalar etkiler beni" dedim. "Hayatımın iki yılını bir hastane odasında geçirdim. Bu hastanede gecenin oluşu bana o yıllarımı hatırlattı."

"Ne zaman kaldınız hastanede bu kadar uzun? Geçmiş olsun" dedi kadın.

"Uzun yıllar önce" dedim. "Çok gençtim o zamanlar. Ölümün kıyısından döndüm bir iki kez. Farkında bile değildim.

İnsan gençken aklına böyle şeyler gelmiyor."

"Evet" dedi kadın. "Neydi geçirdiğiniz?"

"Birkaç dakika içinde kendi kendine oluşuveren bir barsak düğümlenmesi" dedim. "Mekanik bir şey. Kurtulan çok azmış bundan."

"Korkunç bir şey!" diye mırıldandı kadın.

"Ultrasonun filan olmadığı yıllardı" dedim. "Yaşıyor olmam, şurada oturmam, bu güzel şehri gece vakti izlemem büyük bir şans."

"Bakmayın Aziz George Hastanesi'nin o tarafa" dedi kadın. "Hayata bakın, şu yaşayan şehre bakın."

"Bakıyorum. Zaten onun için geldim buraya" dedim. "Şehri gece çökerken yaşayabilmek için. Hastaneden çıktıktan sonra hayatımı çok iyi kullanacağıma dair kendi kendime söz vermiştim. Bu benim hayattaki ikinci şansımdı" dedim.

"İkinci şans" diye mırıldandı kadın. "Size ikinci bir şans verilmiş gerçekten. Nasıl, kendinizi hiç üzmeden, en iyi şekilde kullanabildiniz mi bari onu?"

Elimde olmadan güldüm.

"Ne gezer" dedim. "Bu mümkün mü? Kim yapabilir ki bunu? Şimdi düşünüyorum da kendimi üzecek pek çok şey yaptım. Ama yaşıyorum, her şeye açığım" dedim. "Hayat da galiba böyle bir şey..." dedi kadın.

"İzninizle" dedi, kalktı masasından. "Umarım gene karşılaşırız bir gün burada."

"Sık geliyorum buraya. Karşılaşabiliriz" dedim.

"Mutlaka karşılaşırız. Her gün gelirim buraya. Şehri seyretmek için" dedi.

İlgimi çekmişti söylediği. O da şehri izlemek için her gün buraya geliyordu demek. Bir şey soramadım ama. Beni selamlayıp yerinden kalkmış, terasın ucunda kaybolmuştu.

Yaşlı Ejderha

Müren Abla, iyi ki varsın!

Yaşlı Ejderha ile bir gece daha başlıyordu evde. Mutfakta duran, kafesteki kanaryam Pavarotti hafiften ötmeye başlamıştı. Bu benim için tarif edilemeyecek kadar büyük bir mutluluktu. Tüy döken kuş, ötmekten kesilmişti. Pavarotti bir daha hiç ötmeyecek diye üzülmeye başlamıştım.

Ama işte şimdi hafif hafif ötmeye başlamıştı. Kısa fakat tiz sesler çıkartarak ötüyordu.

"Pavarotti ötüyor! Pavarotti ötüyor!" diye sevinçle bağırdım.

Ejderha bir çocuğa bakar gibi yüzüme baktı.

"Ne mutlu sana!" dedi. "Başka derdin yok ki senin..."

Bir an suratıma bir tokat yemiş gibi oldum. O çocuksu sevincimi boğmuş, kursağıma tıkamıştı.

Bütün bunlar sessiz bir insan olduğum için, bana atılan laflara, kişiliğime yapılan çirkin imalara yanıt vermediğim için oluyordu.

Ejderha böyle konularda ustaydı. Eski karısıyla sürekli kavga ettiği için kavgaya alışkındı, belki de bir deşarj yolu olarak görüyordu bunu. Benim sakin halim onu çileden çıkartıyordu.

Bir sabah bana doğal bir şekilde,

"Sen hiç kavga etmiyorsun" demişti. "Kadınlar kavga eder halbuki."

Bu sözleri bende bir şaşkınlık yaratmıştı. Kavga etmek, yok yere bağırıp çağırmak, içini boşaltmak istiyordu belki de.

"Ben hiç kavga etmem" diye mırıldanmıştım. "Kavga etmek için evlenmedim ki."

Yaşlı Ejder yılların birikimi ve bir kadını çileden çıkartmayı iyice öğrenmiş olmanın ustalığıyla bir iki laf daha ediver-mişti.

Bağırmaya ve ağlamaya başlamıştım. O korkunç, karmakarışık, dev bir mağarayı andıran salon, maskeler ve kurukafa gözlerimin önünde dönmeye başlamıştı.

Boğuluyordum sanki.

Başım ağrımaya başlamış, göğsüm sıkışmıştı.

Ölüyordum.

Midem bulanıyordu.

Ejder memnundu. Kavga etmeyi, beni üzmeyi başarmıştı. Sigarasını yakmış, viskisinden koca bir yudum almıştı. Korkunç gecenin içindeydim. Nereden girmiştim bu garip dünyaya? Benim olmayan bu eve, bu beni ezen ve boğan eski salona nereden girmiştim? Odama gidip kapıyı kapattım. Başım zonkluyor, gözlerimden yaşlar akıyordu.

Eski zaman konsolunun arkasındaki pencereden Çankaya sırtlarına kadar uzanan yola baktım. İçime bir ferahlık geliyordu oraya bakınca.

O yolda koşa koşa gitmek, bu evden, her şeyden uzaklaşmak geliyordu içimden.

Yatağıma girip yattım.

Başucumdaki renkli taşlarla bezenmiş siyah ferforje lambayı yakmıştım. Düşünce ve hayal lambamdı bu benim. O odada yaşamaya çalıştığım fersiz gecelerimi aydınlatır, değişik ışıklar, kırmızılar, yeşiller, sarılar ruhumu oyalardı.

"İşte böyle Müren Abla" dedim karşımda oturan yaşlı kadına. Dikkatle dinlemişti anlattıklarımı.

"Kaçmak istiyorum. Kaçıp kurtulmak. Beni boğan o evden, içine büyüler yerleştirilmiş tuhaf bitkilerle dolu salondan,

sevmediğim o koca saksılardan, Ejder'in koridora dizilmiş eski ayakkabılarından, çevredeki darmadağınık kitaplardan, geceyarısı elden sigara düşünce yanmış koltuk kılıflarından kaçmak istiyorum."

Müren Abla bir sigara yakıp baktı gözlerime.

"Sakın bana söylemeden fevri bir şey yapma" dedi. "Koca o. Önemli bir şey. Bir konumun var. Sakın acele bir şey yapma."

İstanbul

Güve kanadı yelpaze

Yıllar sonra yeniden kavuştuğum şehirde, orayı terk etmeden önce oturduğum ahşap köşkün yerine yapılmış bir apartman dairesinde oturuyorum.

İstanbul'daki evimde uyandığım ilk sabah heyecan içindeydim. Bir süre yattığım yerden dışarıdan gelen kuş seslerini dinlemiş, tül perdenin arasından süzülen ışığa uzun uzun bakmıştım.

İşte uzun yıllar sonra kendi evimde, şehrin bir sabahına uyanmıştım. Ankara'da duyduğum sabah seslerinden değişikti burada duyduğum sesler. Nasıl değişikti tam bilmiyordum ama, iki şehrin sabahı ayrıydı.

Az sonra yatağımdan kalkmış, balkona çıkıp eskiden kocaman ağaçlarla dolu olan, şimdi bir otoparka dönüşmüş arka bahçeye bakmıştım.

Bu iki şehrin, benimle artık bütünleşmiş olan bu çok değişik iki coğrafyanın bedenimin üstündeki etkileri de değişikti.

Aslında yıllardır, Ankara'yı sırtıma giymiş ve o bozkır kentinde yaşamıştım. Ne kadar farklıydı, Bolu'yu geçince bozkırlardan oluşan çeyizini sermeye başlardı önüme.

Kimi zaman ürkütücü bir yağmurla, kimi zaman bir gökkuşağıyla karşılardı beni.

Hayatımın çoğu oradaydı. Yaşlı Ejderha'nın evinde geçen yıllarım, Müren Abla, bir apartman dairesinde konaklayan

Aşo, ağaçlıklı sokaktaki Necla'nın evi, o inanılmaz güzellikteki arka bahçesi, şehrin güzel akşamüstleri, Konur Sokak'ta yakalanan eski anılar ve Tunalı Hilmi'nin tıklım tıklım ilkbaharı oradaydı.

Ama İstanbul ele geçirmişti beni yeniden. Kocasından kaçmış bir kadın gibiydim. Kendimi yeniden İstanbul'un kollarına bırakmıştım.

Evin yanından aşağıya doğru Ege'nin sokağı uzanıyordu. Kalamış'ta bitiyordu sokak. Tam karşıda, köşede Todori'nin meyhanesi vardı. Ege beni oraya götürürdü. Ulu, yeşil ağaçların altında otururduk.

Bir kiliseye bitişik olan bu meyhane on yedi yaşımdayken büyülerdi beni.

Selahattin Pınar, birkaç yıl sonra bu meyhanede fenalaşıp kalp krizi geçirerek ölmüştü.

Her gün Ege'nin sokağından aşağıya yürüyordum. Uzun yıllar önce Ege'nin oturduğu tek katlı, kulübemsi evin yerinde dev bir "rezidans" yükseliyordu şimdi. Bütün İstanbul gibi Kalamış'a inen bu eski sokak da geçen yıllarla değişmişti. Ama gene de bozulmamıştı.

Ege'nin sokağıydı burası. Onun yoksul evinin bulunduğu sokak.

Ege

Kırmızı kaplı eski defter

Bugünü Ege'yi düşünmeye ayırdım. Bütün gün boyunca Ege'yi, on yedi yaşımdaki bu ilk aşkımı düşündüm. Yaşamımı kökünden etkileyip hayatımın akışını başka bir mecraya sürükleyen bu aşk bir ilk aşktan da öte bir şeydi. Hayatımı allak bullak etmiş ve beni bu şehirden kaçırmıştı.

Ege'yi düşünüyorum. Onunla birlikte yaptığımız şeyleri, o yılların Kalamış'ını, Ege'nin annesini, yeni kocasından olan Ege'nin küçük kız kardeşini, ablasını düşünüyorum.

Tuhaf şey, pek fazla şey kalmamış aklımda. Yoksa ben Ege'yle fazla bir şey yaşamadım mı? Mümkün mü bu? Hayatımda Ege'den sonra öyle yoğun şeyler yaşadım ki, Ege İstanbul'un, ilk aşkın, Kalamış iskelesinin merdivenlerine oturup sabaha kadar denizi seyretmemizin bir parçası olarak belleğimde kalmış.

Ama yaşadığım mutluluk çok yoğundu. Onun için çok büyük bir de acı yaşamıştım. Öyle bir acı ki, uykularımı etkilemişti o genç yaşımda ve hayatım boyunca uykusu az bir insan oldum.

Ege'yle çok sık ayrılıp barışıyorduk. Bu beni perişan etmişti. Yıllar sonra onun belki bir psikopat olduğunu anlıyorum. Belki de kadınları en çok cezbeden erkek türü. Öyleydi Ege işte. İçkisi, zayıflıkları, bunalımlarıyla yepyeni bir dünyaydı benim için. Bütün İstanbul'u, köşe bucaktaki meyhaneleri, Baylan Pastanesi'ni öğretmişti bana. Boğaz'daki

Moruk Cevdet'in atölyesi, Kuzgun Acar'ın atölyesi birlikte gittiğimiz yerlerden yalnızca birkaçıydı.

Ege deyince aklıma bir gece dünyası gelir. O zamanlar varolan Kalamış iskelesi, dalgaların kenardaki girintilere çarpışı, her geceyarısı evden usulca kaçıp merdivenleri heyecan içinde inerek Ege'yle buluşmam, Kalamış iskelesine gidişimiz... İkimize büyülü bir gece dünyası yaratmıştım. Onun içinde dünyanın en mutlu insanıydım.

Ege'yle hayatım çoğunlukla gece 12'de başlıyor, sabaha kadar Kalamış iskelesinin kenarındaki taşların üstünde oturuyorduk. Dalgaların sesi, gecenin sessizliği, bu büyülü dünya, yalnızca ikimizindi.

Beyoğlu'nu öğretmişti bana Ege. Vapura atlayıp karşı tarafa geçiyordum. Ne heyecan dolu, ne mutlu günlerdi onlar.

O günleri yeniden yaşamayı çok isterdim.

İlk aşk, o delice kalp çırpıntıları, "Bu benim erkeğim. Benim erkeğim bu" diyebilmek.

Ege bana Fransız şairlerini, Arthur Rimbaud'yu, Comte de Lautréamont'u –asıl adı Isidore Ducasse idi–, Marki de Sade'ı ve Baudelaire'i öğretmişti.

Alfred Jarry. Bok-bok-bok. Jarry'nin nihilizmi, *Kral Übü* adlı oyunu. Burjuva düzenine bir tekme.

Genç beynim bunları yudum yudum içiyordu.

Ben de Ege'ye eşi olmayan bir dünya veriyordum. Yakamozlarla aydınlatılmış bir gece dünyası, o zamanlar Caddebostan'daki boş çamlık arsalarda dolaşırken bulduğum yıkık, sanki sonsuza çıkan "abstre merdivenler", kavga ettiğimiz Taşlık Parkı. Kızıltoprak'taki eski köşkün balkonlu odasında bir iki arkadaşla oturuşumuz.

Ege'nin şu sözleri kulağımda:

"Onu seviyorum. Onda huzuru buldum."

Ah Ege, ne kadar zayıftın ve beni nasıl derinden yaralamıştın sonunda.

Seni Beyoğlu'nda, Baylan Pastanesi'nde aradığım bir günü düşünüyorum.

Garsonlar görmemişlerdi o gün seni.

Beyoğlu'nda dolaşmış, İnci Pastanesi'nde bir profiterol yemiştim. Birden çıkmıştın meydana. Her zamankinden daha şefkatli ve yumuşaktın.

"Sen buralara nasıl geldin?" diye merakla sormuştun.

Fuaye'ye gitmiş, karşılıklı oturmuştuk.

O zamanlar Beyoğlu bir başka mıydı? İstiklâl Caddesi daha mı değişikti?

Herhalde.

Her şey daha büyülü, yeni keşfedilen ve taptazeydi.

Çocukken annemin kolumdan tutup beni götürdüğü sokakları, naylon çoraplarını çektirdiği pasajları, Dandrino'nun şarküteri dükkânını, her gün önünden geçtiğimiz Narmanlı Yurdu'nu, Ege'yle dolaşırken bambaşka bir gözle görüyor, bütün bu mekânları, köşelere sıkışmış yarı karanlık meyhaneleri, içi yarı loş Baylan Pastanesi'ni aşkımın bu yepyeni coğrafyasına kazıyordum adeta. Beyoğlu, Bebek ve Kalamış. Ege'yle bu üçgenin içindeydim. Beyoğlu'ndaki bohem hayatın içine girmiştim. Ege'nin arkadaşlarının hepsini tanıyordum. Kimi şairdi, kimi Paris'e kapağı atmaya çalışan bir ressam, kimi varoluşçuluğu konuşan bir tiyatrocu... Hepsi Ege'nin arkadaşlarıydılar.

O zamanlar çok genç insanlardı bunlar. Belki yirmi bir, yirmi iki yaşındaydılar en fazla. Ege de Galatasaray Lisesi'nin son sınıfında takılmış kalmıştı. Ama derin bir kültür birikimi taşıyordu benim için...

İçki, hayatının büyük bir parçasıydı. Herkes sigara içiyordu o yıllarda.

Meyhanelerdeki garsonlar bu gençlerin dert ortaklarıydı. Kim hangi kıza âşık olmuş, kim niçin fazla içiyor, hepsini bilirlerdi.

Düşünüyorum. Bugün Ege'yi düşünüyorum. Onunla geçirdiğim hayatımın kısa ve yoğun bölümünü iyice hatırlamaya çalışıyorum. Ufak, kırmızı kaplı bir hatıra defterim vardı. Onu bulmalıyım. Onun içinde Ege'yle ilgili satırlar, o yıllardan izler olmalı. Ege'nin bir de fotoğrafı, sararmış defter sayfalarının arasına sıkıştırılmış durur.

Kim çekmişti o fotoğrafı? Ben çekmiş olmalıydım. Ege bana doğru geliyor karşıdan, yüzünde o gülümsemesi... Simsiyah giyinmiş. Her zamanki gibi.

O defteri bulmalıyım.

İstanbul'dan ayrılırken yanımda götürmüş olmalıyım o defteri. Kalamış vapur iskelesi artık yok. Eskiden upuzun bir iskele vardı Kalamış'ta. Sabahın ve öğleden sonranın belirli saatlerinde, içinden şık giyimli kadınların, çocukların, evine dönen erkeklerin indiği vapurların yanaştığı bir iskele.

Benim gece dünyam bu iskelenin kenarındaki taştan bir merdivendi. Ege'yle oraya oturur, dalgaların taş merdivenlere ve iskeleye çarptıkça çıkarttığı sesleri dinler, yakamozları, ayın denizin üstündeki oynaşan ışıklarını izlerdik. Gece benim dünyamdı. O zaman daha bilmiyordum bunu. Ama Ege'yi gecenin içine taşımıştım. Denize bu kadar yakın olmak bana sonsuz bir mutluluk veriyordu.

Neler konuşurduk, tam bilmiyorum. Ama her şey bir rüya gibiydi. Her gece Ege'yle bu rüyanın içine birlikte giriyorduk.

Yaşlı Ejderha

Las Vegas'ta uyuyan adam

Yatağımda uyandım. Sıcaktan ve havasızlıktan uyanmış olmalıydım. Odada her zaman olduğu gibi çok hafif bir ışık yanıyordu. Telefonun yanında duran annem ve babamın çerçevelenmiş fotoğraflarına, Yaşlı Ejder ile nikâhta, deftere imza atarken çekilmiş fotoğrafımıza baktım. Odanın diğer kısımları karanlıktı.

Solgun gece ışığının huzmesi fotoğrafları ve siyah bakalit telefonu belli belirsiz aydınlatmıştı.

Yaşlı Ejder odada yoktu. Yanıbaşımdaki saate baktım, sabahın dördüydü saat.

Her gece yaptığım gibi usulca yatağımdan kalkıp terliklerimi giydim. Uzun koridoru sessizce geçtim.

Dev salon aydınlıktı. Las Vegas gibiydi. Zaman durmuştu orada sanki. Yaşlı adam koltuğunda uyuyakalmıştı. Boş viski bardağı yanındaydı. Parmaklarının arasındaki sigara sönmüş, upuzun külü yere dökülmüştü.

Ejder'in karşısındaki dört ayrı ekranda dört ayrı görüntü bütün canlılığıyla devam ediyordu. Bir tanesi sihirbaz Salvano'nun nefis bir gösterisiydi. New York'ta bir sahnede olmalıydı illüzyonist Salvano. Zarif ve inanılmaz hareketlerle sürekli elindeki mendili bir güvercine döndürüp uçuruyordu. Bir süre izledim onu.

Yaşlı Ejder'in nefes sesi inişli çıkışlı bir şekilde odada, Japon maskelerinin arasında, kurukafanın yanında dolaşıyordu.

Bu onun yaşadığının tek belirtisiydi.

İkinci ekranda, bir polisiye film süregeliyordu. Üçüncü ekranda nefis bir bale vardı. *Kuğu Gölü* olmalıydı bu. Her gece onu seyrederdi. Dördüncü ekranda parazit ve kumlanma vardı yalnızca. Kaset çoktan bitmişti.

Yavaşça sigarasını elinden aldım.

"Burada hasta olacaksın!"

Bir süre sonra gözlerini açtı.

"Olmam hasta filan."

Onu koltuktan kaldırmak güçtü. Teker teker televizyonları kapattım. Salonun ışıklarını söndürdüm.

Yavaşça odama dönüp yatağıma yattım.

Neredeyse gün ağarmak üzereydi dışarıda.

Bir süre hafif aydınlanmış pencereye baktım. Yol Çankaya tepesine doğru uzanıyordu. Hiç kimsecikler yoktu çevrede. Sokak bomboştu.

Sırtüstü yatmış, tuhaf hayatımı düşünüyordum.

Yavaş yavaş gözkapaklarım ağırlaşmaya başlamıştı. Bir süre sonra derin bir sabah uykusuna daldım.

Gece hayatım çoğunlukla böyleydi; bir saatte uyanıyor, yere düşen bir sigara var mı diye salona gidip bakıyor, sonra da Las Vegas'ın ışıklarını söndürüp, Yaşlı Ejder'i koltuğunda uyuklarken bırakıp odama dönüyordum.

İstanbul, Ege, Feneryolu'ndaki eski, kullanılmayan tren yolu çok uzaklarda kalmıştı. Onları düşünüyordum artık.

Bazı geceler hastaneyi düşünürdüm. Ama çok ender. Her zaman değil.

Eski Gülhane

"Gesi Bağları"

Ne zaman Selda Bağcan'ın "Gesi Bağları"nı duysam, yıllar yıllar öncesine, Ankara'daki eski Gülhane Hastanesi'ndeki odama dönerim. Yatağıma mıhlanmışım, gece vakti; ya susuzluktan ya acıdan kıvranıyorum. Karnıyarık gibi yatıyorum yatağımda; burnumun bir deliğinden mideme inen bir tüp; burnumun diğer deliğinden de barsağıma inip oradaki yeşil sıvıyı boşaltan diğer tüp. Kalın tüpler bunlar, canımı yakıyorlar, nefes alamıyorum.

Gözüm başımın üstünde dalgalanan yuvarlak serum şişesine takılı.

Hastaneye ait, betonlaşmış, hiç kıpırdamayan, ilerlemeyen bir zamanın içindeyim. Sırtımın ortasına konan yastık batmaya başlıyor, yan dönmeye çalışıyorum. Bir kolumda tansiyon aleti takılı, damar yolu açılmış, serumun içine bir şeyler karıştırmışlar, veriyorlar bana.

Odam mutlaka kalabalık. Ama ben o sonsuz hastane gecelerini hep yapayalnızmışım gibi hatırlarım. Geçmeyen zamanla uğraşır dururum. Yalvarırım hemşireye bir Novalgin iğnesi için.

Belki biraz azalır ağrılarım, belki biraz nefes alabilirim.

Ölmek üzere olduğumu bilmiyordum. Ölebileceğim hiç aklıma gelmiyordu. Arada tüplerden bir öğürtü geliyor bana.

"Derin nefes al" diyordu yanıbaşımdan biri.

"Derin nefes al."

Karnımı demirden bir el hiç durmadan tarayıp duruyor.

Tesadüfen kurtulmuşum birinci ameliyatta. Ama bir yanlışlık yapılmış. Birkaç saat sonra ikincisini olacağım. Haberim yok. Kimsenin haberi yok. Vizitte anlaşılacak yapılan yanlışlık. Hatırlıyor muyum hastane günlerimi? Yıllara uzayan o uçsuz bucaksız hastane günlerimi, bakıcı Reşide Hanım'ı, gececi Süleyman'ı, "Paşa katı"nın başhemşiresini, bir yandan yerleri paspas yapıp bir yandan damara giren, şangur şungur o pansuman arabasını süren uzun boylu, yakışıklı bakıcıyı hatırlıyor muyum?

Reşide Hanım, seni hatırlıyorum. Nasıl da âşıktın o boylu poslu bakıcıya. Pansuman arabasının şangırtısı koridorda duyulunca hemen çekmeceden aynayı alır, şöyle bir yüzüne bakardın.

Ufacık tefecik bir şeydin. Boynun hafif yamuktu, sağ omzuna yapışık gibiydi sanki. Ama âşıktın.

O ürkütücü hastane odasına aşkı sokmayı başarmıştın.

Hissederdim yattığım yerden, onca acımın arasından senin kalp çarpıntılarını Reşide Hanım.

Adam hiç pas vermezdi sana. Adı İsmail'di. Sert bir erkekti. Damarımı bulup serumu takıverirdi.

Sen o anda bütün gücünle ona doğru akardın sanki. Sabaha karşı olurdu bütün bunlar.

Ne gecelerdi onlar Reşide Hanım. Aşkın, tutkunun, umudun, acının, ölümün birbiriyle sarmaş dolaş olmuş, odanın ortasında somut bir heykel gibi durduğu o geceler...

Senin aşkın ve umudun benim çaresizliğime ve acıma karışır, sabaha karşı hastane odasında, ölümün her kapıyı aralayıp içeriye baktığı o saatte hepimiz başka bir rüyanın ya da karabasanın içinde olurduk.

O geceler... Ve sonra bir gün evden getirilen ufak bir teyp. O yıllarda yeni bir şey. Bir teyp.

Düğmesine dokunuyor bir parmak ve odayı Selda Bağcan'ın sesi dolduruyor.

"Gesi bağlarında dolanıyorum..."

Yattığım yerden, beni çok uzaklara götüren, mıhlandığım yatağımdan çıkartan bu sese kulak veriyorum.

Ne güzeldi.

Şimdi ne zaman Selda Bağcan'ın sesini duysam, kendimi tutamam, ağlarım.

Birden mideme ve barsağıma inen tüplerin adını hatırladım:

Mideye inen tüp Levine tüpü. Barsağa inen tüp Müller-Abbott tüpü.

Evet, ne zaman Selda Bağcan "Gesi Bağları"nı söylese kendimi tutamam, ağlarım; eski Gülhane Hastanesi'ndeki bir odada, yüksekçe bir yatakta yatan o genç kadın için, onun o bitmeyen geceleri için, karnından çıkmış iki barsağın ucu, onun susuzluk çekişi ve hayatının başında, öylece orada yattığını düşündüğüm için gözlerimden bir iki damla yaş süzülür.

Damarcı İsmail ile Reşide Hanım'ın aşkı... Hastane odasındaki o betonlaşmış, kımıltısız zamanı bölen şangur şungur bir gürültüyle içeriye giren pansuman arabasının sesiyle vakit dediğimiz o tuhaf olgu birden hızlanıp geçmeye başlar, zaman odanın içinde dalgalanır, ben gözlerimin önünde yaşanan bu aşkı izlemeye başlardım.

Tek taraflı bir aşktı bu.

Reşide Hanım'ın gözlerinde, ufacık bedeninin kıvrımlarında, titreyen ellerinde, pembeleşen yüzünde görürdüm ben bu aşkı.

Damarcı İsmail kolumun üst kısmına bağladığı ince kırmızı hortumu sıkar, ilk vuruşta damarıma girerdi.

Ender konuşan bir erkekti. Belirgin bir çekiciliği vardı, upuzun boyluydu. Sırtında açık mavi bir bakıcı gömleği olurdu.

Bu aşkla hızlanan zaman bana biraz nefes aldırır, bazen İsmail'e bir Novalgin yaptırıp biraz rahatlardım.

Pansuman arabası odadan çıkıp gittikten sonra Reşide Hanım altıma bir sürgü koyar, sonra yatağın yanına yanağını dayayıp, bir an değişik bir dünyaya, hayallerine doğru kayıp giderdi.

Ege

Ege yatağımın altında neler düşündü?

Bugün gene Ege'yi düşünüyorum. Onunla ilgili hatıralarımı toparlamaya çalışıyorum belleğimin köşesinden bucağından. Unutmamışım onu. Ama anılar silikleşmiş, sözler etrafa uçuşmuş, her şey bir rüya rengine bürünmüş.

Ege'yi sevdiğim, delicesine sevdiğim günler, inanılmaz bir dünyanın içinde yaşıyordum. Bu dünya İstanbul'du. İçinde annem vardı, babam vardı, babaannem vardı, halam ve amcam vardı. Kardeşim Osman küçüktü, yanımdaydı. Böyle kalabalık ve mutlu bir dünyada yaşıyordum.

Ama bunların farkında bile değildim.

Bir sabah Ege, apartmanın merdivenlerini ikişer ikişer çıkarak, kimseye görünmeden bana gelmişti. Almıştım onu içeriye, heyecanla birbirimize bakıyorduk. Kapattığım kapının zili birden üst üste çalmıştı.

Durup kalmıştı Ege.

Yavaşça onu kapının önünden çekip içeriye götürdüm. Ege karyolanın altına girdi, yatak örtüsünü kenarlara sarkıtıp koşarak kapıyı açtım.

Gelen babamdı.

Hiçbir şey söylemeden içeriye girdi ve Ege'nin altına girdiği yatağın yanındaki koltuğa oturdu. Elinde bir gazete vardı. Onu açtı ve okumaya daldı.

Şaşkınlık içindeydim. Ne yapacağımı tam kestiremiyordum.

Şimdi düşünüyorum da babam mutlaka biliyordu Ege'nin yukarıya çıktığını.

Hiç istifini bozmadan gazetesinin sayfalarını çeviriyor, bütün sayfaları satır satır okuyordu.

Benden bir su istedi. Hemen getirdim.

Babam gazetesini bitirip bir kenara koymuştu.

"Şimdi kalkar" diye düşünüyordum. Yaşamımda hiç böyle bir gerilim yaşamamıştım daha önce. Ege babamdan yarım metre uzakta, yatağın altında yatıyordu.

Babam, başını hafifçe arkaya atmıştı. Uyuyacağını anlamıştım. Sabah uyuduğunu hiç görmemiştim. Ama işte derin bir uykuya dalmıştı babam.

Ellerini göğsünün üstünde kavuşturmuştu, öylece uyuyordu. Korkudan yerimden kıpırdayamıyordum.

Babam üç saat, gözleri kapalı, oturduğu yerde kaldı. Hiç kıpırdamadı yerinden.

Karşısında oturuyordum.

Üç saat sonra babam gözlerini açtı. Saatine baktı.

"Epeyce uyumuşum oturduğum yerde" dedi.

Aynaya bakıp saçlarını düzeltti. Kapıyı açıp dışarıya çıktı. Merdivenlerin sonunda kayboldu gitti.

Koşarak odaya dönmüştüm. Yatağın altına fısıldadım.

"Babam gitti. Çıkabilirsin Ege'm."

Ege yatağın altından çıktı.

Yüzü dehşet içindeydi.

"Deli oluyordum" dedi. "Sıkıştım. Ne yapacağımı bilemedim. Hayatımda böyle bir şey yaşamadım."

Ayağa kalkmıştı. Üstünü başını silkeledi. Koşarak kapıya doğru gitti. Merdivenleri beşer altışar atlayarak aşağıya indi, bir anda bahçenin ucunda yok oldu.

İşte unutulmayacak bir anı bu. Ege üç buçuk saat boyunca o yatağın altında neler yaşadı kimbilir?

Bu babamın bize, Ege'ye sessizce verdiği bir cezaydı. Yıllar sonra düşündüm bunu.

Ege'yle bu olayı çok konuşmuştuk herhalde. Kızgındı. Küçük düşmüş hissediyordu kendini üç buçuk saat yatağın altında hiç kıpırdamadan kalmakla. Yatağın altından çıkarkenki yüzünü anımsıyorum. Karmakarışıktı. Korkmuştu. İçine besbelli bir sıkıntı basmıştı.

Uçarak inmişti merdivenlerden aşağıya.

Yıllar sonra okuduğum bir kitapta, Casanova'nın başına böyle şeylerin geldiğini öğrenmiştim.

O günü unutamam.

Güneşli bir sabahtı. Babamın arkasındaki pencereden içeriye ışık doluyor, çatı katını aydınlatıyordu.

Sonradan o güzel ev yıkıldı ve benim şimdi bir dairesinde oturduğum apartman yapıldı.

Her sabah Ege'nin sokağından aşağıya yürüyorum. Denize doğru.

Eskiden onun oturduğu kulübemsi tek katlı evin yerine yapılmış olan on beş katlı gökdelene dikkatle bakıyorum.

Kimbilir kimler oturuyor şimdi o dairelerde?

Benim kuaförüm biraz yukarıda. Oraya giderim arada, saçlarımı taratırım. Bir kahve içerim.

Günlük konulardan sohbet ederiz. Aynada kendimi süzerim. Kimse bilmez benden başka o sokağın Ege'nin sokağı olduğunu.

Yaşlı Ejderha

Banyodaki büyü

Yaşlı Ejder'in evindeki kasvetli banyo bana hep bir sıkıntı verirdi. Küveti örten koyu mavi naylon duş perdelerini kapatınca içeride havasızlıktan boğulur gibi oluyordum. Çok eski zamanların perdeleriydi bunlar, kimbilir kimlerin çıplak bedenlerine değmişlerdi, öyle sönük dev balonlar gibi banyoyu kaplarlar, yatak odama yakın olan bu mekâna sıkıntılı bir hava, eskimiş bir renk verirlerdi. Banyoda çok vakit geçirir olmuştum. Bir gün marketten bir koku giderici almış, tuvaletin tam o kısmına takıyordum. Eğilmiştim. İşte o an çok garip bir şey oldu. Ufak delikten elime sürünerek jöle gibi bir şeyin kayıp geçtiğini hissettim. Artık tuvaletin kapısını kilitliyor, içeride uzun süre kalıp sifonu çekerek bu jöleyi yeniden yakalamaya çalışıyordum. O eritilmeye bırakılmış yağlı sabun parçası bendim. Yavaş yavaş eriyen, ufalan, biten... Yağlıydı. Bir denizanası, kaygan bir cenin gibi bir şeydi bu. Yakalamıştım onu ama çıkartamıyordum yerinden bir türlü. Olduğu yere yapışıyor, akan suyla büsbütün şişiyordu. Bir kör kuyunun içinde dönüp duruyordu. İnanmıştım, o bendim. O eriyip bittiği an, ben de tükenecektim.

Böyle bir ruh hali içindeydim.

Kimin oraya attığını tahmin ettiğim bir büyüydü bu. Ya da benim hayal gücümün bir mahsulüydü ama sanmıyorum. Onu her tutmaya çalıştığımda vıcık vıcık bir yağ elime bulaşıyor, sabun fırt! diye avucumdan kaçıyordu.

O bendim işte!

Bu tuhaf evin içinde erimeye, yok olmaya, ölmeye terk edilmiştim.

Böyle hissediyordum kendimi. Kimseye bir şey söyleyemiyordum. Banyoda uzun süre kalır olmuştum.

"Gene ne oldu?" diyordu Yaşlı Ejder. "Yoksa hasta mısın? Niçin bu kadar çok kalıyorsun banyoda?"

"Saçlarımı sarıyordum."

"Gel yatak odasında sar saçlarını."

Ertesi sabah çıkmıştım evden. Koşarak Müren Abla'ya gittim. Yaşlı kadın beni heyecanla karşıladı; koşarak içeriye, karşılıklı sedirde oturduğumuz televizyonlu odaya girmiştim.

"Ne var, ne oldu?" diye soruyordu Müren Abla. "Otur, bir kahve yapayım sana. Şu heyecanın geçsin. Ne oldu?"

"Müren Abla" dedim. "Gene bir şey buldum evde. Kızı koymuş olmalı. Ama bu seferki korkunç!"

"Ne buldun, söyle bana. Gene büyü mü koymuşlar? Nerede buldun? Emin misin?"

"Eminim Müren Abla" dedim. "Bu seferki çok korkunç! Bir domuz yağı topağı içinde helaya atılmış bir sabun."

"Bir sabun mu?"

"Evet, her sifon çekildiğinde biraz eriyen bir sabun. Müren Abla, o benim!" diye bağırdım. "Anlamıyor musun, benim o! Erimeye bırakılmış bir sabun."

Müren Abla şaşkındı.

Ağlamaya başlamıştım.

"Çıkartamıyorum onu oradan" diye inledim.

Aynı o evden çıkamayışım gibi bir şeydi bu.

Helanın içindeki o domuz yağından cenin de tıpkı ben gibi yapışmıştı bulunduğu yere. Bir o yana, bir bu yana kayıyor, ama bir türlü o eski, sararmış fayanslardan kendini kurtaramıyordu.

"Sakin ol" dedi Müren Abla. "Sana bir tatlı vereceğim.

İrmik tatlısı. Üzme kendini. Bak yüzün solmuş, mor üzüm bukleli saçın sünmüş sanki biraz."

"Ölüyorum Müren Abla! Anlamıyor musun?" diye bağırdım. "Her geçen saniye ölüyorum."

"Çıkart at o sabunu oradan."

"Uğraşıyorum. Yapamıyorum."

"Allah Allah" dedi Müren Abla. "Ne var bunda yapamayacak? Sinirlerin bozulmuş senin. Hadi ye şu irmik tatlısını. Bir kendine gel."

Bana kahve yapmak için mutfağa gitmişti. Koştum yanına gittim.

"Eğer onu oradan çıkartamazsam öleceğim" dedim. "Bunu biliyorum."

Müren Abla kahveyi kabartmıştı. Dikkatle üstü pembe güllü fincanın içine boşalttı kahveyi.

Eski Gülhane

"Gesi bağlarında dolanıyorum..."

Cılızlaşmış bacaklarımı aşağıya sarkıtarak hastane yatağımın kenarına oturmaya başlamıştım. Güçsüzdüm, ter içinde kalıyordum, bacaklarım titriyor, midem bulanıyordu. Öylesine zayıf ve halsizdim.

"Gel" diyordu Reşide Hanım. "Tutun bana. Omuzlarıma tutun. Korkma."

Öyle çelimsizdi ki, ama sonunda ufak dar omuzlarına tutunup yere basabildim. Hastane yatağı ne kadar yüksekti, bir dağdan aşağıya iner gibiydim.

"Bastın! Yere bastın!" diye bağırdı Reşide Hanım.

Üç ay sonra yatağımdan kalkabilmiştim. İnanılmaz bir duyguydu bu. Her şeyi unutmuştum. Özgürlüğe doğru attığım ilk adımlardı bunlar.

"Yavaş, yavaş ol!"

"Kapıya gidelim Reşide Hanım. Kapıya gidelim."

"Yorulursun" dedi Reşide Hanım. "Bugün odada dolaşalım. Yarın dışarıya, koridora çıkarız, olur mu gülüm?"

"Olur."

Reşide Hanım serum şişesini bir eliyle tutmuştu. Ona dayanarak odanın içine doğru birkaç adım attım. Terden geceliğim, saçlarım sırılsıklam olmuştu. Bacaklarımın titremesi geçmemişti. İlk defa yürümeyi, ayakta durmayı öğrenen bir insan gibiydim. Yataktan yere inince fark etmiştim. Reşide Hanım ufacık bir şeydi. Sevinç ve heyecandan ne

yapacağımı bilemiyordum.

"Sıkıştım Reşide Hanım."

"Ayağa kalktığın için oldu. Bu günlük bu kadar yeter. Fazla yormamalısın kendini. Gel, tutun bana sımsıkı. Yatağa çıkalım, sürgünü koyacağım" dedi Reşide Hanım.

Yatağa çıkmak, inmekten daha zordu. Karnımda büyük bir acı hissediyordum. Sanki bir şey yırtılıyordu.

"Ya çıkamazsam Reşide Hanım?"

"Çıkacaksın. Çıkacaksın. Gel, şu tabureye bas. Karnını zorlama" dedi Reşide Hanım.

Tabureye basıp kendimi yukarıya çekmeyi başarmıştım.

Sırtüstü yatıyordum yatağımda. Reşide hanım sürgümü koymuştu. Serum şişesi takılmıştı yerine.

"Yürüyebiliyorum!" dedim. "Artık yatağa çakılı değilim. Yarın daha çok yürüt beni, olur mu Reşide Hanım?"

"Olur, gülüm" dedi Reşide Hanım. "Pansuman arabası geliyor şimdi. Yan odada. Bak sesini duyuyor musun? Karnının pansumanı yapılsın, belki bir de iğne yapılır, biraz dinlenirsin."

Gözlerimi kapatıp pansuman arabasını beklemeye başladım.

Reşide Hanım yanıbaşımdaki teybin düğmesine dokunmuştu.

Selda Bağcan'ın sesi odaya dalga dalga yayıldı.

"Gesi bağlarında..."

Büyülenmiş gibi dinliyordum bu sesi. Acımı unutmuştum.

Yürüyebiliyordum. Yataktan inmeyi başarmıştım.

"Gesi bağlarında dolanıyorum..."

Şimdi bu sesi, bu şarkıyı duyunca ağlarım.

"Gesi bağlarında dolanıyorum
Yitirdim yârimi aranıyorum."

Ege

Yalan

Ne tuhaf şey. Ege ufaktan ufaktan şikâyetlere başlamıştı.

"Gece sabaha kadar uykusuz kalıyorum. Evden annem fark etti, ablam fark etti" dedi bana.

Ama biz gece eşsiz bir rüyalar âlemine gidiyorduk.

"Gündüz hep uyukluyorum" dedi. "Bendeki tuhaflığı fark ettiler."

Bir gece.

"Ablam yarın ameliyat olacak" dedi. "Bir kadın hastalığı. Çok endişeliyim. Yarın onun yanında olmalıyım."

Üzülmüştüm, merak etmiştim ablasını.

"Nerede olacak ameliyat?"

"Hastanede. Gitmeliyim. Başında duracağım."

Kalamış iskelesi

Geceler gene büyülüydü. Anlatamayacağım denli sihirli bir dünyanın içindeydik Ege'yle.

Onun için o geceleri, Kalamış iskelesine vuran dalgaların tembel sesini, arkamızda derin bir uykuya dalmış olan şehri, karanlığı hep bir rüya gibi anımsıyorum. Konuştuklarımız pek aklımda yok. Hayatın ilk başlangıcındaki, aşkın ilk damlalarını tadarkenki konuşmalardı bunlar, benim için çok önemliydiler.

Sihirli geceyi keşfetmiştim. Benim dünyamdı o. İlk olarak

geceyi, belki gecenin içindeki o yalnızlığı, gecenin her şeyi örtüp başka türlü göstermesini, Ege'yle Kalamış iskelesinin üstünde yaşadım.

Bunu şimdi, yıllar sonra daha iyi anlayabiliyorum.

Bana ait olan bir dünya parçasını Ege'nin önüne sermiş, ona bir gece dünyası vermiştim.

Çok mutluyduk.

Ama Ege yoruluyor, gündüz yaşamına alışamıyordu. Onu gündüzleri pek görmüyordum.

Gene de Beyoğlu, İstiklâl Caddesi, Baylan Pastanesi yaşamımın büyük bir kısmını kaplıyordu. Kadıköy iskelesinden vapura atlıyor, kendimi Beyoğlu'nda buluyordum. Ege de bana o dünyayı vermişti. O zamana kadar hiç bilmediğim, yaşamadığım, görmediğim bir dünyaydı bu. İçindeyken bir kuş kadar hafiftim.

Lefter'in meyhanesinde bir nişan

Oğuz, sessiz. Az konuşan bir genç. Ege'nin arkadaşı. Mine, bu bohem çevreye çoktan bulaşmış fettan bir kız.

Gece mi, gündüz mü? Sabah mı, akşam mı? Bilemiyorum. Çünkü Lefter'in meyhanesinin içindeki ışık hep aynıydı. Loş ve karanlık. Sanki bir yaşlının glokomlu gözünün sınırlı dar görüşüyle görülen alacakaranlık bir dünya.

Anıların bu renk olduğunu bugün buldum. Çok eski anılar glokomlu ve yaşlı bir gözle algılanan şimdiki dünya gibi. Bu renklerin içinde bir nişan töreni anımsıyorum. Meyhanenin bir köşesindeki uzun masada Hayalet Oğuz ile Mine aralarında nişanlanmışlardı. Meyhaneci Tanaş, köşedeki laternayı açmıştı. Hepimiz masanın başındaydık. Kutluyorduk Mine'yle Oğuz'u. O tuhaf Oğuz birden değişmiş, sanki bambaşka birisi olmuştu. Parmağındaki ince halka pırıl pırıl parlıyor, o badanası solmuş duvara benzeyen yüzü gülüyordu

artık. Mine onu öpücüklere boğuyor, boynuna sarılıyor, türlü cilveler yapıyordu.

Çok eski bir gün bu.

Ege sarhoş olmuş, kolunu boynuma dolamıştı.

Yaşlı Ejderha

Protokol Yolu'ndaki ev

Yaşlı Ejder'i anımsarken, Protokol Yolu'ndaki o büyük evin de aklıma gelmesi çok doğal. Bütün odaları, her yanı kitap ve kasetlerle dolu, dev yeşil yapraklı bitkilerin bulunduğu o karmakarışık salonu, akmış, eskimiş tülleri, kenarları tirfillenmiş koyu renk tozlu kadife perdeleri, salonun bir bölümüne yerleştirilmiş çeşitli boylardaki ekranları, Yaşlı Ejder'in her zaman oturduğu, sigara yanıklarıyla dolu o büyük koltuğu unutmama imkân yok. O ev benim belleğime kazınmış bir gravür gibi, hayatım boyunca benimle birlikte dolaşır ve kimi gün çok canlı olarak yatak odasındaki ve salondaki tüm ayrıntıları renkleri ve gölgeleriyle hatırlarım.

Bazen beynimin içinde o evin kapısının zili çalar ve irkilirim. "Kim geldi?" diye koşarım, bakarım ki artık başka bir evdeyim.

O ev benim hapishanemdi. Hiçbir tutsak hapsedildiği mekânı unutamaz ve oranın etkisinden kolay kolay kurtulamaz.

Ne çok şey vardı bu hapishanenin içinde. Dünyanın en heyecan verici kitapları rafları dolduruyordu, bütün bir duvar eşsiz filmlerle doluydu. Hiçbirine dokunamazdım. Yaşlı Ejder hiçbir şeyini elletmiyordu. İzlemem için bazı filmleri seçiyor, bana veriyordu.

Bunlar Luis Buñuel'in, Agnes Varda'nın, Francis Ford Coppola'nın ve Wim Wenders'ın filmleri olurdu. Ejder'den ben istiyordum onları. Filmleri bulup ayırıp bana verir, izle-

mediğim zaman da suratını asardı.

Kitaplarına ise hiçbir şekilde dokunamıyordum.

En sevdiğim şey, dünyaca ünlü sihirbazların ve illüzyonistlerin gösterilerini salondaki en büyük ekrandan izlemekti.

Ama bir süre sonra bundan da sıkılmıştım. Yaşlı Ejder, eve bağlamak için çeşitli illüzyon ve bale filmleri gösteriyordu bana. Eşsiz şeylerdi bunlar. Onları izlerken, bir daha benzerlerini izleyemeyeceğimi hissederdim sanki.

Nefis bale uvertürleri, havada lastik gibi dönen baletler, Nureyev, Margot Fonteyn, ünlü sihirbaz Salvano, Japon illüzyonist Şimada, Uzakdoğulu Prenses Tenko –su tanklarının içinde elleri zincirli, yılan gibi kıvrılan egzotik kadın–, Jeff McBride ki bu beni en çok etkileyen illüzyonistti, "yüzü olmayan adam"dı bu, ya da "binbir surat". Akıl almaz numaralar yapıyor, yüzünü sürekli değiştiriyordu.

Brahms'ın senfonileri, bir bebeğin canlanıp dans etmeye başladığı "Barcarole".

Ne renkli bir hapishaneydi burası. Ama ne denli acımasız ve soğuktu.

Oraya hiçbir zaman "evim" diyememiştim. Evim olmamıştı orası benim. Hiçbir şey bana ait değildi. Çok önceden kurulmuş bir dünyanın parçasıydı her şey, bu dünya da benimle paylaşılmıyordu.

Büyük caddeye bakan balkonda rahat edebiliyordum. Rengârenk fideler alıp balkonu cennet gibi yapmıştım.

Çoğu zaman balkonda oturur, özlemle dışarıyı seyrederdim. Bu gizemli, tuhaf evden dışarıya çıkmak çok zordu. Yaşlı Ejder'in gözleri her an üstümde olurdu.

Aynı şekilde, bu eve girmek de o kadar kolay değildi. Kapı herkese açılmaz, çoğu insan kapıda kalırdı.

Ejder bir iki günlüğüne İstanbul'a gittiğinde bayram ederdim.

Özgür olurdum evin içinde. İstediğim zaman sokağa çıka-

bilir, istediğim yere gidebilirdim o zaman.

Ejder ender giderdi İstanbul'a. Bir buçuk günde de geri dönerdi. Onun İstanbul'da olduğu bir gece Müren Abla'yı çağırmıştım eve.

Heyecanlanmıştı Müren Abla, bu önemli bir şey olmalıydı onun için.

"Saat 8'de gelirim" demişti.

"Asansördeki en üst düğmeye basacaksın."

"Tamam."

Müren Abla saat tam 8'de kapıyı çaldı. Salonu elimden geldiğince hazırlamıştım onun için. Piyanonun üstündeki kurukafanın ışığını yakmıştım. Hafif bir müzik koymuştum.

Müren Abla içeriye salona girmişti. Eski kadife perdeler gece daha koyu renk duruyor, salonun dip bölümünü yalnızca Polonyalı kurukafanın içinde yanan ampul aydınlatıyordu.

Tuhaf bir sahne gibiydi yarı karanlık salon. Müren Abla içeriye girer girmez bu eskimiş dünya, duvarlardan taşan kitaplar, duvarlarda ona gözünü dikmiş bakan maskeler, kurukafanın kemiklerinden ve gözlerinden yansıyan ışık bir an için şaşırtmıştı onu.

"Ne tuhaf bir dünya!" diye mırıldandı. "Yaşadığın yer burası demek."

Yavaş yavaş salonun ortasına doğru yürüyordu.

Cin maskelerinin fırlak gözleri Müren Abla'yı takip ediyorlardı sanki.

Benim içime bir rahatlık, bir ferahlık gelmişti. Tuhaf bir duyguydu bu. Evin içinde benim bir insanım, benim dünyamı bilen ve anlayan bir insan vardı.

Ev canlı gibiydi, renkler ve gölgeler duvarlarda hafifçe oynuyordu. Bej renkli, kokulu mumu yakmıştım. Sanki duvarlarda balerinler dans ediyor, havalara sıçrayıp pirüetler yapıyorlardı.

"Aslında her şey çok ilginç burada" dedi Müren Abla.

Yaşlı Ejder'in koltuğuna oturmuştu.

"Ama içinde yaşamak için bir ev değil burası. Biraz da tozlu."

"Bu evde benim yaşama alanım çok kısıtlı Müren Abla" dedim. "Balkonu rahatlıkla kullanabiliyorum. Bir de dipteki yatak odası benim sayılır. Şu gördüğün köşedeki alçak koltukta otururum. Yazı masam yok. Bir taburenin üstünde yazıyorum."

Müren Abla şaşırmıştı.

"Ama bu salon masa dolu."

Durdu bir an,

"Bana banyoyu göster" dedi. "Merak ettim banyoyu. Anlattığın o domuz yağına bulanmış büyüyü... Yatak odanı göster."

"Gel" dedim. "Hepsini göstereyim sana."

Koridorun ışığını açmıştım. Mutfaktaki kuş birden ötmeye başladı. Belki de gün ağardı zannetmişti.

"Kuş ne güzel ötüyor."

"Evet, kanaryam Pavarotti."

Koridorda ilerliyorduk.

"Bak Müren Abla" dedim. "İşte banyo burası."

"Aa, ne kadar eski. Naylon perdeler bunlar mı?"

"Bunlar."

Yatak odamdaki telefon çalmaya başlamıştı. Bir an irkildim. Koştum yatak odasına, ahizeyi kaldırdım.

"Alo?"

"Alo?" dedi karşı taraftaki ses. "Nasılsın?"

Galata

Kulenin yanından daracık sokağa sapıverdim. Eğri büğrü kaldırım taşlarının üstünde koşar adım yürüyerek eski demir kapıya vardım. Mermer merdivenleri çıkarken içerinin serinliği ve loşluğu bir an için ferahlattı beni.

Galata'daki Konak Cafe'ye gelmiştim. Dar, tahta bir tabutu anımsatan asansöre binip en üst katın düğmesine bastım.

Tuhaf bir duygu gelmişti içime. Bu tabuta benzeyen tahta asansör beni cennete çıkartıyordu.

Az sonra sarsılarak durdu. Benim gibi asansör sevmeyen bir insan için, bu asansörün bir gıcırtıyla aniden hareket edişi, mırıltılarla katlar arasından geçişi ve çimdiklenmiş gibi en üst katta birden duruşu endişe vericiydi ama gene de kendine özgü bir güzelliği vardı, Galata Konak Cafe'nin ne kadar eski olduğunu daha iyi anlatıyordu bana, Napoli'nin para atılınca hareket eden, kumbaralı, daracık tek kişilik asansörlerinden çok daha iyiydi. Sonunda çatıya çıkmıştım.

İstanbul dört bir yanıma, bir gelinin işlemeli, pullu, gümüş ve altın ipliklerle örülmüş çeyiz örtüsü gibi serilmişti.

Bir iskemleye oturmuş, bu eşsiz manzaraya göz gezdiriyordum. Galata Köprüsü kalabalıktı, ışıkları yanmıştı. Tam karşımdaki camilerin esmer siluetleri bana daha da yakınlaşmışlardı sanki. Denizde vapurlar bir aşağı, bir yukarı gidiyor, bir ışık ve renk cümbüşü, bu kalabalık ve yoğun şehir oracıkta büyülüyordu beni. Kulenin ışıkları yanmıştı, tam

arkamdaydı. Elimi uzatsam dokunacak gibiydim ona.

Aziz George Göz Hastanesi'nin koridorlarında ölü ampullü gece ışıkları yanmıştı. Hastane geceye kapılarını kapatmıştı, körler yataklarının üstüne oturmuşlar, katlarda dolaştırılan yemek arabasını bekliyorlardı.

"Gene gözünüz daldı hastaneye" dedi yambaşımdan bir ses.

Dönüp baktım.

Geçen günkü kadındı. Yanımdaki masaya oturmuştu. Beyaz saçlarını özenle kıvırmış, ensesine toplamıştı.

Önündeki lale şeklindeki cam kadehe konmuş üç top dondurmadan en üstteki meyvelisini yemeye koyuldu.

"Bir orta şekerli kahve" dedim garsona.

Döndüm kadına.

"Evet, bu gece de gözüm takıldı Aziz George Hastanesi'nin loş koridorlarına" dedim.

"Hastaneyi mi düşünüyorsunuz?"

"Hayır" dedim. "Hastaneyi düşünmüyorum. Sandığınız gibi sık düşünmem orayı. Geride kalmış yıllar, hayal meyal hatırlıyorum. Bir rüya gibi..."

"Her şey bir rüya" diye mırıldandı kadın.

"Ege'yi düşünüyorum bu akşam" dedim. "Birkaç gündür onu düşünüyorum sürekli. Onunla olan konuşmalarımı hatırlamaya çalışıyorum, gittiğimiz yerleri, yaptığımız şeyleri düşünüyorum."

Kadın ilgiyle baktı yüzüme.

"Ege'yi düşünüyorsunuz..." dedi. "Onu hatırlamaya çalışıyorsunuz."

"Evet" dedim. "Ege'yi hatırlamaya çalışıyorum."

"Kimdi Ege?"

"İlk aşkım" dedim.

Kadın gülmüştü.

"Komik değil mi?" diye sordum. "Bir kadının yıllar sonra kahve içerken şu güzelim İstanbul'a karşı, ilk aşkını düşünmesi?"

"Yok, hayır" dedi kadın. "Hiç komik değil. Çok güzel. 'İlk aşkım' demeniz hoşuma gitti. Hatırlıyor musunuz Ege'yi?"

"Ne tuhaf" diye mırıldandım. "Fazla bir ayrıntı hatırlamıyorum. Bu beni biraz tedirgin etti. Daha fazla kahve içmeye başladım. Ege'yi hatırlamak... Önemli bir şey bu. Daha çok hatırlamaya çalışıyorum Ege'yi."

Kadın dondurmasını bitirmişti. Suyundan bir yudum içti.

"Ege'yi hatırlamak" diye mırıldandı. "Niçin bu kadar önemli Ege'yi hatırlamak? Hatırlamasanız ne olur?"

"Hiçbir şey olmaz" dedim. "Hiçbir şey olmaz Ege'yi hatırlamazsam. Ne olabilir ki?"

"Kaç yaşındaydınız?"

"On yedi, on sekiz..." dedim. "Çok eskiden bir rüya görür, acı çekerdim."

"Acı çektirmiş Ege size..."

"Evet" dedim.

"Düşünmeyin onu. Hatırlamanıza gerek yok ki" dedi kadın. "Yanılıyor muyum? Geçmiş, gitmiş bir şey. Üstelik size acı vermiş. Silin, gitsin."

Düşündüm bir an.

"Zaten zaman çoğu şeyi silmiş" dedim. "Ama Ege'yi, onunla yaşadıklarımı hatırlamaya çalışıyorum. Çünkü onlar hayatımın bir parçası. İstanbul, ilkgençlik, anlıyor musunuz?" dedim kadına. "Bu şehirden kaçışım, yıllardır dönmeyişim. Hepsi Ege'yle bağlantılı."

"Demek o kadar önemliydi Ege?"

"Evet, çok önemliydi" dedim.

"Ama şimdi onunla ilgili birtakım şeyleri hatırlamakta güçlük çekiyorsunuz..."

"Aynen öyle."

"Bilemiyorum ki ne yapılabilir..." diye söylendi kadın. "Ege'yi hatırlamak... Onu daha iyi hatırlayan başka birileri vardır kuşkusuz."

"Olmaz olur mu, vardır tabii" dedim. "Evlendiği kız..."

"Karısı" dedi kadın.

"Evet, evlendiği kız. O çok iyi hatırlar onu. Ama bu bana yardımcı olmaz ki" dedim. "Onun dünyası başka, onun Ege'yle geçirdiği zaman dilimi ayrı, sonradan onun Ege'yi terk edişi apayrı bir olay. Bunlar karmakarışık şeyler" dedim.

"Bilmez miyim" dedi kadın. "Bunlar hayat işte. Demek Ege bir başkasıyla evlendi?"

"Evet" dedim. "Ben bu şehri terk ettikten sonra Ege bir başkasıyla evlendi."

"Tanır mıydınız evlendiği kızı?"

"Tanımıştım" dedim. "Kısa bir süre için... Birkaç gün. Hatırlamaya başladım şimdi..."

Yüzümü buruşturdum.

"Benden önceki sevgilisiymiş bu kız" dedim.

"Eski yıllar..." dedi kadın. "Hep böyleydi ilişkiler. Eski sevgili filan."

"Artık böyle şeyler yok mu?" diye sordum.

"Vardır, olmaz mı?" dedi kadın. "Vardır var olmasına da, kimse üstünde durup düşünmez bence."

"Düşünmez mi?"

"Düşünmez" dedi kadın. "Eski bir gölge."

Ne müthiş bir tanımlamaydı bu. Tüylerim ürpermişti.

"Eski bir gölge" dedim. "Evet. Ona hiç rastlamayabilirdim ve bütün hayatım değişik bir mecrada akıyor olabilirdi şimdi."

"Beni meraklandırıyorsunuz" dedi kadın. "Ege'yi hatırlamak..."

"Bana haksızlık yapıldı" dedim. "Büyük bir haksızlık."

"Onun için mi önemli Ege'yi hatırlamak?"

"Bilmiyorum. Onun için değil. Ama hatırlamam gereken şeyler var" dedim. "Bir sevgiliyi hatırlamak gibi değil..."

"Nasıl peki?"

"Bilmiyorum."

"Söyleyin" dedi kadın. "Söyleyin, rahat edin."

"Bilmiyorum" dedim. "Gerçekten bilmiyorum. Kafam karışık. Bağışlayın beni."

Karmakarışıktım.

Kalkmıştım yerimden.

Terası koşar adım geçerek, dört basamak mermer merdiveni inmiş, sahanlıktaki asansöre varmıştım.

Az sonra kulenin dibinden ileriye doğru koşuyordum.

İstanbul gecesini arkamda bırakmıştım.

Eski Gülhane

Ölüm rüzgârı

Hastanedeki yatağımda yatıyorum. Zaman gece yarısına yakın olmalı. Tepedeki ölü ampul yanıyor, duvarın açık maviyle yeşil karışımı o tuhaf rengine bakıyorum. İyice alıştım artık bu fersiz ampule, bu hastane odasına alıştım.

Pencerenin içindeki cam vazoda kıpkırmızı glayöller duruyor. Bu odaya bir renk, hareket ve can getiriyorlar.

Kim getirmişti onları bana, bilmiyorum. Ama bu ateş renkli çiçekleri hiç unutmadım.

Reşide Hanım girmişti içeriye. Yavaşça odamın kapısını kapattı.

"Niçin kapattın kapıyı Reşide Hanım?" diyorum. "Oda çok sıcak, havasız. Açık kalsın kapı."

Reşide Hanım yatağımın kenarına yaklaşıyor. Ufacık, hafif tüylü kollarını şilteme dayıyor.

Yüzünde değişik bir ifade var. Fısıldıyor kulağıma.

"Dışarıda 'ölüm rüzgârı' dolaşıyor bu gece gülüm. İçeriye girmesin diye kapıyı kapattım."

"Ölüm rüzgârı mı?" diye soruyorum.

"Ölüm rüzgârı" diyor Reşide Hanım. "Bazı geceler dolaşır koğuşları, odaları. Allah seni korusun. Bu gece de dolaşıyor ölüm rüzgârı."

Yattığım yerde titriyorum. İçimden bir ürperti geçiyor. Reşide Hanım bileklerimi sımsıkı tutuyor.

"Korkma gülüm, bırakmam ben seni" diyor.

"Ne oldu dışarıda?" diye soruyorum.

"Yedi kişi gitti bu gece" diyor Reşide Hanım.

Odamın kapısı sımsıkı kapalı. Reşide Hanım beni tutuyor.

"Gözlerini aç! Gözlerini aç."

Gözlerimi kocaman açıyorum. Reşide Hanım'la birlikte ölüm rüzgârının geçip gitmesini bekliyoruz.

Ege

Anneannemin pırlantalı safir yüzüğü Beyoğlu'nda yok pahasına gidiyor

Eski bir akşamüstü. Sanki geceye yakın bir zaman. Beyoğlu'ndayız. Yanımda Ege. Arkadaşları da var. Bir masanın çevresinde oturuyoruz. Neresi burası? Açık havada bir yerdeyiz. Lefter'in meyhanesi değil. Havanın yavaş yavaş kararmasını izliyorum.

O günlerde dünya çok güzel. İlk aşk. Yudum yudum içiyorum dünyayı, İstanbul'u.

Evden kaçarak gelmişim bu saatte Beyoğlu'na, birazdan dönmem gerek. O yıllarda kısa sürede bir yerden bir yere ulaşabiliyor insan. Vapurla dönüyorum eve. Her seferinde babamı kapının önündeki beyaz ferforje bankta otururken buluyorum.

O gün Asmalımescit'te Ege'nin beş kuruş yok cebinde. İçki içmek istiyor, duramıyor içki içmeden. Benim de param yok. Yol param var yalnızca.

Anneannemin bana armağan ettiği Rusya'dan gelmiş, pırlantalı bir safir yüzük var parmağımda. Onu çıkartıyorum, veriyorum Ege'ye. Beyoğlu'nda bir emanetçi varmış, Ege yüzüğü oraya bırakacak.

Koşarak gidiyor.

On dakika sonra geliyor, yüzüğü emanetçiye bırakmış, birkaç saat mühlet vermiş emanetçi, Ege'nin elinde bir tomar para.

Masa donanıyor, içkiler açılıyor. Bir bulutun içinden bakar gibi anımsıyorum her şeyi. Mezelerden yiyorum, herkes mutlu. Ege rakısını içiyor, midye tavasını yiyor.

Hava kararmadan kalkıyorum masadan. Sanıyorum Ege o sırada gitti emanetçiye.

Dönüyor, eli boş.

Yüzük satılmış.

Anneannemin pırlantalı safir yüzüğü Beyoğlu'nun karanlık sokaklarında yok olmuş gitmiş.

Sarhoş mezesi

Sonradan çok acıdım o yüzüğe. Çünkü hem bir eşi yoktu, hem de çok ucuza gitmişti. Bir avuç kişi meze çatallayıp rakı içmişti yüzüğün parasıyla.

Nasıl çabucak satılmıştı bu yüzük, bilemiyorum.

Acaba gösteriş olsun diye mi çıkartıp Ege'ye vermiştim yüzüğü o sofrada?

Hiç bilmiyorum.

Bazen düşünürüm o yüzüğü ve içim burkulur.

Yüzüğü emanetçiye kaptırdığımı anneanneme hiç söyleyemedim.

Bir kere sordu.

"Nerede yüzüğün evladım?"

"Yarın takacağım, anneanne."

O güzel Beyoğlu, o değişik renkli akşamüstü, masada şakalaşıp gülüşen insanlar, emanetçiye teslim edilen Rusya'dan gelmiş yüzük, ışıkları yanmış gece vapuru, koşa koşa geçtiğim Kadıköy iskelesi.

Babamın bahçedeki beyaz bankta oturan silueti, köşkün yanındaki servinin gölgesi.

Ne güzeldi hayat.

Yaşlı Ejderha

"Bu ev kasvetli..."

"Kimmiş arayan? Seninki mi?" diye sordu Müren Abla. "Adam belki de hissetti evinde bir yabancının olduğunu."

"Karşı taraftan birisi 'Alo' dedi ama telefon kapandı Müren Abla" dedim.

"Yanlış numaradır."

Müren Abla ile yeniden salona dönmüştük.

"Bu ev kasvetli" dedi o. "Karanlık, kalabalık ve kasvetli bir ev. Ondan senin için sıkılıyor burada. Bana bile şu oturduğum yerde bir ağırlık çöktü."

Ona kahve yapmıştım.

Fazla oturmadı, kalktı.

"Yarın bana gel" dedi. "Benim küçük odadaki sedirde karşılıklı oturur, konuşuruz."

Ona her zaman koşarak gittiğimde yakaladığımız o karşılıklı coşkuyu, hayatı anlatma ve yorumlama arzusunu ne tuhaftır ki bu evde yakalayamamıştık.

"Dikkatim dağılıyor burada" dedi Müren Abla. "Şu duvardaki cin maskeleri, şu korkunç kurukafa, tozlu raflar, yığın yığın kitaplar. Bu ev insanın enerjisini çekiyor sanki. İyi oldu gördüm yaşadığın yeri."

"Ben buraya ait değilim ki" dedim. "Ben burada eğreti duruyorum. Şurada, salonun şu köşesinde, ilkbahar gelince balkonda, yatak odasında yatağımın üstüne büzülmüş, hep eğretiyim ben burada."

"Bunu sana hissettiriyorlar, değil mi?"

"Hissettiriyorlar tabii. Yıllarca hiçbir şey oynatılmamış yerinden. Kapalı, kitap dolu bir oda, açılmamış çekmeceler var bu evde."

"Ya, öyle mi?" dedi Müren Abla ilgiyle. "Ne var o çekmecelerin içinde?"

"Pek bakmadım. Alelacele tıkıştırılmış fotoğraflar, eski defterler, kâğıtlar var."

"Boş bir zamanında bak oralara" dedi Müren Abla. "Mazi bir yelpaze gibi açılır önünde. Adamın senden gizlediği dünyasını öğrenirsin. Sen hep kitaplara ve maskelere bakıyorsun."

Doğruydu dediği Müren Abla'nın.

Kalkmıştı. Ona bir taksi çağırdım. Asansörle birlikte indik aşağıya.

"Gel bana" dedi. "Sabah uyanınca gel. Önce dolaş biraz dışarıda, ferahla, sonra gel bana."

Müren Abla gittikten sonra bir süre salonda oturdum. Çekmecelere bakacaktım, aklıma koymuştum bunu.

Fiyonklu telefon defteri

Aklıma telefonun durduğu sehpanın altındaki dolapta gördüğüm eski telefon defteri gelmişti. Yaşlı Ejder evdeyken bakamamıştım ona.

Gidip açtım dolabı, buldum o eski telefon defterini. Ne kadar süslüydü üstü. Bir yılbaşı günü alınmış olmalıydı bu defter. Altın rengi çoktan solmuştu. Küçük kırmızı bir fiyonkla sayfaları bağlanmıştı.

Üstünde çam kozalakları ve kırmızı kadife bir kalp vardı. Elimi hafifçe kalbin üstünde gezdirdim.

Ne tuhaf şey, sanki belli belirsiz atıyordu kalp. Eskimiş ve solmuştu biraz. Tozlanmıştı. Ama hafif bir kıpırtı vardı sanki elimin altında.

Ejder'in ilk karısına aitti bu telefon defteri. Sayfalarını şöyle bir çevirip baktım. Unutmuş olmalıydı telefon defterini almayı bu evden çıkıp giderken. Kırmızı fiyonklu telefon defterinin içindeki adreslere rastgele bakmaya başladım.

Sahneden, tiyatrodan, baleden pek çok isim bulacağımı tahmin ediyordum defterin içinde. Oysa birçok elektrikçinin, muslukçunun, tesisatçının adı ve telefon numaraları vardı. Bir kadın doğumcunun, bir profesörün, birkaç doktorun daha telefon numaraları gözüme çarptı. Dikkatle inceliyordum şimdi sayfalarını kırmızı fiyonklu defterin.

Kadın evin bakımı, ustalar, elektrik işleriyle ilgileniyordu besbelli. Doktorların hepsi jinekologdu. Kadının bir kadın hastalığı olabilirdi. Ayrı ayrı birkaç doktorun adresini ve telefonunu yazmış olması dikkatimi çekmişti. Bir de iğnecinin telefonu vardı.

Kuru, değişik bir telefon defteriydi. Rüya insanlarının telefon numaralarıyla dopdolu değildi.

Hiç bilmediğim bir yaşantıya dair bazı ipuçları vermişti bana defter.

Olağan bir yaşamın, dışa kapalı bir evliliğin izleri barınıyordu içinde.

Kırmızı kurdeleyi bağlayıp defteri yerine koymuştum. Kadın hastalıkları doktorları, tesisatçılar ve elektrikçiler üstü kırmızı fiyonklu defterin içinde yeniden derin bir uykuya dalmış olmalıydılar.

Onları yazan el, artık bu evde değildi. Onları bu ufak dolabın içinde unutup gitmişti.

Galata

Ege'yi hatırlamak

Galata'da Konak Cafe'nin çatısındaki yerimde oturuyorum. Zaman gene geceye yakın ve şehir ışıklar içinde sanki kucağımda. Oturduğum yerden ışıl ışıl Galata Köprüsü'nü, Sarayburnu'nu, Kız Kulesi'ni, sol tarafta hafif bir gece pusu içinde Eyüp Sultan sırtlarını görüyorum.

Bir süre sonra yaşlı kadın gelip yanımdaki masaya oturdu.

Selamlaşmıştık, garsona bir çay söylemişti bu akşam.

Süzüle süzüle giden vapurlara şöyle bir göz attı.

Dönmüştü bana,

"Ege'yi hatırlamak..." dedi. "Hep bu söylediğinizi düşündüm. Çok etkiledi beni bu cümleniz. Ege'yi hatırlamak... Bu gece de hatırlamaya çalışıyor musunuz onu?" diye sordu.

"Evet" diye yanıtladım. "Bu gece de Ege'yi hatırlamak için oturdum buraya. Bazı şeyler yeni yeni aklıma geldi. Yıllardır hiç düşünmediğim, çoktan unutup gittiğim bazı şeyler..."

"Bu mekân mı hatırlatıyor size Ege'yi?" diye sordu kadın. "Merakımı bağışlayın. Hatıralara ve geçmiş zamana karşı tutumunuz ilgimi çekti. Bu mekânın bir özelliği var mı?"

"Buranın hiçbir ilgisi yok Ege'yle" dedim. "Ben burayı yeni keşfettim. Bağımlılık yarattı burası bende. İstanbul var burada. Neredeyse bütün İstanbul" dedim. "Eskiden Ege'yle gittiğimiz yerlerin çoğu yok artık... Ama şehir aynı. Hiç değişmemiş. Rüyalarımdaki İstanbul. Bilinçaltımdaki şehir."

"Anlıyorum" dedi kadın.

Çayından birkaç yudum almıştı.

"Sevgiyle mi hatırlıyorsunuz Ege'yi?" diye sordu.

Durakalmıştım birden. Düşüncelerim yeniden karışmıştı.

"Sanmıyorum" diye mırıldandım. "Sevgiyle hatırlamıyorum onu. Acıyla... Belki tuhaf bir acıyla hatırlıyorum. Ama o da sanki geçmiş, törpülenmiş ve silikleşmiş" dedim. "Bunca yıl sonra, hayatımın pek çok kısmı öyle. Yaşanan şeyler geridekileri silmiş, soluklaştırmış sanki."

Kadın başını salladı.

"Hayat öyle bir şey" dedi.

"Ama" dedim, "Ege'yi hatırlamak önemli benim için. Hatırlamaya çalışmak, o çok eski ve ufak ayrıntıları yakalamak, mümkünse bazı anları yeniden yaşamak... Ama mümkün değil bu. Çok zor, öyle zor ki! Niçin acaba?"

Kadın hafifçe güldü.

"Çünkü siz artık Ege'ye âşık olan o kız değilsiniz ki" dedi. "Zaman ve hayat tırpanlamış her şeyi. Daha yoğun aşklar, sevgiler yaşamışsınızdır."

"Evet" dedim. "Yaşadım. Değişik yoğunlukta sevgiler. Ama Ege'yle olan başkaydı. O ilkti çünkü. Bir yaz günü ilk kez ayağını suya sokmak gibi bir şey. Duygu ve anı dünyasında bir başlangıç, ilk defa yalan yakalamak, onların bana verdiği usanç ve acı. Ne bileyim ben, Kalamış iskelesi ve gece. Geceyi yaşamak. O bir ilkti."

"Duygu dünyasına olan yolculuğun bir başlangıcı..." dedi kadın.

"Kolay atlatabilirdim belki... Atlatamadım."

Susmuştuk.

"Ege'yi hatırlamak" diye mırıldandım. "Belki şehrin o zamanını da yakalamak istiyorum bir yandan. Ege'nin beni götürdüğü, bana öğrettiği yerler. Beyoğlu'nda hayatımda ilk kez gördüğüm ve kısa bir süre için de olsa parçası olduğum mekânlar... Bazen yarı karanlık bir meyhanedeki bir

gülüşüm, belki ben, ufak bir ses, bir iç çekiş, bir duruş, bir oturuşum. Anlıyor musunuz? Değişik bir bellek tarafından kameraya çekilmiş gibi. Bir geçmişin parçasıyım.

"Şimdi buldum. Bir geçmişin parçasıyım ben. O karmakarışık, girift, unutulmuş zaman diliminin içinde kendimi arıyorum."

Kadın dikkatle bakıyordu bana.

Ben ne aradığımı bulmuştum, rahatlamıştım.

"Ege niçin üzdü sizi?"

"Yalan söyledi bana."

"Herkes yalan söyleyebilir."

"Ama ben onun bana yalan söyleyebileceğine inanmamıştım. Onun yalan üstüne kurulmuş bir küçük dünyası olduğuna inanmak istemiyordum" dedim. "Bu bana büyük bir acı verdi."

Susmuştum.

Geçmişin bir bölümü hafifçe canlanmıştı belleğimde.

"Anlatacağım size" dedim kadına.

Yaşlı Ejderha

Geceyarısı uyandım. Balkon kapısı kapanmıştı, ter içinde kalmıştım. Koridordan, salonun ışığı odama kadar geliyordu. Alışmıştım bu saatte uyanmaya. Yavaşça yatağımdan kalkıp salona gittim.

Bütün ışıklar bıraktığım gibi yanıyordu. Müren Abla'nın kahve fincanı sehpanın üstünde kalmıştı. Yaşlı Ejder'in koltuğu boştu, koltuğun önündeki ekranlar cansızdı bu gece.

Koyu yeşil yapraklı bitkilerin arasından yürüyüp balkon kapısını açtım. Bir gece yeli doldu içeriye, tül perdeyi şişirdi. Balkondaki çiçeklerim çok güzeldiler, koyu pembe ve mor karışımı boruçiçekleri, krem ve fuşya renkli ipekler, sarı ve mavi mineler gecenin ılık havasında dipdiriydiler. Onlardan burnuma nefis bir koku geldi. Usulca uzanıp dokundum mavi minelere.

Bu kocaman, eski evdeki en taze ve yaşayan şeyler belki de balkon kenarını süsleyen bu çiçeklerdi.

Yaşlı Ejder'in yazı masası, daktilosu, salonun dip tarafındaydı. Duvarları dolduran raflardaki binlerce kitabın arasında kimbilir ne denli ilginç dünyalar vardı. Ejder'in evde olmadığı böyle gecelerde istediğim kitabı bulup rahatça okuyabilirdim.

Şimdi düşünüyordum da, o kocaman, karmakarışık ve garip evde gece yalnız kalmaya cesaret etmem büyük bir şeydi. Şimdi olsa, o evde gece yalnız kalamazdım. Ama o zaman-

lar bu hiç aklıma gelmiyordu. Evde yalnız olduğum için büyük bir özgürlük duygusu kaplıyordu ruhumu. Üstümdeki baskı biraz olsun kalkıyor, rahat nefes alabiliyordum sanki. O yokken eve çağırdığım arkadaşlarım, evi ilginç buluyorlar, fakat ürküyorlardı evden.

O evde yaşadığım yıllar hiç korkmak aklıma gelmemişti. Yalnızca dışarıya çıkmak, kendimi sokaklara atmak isteği önüne geçilmez bir duyguydu içimde.

Evde yalnızken daha bir rahatlıyor, çevreyle ilgileniyordum.

Yavaşça telefonun yanına gitmiş, ufak dolabı açmıştım.

Altın yaldızlı, üstünde kırmızı bir kalp olan defter elimdeydi.

Usulca kırmızı kurdelesini açtım.

Doktor adresleri ve telefonları, iğnecinin adresi, tesisatçının ve elektrikçinin telefon numaraları...

Sayfalara teker teker bakıyordum.

Ayça diye bir isim vardı. Tek bir kadın ismi. Yanında telefon numarası.

Ayça.

Bir yakın arkadaş olmalıydı bu. Belki de bir sırdaş. Ayça, Çankaya'da oturuyordu. O düz el yazısıyla adresi de yazılmıştı. Gölgeli Sokak No: 17 Gaziosmanpaşa.

Başka hiçbir dost, arkadaş ismi yoktu.

Ayça.

Bu hiç tanımadığım kadının hayatımda görmediğim arkadaşı Ayça'yı düşünerek yatak odasına döndüm.

Gece ışığım başucumda yanıyordu. Balkon kapısını aralamıştım. Yatağıma yattım. Salonun ışıklarını açık bırakmıştım. Evde yalnızken öyle yapıyordum.

Az sonra dalıp gitmişim.

Ege

Ege'yi göremediğim zamanlar oluyor, onu özlüyor ve merak ediyordum. Ablasının ameliyatında bir sürü aksilik çıkmış. Ege hep başındaymış.

Her gece onu heyecanla beklemek. Ay çıkınca Ege'nin aşağıdan gelen ıslığının sesi. Kapıyı sessizce kapatıyorum. Karanlık merdivenleri hiç gürültü çıkartmadan bir hayalet gibi iniyorum. Kapının yanında, servi ağacının gölgesinde duruyor Ege. Bir karaltı gecenin içinde.

El ele tutuşuyoruz. Yan sokaklardan Kalamış iskelesine gidiyoruz. Kimseler yok sokaklarda.

Gece, o tüm haşmetiyle bizim. Bu eşsiz rüyanın içinde çok ama çok mutluyum.

Ay ışığının, betona ve taşlara çarpan dalgaların sesi, yakamozlar, iyot kokusu.

Ege ve ben. İkimizin dünyası.

Rahatlatıyor beni deniz havası. Ege her zamanki gibi siyahlar giymiş.

Kulübemsi evinde annesi üvey babasıyla uyur. Küçük bir üvey kardeşi var Ege'nin. Bir kız. Adını unuttum.

Elazığlı bir doktor olan babası yeni ölmüştü. Üvey babası kendi halinde bir adam. Annesi biraz bilmiş. Ama ben o zamanlar insanları daha hiç tanımıyorum. Hayatı bilmiyorum. Hiçbir şey yaşamamışım.

Kavgalar

Ne zaman başladı Ege'yle kavgalar? Bir darılıp bir barışmalar, bir ayrılıp bir birleşmeler... Ne korkunç şeylerdi bunlar benim için.

Ne zaman başladı bunlar? Ben Esenyel'i öğrenince belki de.

Nasıl öğrendim Esenyel'i? Ne tuhaf şey, beynim silmiş sanki bu bilgiyi. Bir türlü hatırlayamıyorum Esenyel'i nasıl öğrendiğimi. Sanıyorum bana telefon etmişti. Köşkte, Mustafa Amcamın odasındayken bir telefon gelmişti bana. Böyle olmalıydı. Çünkü o akşamüstünü, Mustafa Amcamın odasının bütün ayrıntılarını hatırlıyorum.

Telefondaki ses,

"Ben Esenyel" demişti. "Ege'nin sevgilisiyim. Ege beni seviyor. Çekil git aramızdan."

Buz gibi bir sesti bu. Donmuştum. Şaşkınlık içindeydim.

Kendimi toparladım.

"Buluşalım" dedim. "Birbirimizi tanıyalım. Konuşalım."

"Ege benim. Beni seviyor" demişti ahizenin öteki ucundaki ses.

"Nerede oturuyorsun?"

Uyuşmuştu her tarafım. Otomatiğe bağlanmış gibi konuşuyordum.

"Moda'da" dedi kız.

"O zaman yarın Moda Parkı'nda buluşalım."

İsteksizdi. Ama sonunda "Olur" dedi. Niçin çağırmıştım onu? Ne söyleyecektim ona? Karşımdaki ses buz gibi soğuktu.

Gençliğimin en büyük hatasıydı onu ertesi gün Moda Parkı'na çağırmak.

Bunu sonradan anladım.

İnanamıyordum. Ege'nin bana böyle bir şey yapabileceğine inanamıyordum. İçimde korkunç bir acı başlamıştı. Sonunda beni bütün İstanbul'a küstürecek o büyük acı başlamıştı.

Ama yaşayacağım şeyler vardı daha. Bilmiyordum.

Ege'yle konuştum.

"Beni Esenyel diye bir kız aradı. Senin sevgilinmiş. Seni bırakmamı, senin yalnızca onu sevdiğini söyledi."

Ege,

"Esenyel" dedi. "Eski o. Seni tanıyınca her şey çoktan bitti aramızda. O her şeye razıdır. Kimseye ses çıkartmaz. Ama bitti. Ben seni seviyorum."

Ne kadar çok inanmak istiyordum Ege'ye. Bütün kalbimle inanmak istiyordum bu söylediklerine.

Moda'da oturan Esenyel. Ege'nin eski sevgilisi.

"Ege beni seviyor. Çekil git aramızdan."

Telefondaki o buz gibi ses. Birkaç dakika içinde bütün dünya değişmişti. Evde, yukarıya çıkan merdivenler başka, gece başka, gökyüzü başka olmuştu sanki.

Kalamış iskelesi, kenarlarına vuran dalgalar ve yakamozlar başka olmuştu.

Ege'yi sayfalarına yazdığım o hatıra defterini bulmalıyım. O zaman bu satırlarda o yaştaki yüreğimin sesi daha iyi duyulabilecek.

Ama kimbilir nerede şimdi o defter? Ve içindeki, Ege'nin bende olan tek fotoğrafı. Siyah beyaz bir fotoğraf, Ege gülerek bana doğru yürüyor.

Müren Abla'nın sedirinde

Gecenin etkisi

Müren Abla'mn küçük odasındaki sedirde oturuyorum. Bu sabah dopdoluyum. Ona anlatacak o kadar çok şeyim var ki!

Müren Abla ufak mutfağında bana kahve yapıyor. Günlük konuşmamız için her şeyi hazırlıyor.

"Gecenin etkisindeyim" diye seslendi bana mutfaktan. "Evin etkisindeyim hâlâ. Gece yalnızken sakın karanlıkta yatma. Kapının zincirini takmayı unutma."

"Hepsini yapıyorum, merak etme" dedim.

Kahveyi getirmişti Müren Abla, karşıma oturdu.

"O koca eski ev çok ürkütücü. Köşe bucakta tuhaf şeyler... O kurukafa, o tozlu koltuklar. Seni orada yalnız bıraktım diye çok üzüldüm. Uyuyamadım gece."

"Boş ver şimdi onları" dedim. "Korkacak bir şey yok evde. Zaten bugün gelir Ejder, akşamüstü; gene evden zor çıkacağım. Ama dinle beni, dün gece eski bir telefon defteri buldum. Telefonun durduğu etajerin içinde. Üstü kırmızı kalpli, altın yaldızlı bir defter. Çok süslü. Biraz solmuş ve eskimiş. Kırmızı kurdelesini çözdüm ve içine baktım."

"Kadının telefon defteri olmalı" dedi Müren Abla. "Giderken unuttu demek onu."

"Belki de bıraktı gitti, ne yapacak yanına alıp da. Eski bir telefon defteri. Aslında eve ait bir teferruat o" dedim. "İçinde elektrikçi, su tesisatçısı ve birtakım kadın hastalıkları uzmanlarının telefonları..."

"Başka numara yok muydu?" diye sordu Müren Abla.

"Yoktu. Getiririm o defteri buraya, birlikte bakarız" dedim.

"Ben de içinde bir şey var zannetmiştim" diye söylendi.

"Hayır, başka hiçbir şey yok içinde. Bir kadın arkadaşın telefonu var. Ayça."

"Kimdi acaba Ayça?"

"Bilmiyorum."

"Numarayı bana getirirsen, ben ararım Ayça'yı" dedi Müren Abla.

Birden şaşırmıştım.

Doğru ya, gerçek, yaşayan bir insandı Ayça. Bu kentteydi. Onun gecesi ve gündüzüyle benim gecem ve gündüzüm aynıydı.

"Seni tanıyordur bu Ayça" dedi Müren Abla.

"Nereden tanıyacak beni?"

"Kadın söylemiştir. Sen evlenince yer yerinden oynadı. Konuşmuşlardır seni."

"O zaman dikkatli olalım" dedim.

"Sen merak etme."

"Aslında bu defter bana çok şey anlattı Müren Abla."

"Allah Allah. İçinde birkaç telefon numarası olan bu defter sana ne anlattı ki?"

"O yaldızlı kapak, o kırmızı kalp. Kadının umutları ve beklentileri. Kimbilir neler bekleyerek evlendi bu adamla."

"On yedi-on sekiz yıl sürmüş bir evlilik" dedi Müren Abla.

"Sanki yalnız bir kadın. Belki hastalıklı. Bana öyle geldi. Bazı problemleri varmış, öyle sanıyorum. Evle o meşgul oluyormuş. Demek becerikli. Ama oldukça yalnız ve boş bir hayat."

"Belki de" dedi Müren Abla. "Kimbilir. Eski bir telefon defterinden anlaşılır mı hiç hayat? Buna imkân var mı?"

Düşündüm bir an.

"Kadını anladım, özlemlerini hissettim, uğraştığı kişileri

öğrendim, hastalığını fark ettim, arkadaşının, belki tek sırdaşının adını öğrendim. Bu bana yeter" dedim.

"Çok güzel" dedi Müren Abla. "Senin telefon defterinde kimler vardır ki?"

"Partiden eski arkadaşlar, eski Genel Merkez numaraları, editörlerin telefonları, yayınevi numaraları, bir sürü arkadaş, seyahat acentesi, kiralık araba, falcı, medyum, dişçi, göz doktorları, çevirmenler... Kimi istersen var benim defterimde!"

"Harika bir karışım" dedi Müren Abla. "Usta da var mı?"

"Uyducu var."

İkimiz de gülüyorduk.

Kahvemi bitirmiştim.

Ne güzeldi Müren Abla'nın sediri. Oraya oturunca bütün sıkıntılarımı unutuyordum.

Tılsımlı bir yerdi sanki.

Galata

Konak Cafe'deki masama oturmuş, yaşlı kadının gelmesini heyecanla bekliyordum. İstanbul gözlerimin önüne serilmişti ama bugün ilgilenmiyordum şehirle pek. Heyecan içindeydim, içim içime sığmıyordu. Gözüm kafenin kapısındaydı. Nerede kalmıştı bu akşam? Yoksa gelmeyecek miydi?

Terasta bir tur atmış, yerime dönmüştüm. O anda belirdi kadın, yanımdaki masaya doğru geliyordu.

"Aman ne kadar sevindim sizi gördüğüme!" dedim. "Buyurun biraz benim masamda oturun bu gece. Size bir şeyler ikram edeyim."

"Olur, oturayım biraz sizinle" dedi kadın. Karşımdaki iskemleyi çekip oturdu.

"Geciktim biraz" dedi. Bir yere uğramam gerekiyordu. Bir arkadaşım biraz rahatsız."

"Geçmiş olsun" dedim.

"Sağ olun. Heyecanlı görünüyorsunuz" dedi bana. "Bir şey olmuş sanki. Gözleriniz parlıyor, yerinizde duramıyorsunuz."

"Evet, öyleyim."

"Ege'yi hatırlamak... Onunla ilgili bir şey olmalı bu" dedi kadın.

"Evet" dedim. "Sizinle paylaşmak istedim. Öyle tuhaf duygular içindeyim ki! Artık burada oturup 'Ege'yi hatırlamaya çalışmama' gerek yok."

"Nasıl oluyor bu? Artık düşünmeyecek misiniz yoksa onu?"

"Hayır, öyle bir şey değil. Düşüneceğim" dedim. "Ama elime eşsiz bir belge ulaşmak üzere. Üstü kırmızı kaplı eski bir hatıra defteri. Gerçeği söylüyorum size. Kırk yıldır, belki daha fazla, görmediğim bir defter. Benim Ege'yi tanıdığım zamanlarda tutmuş olduğum bir günlük. Onun nerede olduğunu hatırladım. Yıllardır düşünmemiştim bile bu defteri. İstettim onu, yerini tarif ettim, bulundu. Bu gece kargoya verildi. Yarın sabah elimde olacak" dedim.

"İnanılmaz bir şey bu!" dedi kadın. "Yani Ege'yi buldunuz."

"Bir bakıma öyle gibi bir şey" dedim. "Kendi el yazımla tutulmuş bir günlük. Size ondan sayfalar okuyacağım. Bakalım neler yazmışım? Yaşadıklarımı gerçekten doğru mu hatırlıyorum? İşte pek çok şey bu kırmızı defterin içinde var. Merak içindeyim. Onun için çok heyecanlıyım" dedim. "Söyleyin ne içersiniz?"

"Bir kahve içeyim."

Garsona iki orta şekerli kahve söyledim.

"Kırk yılı aşkın bir zamandır var olan, ama hiç bakmadığınız bir defter mi bu gerçekten?" diye sordu kadın.

"Evet, öyle" dedim. "Unutulmuş, bir köşeye sıkışmış bir hatıra defteri. O yıllar... Ege. Durun bakalım içinde neler var?"

"Çok merak ettim" dedi kadın. "Tahmin edemeyeceğiniz kadar çok merak ettim. Yarın elinizde olur mu bu defter?"

"Yarın sabah elimde olur."

"O zaman, yarın gece birkaç sayfaya bakarız birlikte" dedi kadın. "Eğer arzu ederseniz."

"İstiyorum. Birlikte bakalım istiyorum sayfalara" dedim.

"Hayatınız..."

"Evet. Hayatım. Acaba ne kadarını deftere geçirebildim? Bunu bilmiyorum" dedim. "Ama gene de bakalım. Ben sabah okurum defteri."

"Akşam buluşalım burada" dedi kadın.

"Saat 7'de defterle burada olurum."

Kırmızı kaplı eski defter

Bekliyorum, bekliyorum. Defter bir türlü ulaşmıyor bana. Kargo şirketine telefon ettim, dün verilmiş kargoya, daha buradaki merkeze ulaşmamış. "Öğleden sonra gelir" dediler. İçimde bir sabırsızlık, bir merak. Oysa gerçekten kırk yıldır açmadım bu defterin sayfalarını. İçinde neler yazılı olduğunu, yaşadıklarımın ne kadarını yazmış olduğumu da bilmiyorum. Aradan o kadar zaman geçmiş ki. Öyle yaşanılanlar, öyle olaylar olmuş ki hayatımda, bu neredeyse çocukluk yıllarında tuttuğum eski hatıra defterini hiç düşünmemişim. Anlatılan aşk; o zamanın bir yaşam dilimi içine sıkışıp kalmış bu defterin.

Ama şimdi bunca yıl sonra, büyük bir merak içinde bekliyorum defterin bana ulaşmasını.

Acaba defterde yazılanlar beni o yıllara mı götürecek, yoksa o geçmiş zamanı bu güne mi getirecek?

İkisi de olabilir.

Ege'yi düşünmeye ayırdığım şu geçtiğimiz günler, bu çoktan unutulmuş kırmızı defteri birden ruhumda ön plana çıkartıverdi. Ona yıllar yılı hiç bakmamış olmam, arada uğradığım bir evimin yatak odasındaki bir çekmecede kendi haline bırakmış olmam ne kadar ilginç. Acaba defterin içinde bir mektup var mıydı?

Onu düşünmeye başladım. Ege'nin bana yazdığı bir mektup? Olabilir. Böyle bir şey de olabilir defterin içinde.

Gözüm yollarda, heyecanla kargonun gelmesini bekliyorum. Sanki zarfın içinden Ege çıkacak! Sanki on sekiz yaşım çıkacak. Kalamış iskelesi ve büyülü gece çıkacak. Karışık duygular içindeyim. Kırmızı defterin bana ulaşmasını sabırsızlıkla bekliyorum.

Belki de geçen kırk yıl boyunca düşünmek istememişim Ege'yi. Aklıma bu geldi. Ama anıları yazdığım defteri de atmamışım, bir köşeye saklamışım onu.

Bir yaşam parçası. İçindeki olaylarla, mekânlarla, insanlarla bir iki saat içinde elimde olacak. Büyük bir heyecan ve sabırsızlıkla defterin gelmesini beklemeye başladım.

Müren Abla'nın sedirinde

Müren Abla'nın sedirinde oturuyorum. Rahatça arkama yaslandım. Ömrüm boyunca o sedirin üstündeki kilimin desenini, renklerini unutamam. O eve koşarak, yarı boğulmuş olarak geliyor, rahatlayıp ferahlayarak çıkıyordum oradan.

Müren Abla karşımda oturuyordu. Sarı saçlarını tepesine toplamıştı. Gözlerini olduklarından daha büyük gösteren gözlükleri gözündeydi.

"Pembe sutyen aldın mı?" diye sordu bana.

"Alamadım daha."

"Sana ne dedim. Git, kendine güzel, uçuk pembe bir sutyen al. Şans getirir. Dinle beni."

"Bugün alacağım Müren Abla, söz veriyorum" dedim.

Yaşını kestiremiyordum. Epeyce vardı yaşı. Görmüş geçirmiş bir kadındı.

"Ne düşünüyorsun öyle?" diye sordu.

"Aklıma ne geldi bak" dedim. "İlk evlendiğimizde Ejder'le beni İzmir'den, bir üniversiteden çağırdılar. 'Senin arabana binmem!' diye tutturdu adam. Nuh diyor, peygamber demiyor. Güzelim lacivert arabam evin garajında duruyor. Şoför Yusuf Efendi hazır, bizi götürecek.

"Binmem de binmem!

"İzmir'den bir araba yolladılar bize. Ufak bir Renault. Ona binip gittik İzmir'e. Başlı başına bir kapris ve eziyet. Nedense okulun lojmanında kalıyorduk."

"Ucuz olduğu içindir" dedi Müren Abla.

"Herhalde. O zaman düşünmemiştim bunu. Akşama doğru vardık İzmir'e. Lojmana yerleştik. Tuhaf bir yer. Bomboştu. Bizden başka kalan yoktu.

"Gece elektrikler sönmesin mi? Korkunç bir şey. Hiç bilmediğim, tanımadığım bir mekân. İçime derin bir sıkıntı geldi."

"Ejder kaybetti beni, bulamıyor. Karanlıkta ikimiz de birbirimizi arıyoruz. Körlerin dansı gibi. Hiç unutmam o geceyi" dedim. "Ne beceriksiz adammış, kolumu tutamadı. Bahçelere çıktık. Çevre zifiri karanlık. O beni göremiyor, ben onu göremiyorum. Bir taşa takılsam bir yerimi kırabilirim. Böyle berbat bir geceydi."

"Şimdi niye onu düşündün ki?"

"Bilmiyorum" dedim. "Öyle, aklıma geldi işte. Evliliğim de aynen öyle. Karanlıkta bir oyun. Ne o beni bulabiliyor ne ben onu."

Müren Abla dikkatle dinliyordu beni.

"Aman, bana sormadan sakın fevri bir şey yapayım deme" dedi.

"Niçin? Ne olur yaparsam?"

"Koca işte. Ne de olsa önemli bir şeydir. Bir kadının başında kocası olması."

"Off!" dedim.

"Dur, sana bir kahve yapayım. Dağıt şu sıkıntını."

"Şimdi eve gitmek istemiyor canım Müren Abla."

"Biraz geç git. Daha öğlen olmadı."

"Kızar. Surat asar. Sessizlik başlar. Konuşmaz benimle, öylece durur. Salonun gölgelerine karışır. Günlerce sürer bu suskunluk" dedim.

"Manevi baskı işte" dedi Müren Abla. "Hadi, geç kalma. Git öyleyse. Gene gelirsin. Gelirken bana defteri getirmeyi unutma."

"Eğer onun yanında alabilirsem defteri etajerden, getiririm" dedim.

Kırmızı kaplı eski defter

Defterin içinde Ege

Kapı çalındı. Koşarak gidip açtım. Kargo gelmişti. İnanamıyordum gözlerime. Paket adamın elindeydi. Bana uzatıyordu onu. Bir imza atıp o eski dünyayı elime aldım.

Kargo paketini zarfı parçalayarak açtım. İki paket iç içeydi. Defter bozulmasın diye özenle sarılmıştı.

Koyu kırmızı defter sonunda elimdeydi.

Sanki tuhaf bir şaşkınlıkla, hayretle baktım ona. Sayfaları sararmıştı. İçinden birkaç fotoğraf, iki mektup ve bir tiyatro broşürü düştü yere.

Bunların hepsi unuttuğum şeylerdi. İlk defa görüyormuş gibi bakıyordum onlara.

Ege'nin siyah beyaz tek fotoğrafı, benim büyütülmüş bir vesikalık fotoğrafım, annemin harikulade güzel üç dört resmi. Ben annemin kucağında bir iki yaşımdayken ve o yıllarımda çekilmiş çok üzgün bir fotoğrafım. Onu hemen hatırladım. Ege'den ayrılıp İstanbul'dan kaçtığım zaman çekilmişti.

O günlere ait her şeyimi derleyip toparlamış, bu kırmızı kaplı defterin içine saklamıştım sanki. Ondan sonra da kırk yılı aşkın bir süre o defteri bir kere olsun açıp bakmamıştım.

Ama şimdi pişmandım. "Keşke daha önce okusaydım bu defteri" diye düşündüm. Kapatmışım her şeyi ve kaçmışım oralardan. Keşke daha önce okusaymışım bu defteri.

Neler vardı içinde, onu da bilmiyordum. Kurşunkalemle, el yazımla yazmıştım defterin sayfalarını. Yarıda bir yerde

kesilmişti anılar. Defterin yarısından sonrası boştu. Acaba niçin bırakmıştım yazmayı?

Fotoğrafları ve mektupları bir köşeye ayırmış, defteri elime almış, okumaya başlamıştım. Kırmızı defterin ilk sayfası şöyle başlıyordu:

Ege ile 22 Haziran'da Baylan'da tanıştık. Tuhaf tuhaf bakıştık uzun uzun.

Ondan sonra her gün buluşmaya başladık. Önceleri hep Moda'daki Koço'nun meyhanesine ve Kalamış'taki gazinoya gidiyorduk. Sonra kırlarda oturmaya başladık.

Tanıştığımızdan üç gün sonra bana telefon etti. Parmağımı kesmiştim o gün. Ertesi gün buluşup Kadıköy'e geçtik, Koço'da oturduk. Ben o gün nedense nefis şeyler söyledim. Bir kelebek geldi, bu kelebek senin deden falan dedim. Çok hoşuna gitti. Bana şiirlerini okudu. Ben de ona yazdığım hikâyemi anlattım.

Dalyan'da Cuma ağacı ve Tuba ağacı diye iki ağacımız vardı, onların dibinde otururduk. İlk defa Boğaz'da yemek yedik. Kızıltoprak'taki dondurmacıya da arada sırada gidiyorduk.

Bir gün Ege beni ev elbisemle ve terliklerimle kapının önünde gördü. Çok utandımdı...

Buluştuğumuzun ikinci günü yaş günümdü. Moda'da bir bahçede yeşil mumu yaktık. Bir de Caddebostan'daki bir arsada "abstre merdivenler" diye bir yer bulmuştuk. Yarım kalmış, hiçbir yere çıkmayan, beyaza boyanmış, beş basamak beton merdivendi bunlar. Orada oturup konuşurduk. Bana eski sevgililerinin hepsini anlattı.

Bir gün "abstre merdivenler"de bana Rimbaud okudu. O gün çok mutluyduk.

Sonra Ege Erdek'e gitti. İki matrak mektup yazdım. Geldiği gece ben evden çıktım. Koço'nun meyhanesine gittik. Ben ilk defa rakı içtim. Bir fotoğrafçı resmimizi çekti. Sonra kavga ettik. Onu tatlı tatlı kızdırdım. Bana Esenyel'i söyledi. Aldır-

maz göründüm. Kudurdu. Moda iskelesinde ve deniz kenarında sarmaş dolaş yürüdük. Ara sokaklarda beni öptü.

"İste, Esenyel'i bırakayım" diye tutturdu...

Defteri bir süre kapatıp düşüncelere daldım.

Demek Esenyel'i o söylemişti bana. Defter elime geçmeden önce anımsamamıştım bunu.

O büyülü ve çok naif dünyanın içindeki bu iki insan gözümün önüne geliyordu.

Bu defter etkilemiş miydi beni? İlk başı bir bomba gibiydi benim için, etkilemişti.

Kalamış, Caddebostan, Moda ve Fenerbahçe arasında geçiyordu defterin ilk başındaki anılar. O zamanlar Caddebostan ağaçlıklı arsalarla kaplı, koyu yeşil bir yoldu. "Abstre merdivenler"in olduğu arsayı hatırlamıştım. Kimbilir şimdi hangi lüks dükkân vardı orada.

Defteri yeniden elime alıp kaldığım yerden okumaya devam ettim.

Eski Gülhane

1971 yılının bir pazar sabahı. Kavaklıdere'deki evin yatak odasındayım. Çocuklarım üç yaşında.

"Hayat ne güzel!" diye fırladım yatağımdan. Böyle bir şey hatırlıyorum. Bir bardak soğuk su içtim – ve bir külçe halinde yatağa düştüm! Karnıma saplanan korkunç sancılarla kıvranmaya başlamıştım. Yüzüm boncuk boncuk ter içindeydi. Gittikçe artan sancı beni kıpırdayamaz hale getirmişti.

Küçük kızlarım yanıbaşımdaydılar.

"Anneciğim, anneciğim" diye beni öpüyorlardı. Ayaklarında beyaz çorapları ve sandaletleri vardı, yazlık elbiselerini giymişlerdi. O anı çok net hatırlıyorum.

"Ne oldu anneciğim?" diye soruyorlar, beni öpüyorlardı.

Can çekişir gibiydim.

"Çocuklar bu halimi görmesin. Al onları" dedim kocama.

Çocuklarım o sabahı hatırlamıyorlar. Hatırlamamaları çok daha iyi. Onların yumuk ellerini son bir kez daha tuttum. Hastaneye kaldırılmam gerektiği anlaşılmıştı.

Hayatımın en korkunç günlerinden biriydi bu. Sancı dayanılmazdı. Üstüme bir şeyler giydirilmişti. Taksiye binmiştik. Oturamıyordum. Başımı oturulan yere koymuştum. Belki hafifçe kusmaya başlamıştım. İçim hızla çekiliyordu. Nabzıma bakıyordu bir el.

Bu, açık bir ölüm gidişiydi, hissetmiştim bunu.

Evime bir daha hiç dönemeyebilir, çocuklarımı göremeyebilirdim.

Hastanede ne olduğunu tam anımsamıyorum. Doktorlara haber veriliyor, İkinci Hariciye koğuşunun doktorları koşarak başıma geliyorlardı.

Sancıdan kıvrandığım için muayene edemiyorlardı beni bir türlü. O yıllarda ultrason yok, hiçbir şey yok.

Hafif bir kanama başlamıştı. Muayene masasında yatıyordum. Ölmek üzere olduğumu anlamıştım.

Baş asistan,

"Damardan Pentathol! Damardan Pentathol!" diye bağırıyordu.

Damarımı bulup bir iğne yaptılar.

Birden bir ılıklık kapladı gövdemi.

"Dış gebelik."

"Olamaz! Dış gebelik olamaz. Hap kullanıyorum!" diye bağırdım.

Birden kendimi kaybettim. Her şey simsiyah oldu.

Ne güzeldi. İnanılmaz bir rahatlık duymuştum. Acım kesilmişti. Gözlerimi açtığımda, o korkunç sancı büsbütün artmıştı.

"Ne oldu?"

"Beş dakika bayılttık sizi, ufak bir insizyon açtık. Dış gebelik değil."

Ameliyathaneye sedye üstünde koşturulduğumu anımsıyorum. Ayıktım. Hayatımda ilk defa ameliyathane görüyordum. Çevremdeki doktorlar panik içindeydiler. Beni kurtarmaya çalışıyorlardı. Cerrahlar hızla yeşillerini giyiyor, ellerini uzun uzun fırçalıyorlardı.

Hayatın gecesi

Ameliyat masasındaydım.

"Şimdi anlayacağız" diye mırıldandı bir doktor kulağımın yanında.

"Hasta ayık. İlacı verin. Uyutun!"

Hemşire başucumdaydı. Birisi yavaşça kolumu aldı.

Tepedeki ışıkları, ameliyathanenin içini görüyordum.

"Say."

"Bir... İki... Üç... Dört..."

Gerisini hatırlamıyorum. Derin bir uykuya dalmış olmalıyım. Bir siyahın içine girmiştim. Simsiyah. Geceydi bu. Hayatın gecesi.

O gün, o kargaşanın içinde, yanlış teşhisle geç kalındığı halde, mucizevi bir şekilde kurtulmuştum. Ama henüz her şeyin başlangıcındaydım. Hayatımı kurtarmışlar ama ameliyatta bir hata yapmışlardı. On iki saat sonra bir ameliyat daha olacaktım.

Ayılmıştım.

Bir kâbusun içindeydim. Ayıldığım an su istedim. Ağzım, boğazım kupkuruydu.

"Biraz sabret. Biraz sonra verilecek su."

"Nedir, ne geçirmişim?"

"Mekanik bir barsak düğümlenmesi."

"Nedir o?"

"İleus. Geçecek. Kurtuldun. Kurtardılar seni."

"Kıpırdayamıyorum."

"Karnında bandaj var."

"Niçin koğuştayım?"

"Ameliyathaneden çarşafla taşıdılar seni. Buraya taşıyabildiler. Kıpırdamaman lazım."

"Susadım. Çok susadım."

"Verilecek. Biraz sonra."

Çok gürültülü bir yerdeyim. Gürültüye dayanamıyorum.

"Nedir bu gürültü? Ne oluyor?"

"Yan yataktaki çocuğun bacağındaki alçıyı kesiyorlar. Onun sesi bu."

Yanıma küçük, üzüm gözlü bir kadın yaklaşıyor. Yatağı-

mın yanında duruyor, yüzüme, gözlerime, ter içindeki saçlarıma bakıyor.

Reşide Hanım bu. Onu ilk kez görüyorum.

Ufacık elleriyle çarşafımı düzeltiyor.

"Sürgünü ben koyacağım" diye fısıldıyor bana.

"Sakın aynayla karnına bakma" diyor.

Gözlerimi yavaşça kapatıyorum. Alçıyı kesen makinenin tiz sesi beynimin içinde yankılanıyor. Gövdemi kıpırdatamadığımı fark ediyorum.

"Geçecek" diyor Reşide Hanım. "Hiçbir şeyin kalmayacak gülüm. Sakın ayna tutup karnına bakma."

Kırmızı kaplı eski defter

Serseri günler

Elimdeki kırmızı kaplı eski defteri okudukça, geçmiş günler bir bir canlanıyor gözlerimin önünde. Bu defterde Ege'yle birlikte dolaştığımız coğrafyanın, İstanbul'un nasıl değişmiş olduğunu düşünüyorum. Defter sanki başka bir dünyada geçiyor, ağaçlıklı Caddebostan kırları, Kalamış iskelesi, Tosun'un Yeri diye tam olarak hatırlayamadığım bir mekân. Beyoğlu'nda Baylan Pastanesi. Nevizade Sokak'ın başındaki bir aralıkta olduğunu tahmin ettiğim Lefter'in meyhanesi. Şimdi yerinde bir rezidans yükselen, Ege'nin üvey babasının tek katlı evi... Kalamış, Fenerbahçe, her yer ne kadar değişmiş.

Bütün o olaylar başka bir dünyada yaşanmış sanki.

Defter heyecan ve hüzün vericiydi. Benim gücüm, Esenyel'in zayıflığı, Ege'yle sürekli kavgalarımız ve ayrılıp barışmalar...

İçki, serseri günler, Ege'nin bir türlü bitiremediği lise.

Defteri okudukça bunca yıl sonra, Ege'nin bana delice tutulmuş olduğunu ve beni sevmiş olduğunu gördüm. O zaman ne düşünüyordum bilemiyorum ama yalanlar ve tutarsızlıklar usandırmış, hasta etmişti beni. Defterde bunlar yoktu. Belki de defter, böyle şeyler başladığı zaman kesilmiş, bitirilmişti.

Ege'yle yaşadığım bütün eşsiz ve güzel şeyleri yazmak istemiştim; olaylar acı vermeye başlayınca kesmiş olmalıydım yazdıklarımı.

Öyle, havada kalmış bir yazı parçası, bir mevsim ya da bir yaşam dilimi vardı defterin sayfalarının arasında. Bütün canlılığıyla bugüne ulaşmıştı.

Ben Ege'nin hayatına birdenbire bir fırtına gibi girmiştim. Esenyel benden önce de vardı, sakin bir sevgiliydi, benden sonra da oldu.

Ben aşk arabasını son hızla kullanmış, gaza sonuna kadar basmış, sevinci ve acıyı doya doya yaşamış, yalanlara inanamamış, şehirden nefret etmiş ve taş duvarlara çarpıp parçalanmıştım.

Bana ait olan İstanbul'u da terk edip gitmiştim.

Galata

Tuhaf bir telefon

Asansörle yukarıya çıkmış, birkaç basamak merdiveni tırmanmış, kendimi Konak Cafe'nin eşsiz terasına atmıştım. Hava henüz aydınlık ve güneşli olduğu için çok kalabalık değildi teras. Masama doğru gittim, kadın yerindeydi. Görmüştü beni.

"Sizi bekliyordum" dedi. "Oldukça erken geldim bugün."

Çevreme bakındım.

"Aydınlıkken hava burası başka güzel" dedim. "Şu Sarayburnu'nu oradan koparıp almak geliyor içimden. Sanki bir çiçek."

"Evet" dedi kadın. "Şimdi her şey sanki bir çiçek. Birazdan, hava kararınca mücevhere dönüşüyor hepsi."

Hayranlıkla baktım ona. Şehri benim gibi algılıyordu.

"Ege'yi düşünmek..." dedi kadın. "Bugün düşünecek misiniz Ege'yi? Belleğinizi zorlayıp gerilere gitmeye çalışacak mısınız? Hatırlayacak mısınız hayatınızla ilgili unutulmuş birtakım ufak ayrıntıları? Bunu çok merak ediyorum."

"Defter bende!" dedim. "Kırmızı kaplı hatıra defteri çantamda. Dün geçti elime. İçinden mektuplar, fotoğraflar çıktı. Size bakmanız için getirdim onları."

Kadın heyecanlanmıştı.

"Kırmızı defterinizi buldunuz demek?" dedi.

"Evet, dün öğleden sonra elime geçti. Kırk yıl sonra sararmış sayfaları açtım ve yazdıklarımı okudum."

"Bu müthiş bir şey" dedi kadın. "Yakaladınız. Ege'yi, o geçmiş zaman parçasını, ilk aşkı yakaladınız. İnanılır gibi değil" diye mırıldandı. "Neler hissettiniz?"

"Neler mi hissettim? Pek çok şey" dedim. "İlk olarak bu defteri niçin daha önce okumadım diye kızdım kendime. Kırk küsur yıldır onu bir çekmecede saklamak ve hiç kapağını açmamak... Bunu niye yaptım? Düşündürdü beni bu..."

"Silmek istemişsiniz. Yaşamınızın o bölümünü tümüyle silmek istemişsiniz" dedi kadın. "Besbelli bundan hiç okumamışsınız defteri bunca yıldır."

"Ama atmamışım, saklamışım onu."

"Evet" dedi kadın. "Bir yerde de o yaşanmışlık değerliymiş sizin için. Ama kırk yıl onu düşünmek istememişsiniz."

"Kimbilir" dedim. "Belki düşünecek vaktim de olmadı. Hayat öyle bir şey ki. Çok hızlı."

"Sizin hayatınız..."

"Evet, hızlı sayılır. Olaylar, her şey" dedim.

"Acı çekmişsiniz" dedi kadın. "Kırmızı defter bunu gösteriyor herhalde."

"Hem öyle" dedim, "hem de kızmışım. İğrenmişim belki de."

"Kimbilir" dedi kadın.

"Keşke daha önce okusaydım defteri. Yaşadığım olaylara daha objektif bakabilirdim. Tuhaf bir kapsül gibi kapalı kalmazdı olaylar bilinçaltımda. Bakın kaç gündür düşünmeye çalışıyorum Ege'yi. Olayları hatırlamaya..."

"Onların hepsi defterde olmalı" dedi kadın.

"Yok" dedim. "Defterde çok az şey var. Olayların başlangıcı sanki. Sonra yazmak istememişim besbelli."

"Kırk yıl hatırlamak istemeyeceğiniz şeyi niçin yazsaydınız ki?" dedi kadın.

Doğru söylüyordu. Onun için yazmamıştım. Onun için de okumamıştım.

"Bazı sayfalara beraber bakalım."

"Olur" dedi kadın. "Meraklanıyorum çok. Ege'yi tanıyacağım, o zamanlara gideceğim."

"Her şey o günlerde, o an defterin sayfalarına yazıldığı gibi. Yorum yok fazla, belki de olayları yorumlayabilmek için yaşım çok gençmiş."

"Belki yanlış bile yorumlamış olabilirsiniz bazı şeyleri" dedi kadın. "O yaşta ne bilebilir ki insan..."

"Ama o zaman aldığım kararlar... O kaçış... Bütün hayatımı değiştirmem, o yolculuk..."

"Kader gibi bir şey."

"Evet" dedim. "Kader gibi bir şey gerçekten."

"Ege ne oldu sonra?" diye sordu kadın.

"Çok zengin olmuş. Çok para kazanmış. Ne tuhaf değil mi?"

Kadın gülümsemişti.

"Nasıl duydunuz?" dedi.

"Tuhaf bir telefon" dedim.

"Bir gün bana telefon etti. Kavaklıdere'deki evimdeydim. Telefon çaldı, açtım. Çoktan unuttuğum o ses, ahizenin öteki ucunda,

"'Ben Ege' dedi.

"Şaşırmıştım.

"Konuşuyor, anlatıyordu.

"'Seni kim küstürdü? Annem mi?' diye sordu bir ara.

"İçkili olmalıydı. Sinirlenmiştim.

"'Pencerenden baktığın zaman gördüğün her yeri satın aldım' dedi. 'Bütün oralar benim. Sana çok güzel bir hayat yaşatabilirim. Artık çok param var.'

"Onca yıl sonra bana açılan bu telefonu küstah bulmuştum.

"'Ya Esenyel?'

"'O çocuklarımın annesi' dedi.

"Ben hastaneyi yaşamıştım. Tabiri caizse büyük bir şans ve güçle kefeni yırtarak hayata dönmüştüm. İki buçuk yıl

kalmıştım hastanede. Direnmeyi, ölmeyi, delirmemeyi, susuzluğu, acıya dayanmayı, umudu, pek çok şeyi öğrenmiştim. Aynı insan değildim. Ege'nin bunlardan haberi yoktu. O gene içkili içkili 'abstre merdivenler'de konuştuğumuz bir şeyleri tekrarlıyordu. Unutmamıştı.

"'Her şeyim var. Artık seni istediğin gibi yaşatabilirim.'

"'Telefonumu nereden buldun?'

"'Benim senin telefonunu bulmam için bir emir vermem yeterli...'

"Bu konuşma şaşırtmış ve sinirlendirmişti beni.

"'Bana cevap ver' diyordu.

"'Ne kadar yumuşaktın. Bir çocuk gibi yumuşak. Yoksa değiştin mi?' dedim.

"Telefonu suratına kapattım."

Akşam olmuştu Galata'da. Şehrin bütün ışıkları yanmıştı.

"Şu giden vapur..." dedim. "Ne güzel."

Gözüm Kadıköy'e doğru giden o vapura takılmıştı.

"Demek yüzüne kapattınız telefonu" dedi kadın.

Gözleri dalgındı.

"Evet" dedim. "Yüzüne kapattım."

Müren Abla'nın sedirinde

Toplama kampı

"Evlendiğimiz günden beri evde bir para lafı..." dedim.

Müren Abla dinliyordu beni.

"Gazete parası, temizlikçi Sevim'in parası, yapılması gereken doğalgaz borularının parası, viski parası, parasızlık, para... Korkunç bir şey bu Müren Abla" dedim. "Ejder hep para konuşuyor. Olmayan bir paranın üzüntüsü, olan bir paranın azlığı, ama para, ille para. Bunu birden fark ettim. Beni boğuyor, eziyor, sınırlıyor bu konuşmalar. Manidar konuşmalar. 'Para ver, para ver' der gibi bir şey bu konuşmalar."

"Varlıklı adam..." diyecek oldu Müren Abla.

"Ne varlıklısı" dedim. "Beş parasız ya da saklıyor parasını. Hiçbir zaman parası yok. Ama hep para istiyor. Bu 'para' konuşmaları da yaşanmaz hale getiriyor o evi benim için."

"'Cimri' derler onun için" dedi Müren Abla.

"Herkes beni saray gibi bir evde yaşıyor biliyor" dedim. "Belki de Ejder'le parası için evlendiğimi zannedenler bile var. Oysa her şey çok değişik. Bu para için yapılmış bir evlilik ama bunu planlayan o" dedim.

Müren Abla'nın ağzı açık kalmıştı.

"Bilmediğin birçok şey var" dedim. "Kimseye anlatamıyorum. Gelinliğimi ve tüllü düğün şapkamı ben kendim aldım."

"Ne kadar güzeldiler..." diye mırıldandı Müren Abla.

"Ejder düğünden önce terzisine iki takım elbise ısmarlamıştı. Biri krem, biri siyah, nikâhta giydiği. Onlar gelince

çocuk gibi mutlu olmuştu. Nikâhtan sonra bir Çin lokantasında aile içinde bir yemek yemiştik. Yemeğe kızı iki arkadaşının kolunda geldi. Sanki bir cenazeye gelmişti. Ayakta zor duruyordu, gözleri ağlamaktan şişmişti."

"Ne tuhaf şey" diye devam ettim. "O yemekte hiçbir fotoğraf çekilmemişti. Elimde hiçbir fotoğraf yok. Ejder evlenmeye karar verince bana, 'Kararlaştırdığımızdan bir gün önce evlenelim' dedi."

"Sonra da,

" 'Bodrum'a gidelim, orada gizlice evlenelim' dedi. 'İlkin kimse bilmesin evleneceğimiz tarihi. Gizli tutalım. Aşçı, bahçıvan şahitlik etsin.'

"Biz evlenmeden bir gün önce apartmanda bir feryat yankılanmış.

" 'Bana bunu da mı yapacaktın baba?'

"Bir çığlık, hıçkırıklar...

"Bir kapı gümm! diye kapanmış.

"Bana haber verdiler.

"Ejder hiçbir şey söylemedi bu konuda.

"Ertesi gün evlendik.

"Gece sepet sepet çiçekleri taşıyarak Ejder'in evine geldik. Işıkları açtım. Artık benim evimdi orası. Şöyle bir etrafıma baktım. Bu egzantrik dünya benim evimdi artık. Piyanonun üstündeki kurukafa bana bakıp hafif hafif gülümsüyordu sanki.

"O gece vakti Polonya'daki o toplama kampına benzeyen bir yere girdiğimi, oraya kendi rızamla ve imzamla adım attığımı nasıl bilebilirdim ki!"

"Aman, korkunç şeyler bu anlattıkların" dedi Müren Abla. "O gece, eve girişin gözümün önüne geldi."

"Yeni gelin" dedim. "Ejder nikâhı bastı diye herkes birbirine girmişti. Hiçbir şeyden haberim yok tabii benim."

"O gece vakti, elimde çiçeğim, o kapının önünde çekilmiş bir fotoğrafım var."

"Getir onu bana. Çok merak ettim" dedi Müren Abla.

"Olur, getiririm."

Saatime baktım, "Lafa daldık Müren Abla!" dedim. "Koşmam lazım eve. Büfeden viski de alacağım. Unutuyordum az kalsın."

Fırladım sedirden.

"Dur, yavaş" dedi Müren Abla. "Bir yere takılacaksın, dur."

"Yarın gene gelirim" dedim.

Sokak kapısından çıkıp merdivenleri koşarak indim.

Az sonra evin köşesindeki büfenin önündeydim. Zambak Büfesi.

"Bir JB" dedim büfeciye.

Bir gazete kâğıdına sarıp verdi viskiyi bana.

Eve vardığımda hava kararıyordu. Asansöre binip çıktım yukarıya.

Ege

Kırmızı kaplı eski defterden

Ege bir ara iki günlüğüne bir piyes turnesine çıktı. Geldiği zaman beni aradı. Buluşup Dalyan'da yürüdük. O gün ikimiz de bozuk çalıyorduk. Kavga ettik ve ayrılmaya karar verdik. Evin önünde gayet ciddi bir şekilde vedalaşıp ayrıldık. Ben çok fena olmuştum. Yukarıya, odama çıktım. Biraz ağladım falan.

Tam bir saat sonra benim katın kapısı çalındı. Bir de baktım Ege gelmiş. Havadan sudan bir iki şey konuştuk. Sonra birdenbire bana sarıldı, öpmeye başladı. Hayatımda hiç o kadar mutlu olmamıştım. Beraber içeriye girdik.

"Sen benim dediklerime bakma. Ben zirzopun biriyim" falan dedi.

Sonraki gece de benim çatı katıma geldi. Ona o günlerde sinirlenmiştim.

"Seni artık sevmiyorum" dedim.

Kahroldu.

"İlle de 'Seni seviyorum' de" diye tutturdu. Sonra öpüştük falan.

"Ben de seni seviyorum" dedi. O esnada annem aşağıya gelmişti. Fakat bir türlü kapıyı açamıyordu. Nihayet geldi benim kapımı çaldı. Ege hemen benim yatağımın altına girdi. Ben de geceliğimi ve sabahlığımı giyip, yataktan yeni kalkmış gibi gidip kapıyı açtım.

Annem eve girip yattı.

Ege yatağın altından çıktı. İkimiz de müthiş heyecanlıydık.

Birden, "Baksana bana" dedi ve yüzüme korkunç bir tokat attı. Ben ne olduğumu şaşırdım.

Bana, inadımdan dolayı sinirlenmiş.

"Çık, git hemen!" diye bağırdım. Giderken yeniden sarmaş dolaş olduk. Uzun uzun öptü beni. Yaptığına çok pişman olmuştu. Gene birbirimizden zor ayrıldık ve gitti.

Ertesi akşam buluştuk. Kalamış'ın arka sokaklarında dolaştık. Durakta annesini de gördük. O gece gene bana geldi. Saat üçte falan ben "Sen artık git" dedim. Gitti.

Bodrum'da bir bahçede Ege'yi konuşmak

Bodrum'da güzel bir bahçede oturuyorum. Kahvem ve soğuk suyum önümde. Hava çok sıcak, biraz esinti olunca hafif ferahlar gibi oluyorum. Karşımda Nil Hanım oturuyor, güzel, muntazam yüzü, güneş gözlükleriyle kapanmış gözleri, kısa saçları... İzliyorum onu, bir yandan da dikkatle dinliyorum anlattıklarını.

Ege'yi konuşuyoruz. Ege'nin yakını. Sonradan akrabası olmuş Nil Hanım.

Benim sorularım üstüne bana bambaşka şeyler anlatıyor. Bütün bir öğlen konuşuyoruz. Onun anlattığı Ege, kırmızı eski defterin içindeki Ege'den çok farklı. Benim bilmediğim yıllar. Ege'nin zengin yılları, yaptığı işler, çalışma hayatı. Hayretle dinliyorum. Ege'nin içinde demek bir işadamı yatıyormuş. Başarılı bir işadamı olmuş, çok para kazanmış.

"Çok güzel yaşadı" diyor Nil Hanım. "Her zaman çok şık giyinirdi. Avrupa'yı gezdi. Maiyetinde çalışanlar titrerlerdi ondan. Sert bir patrondu. Titiz. Hastalığına kadar çok iyi yaşadı. Bonkör bir erkek."

"İkinci eşinden çocuğu olmadı, çünkü birinci eşi Esenyel'den bir kızı ve bir oğlu vardı. Uzun yıllar ayrı yaşamışlardı Esenyel'le. İkinci eşi onu rahatlattı. Ömrünü uzattı.

"Hastalık gelene kadar.

"Hastalık geldiği gün içkiyi bıraktı. Ama hâlâ sigara içiyordu. Evi hastaneye çevirmişti. Bir hastane yatağı vardı. Başında bir hemşire.

"Onu hastayken bile bir gün pijamayla görmedik. Olacak şey mi bu! Yatağın yanında oksijen tüpleri, Ege takım elbisesini giymiş. Hastalığından hiç bahsetmedi. Ağzına bile almadı. Tam beş yıl mücadele etti. Bir ara 'Yendi hastalığı' dendi ama sonra... Doktorlar son bir hafta vermişlerdi ona. Son iki gün tuhaf bir enerji gelmiş üstüne. Tüm hayatını anlatmış. Satır satır anlatmış bütün hayatını, böyle tuhaf bir şey" dedi Nil hanım. Dikkatle gözlerime baktı.

Ona göstermiş olduğum, kırmızı defterin içinden çıkan siyah gömlekli ve siyah pantolonlu Ege şaşırtmıştı onu.

Onun tanıdığı Ege başka birisiydi.

"Bu çok genç bir Ege" dedi. "Tanıdığımda bu fotoğrafla ilgisi yoktu tabii."

"Tahmin edebiliyorum" dedim. "Bu Kalamış'taki bir akşamüstü yirmi iki yaşında bir Ege. Hayalinde okulu bitirebilmek. Fransa'ya gitmek, şiirlerini yayımlatmak, tiyatroda oynamak..."

"Evet, bambaşka bir Ege" dedi Nil Hanım. Siyah beyaz fotoğrafı eline almış, dikkatle bakıyordu.

"Hastalığa kadar her şey iyiydi" dedi. "Hastalık lafını ağzına almazdı. Öyle bir adam. Çok sevilen bir insandı. Ölümünden sonra bir kitap çıkarttılar onun için. Esenyel albümünü vermiş, onun için Esenyel'in çok fotoğrafı var kitapta."

Düşündüm bir an.

Bu ne ilginç bir düşünce tarzıydı.

Bir adamın hayatından kaçıp gitmek ama onunla ilgili bir kitapta fotoğraflarının olması.

Nil Hanım'la güzel bir öğle vaktiydi Bodrum'da.

Düşüncelere dalmıştım. Bana anlatılan Ege başka birisiy-

di. Hayatı öğrenmiş, yaşamış bir adamdı. Benim tanıdığım, tek siyah gömleği olan, ama gene de tiril tiril giyinen, üvey babasının gecekondusunda oturan, bana ilk defa Arthur Rimbaud'yu anlatan Ege başka birisiydi. Belki benim ilkgençliğime, o zamanların değişik coğrafyasına, bambaşka bir Kalamış'a ve Moda'ya, yarı karanlık olarak hatırladığım bir Beyoğlu'na ait bir Ege'ydi.

Ege'yi düşünmek...

Bugün gene Ege'yi düşünüyordum. Hayatımın geçmiş yıllarına yaptığım yolculukla kendimi daha iyi tanıyor, bazı şeyleri şimdi daha iyi anlayabiliyordum.

"Nerede otururlardı?" diye sordum Nil Hanım'a.

"Hep Nişantaşı'nda" dedi "Ege'nin evi Nişantaşı'ndaydı. Esenyel de orada bir yerde oturuyor. Herkes birbirine yakın."

Aklıma o eski telefon gelmişti.

"Pencerenden baktığın zaman gördüğün her yer benim artık. Onları hep satın aldım."

Ege'nin sesiydi bu.

Nişantaşı, çocukluğumun ve yaşamımın önemli bir bölümünün geçtiği yer. Benim dünyam. Kaçıp gitmiştim oralardan. Bırakmıştım İstanbul'u arkamda.

Benim olan dünyaları hep başkalarına bırakmıştım.

Yıllarca da hasretini çekmiştim İstanbul'un.

Bir yabancı gibiydim.

Ne tuhaf.

Bir yabancı.

Kapıların dışındaki bir insan. Evim bile yoktu artık İstanbul'da Kısacık bir süre için geldiğimde bir otel köşesinde kalır ve şehrin o büyüleyici sesini dinlerdim.

Yıllardır Kalamış'a ve Nişantaşı'na gitmemiştim.

Uzun bir süre bana ait olan dünyaların tapusunu geride bırakmış bir ölü gibiydim İstanbul'da.

Taşradan gelen bir ölü.

İstanbul

Taşradan gelen ölü

İstanbul'a geldikçe ya sahil yolundaki Kalyon Otel'de, ya da Suadiye Oteli'nde kalıyordum. Ne kadar rahat olsa da, kaldığım yer bir otel odasıydı sonuçta. Şehrin içine koşmaya, aralıklardan bildiğim İstanbul'a sızmaya, o çok sevdiğim şehri yeniden yakalamaya çalışıyordum.

Bunu bir otel odasında kalırken yapmak kolay değildi.

Akşam olunca, sınırlı gün için kaldığım otel odama dönüyor ve aşağıda sıcak çorbamı içmeye başlıyordum.

Aklım Galata'da, aklım Beyoğlu'nda, aklım Kalamış'ta. Şehre geldiğim vakitlerin birinde halamın Dalyan'daki evini zor bulmuştum. Yolları karıştırmıştım. Değişen dünya şaşırtmıştı beni.

Taşradan gelen bir ölüydüm. Geride bıraktıklarından haber almaya çalışan...

Kalamış iskelesinin kaldırıldığını, artık oraya vapur yanaşmadığını çok uzun yıllar sonra öğrenmiştim.

İlgisiz miydim şehirle?

Bilmiyorum.

Başka bir şeydi bu. Kapıların ve pencerelerin dışında olmak, evsiz olmak.

Yaşlı Ejderha

İpeker Apartmanı'ndaki daire

Yaşlı Ejder'in İstanbul'da da bir dairesi vardı. Nişantaşı'nda. Aslında Teşvikiye'deydi. Hüsrev Gerede Caddesi'nde. Nohut oda, bakla sofa eski bir İstanbul evi. Ne kadar güzeldi. Eski bir İstanbul apartmanının, daracık döner mermer merdiveniyle ikinci kata çıkılıyor, değişik bronz bir zile basılarak Ejder'in evine giriliyordu. Tam karşıda Kristal Palas vardı. Bu muhteşem eski İstanbul apartmanı büyülerdi beni.

Yaşlı Ejder'in apartmanının adı İpeker Apartmanı'ydı. Altında bir ayakkabıcı, yan tarafında bir kadın berberi vardı. Annem ve babamla oturduğum eve beş dakika mesafedeydi. Teşvikiye Camii'nin yanından sapılıyordu.

Yıllar sonra yeniden eski dünyamı buldum diye ne sevinmiştim.

Yaşlı Ejder ilk seferinde istemeye istemeye götürdü beni oraya. Götürmek istemiyordu. Şaşırmıştım. Nikâhlı karısıydım, adam sanki evi bana göstermek istemiyordu. Acaba kızı mı bir mesele çıkartmıştı? Olabilir.

Sonunda gittim İstanbul'a iki üç gün için Ejder'le, böylece eve girmek nasip oldu bana. Küçük, karanlık bir apartman dairesiydi aslında burası. Yılların kirini, tozunu barındırıyordu içinde. Yaşlı adam birilerini tutup doğru dürüst temizletememişti orayı. Balkon mermerleri kirden görünmüyordu ama gene de hoş bir evdi. Çok sade döşenmişti.

Ufak bir salon. Ejder'in her gece viskisini içtikten sonra yatıp uyukladığı bir üçlü kanepe, ufak bir yemek masası, büfemsi bir şey köşede. Koridorda eski bir buzdolabı, köşede telefon ve arka tarafta eski bir bahçeye bakan bir yatak odası.

Bahar Pastanesi yakınımdaydı, çok sevdiğim, eskiden büyükannemin oturduğu Belveder Apartmanı çok yakındı, annemle babamın o yıllarda oturdukları Azer Apartmanı caddenin öbür tarafında Atiye Sokak'tan inince tam karşıdaydı.

Ufak bir mutfağı vardı İpeker Apartmanı'ndaki dairenin. Bir havagazı ocağı kapının yanında, tabaklar ve bardaklar bir köşede...

Oraya güzel, çıtır çıtır çiçekli bir perde almıştım. Bir iki tutaç, birkaç kahve fincanı, renkli bir çaydanlık ve demlik.

Ejder tedirgin oluyor, hiçbir şey almamamı istiyordu. Bunu öğrenince başka bir şey almadım.

Her sabah o mutfakta, ocakta neskafemin suyunu harlı ateşte kaynatırken mutlu olurdum, Ankara'dakinden çok daha kullanışlı bir evdi, arkadaki yatak odasının tül perdeleri rüzgârda balon olup içeriye doğru şişerlerdi.

Aynanın önüne parfümlerimi koymuştum.

Bunların da Ejder'i tedirgin ettiğini fark ettim.

Koridorda, köşedeki eski siyah bakalit telefonun kadranında bizim evin numarasını çevirir, annemin sesini duyunca dünyanın en mutlu insanı olurdum.

"Alo, anneciğim, nasılsın? Babam nasıl? Şimdi geldik İstanbul'a. Evdeyim. Yarın sabah gelirim size" derdim.

Yaşlı Ejder viskisini içince rahatlardı, yumuşardı biraz.

Bu ev onun bir kaçış yeriydi, anlamıştım. Bu duygusuna saygı gösteriyordum. Alıştığı şeylerin değişmesini, etrafa yeni bir obje konmasını istemiyordu.

Bu yaşlılık ve bencillikti tabii ama bunu ona söyleyemiyordum. Acaba bu apartman katında kaçamakları mı olmuştu onun? Karısından ayrıldıktan sonra deli gibi âşık olduğu

kadını da buraya mı getirmişti acaba? Herhalde öyleydi.

Eve ilk girdiğimde banyoda çift bornozlar, bardağın içinde üç dört tane diş fırçası görmüştüm.

Banyo, emaye ve kirli bir gömme banyoydu. Sararmıştı rengi. Bu banyo da nedense iterdi beni.

Kadın Ejder'le nişanlanmış fakat son anda ne olduysa ayrılmıştı ondan.

Benim yaptığım hatayı yapmaktan son anda kurtarmıştı kendini. Sonra da para yüzünden mahkemelik olmuşlardı.

Ankara'daki evde çekmecedeki bazı mektuplardan öğrenmiştim bunları.

Ejder evlenmeden önce bana şöyle demişti:

"Sevdim. Bir kere sevdim. Deli gibi. Bunu bilmelisin. Senden gizlim olmamalı. Uzun yıllar geçti aradan. Nişanlanmıştık. Fakat bir gece bana geldi ve ölen kocasının ruhuyla konuştuğunu, evlenmekten vazgeçtiğini söyledi. Şaşkındım. Aramıza bir ölü girmişti. Çok üzüldüm."

Bu tuhaf bir hikâyeydi. Hayretle dinlemiştim Ejder'i.

Sonra Ankara'daki evde kadının bir ilkbaharda çekilmiş fotoğraflarını buldum. Arkasında pembe bahar dalları vardı. Kameraya gülümsemişti.

Birçok fotoğraf, eskiye ait pek çok şey ortada ya da çekmecelerdeydi.

Fotoğraftaki eski yüz

Bir gün yalnızken Ejder'in eski karısının fotoğraflarıyla dolu bir çekmeceyi açmıştım. Kadının gençlik resimleri de vardı. Güzeldi. Denizi çok sevdiği belliydi. Bir deniz kenarında mayoyla pek çok fotoğrafı çekilmişti. Tatar tipliydi, siyah saçlıydı. Gözlerine kalemle kuyruk çekmişti.

Resimlere dikkatle baktım.

İşte o gün, o fotoğrafları çekmecede gördükten yarım saat

sonra inanılmaz bir şey oldu.

Fotoğraflarla dolu çekmece salonun bir köşesindeki eski büfenin çekmecesiydi. Rastgele açmıştım orayı. Fotoğraflar düzensiz bir biçimde çekmecenin içine atılmıştı sanki.

Orada kendimi çok tuhaf hissettim bir an. Yaşlı Ejder'in ilk evliliğine bir anahtar deliğinden bakıyormuşum gibi hissetmiştim kendimi.

Bulduğum telefon defterinin içindeki kadın şimdi daha değişik bir biçimde gözlerimin önündeydi. Bir fotoğrafta kabarık saçlarıyla poz vermişti, diğer fotoğraflar hep bir evin denize uzanan iskelesinde çekilmişti. Denize giren, yüzen bir kadın, bir çocuk. Suadiye'deki ev olmalıydı burası. Yaşlı Ejder orayı alelacele kızının üstüne yapmıştı. Belki de ana kız şimdi orada oturuyorlardı.

Bu fotoğraflar, kadının fotoğrafları niçin hâlâ bu çekmecede duruyordu? Beni tedirgin edecek, üzecek bir şeydi bu. Ejder bunu niçin düşünmüyordu? Evde yoktu, dışarıya çıkmıştı. Ben de biraz kafamı dağıtmak için kendimi dışarıya attım. Tunalı'ya çıktım. Pasaja girdim.

Kuyumcuların vitrinlerine bakıyordum. Üstümde siyah kürküm vardı. En üst kata çıktım.

Boş pasajda birinin beni takip ettiğini hissettim. Tuhaf bir duyguydu bu, birden döndüm. Hayretle baktım, karşımda az önce çekmecenin içinde karmakarışık fotoğraflarını gördüğüm kadın duruyordu.

Çok yakınımdaydı, birden arkama dönünce şaşırmıştı. Dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme belirdi ve kayboldu.

Dikkatle bakıyordum ona. Aynı kadındı. Biraz yaşlanmıştı. Makyajsız o kadar güzel değildi. Sade bir pardesü giymişti, saçları, yüzü ve pardesünün rengi soluktu.

Arkamı dönüp merdivenlerden aşağıya indim.

Arkama baktığımda yok olmuştu. Birden yeniden görmek istedim onu. Bir daha göremeyebilirdim. İndiğim merdiven-

leri koşarak çıktım. Boştu kuyumcuların olduğu koridor. Bir yere gidemezdi. Oralarda bir yerde olmalıydı. Sağa saptım. Oradaydı.

Yeniden göz göze geldik. Hafif geri geri giderek, kıvrak bir hareketle merdivenlere ulaştı. Aşağıya inip yok oldu.

Oydu. Ejder'in eski karısıydı. Fotoğraflarda gördüğüm kadın.

Demek beni takip etmişti. Pasaja girerken görmüş olmalıydı. Yakından görmek istemiş, merak etmişti beni. Ben de onu koridorun ucunda kıstırmıştım.

Birbirimizi iyi görmüştük. Pasajdan çıkıp Tunalı'da yürümeye başladım.

Bu eski kadını görmek üstümde tuhaf bir etki yaratmıştı. Müren Abla'ya gitmek istedim. Ama vakit geç olmuştu. Eve döndüm.

Eski Gülhane

Bir yudum su

Karnından zıpkınlanmış bir balık gibi yatıyorum yatağımda. İkinci ameliyattan çıkalı bir iki gün olmuş. Yattığım yerin nasıl bir yer olduğunu kavramaya çalışıyorum. Gerçeklik duygumu yarı yarıya kaybetmiş gibiyim. Yatağa yatırıldığım anı hatırlayamadığım için, odayı, dışarıdaki koridoru, tavanın yüksekliğini, karşıdaki pencerenin açısını, yanıbaşımdaki Reşide Hanım'ın boyunu tam kestiremiyorum. Tuhaf bir resmin içinde gibiyim. Güçlükle nefes alabiliyorum. Burnumun iki deliğinde de tüp var, biri mideme, biri barsağıma iniyor. Sağ koluma serum bağlı. İstesem de kıpırdayamıyorum yerimden. Canım çok acıyor, ter içindeyim. Güçlükle sesimi çıkartabiliyorum. Anneannemi görüyorum bir an. Üstümdeki pikeyi düzeltiyor. Zavallı anneannem için, çok genç yaşta kaybettiği Demir Dayımın ani ölümünden sonra ne büyük bir şok olmalı bu benim halim. Bir an bunu düşünüyorum.

"Anneanne... Anneanne..." diyorum yavaşça.

"Konuştu!" diyor anneannem. "Konuştu! Bir şey söylüyor evladım."

"Anneanne, bir yudum su."

Anneannem yanıbaşımda şimdi.

"Kurtuldun evladım" diyor. "Allah'a bin şükür, kurtuldun. Ölümden döndün. Su verecekler ama biraz sabret, dayan evladım."

"İğne yapılsın."

"Yapılsın evladım."

Anneannem hemşireyi çağırıyor.

Bir süre sonra geliyor Sevinç Hemşire.

"Acısı var."

"Bir Novalgin yapayım."

Yarı aralık gözlerimle Sevinç Hemşire'nin Novalgin ampulünü kırıp içindeki sıvıyı enjektöre çekmesini izliyorum.

Bir süre rahatlatır bu beni.

Sevinç Hemşire iğneyi kalçamdan yapıyor. Yakıyor Novalgin. Birden bir ter basıyor. Bacağımı uyuşturuyor iğnenin acısı. Sonra yavaş yavaş hafifliyor.

Bir uyuyabilsem.

Yavaşça gözlerimi kapatıyorum. Kulağımın dibinden sanki bir uçak geçiyor. İrkiliyorum yattığım yerden.

"Neydi bu anneanne?"

"Bir sinek evladım" diyor anneannem. "Pencereyi açayım da çıksın."

Hastane odasındaki sinek vızıldayarak dışarıya çıkıyor.

Onun özgürlüğünü kıskanıyorum. O sinek gibi uçabilmeyi, bu odadan dışarıya çıkabilmeyi istiyorum.

"Ne zaman su verilecek? Ne zaman su verilecek bana?"

"Yarın."

Başımı hafifçe yana çeviriyorum.

Her gün "yarın" diyorlar.

Müren Abla'nın sedirinde

"Müren Abla, öyle tuhaf bir şey oldu ki dün akşam."

"Ne oldu bakayım?"

"Büfenin çekmecesinde Ejder'in eski karısına ait bir sürü fotoğraf buldum. Çekmecenin içine karmakarışık bir halde atılmışlardı. İyice baktım kadına. Gençliğinde çekilmiş resimlerdi sanki. Deniz kenarında bir evde. Bir yazlıktan resimler. İçim bir tuhaf oldu."

"Ne hissettin?"

"Ne bileyim ben. O resimler orada saklanmamalı. Mademki evin yeni hanımı benim. O çekmecede o resimler olmamalı. Beni üzebilir onlar ve Ejder'in bunu düşünmesi gerek."

"Doğru" dedi Müren Abla. "Sana büyük bir saygısızlık bu."

"Evet" dedim. "Akşam eve gelince söyledim Ejder'e duygularımı. Şaşırdı, çok üzüldü. 'O kadının benim için hiçbir değeri yok. O fotoğrafların orada olduğundan haberim bile yok. Görmüyor musun halimi?' dedi. 'Toparlayamadım evi. Her şey ortalıkta.' "

" 'Hiçbir anlamı yok o kadının benim için. Seni nasıl inandırabilirim buna? Unutulmuş o fotoğraflar orada. Bakmalıydım ama vaktim olmadı' dedi.

"Birden balkona çıktı.

"Orada duran mangalın üstüne gaz dökerek kömürleri yaktı. Hayretle ne yaptığını izliyordum.

" 'Bak!' dedi. 'Bir değeri olsa yapabilir miyim bunu? Hiçbir şey o benim için.'

"Bunları söylerken fotoğrafları teker teker alevlere tutup yakıyordu.

"Şaşırmıştım.

"Bu çok tuhaf bir andı. Geçmişteki fotoğraflar cayır cayır yanıyordu.

"'Yapma!'

"'Niçin yapmayayım?'

"Kimini parçalayıp yaktı. Kiminin ucunu ateşe tutup, kâğıdın kıvrılıp yanmasını izledi.

"Garip bir görüntüydü bu. Benim için mi yakıyordu o fotoğrafları yoksa kadından bir intikam mı alıyordu, anlamamıştım.

"Sanki o kadınla geçirmiş olduğu yıllardan, hayatının o döneminden intikam alıyordu.

"Balkonda yaşadığım bu sahneyi hiç unutmam.

"Resimler cayır cayır yanıyor, kıvrılıp kül oluyorlardı.

"Büyük bir hüzün gelmişti üstüme. Niçin bilmiyorum.

"O evliliğin ona gerçekten acı vermiş olduğunu, hayatının o bölümünü hiç düşünmediğini anlamıştım.

"Mangalın üstünde bir avuç kül kalmıştı.

"Sonradan balkona çıkıp, kadının bir fotoğrafın ucunda yanmamış olarak kalmış yüzünü o kapkara yığının içinden aldım. Sakladım o yüzü. Dikkatle baktım ona.

"Pasajda gördüğüm kadındı.

"Yaşlı Ejder içeriye, salona girmişti.

"'İnandın mı şimdi?' diye sordu. "O fotoğrafların bana hiçbir şey ifade etmediğine, tesadüfen o çekmecede unutulmuş olduklarına inandın mı?'

"'İnandım' dedim.

"Balkonda fotoğrafların yakılışı, hayatım boyunca unutamayacağım bir görüntüydü."

Taşradan gelen ölü

Gece yakacağım bir ışık

O sabah erkenden İstanbul'daki evin kapıcısı beni aradı.

"Kiracı kaçtı. Daireyi boşalttı. Dün gece gittiler. Bu sabah anahtarı bana verdi."

Duyduklarıma inanamıyordum. On dokuz yıldır çıkmayan, evi sürekli yenileyen, iyice benimsemiş olan kiracı kaçmıştı!

"Anahtarı kimseye verme. Beş saat sonra oradayım!" dedim.

Çabucak hazırlandım. Necla'yı aldım yanıma. Necla, becerikli, candan.

"Gidip hemen eve girmemiz lazım" dedim. "Bu gece içeriye bir yatak atarsak başardık demektir."

"Niçin?" diye sordu Necla. "Anahtar kapıcıdaymış."

"Onlarda da vardır. Geri gelebilirler. Hacizden kaçmışlar."

Beş saat sonra İstanbul'daydık. Heyecan içindeydim.

Varmıştık eve. Anahtarı alıp yukarıya çıktım. Ağır çelik kapıyı açtım. Girdim içeriye. Daire bomboştu. Temizdi. Şöyle bir dolaştım içini. Banyolar yenilenmişti.

Kapıcıya, "Şurayı bir sildir, bana bir anahtarcı bul" dedim.

On dakika sonra anahtarı değiştirmiştim.

Yakındaki bir kafeye gidip oturduk.

Bir kahve söyledim.

Uzun yıllar sonra İstanbul'daki evimin anahtarı bendeydi. Kahvemi keyifle içtim. Telefonla iki yatak ısmarladık.

"Bazalı olsun."

Adresi yazdırdık.

Yataklar hava kararınca geldi. Nevresim de istemiştim. Uçuk pembe gül yapraklı bir nevresim gelmişti. Onu ben beğendim.

"Şurası büyük yatak odası olmalı..."

"Burada klima var."

"Yatak odasında klima yok ama aralıktan serinlik girer buraya."

Yatağımı kurdurmuştum.

Pencereler perdesizdi. Ankara'dan iki tane ayaklı ufak lamba getirmiştim. Onları yaktık geç olunca.

Dolaşıyordum evi. Piyangodan çıkmış gibiydi. Salonu dolaşıyordum. Mutfağı, aralığı...

"Yarın elektrikçi çağırırız."

"Her yeri ışıl ışıl yapacağım."

Kiracı her şeyi söküp almıştı. Koridordaki bir dolabın içinde bir ampul takılı kalmıştı. Onu açtım.

Dışarıda cadde nasıl da canlıydı.

Birkaç şişe su alıp mutfağa koymuştuk.

"Sabah bardak alalım."

"Her şeyi alırız."

Müthiş bir duygu yaşıyordum. Sanki bana ev o gün verilmişti. Sanki anahtar piyangodan çıkmıştı.

Hiç yaşamadığım duyguları yaşıyordum.

"İstanbul'da kendi evim" diye mırıldandım.

Yan taraf Ege'nin sokağıydı. Eski eczane sokağın içinde duruyordu.

Evin içinde sevinçle dolaşıyor, her tarafını tanımaya çalışıyordum.

"Bu ev sanki hediye edildi bana" dedim Necla'ya.

"Ama yirmi küsur yıldır sizin evinizdi burası" dedi o. "Ne kadar ilginç düşünceleriniz ve duygularınız."

"Hayır. Yirmi küsur yıldır benim değildi sanki bu ev"

dedim. "Bugün benim oldu. Bunu sana anlatamam. Bu başka bir duygu. Sevinç içindeyim!"

"Daha önce çıkartabilirdiniz kiracıyı."

"Bilmiyorum. Çıkartamazdım. O hamleyi yapamayabilirdim. Kiracı da yıllarca bu evi benimsemiş, az bir para vererek benim dünyamda yaşıyordu" dedim. "Ev şimdi benim oldu. Bugün."

Anlatması güç bir coşkuydu duyduğum.

Şehir de dalga dalga bana gelmeye başlamıştı. Dışarının gürültüleri, trafikteki bir ambulans sesi, yan bahçeden öten bülbül. Babaannemin yusufçuğu... Hepsini yavaş yavaş duyuyordum.

"Annem babam artık burada yoklar... Ne tuhaf, onlar bu apartmanda otururlarken çok az geldim İstanbul'a."

"Nişantaşı'na mı giderdiniz?"

"Oraya da fazla gitmedim" dedim.

Aklım evdeydi.

Onu hemen güzel avizelerle aydınlatmak istiyordum.

O gece, yerde yanan lambanın ışığıyla sabaha kadar heyecanla yeni yatağımda yattım. Az uyudum. Evin birdenbire bana gelmesi şaşırtmıştı beni.

"Sabah uyanınca dışarıda İstanbul var" dedim kendi kendime. "Bir karga var bahçede ve bir martı. Rüzgâr yaprakları hışırdatıyor, ne güzel."

Gece helaya kalktım. Yeniden yattım. Başucumdaki şişeden su içtim.

"Ne güzel, kendi evimdeyim. Otelde değil, koca evinde değil, baba evinde değil, kendi evimdeyim."

Artık bunun ne büyük bir ayrıcalık olduğunu anlayacak yaşa gelmiştim.

"Burada da sabah beni uyandıran kuşlarım olacak, kahvemi pişireceğim bir ocağım ve gece yakacağım bir ışığım olacak."

Sabaha karşı yeniden dalıp gitmişim.

İstanbul

Kırmızı güle anlatıyorum

Mezarın kenarına hafifçe ilişmiştim. Sabah vakti Karacaahmet Mezarlığı sessiz ve her zamanki gibi yarı loştu. Annemin mezarının üstündeki kırmızı gül hâlâ çok güzeldi. Solmamıştı. Annemin olgunluk yıllarını hatırlatıyordu bana. O yıllarda annemin o eşsiz güzelliği daha bir durulmuş, annem yaşlanmaya başladığını kendi kendine kabul edememiş, bir albüm dolusu gençlik resmini de yırtıp atmıştı.

"Anne, niçin yırtıyorsun bu resimleri! Harika resimler bunlar!"

"Ama ben artık o değilim ki."

Böyle diyerek eski resimlerinin çoğunu yırtıp atmıştı annem. Belki de yaşlandığını kabul edemiyor, o eşsiz güzelliğinin onu yavaş yavaş terk etmesi etkiliyordu ruhunu.

O zamanlar annemin ruh halini hiç düşünmemiştim. Ama kurtarabildiğim eşsiz fotoğrafların çoğu bende.

Annem alçakgönüllüydü, espriliydi, çok kalenderdi. Hiçbir zaman zenginlik istemedi, babamın varlıklı oluşundan hiç yararlanmadı. Değişik bir ruhu vardı. Çok kitap okurdu. Oysa genç yaşta yakalandığı şeker hastalığı gözlerini bozmuştu.

Onun ölümüyle hayatımdan büyük, kocaman bir parça, bir buzdağının yarısı gibi kopmuş, yüzerek uzaklaşıp sonsuza doğru kaybolmuştu. Hayatımın büyük bir bölümünü ondan ayrı bir şehirde geçirdiğim halde, anneme çok düşkündüm.

Bunu en iyi o hastalanıp bitkisel hayata girdiği zaman anlamıştım. Onu sonsuza kadar kaybettiğimi biliyordum, bir türlü uyanmayacağına inanmıyordum. Annem bu dünyayla öbür dünya arasında bir yere sıkışmış, gözleri ve bilinci kapalı, öylece yatıyordu yatağında. Bu anlatamayacağım kadar acı bir şeydi.

Oradaydı. Ilıktı gövdesi. Ona dokunabiliyordum, kapalı göz kapakları arada hafifçe titreşiyordu.

Umutlanıyordum birden.

Doktorlar bu hareketlerin yalnızca birer refleks olduğunu söylüyorlardı.

Başındaydım. Onu uzun uzun seyrediyordum. Ona bir daha ulaşamayacak olmam beni sonsuz bir ümitsizliğe sürüklüyordu.

"Sakın ölme" diye fısıldıyordum kulağına.

Orada çaresiz yatıyordu annem. Yaşamımın belki de en zor yılıydı.

İşte şimdi kırmızı gülün karşısındaydım.

"Anne" dedim. "Evime geçtim. Uzun yıllar sonra. O kadar sevinçliyim ki! Sanki o ev bana verilmiş yepyeni bir armağan."

"Hiçbiriniz yoksunuz artık. Şehir bomboş. Belki de ben geç geldim buralara anne" dedim.

"Senin ufak oyun masan Ankara'da" diye fısıldadım. "Hani açılıp kapanan, üstü yeşil çuhalı, XVI. Louis tarzı oyun masan. Ankara'ya götürdüm onu. Salonumun bir köşesine koydum."

"Uzun yıllar oyun oynamamıştın. Birden kesmiştin toplantılarını. Oysa o masanın başında dört beş kadın ne eğlenirdiniz anne" dedim. "Ben de çocuktum. Rengârenk yuvarlak fişlere hayranlıkla bakar, hepinizin yanındaki marközlere dikkat ederdim. Uzun kırmızı ojeli tırnaklarınla marközü şık şık ettirir, kâğıtları o muhteşem pırlanta yüzüklü elinle keserdin."

"Gençlik yıllarındı..." diye mırıldandım.

"Halam hayatta" dedim. "Çok yaşlı artık. Ama gene de kendi kendine yetiyor."

"Her sabah uyandığımda senin gördüğün sokağın parçasını görüyorum bir süredir ve gece senin duyduğun kuşların sesini duyuyorum" dedim.

Kırmızı gül rüzgârda hafifçe sallandı.

Sanki söylediklerimin hepsini dinlemişti.

Hava serinlemişti. Çok tenhaydı mezarlık.

"Gene gelirim anne" dedim.

Yerimden kalktım. Dar, taşlı yolda yürüyerek yola çıktım.

Galata

"Ege'yi düşünmek..." dedi kadın.

Her zamanki yerinde oturuyordu. Masası bana çok yakındı.

"Evet" dedim. "Ege'yi düşünmek..."

"Bugün de onu mu düşünüyorsunuz?" diye sordu.

"Evet, bugün de Ege'yi düşünüyorum" dedim.

"Kırmızı defter yanınızda mı?"

"Almadım kırmızı defteri yanıma."

Kadın durdu bir an.

"O zaman başka türlü mü düşüneceksiniz Ege'yi?" diye sordu.

Anlamış olmasına şaşırdım.

"Evet, defterde yazmayan birtakım şeyleri düşünmeye çalışacağım."

"Pek iyi olamayan şeyleri..."

"Gerçekten öyle" dedim. "Deftere yazmadığım, yazamadığım şeyleri..."

"O zaman bugün zor bir gün."

"Zor" dedim. "Hatırlaması da zor."

Gözlerimi bir an kapattım. Gözümün önünde Abdi İpekçi Caddesi'ndeki evin salonu gelmişti. Zaman gece yarısını çoktan geçmiş. Herkes uyuyor evde. Ben uyuyamamışım, kalkmışım. Salonda, karanlıkta yavaş yavaş dolaşıyorum. Acı içindeyim. Bir şey olmuş. Ege'nin bir şeyini yakalamış olmalıyım. Yatağımda yatamıyorum. İçimdeki acıyı ve çaresizliği

hafifletmek için karanlık salonda dolaşıyorum.

Bir uyku ilacı olsa uyuyabilirim. Ama o an yok.

Ege'nin gündüzleri Esenyel'le buluştuğunu öğreniyorum. O büyülü Kalamış iskelesinde geçirdiğimiz gecelerin ertesi günleri Esenyel'le birlikte olduğunu haber alıyorum. Şaşkınım. Hayatımda ilk defa yalanla karşılaşıyorum.

O gece yarısı salonda acıdan ölebilirim. Belki ilk defa o gece İstanbul'dan kaçıp gitmeyi düşündüm. Telefonun fişini çekip duvarın bir parçasını sökmeyi, barışmak için her seferinde gelen Ege'yi bir daha görmemeyi, bu şehri bırakmayı o korkunç gecelerden birinde düşünmüş olmalıyım.

Kadın,

"Dalıp gittiniz" dedi. "Uzaklardasınız. Aziz George Hastanesi'nin ışıkları az önce yandı."

Baktım aşağıya. Hastanenin loş ışıklı koridorları, perdesi yarı kapalı odaları aydınlanmıştı.

"Gerçekten yanmış ışıkları hastanenin" dedim.

Kadın,

"Ne düşünüyordunuz?" diye sordu. "Ege mi?"

"Ege" dedim. "Aklıma geçirdiğim bazı geceler geldi. İçimdeki acının somutlaştığı geceler. Kendimi uyuşturmak istediğim geceler. Ege'nin bana yalan söylediğini, geceleri benimle olup gündüzleri Esenyel'i idare ettiğini öğrendiğim zamanlar" dedim. "Kısa sürmüştü o eşsiz mutluluğum. Yaşadığım şey anlatılması güç bir cendereydi. Yüzümü bir acı kaplamıştı. Hani insanın çok sevdiği biri ölür, yüzüne bir acı çöker, öyle olmuştum."

"Aslında bu gençlikti işte" diye mırıldandım. "Duygu yoğunluğu ve hayatta yeni olmak."

"Dünyam yıkılmıştı. Ne yapacağımı kestiremiyordum. O çok sevdiğim İstanbul'un her yanı acı veriyordu artık bana.

"Yavaş yavaş çekilen bir deniz gibiydim. Artık onun yalvaran sesini duymamak için bir gün telefonu fişten çekerken

duvarın bir kısmını da yıkmıştım salonda."

"Çok yoğun duygular" dedi kadın.

"Çok, hem de çok yoğun duygular" dedim. "Şimdi olsa yaşamam. Ama o zamanlar her şey yepyeniydi. İşte, Beyoğlu, Kalamış... Bir aşkın coğrafyasının bir kente yayılması. Bütün bunlar yepyeniydi benim için."

Susmuştum.

Karanlık çökmüştü.

İstanbul pırıl pırıldı önümde. Hele Galata Köprüsü ne güzeldi. Annemin kolundaki pırlantalı bir bilezik gibiydi.

Kız Kulesi, karanlığın içinde. Bir Beyoğlu akşamüstünde emanetçiye kaptırdığım anneannemin pırlantalı Rus safir yüzüğü gibiydi.

"Arthur Rimbaud" diye mırıldandım. "Kendimi onunla özdeşleştiriyordum. On sekiz yaşındaydım ve bitmiştim. Önümde hayat yoktu. Öyle hissediyordum."

Eski Gülhane

"Yaşıyor muyum?"

"Saat kaç?"

"Saat beşi beş geçiyor."

"Neredeyim ben?"

"Hastanedesin."

"Ne oldu?"

"Az önce ayıldın."

"Ağzımın içi kupkuru. Bir yudum su var mı?"

"Dudakların ıslak pamukla silinecek. Eter susatıyor."

"Boğazım acıyor, yanıyor."

"Tüpler var."

"Sen kimsin?"

"Reşide."

"Yaşıyor muyum Reşide? Hayatta mıyım?"

"Yaşıyorsun. Hayattasın."

Demek hayattaydım. Yaşıyordum. Gözlerimi yavaşça kapattım. Birazcık dinlenebilirdim şimdi. Karnımı demir, sivri tırnaklı bir el tarıyor. Ter içindeyim.

"Acım var."

"Hemşireyi çağırayım."

Yeniden kapatıyorum gözlerimi.

"Ayıldı!" diye bağırıyor Reşide Hanım. "Konuştu."

Ege

Kırmızı kaplı eski defterden

Ege bana bir saat geç telefon etti. "Ben zaten adadayım, Oya'yı gördüm" dedi.

Sinirlendim. Beş gün buluşmamamızı söyledim. O gece çok fenaydım. Oturdum, bir hikâyeye başladım. İki gün sonra Ege'ye "Ölüyorum yetiş!" diye bir yıldırım telgrafı çektim. Böylece postacı İsmail'e de rezil oldum. Ala ve Belkıs'la İstanbul'da buluşmuştuk. Beyoğlu'nda Mine'ye rastladım. Beraber Baylan'a gittik. O gün ilk defa Yüksel'le (Arslan) ahbap olduk. Cengiz de vardı. Beni Tünel'e kadar geçirdi. Ondan evvelki gün de Ahmet Oktay ve Hayalet Oğuz'la tanışmıştım Baylan'da...

Ege telgrafı ertesi gün almış. Bana telefon etti. Buluştuk. Telgrafa çok sevinmiş. Bana adada yaptıklarını falan anlattı. Annem o sırada Ankara'daydı. Çatı katının anahtarı bende yoktu. Ege'ye Kalamış'taki sokaktaki duvarın üstüne oturup son hikâyemi anlattım. Çok etkilendi. Bizim eve girmeye karar verdik. Kapıyı kırıp içeriye girdik. Ege'nin bir durgunluğu vardı. Nihayet dayanamadı, söyledi. Ada'da Oya ile biraz kırıştırmış. Ben parladım, "Ayrılalım" dedim.

Yalvardı. Gene barıştık ve mutlu olduk.

Sonra Ege'nin imtihanları geldi, çattı. Bir gün çalışması için sabahtan benim çatıya gittik. Yiyecek falan da aldık yanımıza. Tabii bu hiç çalışmadı. Yedik, içtik. Artık Dalyan'daki, hat boyundaki eve dönerken sarmaş dolaş yürüyorduk. Ben buna, çalışıp imtihanlarına girmesi için müthiş yalvardım. Fiziğe

çalıştı, girdi ve geçti. Ege'nin imtihan günlerinde ben de İstanbul'a iniyordum. Bir gün Cengiz'e rastladık. Hep beraber Stat'ın lokantasına gidip yemek yedik. O gün çok eğlendim. Sonra Ege ile Kalamış'a döndük.

Ege cebirden girdi ve kaldı. O gün de öğlende Baylan'da buluştuk. Bunun parası yoktu. Para almak için, Kadıköy'e geçtik. Yolda Savaş diye bir arkadaşına rastladık.

Ege halasından para almaya gittiği esnada ben de Savaş'ın Moda'daki evine gittim. Annesi ve kız kardeşiyle tanıştım. Sonra Kadıköy'de Ege'yi bulduk.

Ege'yle ben arabalı vapura binip karşıya geçtik. Boğaz'da bir lokantaya gitmeye karar verdik. Tam Bebek'te, Mine, Ahmet ve Oğuz'a rastladık. Hep beraber deniz kenarında bir gazinoya gidip yemek yedik.

Mine ile Oğuz o gün konuşmaya yeni başladılar. Oğuz beni çok sevdi. Oradan bir taksiye binip Tosun'un meyhanesine gittik. Takside Ege şarkılar söyledi. Ben Tosun'u çok sevdim. Tosun'dan halama telefon edip Ahmet Oktay'ların evine gittik. Oradan da Ege ile Kalamış'a döndük.

Bir gün çatı katındayken kapıcı Arif'in karısı Hatice gelip bizi yakaladı.

Yaşlı Ejderha

Gecenin kokusu

Gece çökmüş. Salonun balkon kapısı her zamanki gibi hafifçe aralık. Balkondaki çiçeklerim akşam yeliyle kıpır kıpır. Bir an çıkıp bakıyorum onlara. Çiçekler hafif bir gece kokusu salıvermişler sanki. Büyüleyici bir şey. Balkonda görünmeyen bir kadın var gibi.

Salonda her zamanki gibi bir hareketlilik var o saatte. Ejder'in üç değişik filmi birden üç ayrı ekranda oynuyor. İllüzyonist filmleri bunlar. Gösteriler. İskambil kâğıtları, havada uçuşan beyaz bir mendil; ekranın birinde Salvano var.

Ortadaki ekranda sihirbaz Kalanag. Sarışın karısı Gloria yanında. Gloria uzun kuyruklu, altın renkli bir mayo giymiş. Bir egzotik cennetkuşunun kuyruğu gibi onu takip ediyor mayosunun yelpazesi. Sihirbaz Kalanag sahnenin önünde büyülü numaralarım yaparken, sarışın Gloria ona asistanlık yapıyor.

Kalanag ve genç güzel karısı Gloria. Eski bir çekim olmalı bu, ekrandaki görüntü siyah beyaz. Bu, Gloria'nın güzelliğini, pırıltılı elbisesini, boynundaki ve kollarındaki takıları, arkasından sürüklediği muhteşem kuyruğu daha bir rüya rengine dönüştürüyor sanki.

Bir süre izliyorum onları.

Ejder,

"Gloria sonra Kalanag'ı terk etti" diyor. "Kalanag perişan oldu. Sahnelere çıkamadı. Gloria genç bir adama kaçtı diye bir söylenti dolaştı."

Şimdi daha dikkatle izliyorum Kalanag ile Gloria'yı. Gloria'nın çok muntazam bacakları var. Ayağında bilekten bağlı payetli, yüksek topuklu pabuçlar.

Gloria da, Kalanag da gece insanları. İkisi de besbelli sihirli, içinde yaşaması zevkli, çok gizemli ve ulaşılması güç bir dünyaya aitler. Kalanag birtakım telefon numaralarıyla ilgili bir gösteri yapıyor, Gloria'nın elinde kâğıtlar, numaralar... Yakıyor onları. Kalanag numaraları söylüyor.

Böyle bir şey.

Dalmış izliyorum bu çok değişik illüzyon gösterisini.

Sarışın bir taş bebeği andıran Gloria'nın takıları pırıl pırıl parlıyor. Kalanag krem bir takım elbise giymiş.

Birden arkamdan güm! diye bir gürültü geldi. Korkuyla yerimden fırladım.

Ejder yerde yatıyordu. Paniğe kapılmıştım onu öyle görünce. Yaşından beklenmeyen bir debelenmeyle yerden kalkmayı başardı. Şaşırmıştı. Onun da çok korktuğu belliydi.

Yanına koşmuştum. Yanağının üstü kanamıştı, hızla moraryordu. Yan dişi kırılmıştı.

"Ne oldu?"

"Bilmiyorum. Birden gözüm kararadı."

Yerden kalkmıştı Ejder, koltuğuna gitti.

Allahtan bir yeri kırılmamıştı. Şimdilik öyle görünüyordu. Elini tutuyordum.

"Yüzüne buz koymalıyız."

"Ne olmuş?"

"Morarıyor. Kanamış. Dur bakayım."

Bir pamuk getirip kanı sildim. Kırılan dişi elindeydi.

"Bu çok kötü oldu" diyordu.

"Ne olacak. Sana bir şey olmasın."

"Biraz sırtüstü yatayım" dedi.

Yatak odasına gittik. Yatağına sırtüstü uzandı.

O gece bir doktor çağırmak ikimizin de aklına gelmemişti.

Ben şaşkındım. Onun bu haline de acımıştım.

Bir süre sırtüstü yattı. Baktım, sigara yakmıyor, gövdesini dinliyor.

O gece öyle geçti.

Kalanag ve Gloria gümüş ekranın içinde eşsiz gösterilerine devam ediyorlardı.

Salona gidip televizyonları kapattım. Işıkları söndürdüm.

Ejder ertesi gün kalp doktoruna gitti. Elinde bir paket ilaçla döndü akşamüstü.

Sigarayı bırakacak, içkiyi çok azaltacak, kilo verecekti.

Kolesterolü fırlamıştı sanıyorum. O günden sonra ona düzenli olarak kolesterol ilacını vermeye başladım.

Müren Abla'nın sedirinde

"'Güm!' diye yere düştü. Ödüm koptu Müren Abla. Sonra çok üzüldüm. Acıdım ona. Bir dişi kırılmıştı. Yüzü kanıyordu hafifçe."

"Acaba ne oldu?" diye mırıldandı Müren Abla.

"Kolesterolü yükselmiş."

"Sanmıyorum. Kolesterol yüksekliğinden böyle bir şey olmaz. Hiç duymadım" dedi Müren Abla.

"Öyleyse ne olmuş olabilir?"

"Bilmiyorum. Bir anlık baygınlık. Beyne kan gitmemesi, her şey olabilir."

"Bilmiyorum ki. Tahlil yapıldıysa da bana söylemedi..."

"Yapılmıştır tahlil" dedi Müren Abla. "Hemen doktor çağırmadığına göre kendisi biliyor hastalığını."

"Öyle mi dersin? Hiç aklıma gelmemişti" dedim.

"İçkiden de olabilir. Çok içiyor değil mi?"

"Sigara ve viski içer."

"Neyse, geçmiş olsun" dedi Müren Abla. "Şükret ki daha ciddi bir şey olmadı. Bir yeri kırılabilirdi, kendisi kalkamayabilirdi yerden. Çok geçmiş olsun. Sana da, ona da."

Baktı yüzüme.

"Senin de yüzün solgun" dedi. "Ne yiyorsun, ne içiyorsun o evde, bilmiyorum."

"Ejder arada Sevim'i çağırıyor. Sevim puf böreği yapıyor. Ben çocukken en sevdiğim şey olduğunu söylemiştim. Pey-

nirli, maydanozlu puf böreği. Sık sık yapılıyor evde."

Müren Abla,

"Ben sana bir puf böreği yapayım da bir gör" dedi. "Bakalım hangimizinki güzel."

Böyle diyerek sedirden kalkmıştı. Mutfaktan seslendi.

"Kahve yapıyorum. Sen şu kabak tatlısını dolaptan çıkart. Gece pişirdim. Sen seversin diye."

İstanbul

Rüyada görülen şehir

Çocukken başka bir büyü, ilkgençliğimde içinde yıkandığım bir efsun, şimdi ise sürekli sokaklarında, meydanlarında, ara yollarında, apartman içlerinde yaşadığım hayatı aradığım şehir İstanbul.

Bütün pasajlarında, eski ve terk edilmiş sahillerinde, bir balıkçı lokantasının camına yansıyan akşam güneşinde, kalabalık bir caddesinde, bir cami minaresinin gölgesinde, mısır yiyen güvercinlerin arasında, vapurdaki koltukta, yıkılmış bir köşkün yerine yapılmış bir gökdelenin en üst katında hayatımı aradığım şehir.

Sokaklarında dolaşıyorum. Çoğu yer kaybolmuş gitmiş. Başka bir dünyadan gelmiş gibiyim sana.

Yıllar önce oturduğum bir pastanede oturuyorum, çevremdeki bütün ayrıntılara dikkat ediyorum.

Artık çevremde o insanların hiçbiri yok. Ama pastane yerli yerinde duruyor.

Beyoğlu'ndaki İnci Pastanesi burası.

Bir profiterol söylüyorum. Geliyor beyaz tabağın içinde. Aynı eskisi gibi. Tadına bakıyorum. Onun içinde de on yedi yaşımı arıyorum ve buluyorum.

Hiçbir şey değişmemiş.

Sanki o gün bütün Beyoğlu benim için yeni baştan yaşıyor. Bunu tuhaf bir biçimde hissediyorum.

Sanki Baylan Pastanesi yerinde duruyor. İçeriye girsem,

Ege dipteki bir masada oturuyor. Beni görünce ilkin şaşırıyor sonra seviniyor, koşarak geliyor yanıma.

Arkadaşları orada. Hepsi genç. Baylan'daki garson aynı garson. Çay söylüyor Ege bana.

Vakit akşamüstü.

Birlikte çıkıyoruz Baylan Pastanesi'nden. Köprü'den vapura biniyoruz.

Ne güzel vapurun içi.

Jilet satan adam geliyor. Nane limon şekeri satıcısı dolaşıyor çevrede. İnce belli çay bardakları garsonun tepsisinin üstünde.

Vapur suları köpürterek kalkıyor.

Kalamış'a gelince, koşarak giriyorum bizim evden içeriye. Merdivenleri bir hayalet gibi çıkıyorum, kimseye görünmeden. Anahtarımı buluyorum çantamda. Açıyorum kapımı, giriyorum odama.

Böyle bir şey işte İstanbul, oysa hayatımın çoğunu başka bir kentte, Ankara'da yaşadım, uzun yıllar gelmedim bile İstanbul'a.

Şehri kabuk tutmuş bir yara, eski bir hatıra gibi saklıyordum göğsümün içinde, sanki yasaktı artık oraya gitmem. O eski hatıraya hiç dokunmuyordum, boynumda asılı bir madalyon gibiydi şehir, madalyonu açınca içinden eski yüzler, konuşmalar, hayaller, sevinçler ve üzüntüler dökülecekti sanki dışarıya.

Her gittiğim şehirde yoğun şeyler yaşıyordum.

Dinginliğiyle, bunalımlı günlerimin ardından beni büyüleyen Ankara, kaderin bütün cilvelerini kullanıp beni kendine sımsıkı bağlamış, tutsak etmişti.

Bir bardak çay, sıcak bir simit ve sonsuza doğru uzanan, çıplak bir kadın gövdesini andıran yumuşak tepeler. Bozkır. Sessiz ve soğuk.

Kendi paramı kazanmak için girdiğim devlet dairesi. Anneannemle mutlu yaşadığım Yüksel Caddesi'ndeki bahçe içindeki iki katlı ev.

Sonbaharın hızla gelişi. Amansız bir kış. Lapa lapa yağan kar. Yüksel Caddesi bembeyaz bir dünyaya dönüşüyor. Sihirli bir dünya bu. Gökyüzü hafif pembe.

Her şey, üstü yaldızlı eski yılbaşı kartpostallarındaki gibi.

Hayat elimden tutuyor. Beni teker teker yaşayacağım olayların içine götürüyor.

Sanki unutuyorum İstanbul'u.

İstanbul içimde bir sızı.

İstanbul göğsümde kabuklu bir yara.

İstanbul rüyada görülen bir şehir.

Terk edilmiş bir dünya. İçimdeki insanları ve olaylarıyla kopartılmış, geride bırakılmış bir hayat parçası.

Fakat işte yeniden dönüyorum ona. Arıyorum, delice her şeyi arıyorum, izlerini bulmaya çalışıyorum yaşamımın.

Geç mi kaldım?

Kimse yok...

Ama bütün izlerini buluyorum hayatımın. Yaşadıklarımı teker teker buluyorum.

Önemli mi ki eski yaşamların çözülmesi?

Bence değil.

Öyle kalmalı onlar. Hepsini yavaş yavaş hatırlıyorum.

Bırakılmış bir şehre uzun yıllar sonra yeniden dönmek. Kendi içimdeki bir sürgünden dönmek. Bu başka kılıyor şehri. Çok değişik. Anlatması güç.

Belki zaman az.

Belki zaman çok.

Bilmiyorum. Hiçbir şey bilmiyorum. Ürperiyorum bu cümleleri yazarken. Sonra unutuyorum. Dalıyorum kulenin solundaki daracık sokağa. Galata Konak'ın kapısından girip, o tabut gibi ince uzun ahşap asansöre biniyorum ve yavaş yavaş yukarıya çıkıyorum.

İstanbul'a...

Galata

İstanbul'un sesleri

"Sizi merak ettim bugün" dedi yaşlı kadın. Çoktan gelmişti besbelli, her zamanki masasında oturuyordu.

"Kulenin ışıkları yandı" dedi. "İyice karardı hava. Ege'yi düşünmek..." dedi.

"Bu gün nasıl düşüneceksiniz Ege'yi?"

"Ne tuhaf şey..." diye mırıldandım. "Bugün Ege'yi düşünemiyorum."

"Niçin?" diye sordu kadın merakla.

"Bilmiyorum" dedim. "Bugün kafam sanki içkili gibi. Öyle. Bir tuhaf. Hem İstanbul'u düşünüyorum, hem Ankara'yı. Hayatımı içinde yaşadığım bu iki şehri, birer kadın gibi ruhumda çekişmelerini, ikisinde de barınan yüklü anıları, yoğun duyguları, birbirine hiç benzemeyen bu iki şehrin ruhuma düşmüş yansımalarını düşünüyorum.

"İstanbul ve Ankara.

"Belki de hayatımda en çok bu ikisi rol oynadı. O ikisinin, birinde yaşarken öbürünü özledim; hayat bana yollar sundu, ben hep koşaradım değişik olanını seçtim."

"İstanbul çok güzel" diye mırıldandım.

Alacakaranlıkta ışıklar içinde önüme serilmiş şehre bakıyordum.

Bu akşam bütün ışıklarını benim için yakmıştı İstanbul. Bütün vapurlar benim için yüzüyordu denizde. Bütün minareler benim için gökyüzüne doğru uzanmıştı. Eyüp Sul-

tan'daki, yamaçtan aşağıya akarcasına inen eski, sararmış mezar taşları sanki bir ağızdan benim için anlatıyorlardı hikâyelerini.

Bu ses, bu belli belirsiz uğultu kulaklarımı doldurmuştu. Binlerce ölünün anlattığı eski hayat hikâyeleri bana, oturduğum yere ulaşmıştı. Bir yandan da onları dinliyordum. Duyulmak ve anlatmak istiyorlardı. Bu devrilmiş, bitmiş dünyayı, eski hayatlarını, belli belirsiz bir sesle isimlerini haykırıyorlardı. Servilerin hışırtılarıyla bu sesler kulağıma geliyordu.

Tanımadığım insanlardı ama İstanbul'un tarihiydi onlar. Bir zamanlar bu şehri yaşamış, sokaklarında dolaşmış, bir evin içinde, bir koltukta oturmuş, bir vapura binmişlerdi.

İşte şimdi geceye doğru, hikâyelerini rüzgârla yolluyorlardı bana. Hepsini duyuyordum. Hepsini hissediyordum.

Dünya yüzünden çekilmenin, artık var olmamanın, kimsesiz kalmanın ufacık çığlıklarıydı bunlar. Belki de işitilmek, otların ve yaprakların sesiyle kendilerini duyurmak, bir zamanlar onlara ait olan bu dünyaya seslerini yollamak istiyorlardı.

Oturduğum yerde büyülenmiştim.

Şu an şehir çok kalabalıktı. Anlatılanlar yüzlerce kitap sayfasını doldurabilir, gün yüzüne yeniden çıkabilirdi.

Ama bir rüzgârın sesi gibiydi bu sesler, ne kadar dikkatle dinlesem teker teker anlayamıyordum onları. Aşklar anlatılıyordu, bitmemiş, yaşanmamış sevgiler, hastane odaları, çevreyi aydınlatan ölü ampuller, evler anlatılıyordu, özlenen saksı çiçekleri, bacağa sürünen bir kedi, saten yorganlı bir yatak, her sabah çıkılan bir yokuş, gölgesi serinleten bir ağaç, bir yudum suyu içilen bir çeşme.

Başımı hafifçe yana eğmiş dinliyordum İstanbul'un, Eyüp Sultan tepelerinden gelen, bu hiç bilmediğim sesini. Büyülenmiş gibiydim. Geçmişle gelecek arasında küçük bir kablo

gibiydim ben o akşam vakti. Önümdeki kahveyi, bir bardak suyu, her şeyi unutmuştum.

Kulağıma gelen, bana hayatlarını, özlemlerini, bu dünyada özlediklerini anlatan bu sesleri dinliyordum.

Acaba Ege'nin sesi var mıydı bunların arasında? Annemin ve babamın sesleri?

Olabilirdi. Ama sesleri ayırmama imkân yoktu. Yoğun bir uğultu şekline dönüşmüşlerdi şimdi.

Yıllarca susmuş, sessiz kalmış, bu dünyadan çekip gitmişlerdi.

Gece tam bastırırken bir aralık bulmuş, değişik bir çatlaktan sızarak seslerini bana ulaştırmayı başarmışlardı.

"Sapsarı oldu renginiz" dedi kadın.

"Çok iyiyim" dedim. "Bir radyo alıcısı gibiyim şu an. Düğmemi bulup dokunabilseniz ona, kimbilir neler anlatırdım size."

Anlayışlı bir gülümsemeyle baktı bana.

"Sizi anlıyorum" dedi. "Şehir, gece ışıkları, anılar, duygulandırdı sizi."

"Bambaşka bir şey bu yaşadığım. Bir yerden bir düğmeye dokunsanız, kimbilir neler anlatabilirim size. Aşklar, umutlar. Çok şeyler..." dedim.

"Transistörlü bir radyo gibisiniz."

Dikkatle baktım yüzüne.

"Evet, aynı öyle" dedim. "Transistörlü bir radyo gibiyim."

Gözlerimi kapatmıştım. Uğultular hafifleyip birden kesildiler.

Açtım gözlerimi.

"Ne oldu?" diye sordum şaşkınlıkla. "Hepsi hikâyelerini, anılarını anlatıyorlardı bana. Bu dünya yüzündeki serüvenlerini. Aslında hepsi İstanbul'u anlatıyorlardı. Bir zamanlar içinde yaşadıkları bu şehri. İstanbul'un değişik parçalarını, âşık olunca dışarıya bakılacak pencerelerini, yürünecek yolla-

rını, aşk mektuplarını, eski iskeleleri, vapurların yandaki oturacak yerlerini, eski sinemalarda el ele tutuşmaları, karlı bir havada servilerin arasında yürümeyi, doktoru bekleyen bir hastayı, gece sabaha kadar bir yatak odasında yanan bir ışığı, penceredeki günaşırı sulanan bir saksıyı anlatıyorlardı."

"İstanbul'u ve hayatı" dedi kadın.

"Evet" dedim. "İstanbul'u ve hayatı anlatıyorlardı bana bir ağızdan, otların ve eski taşların, aynısefa çiçeklerinin ve tespihböceklerinin sesiyle. Niçin sustular?"

"Rüzgâr dindi" dedi kadın. "Az önce rüzgâr dindi."

"Demek öyle" dedim. "Sustular."

Bir süre bekledim.

Rüzgâr dinmişti.

Sesler bir kez daha sonsuza değin susmuşlardı.

Kahvem soğumuştu. Garsonu çağırıp yenisini istedim.

"Demek transistörlü bir radyosunuz?" dedi kadın.

"Evet" dedim. "Bir alıcıyım sanki."

"Gelecek sefere o düğmeyi bulmaya çalışacağım" dedi. "Mutlaka bulmaya çalışacağım."

Akşam bitmişti.

Kadın usulca kalkıp gitti.

Kahvemi yudumlarken gözüm Galata Köprüsü'nün üstünden akan, hayat dediğimiz ışık seline takılıp kalmıştı.

Rüzgârla kulağıma gelen ölülerin sesleri, ruhların mırıltıları, kendi halinde eski dünyalarını anlatışları, bir frekans olarak bana ulaşabilmiş olmaları şaşırtmıştı beni. Heyecanlanmıştım.

Bu dünyanın içinde başka bir dünyanın varlığını ve sürekliliğini rüzgârın yardımıyla haykırmışlardı bana sanki.

Karmakarışık eski dünyalar, üstüste binmiş duygular, güve kanadı gibi tozlaşıp parçalanmış anılar, bir taş plağa sıkışmış eski bir ses, tozlu bir albümün içinde gülümseyen sararmış bir fotoğraf, sırları dökülmüş bir ayna, geceyi bölen

uzak bir ezan sesi, sabaha karşı bir kuşun ötüşü...

Bütün bunlar bir şehri oluşturan parçalardı. Hepsini ruhumda, kemiklerimin içinde hissediyordum.

Bitirmiştim kahvemi.

Bir süre daha bekledim rüzgârı. Ama rüzgâr esmedi bir daha.

Eyüp tarafları da karanlığa gömülmüştü.

Hesabı ödeyip kalktım yerimden.

Yaşlı Ejderha

Gloria

Sihirbaz Kalanag ve genç güzel karısı sarışın Gloria... Yaşlı Ejder'in sürekli izlediği illüzyonist filmleri arasında en çok ilgimi çeken Gloria ile Kalanag'ın numaralarıydı. Gloria'nın gençliği ve güzelliği, sonradan Kalanag'ı bırakıp kaçmış olması da tuhaf bir biçimde etkiliyordu beni.

Gösterileri dikkatle izliyordum. Gloria'nın sahne elbiseleri pırıltılı, taşlı, birbirinden hoştu. Kalanag daima beyaz ya da krem rengi bir takım elbise giyiyordu.

Yaptıkları numaralar sayılara, beyin okumaya, düşünceyi söylemeye dayalı şeylerdi. Kalabalık bir seyirci karşısında gerçekleştiriyorlardı gösterilerini.

Küçükken Kızıltoprak'ta bir arsaya Sihirbaz Simsalabim gelirdi. Babamın yaşlı dadısı Fatma Abla kaçırmazdı Simsalabim'i. Kardeşim Osman'la ben de giderdim geceleri bu gösterilere.

Heyecan içinde olurduk. Yan apartmanların balkonlarından üzüm salkımı gibi insanlar sarkardı. Sihirbaz her tarafı kapkaranlık yapar, fosforlu yazılardan insanların kaderini okurdu.

Kalanag ile Gloria da aslında bunun bir benzerini yapıyorlardı. Ama onlarınki çok gösterişli ve modern bir gösteriydi.

"Ne seyrediyorsun?"

"Gloria ile Kalanag'ı."

"Çok iyi. Dışarıya çıkarsan bana dondurma al, diyecektim."

İnanamıyordum duyduğuma.

"Şimdi çıkıyordum" dedim. "Dondurmayı hemen getiririm."

İki dakika içinde hazırlanmış, çıkmıştım dışarıya. Ne güzeldi Tunalı günün bu saatinde, güneşin ışıklarının hafif eğik olduğu şu sırada ne kadar güzeldi cadde.

Koşarak Flamingo Pastanesi'ne girmiştim. Bir kutu karışık dondurmayı seçmiş, parayı ödemek için kasada sıra bekliyordum.

Gözüm bir kavanozun içindeki altın yaldızlı para çikolatalara takılmıştı. Sıram geldi.

"Bir kilo dondurma" dedim.

Gözlerimi kaldırıp baktım. Kasada Gloria oturuyordu. Sapsarı saçları, yeşil gözleri ve porselen teniyle Gloria.

Şaşkınlıktan ne yapacağımı şaşırmıştım.

"Gloria..." diye mırıldandım. Sarışın, patronun tarafına bir göz attı, bana doğru eğilerek alçak bir sesle,

"Sizinle konuşmam gerekiyor" dedi.

"Gloria, sensin değil mi?" diye fısıldadım.

"Evet" dedi.

"Biliyorlar mı?"

"Kimsenin bir şey bildiği yok. Sıradan bir sarışınım ben, anlamıyor musun?"

"Ama..."

"Konuşmam gerek" dedi Gloria. "Kalanag'ı terk ettim."

Büsbütün şaşırmıştım. Patron bize doğru geliyordu. Gloria dondurmanın parasını alıp fişi bana verdi.

Sessizce,

"Sonra görüşürüz" dedi.

Çıkmıştım Flamingo Pastanesi'nden. Koşarak eve gittim. Kırmızı halılı merdivenleri çıkıp kapıyı çaldım.

Yaşlı Ejder açtı kapıyı. Dondurmayı aldı.

"Erimesin diye hemen getirdim. Ben biraz dolaşacağım."

"Nereye gidiyorsun?"

"Tunalı'ya."

Göz ucuyla içeriye, salona baktım. Gloria ile Kalanag'ın gösterisi devam ediyordu. Gloria muhteşem bir tuvalet giymişti. Ay ışığı gibi parlıyordu. Elinde bir telefon rehberi tutuyor, rastgele numaralar okuyordu.

Ok gibi inmiştim merdivenlerden aşağıya.

Tunalı Hilmi'ye doğru yürüyordum.

Gloria'yı bulmalıyım. Flamingo Pastanesi'nde dışarıya masalar atılmış, herkes orada oturuyor, çay içiyor, dondurma yiyor. Bir acıbadem kurabiyesi alıyorum. Koşuyorum kasaya. Kasada başka birisi var.

"Buradaki hanım ne oldu?"

"Sarışın mı?"

"Evet, az önce buradaydı."

"O evine gitti. Yarın sabah gelir" diyor kız.

Ödüyorum acıbadem kurabiyesinin parasını, çıkıyorum pastaneden.

Gloria buralarda bir yerde olmalı. Pek uzağa gitmiş olamaz.

Eski Gülhane

Hastane koridorunda renkli gecem

Yattığı yerden hıçkırıklarını duydum Reşide Hanım'ın. Odamın kapısında olmalıydı. Vakit gece. Üç aydan bu yana iki gündür yatağımdan kalkıp, serumumu elimde taşıyarak koridorda boydan boya yürüyorum. Müthiş bir şey bu! Yatağıma döndüğümde çok yorgun oluyorum, ağrılarım başlıyor ama bu muhteşem yürüyüşe değer. Benim için öyle bir şey bu koridor yürüyüşü. Uçuk pembe yeni sabahlığımı giyiyorum. Reşide Hanım uzun saçlarımı bir kurdeleyle ensemde topluyor. İlkin oturuyorum yatağın kenarında.

Ter içinde kalıyorum, her yanım titriyor. Bacaklarım incelmiş ve güçsüzleşmiş. Ama kendimi toparladıktan sonra yavaşça yere, terliklerimin üstüne iniyorum. Yanımda Reşide Hanım. Tutunuyorum ona, birlikte koridora çıkıyoruz.

Işıklı bir dünya.

Bana öyle geliyor. Aydınlık. Bütün oda kapıları açık. Yataklarında yatan, ya da odalarının önüne çömelmiş hastalar tanıyorlar beni. Hepsiyle selamlaşıyorum. Küçük adımlarla koridorun sonuna doğru yürüyoruz Reşide Hanım'la.

Müthiş renkli geliyor bu eski askeri hastanenin koridoru bana. Orada tanıdığım hastaları hiç unutamam. Kemik veremi olan iki erle arkadaş olmuştum.

Barsak düğümlenmesi olaylarını sorardım bazen. Gelen on kişiden dokuzu ölüyormuş. Kurtarılamıyormuş.

Koridorun sonunda nöbetçi doktor odası var. Orada kol-

tukta oturup bir süre dinleniyorum.

Yıllar sonra Broadway'de yürürken bir gece vakti, farkında olmadan sessizce ağladığımı fark etmiştim.

Çevredeki ışıklar, aydınlık, bana o cılız ışıklı eski hastanenin koridorunu hatırlatmıştı.

"Fazla yorma gülüm kendini" derdi Reşide Hanım. "Sakın zorlama kendini, istersen dönelim."

"Reşide Hanım, biraz daha yürüyelim. Nöbetçi doktor odasında biraz otururum. Dönünce bir Novalgin yapılır bana. Ağrı duymam. Bu yürüyüş çok güzel. İçeriye girmek istemiyorum" derdim.

Sanki İzmir'de Kordon'da yürüyordum. Öyle bir zevk alırdım bu yürüyüşten.

Yataktan kalkınca her şey birden değişmişti. Hastanenin coğrafyasını, odamın konumunu, komşularımı öğrenmiştim.

"Hadi otur, biraz dinlen gülüm" derdi Reşide Hanım.

Kahverengi, plastik bir koltuğa yavaşça otururdum. Gece nöbetçisi doktorların acil ameliyatlara hazırlanışlarını izlerdim. Kimi gece sakin olurdu koridor. Bazı hasta refakatçileri Reşide Hanım'la benim arkamdan yürürlerdi.

Bir gece "piyasa"sıydı bu.

Bayılıyordum.

Halsiz bacaklarım, sancılı karnım ve düşük tansiyonumla bu yaşam maratonuna katılmak bana büyük bir güven ve güç veriyordu.

Arkadan bazı fısıltılar duyardım.

"Kaç ameliyat oldu?"

"İki. Bir tane daha olacak."

"Su içiyor mu?"

"Artık içiyor."

"Geçmiş olsun. İyi maşallah."

İşte o gece, koridor yürüyüşüme hazırlanıyordum. Zamanı gelmişti. Az sonra Reşide Hanım sürgümü koyacak, ardından

da yüksek karyoladan aşağıya kayıp hayata karışacaktım.

Reşide Hanım girdi odaya. İki gözü iki çeşme ağlıyordu.

"Ne oldu Reşide Hanım?"

"Altınım. Altınımı çaldılar!"

Onun o eğri boynunu, ufacık gövdesini, üzüm karası gözlerini hiç unutamam.

Perişandı.

"Altınımı çalmışlar!"

"Ne zaman çalmışlar?"

"Bilmiyorum. Bak, altınım yok. Boynumda yok."

Yakasını açmış, güvercin göğsü gibi hafif kambur göğsünü gösteriyordu bana. Gerçekten de her zaman boynunda asılı olan altını yoktu.

"Düşmüş olmasın Reşide Hanım? Boynundan kim çalabilir ki altınını?"

"Bilmiyorum" dedi. Hıçkırıyordu.

"Yıkanırken banyonun yanına koymuştum."

"Hangi banyonun."

"Hemşire banyosunun."

"Ne zaman yıkandın orada?"

"Az önce" dedi Reşide Hanım.

"Gece yarısı niye yıkandın Reşide Hanım?"

Hiç sesini çıkarmıyordu. Altını yalağın yanından birisi alıp gitmişti.

"Niye yıkandın ki gece?"

Gözlerime baktı.

"Sonra anlatırım."

O zamanlar Reşide Hanım'ın gececi sarı İsmail ile sedyelerin dayandığı kapı aralığında seviştiği hiç aklıma gelmemişti. Ama birkaç dakika sonra bana anlattı. Gizli kapaklı bir şekilde anlattı ama ben anlamıştım. Bir rüya yaşamıştı.

Sarhoş gibiydi.

Adamın bedenini, kokusunu, saçının öne düşüşünü, her

şeyi bütün ayrıntılarıyla hatırlıyordu.

O gece onun gecesi olmuştu.

"Boyu çok uzun" diye fısıldadı. "Erkek kokuyor. Duvara dayandık."

Ölümle yaşam arasında gece yarısı yaşanan bu cinselliği, ilgiyle dinlemiştim.

"Yere düşmüştür altın."

"Doğru" dedi. "Bakmalıyım oraya."

"Hadi, bak da gel. Sonra koridorda yürüyelim."

Reşide Hanım aceleyle çıktı odadan. Sürgümü koymayı, telaştan unutmuştu.

Onu damarcıyla sevişirken gözümün önüne getirmeye çalışıyordum.

Adamın dikkatini çekmeyi başarmış, muradına ermişti.

Yanıbaşımdaki teybin tuşuna dokundum.

Selda'nın yanık sesinden "Gesi Bağları." Odayı dalga dalga doldurdu.

Hastanede hayat müthişti. Az sonra koridora çıkacaktım. Reşide Hanım âşık olduğu erkekle sevişmişti.

"Gesi Bağları" yanıbaşımda çalıyordu.

Galiba birisi ölmüştü yan tarafta. Bir koşuşturma oldu. Bir bağırış duydum.

Reşide Hanım girmişti içeriye.

"Bulamadım altını. Gitmiş" dedi.

"Boş ver" dedim.

Gözleri pırıl pırıl olmuştu birden. Yüzüne renk gelmişti.

"Boş ver altını."

"Doğru..."

"Yanda ne oldu?"

"Paşa fenalaşmış. Başındalar."

"Memduh Paşa mı?"

"Evet."

"Yürüyelim mi?"

"Hadi" dedi Reşide Hanım. Elini sırtıma koydu. Yatağımda doğruldum.

"Sarkıt bacaklarını aşağıya."

Bacaklarımı yatağımın kenarından sarkıttım. Ter basmıştı.

"Şimdi geçecek."

"Geçecek. Yavaşça iniyorum."

"Kay aşağıya gülüm."

Kolumdaki iğneyi oynatmamaya çalışıyordum. Reşide Hanım serum şişesini askıdan almıştı.

Beraberce koridora çıktık. Gözümün önünde tavandan asılı ışıklar. Açık kapılar. Nasıl mutluyum! Yürüyorum.

Yanımda Reşide Hanım.

Bir rüyanın içinde...

Müren Abla'nın sedirinde

"Muska değil onlar!"

"O telefon defteri ne oldu?" diye sordu Müren Abla. "Hani kadının doktorlarının, elektrikçilerin, muslukçuların telefon numaralarının yazılı olduğu defter?"

"Aynı yerde duruyor."

"Onu meydana çıkartma. Çıkartırsan adam onu da yakar."

"Gerçekten" dedim. "Nasıl yaktı bütün o fotoğrafları... Tuhaf bir şeydi o. Bir nefret. Bir intikamdı sanki."

"On yedi-on sekiz yıl evli kalmışlar" dedi Müren Abla. "Kadın titiz, adam cimri. Ama o zamanlar Ejder genç. Kimbilir neler yapmıştır kadına. Ezmiştir onu."

"Öyle mi dersin?"

"Tabii. Kadının tek kozu kızı. Seni ezemiyor, onun için bütün hıncı sana."

"Niçin ezmek ister ki beni?"

"Kontrol etmek ister. Kontrol elinde olsun istiyor. Sen onun alıştığı tipi değilsin."

"Değil miyim?"

"Değilsin tabii" dedi Müren Abla.

"Kavga etmiyorsun, bir şey istemiyorsun ondan. Kıskanmıyorsun. Sana nasıl davranacağına karar veremiyor. Kıskanıyor seni."

"Sahi mi?"

"Çocuk gibi konuşma" dedi Müren Abla. "Tabii kıskanıyor seni. Aranızdaki büyük yaş farkı... Arada telefon ediyorlardır

ona. Bir şeyler söylüyorlardır."

Şaşırmıştım.

"Sen bunları nereden biliyorsun Müren Abla?" dedim. "Nereden biliyorsun bütün bunları?"

"Bunlar çok olağan şeyler" dedi o. "Karısı birine telefon ettirir, tanır çünkü adamı. Onlar senin bu evde hüküm sürmene tahammül edebilirler mi hiç? Adam koca daireyi üstüne yapıverir diye ödleri patlar. Evlenince şok geçirdiler. Bütün o evde bulduğun büyüler, saksı diplerindeki muskalar, hep onun için yapılıyor. O eriyen sabun. Heladaki..."

"Ne için yapılıyor?"

"Seni o evden kaçırmak için" dedi Müren Abla.

"Zaten eve girince bir sıkıntı basıyor içime."

"Yapıyorlar, okutuyorlar."

"Kahveleri yapıyorum" diye seslendi.

Mutfağa gitmişti.

Evin pek çok köşesinde tesadüfen bulduğum değişik büyüleri, muskaları, içine donmuş yağ doldurulmuş ceviz kabuklarını, heladaki yağlı sabunu hep hatırladım. Hepsi ne tuhaf şeylerdi. Ama beni tedirgin etmeyi başarmışlardı.

Sabah uyanır uyanmaz dev yeşil yapraklı çiçeği sulamak istemiştim bir gün. Uyurgezer gibi salona gitmiş, çiçeğin dibine bir şişe suyu yavaş yavaş boşaltmıştım. Çiçek suyu emerken toprağın üstüne üç muska çıkmıştı. Şaşırmıştım onları görünce. Besbelli birisi gömmüştü onları oraya.

Ejder'e gösterdim onları.

İlkin hiç sesini çıkartmadı.

Sonra kahve içerken,

"Uğraşma böyle şeylerle" dedi. "Muska değil onlar."

"Muska!" diye bağırdım. "Açtım onları. İçleri yazılı. Kâğıt çıktı naylonun içinden."

"Gösterme bana" dedi.

O zaman çok yalnız olduğumu anlamıştım.

Şimdi düşünüyorum da, belki karısının huyunu biliyordu. Kızı eve girebildiği için koyuyordu o muskaları bir yerlere.

Eski karısını tanıyordu.

Çok sonra Ejder'in her şeyi bildiğini, farkında olduğunu anladım.

"Ben büyülere inanmıyorum Müren Abla."

"Ama asabını bozuyorlar."

Ne tuhaf bir evdi orası. Ne garip bir evlilikti o yaşadığım. Ne inanılmaz şeyler olup bitiyordu o evin içinde. O yılları nasıl atlatabildim, hâlâ düşünürüm.

Neden ilk hafta kaçıp kurtulmadım o korkunç evden, beni ezen o baskıdan, esaretten?

Bilmiyorum.

Hep bir şeyler öğrenmek istiyordum. Bir şeyleri çözmek. Oysa basit bir kalıbın içindeydi her şey.

Tuhaftı yaşam.

Müren Abla olmasaydı, dayanamazdım yaşadıklarıma. Ona gidince rahatlıyor, sedirin üstüne oturup ona yaşadıklarımı anlatıyordum.

Üzülürdü beni dinlerken.

Ege

Eski bir dünyadan anılar

Ege'yi düşünmek için Galata'daki Konak'ın çatısına gitmedim bugün. Evin yanındaki Ege'nin sokağında dolaştım. Yıllar önce Ege'yle annemin ilk karşılaştığı yerdi burası. Annem Ege'ye bakmamış, onu görmezlikten gelerek yolun karşı tarafından aşağıya doğru yürümüştü.

Ne kadar ilginç, Ege'yi düşünürken aklıma başka şeyler geliyor, eski hayatımla ilgili ufak ayrıntılar. Kapıcı Arif. Ne iyi adamdı. Onu sabahları alelacele sigara almaya yollardım. Bana cebinden çıkardığı sigara paketinden bir sigara uzatır,

"Buyur, iç sen bunu. Ben hemen getiriyorum sigaranı" derdi.

Aslında o yıllar bir rüzgâr gibi yaşamışım hayatı. Şimdi onu anlıyorum. Acaba içimde hâlâ o ruh var mı? Yoksa sakinleşti, bir köşeye çekildi, oturdu mu, bilemiyorum.

Ege'nin sokağında şimdi kuaförüm var. Hemen yanda. Prensesin konağının yerine yapılan Konak Apartmanı'nın alt katında.

Öyle seviyorum ki orayı. Dükkân bahçeye açılıyor. Her taraf yemyeşil. Benim eski dünyamın içine doğan bambaşka bir dünya gibi.

Geçen gün Caddebostan'a yürüdüm. O eski ağaçlıklı yollar, arsalar artık bir bellek kıvrımının içine sıkışmış kalmış mekânlar. Onları hatırlayan pek yoktur. Şimdi oralar yanardöner bir Japon feneri gibi aydınlık, bir anının olduğu yere bir gökdelen dikilmiş, "abstre merdivenler" neredeydi acaba?

Çıkartamadım bir türlü. Belki de şu estetik cerrahın hastanesinin oralarda bir yerdeydiler.

Cadde ve yan yol yıllar içinde kabuk değiştirmiş, eski görüntüler demode uzun şarkıcı eldivenleri gibi çıkartılıp bir köşeye atılmış.

Her yer kalabalık, yepyeni dükkânlar, mekânlar, kafeler Bağdat Caddesi'nde. Hızlı aşkların, tutkuların, yepyeni sevdaların yaşandığı yerler. Caffè Nero'da baktım, kardeşim Osman oturuyor.

"Gel Osman!" dedim. Çağırdım onu.

Osman masasından kalktı, koştu geldi. Nasıl sevinmişti beni gördüğüne. Çocuk gibiydi.

İki kardeş caddede birlikte yürümeye başladık.

"Osman" dedim. "Hatırlıyor musun, küçük bir çocuktun. Seni de yanıma alıp karşı tarafa, Beyoğlu'na kaçmıştım bir akşamüstü. Birlikte Lefter'in meyhanesine gitmiştik. Herkes oradaydı."

"Heykeltıraş Kuzgun Acar Paris'ten yeni gelmişti. Onun şerefine bir masa kurulmuştu Lefter'de.

"'Bu da kardeşim Osman' demiştim. 'Daha küçük.'"

"Seni masanın başına oturtmuşlar, Kuzgun sana bir sahanda yumurta söylemişti..."

"Hatırlıyorum" dedi Osman.

Kimbilir, yedi sekiz yaşında olmalıydı.

"Hepsini hatırlıyorum. Heykeltıraşın çilli bir karısı vardı."

"Münire" dedim.

Osman'la Şaşkınbakkal'ın oralarda yürüyorduk. Akşama doğru kafeler tıklım tıklım doluydu. Caddede trafik yoğunlaşmaya başlamıştı.

"Bir başka gece Osman..." dedim. "Bilmiyorum, hatırlıyor musun? Abdi İpekçi Caddesi'ndeki Hiraman Palas'ta oturuyorduk o zamanlar. Annemle kavga etmiştim. Ne yazık ki tam olarak hatırlayamıyorum şimdi ama Ege'yle ilgili olmalıydı konu."

"Seni de yanıma alıp evden çıkmıştım. Sekiz yaşında ya var ya yoktun. Küçüktün Osman.

"Atiye Sokak'ta bir evin ikinci katında Ege'nin bir arkadaşının garsoniyeri vardı. Arada kız atarlardı oraya. Kimin olduğunu hatırlamıyorum şimdi. Oraya gitmiştik iki kardeş. Seni de annemden kaçırıp oraya götürmüştüm. Bize bir tanıdık kapıyı açmış, içeriye buyur etmişti. Orada başka kimsecikler yoktu. Pencereden bakınca, salonda dolaşan annemi görebiliyordum. Hiraman Palas'ın yanındaki sokaktaydık. Eskiden köşede bakkal vardı. Şimdi ünlü bir antikacı olmuş orası. Annem salonda çaresizlik içindeydi.

"Biz bir garsoniyere misafir olarak sığınmıştık. Annemden intikam alıyordum.

"Seni sedire yatırdım, uyuttum. Ben de yanına yattım.

"Annemin ışığı sabaha kadar yandı.

"Çok değişik duygular içindeydim. Bir an seni de alıp eve dönmeyi düşündüm ama yapamadım. Geceyi uykusuz geçirmiştim. Sabahın erken saatinde eve döndük."

"Hatırladın mı?" diye sordum.

"Hayal meyal hatırlıyorum abla" dedi Osman. "Ben uyumuştum o gece."

Yavaş yavaş yürüyerek Şaşkınbakkal'da dolaşıyorduk. Sonunda tekrar Caffè Nero'ya girdik. Bir masa boşalmıştı. Oturduk karşılıklı. Birer kahve içtik.

O gece Bağdat Caddesi çok güzeldi.

Osman'la ben bir şebnem tanesinin içinde gibiydik.

Eski yıllara, anılara gitmiştik.

Galata

Ölülerin fısıltıları

"Rüzgâr esmeye başladı" dedi kadın.

Hafif bir rüzgâr esmeye başlamıştı. Saçlarım dağılmıştı. Konak'ın çatısında oturuyordum. Sanki yeni doğmuş çocuğunu kucağına almış bir kadın gibiydim. Bütün İstanbul kucağımdaydı. Ufacık kollarıyla boynuma sarılmıştı. Tatlı soluğunu duyuyordum.

Rüzgâr birden döndü, Eyüp tarafından esiyordu şimdi. Kulaklarımda belli belirsiz bir uğultu, mırıltıya benzer bir şey başlamıştı.

"Duyuyorum" diye fısıldadım kadına.

"Duyuyor musunuz? Ruhların sesini duyuyor musunuz?" diye merakla sordu.

"Ruhlar, eski insanlar... Belki bu dünyada hep var olanlar. Kimbilir... Ne olduklarını bilmiyorum" diye mırıldandım. "Ama duyuyorum, seslerini duyuyorum. Güçlenmeye başladı sesler. Anlatıyorlar..."

Rüzgâr kulaklarıma yüzlerce karmakarışık fısıltı getiriyordu. Hafif bir radyo paraziti, belki bir güvenin gece vakti bir ışığın çevresinde çırpınırken kanatlarının çıkarttığı o hafif ses, kıpırtı sesi gibi bir şeydi bu.

Bu seslerin içinde tanıdığım ve hiç tanımadığım pek çok ses olmalıydı. Ayırmak zordu, çünkü bütün bu zayıf sesler bir ağızdan bir şeyler anlatıyorlar, birinin hikâyesi diğerininkine karışıyordu.

"Şehrin sesi bu" diye düşündüm. "Bu şehirde bir zamanlar var olmuş olanların sesi olmalı bunlar. Bir şeyler anlatmaya çalışıyorlar. Söyleyecek ne çok sözleri var..."

İki üç ses netleşivermişti birden. Uğultunun içinden ayrılmışlar, iyice belirginleşmişlerdi.

"Ben Kerim" diyordu genç bir erkek sesi. "Nihayet ulaşabildim sana. Hatırladın mı beni? Kerim? Okuldan arkadaşınım. Severdin beni."

"Hatırladım seni Kerim" dedim.

"Neredesin?"

"Uzaktayım" dedi Kerim. "Eyüp'ün oralarda bir yerdeydim."

"Nasıl unuturum seni Kerim" dedim. "İstanbul'u terk etmeden önce son gördüğüm kişilerden biriydin. Bir sinemaya gitmiştik seninle. Öylesine girmiştik içeriye. Rastgele bir film. Ama ne güzeldi!"

"*Susie Wong'un Dünyası*" dedi Kerim. "Muhteşem bir filmdi. Çinli bir kızla bir Amerikan askerinin aşkı. Ama ne aşk."

"Hatırladım. William Holden ile Nancy Kwan oynuyordu" dedim. "*Susie Wong'un Dünyası.*"

"Bütün film boyunca ağlamıştın" dedi Kerim. "Gözlerinden iplik gibi yaş akıyordu. Şaşırmıştım. Film acıklı değildi çünkü..."

"Ama duygu doluydu" dedim. "Adamın kıza olan şefkati..."

"O dokunmuştu sana besbelli. Hiç durmadan sessizce ağladın. Ne kadar çok üzülmüştün. Ne kadar yoğun bir acı çekiyordun. Film bitince bir pastanede oturmuştuk. Sana o kadar üzülmemen gerektiğini anlatmıştım. 'Değmez' demiştim. Ama dünyan yıkılmıştı senin. Ne üzücü bir akşamüstüydü o" dedi Kerim. "Sonra da gittin İstanbul'dan. Bir daha görmedim seni."

"Evet, bir hafta sonra gitmiştim galiba."

"Şimdi iyi misin?" diye sordu.

"Çok iyiyim" dedim.

"O acı geçti, değil mi?"

Güldüm.

"Hatırlamak istiyorum o günleri de hatırlayamıyorum bir türlü" dedim.

"Boş ver o günleri. Toparlandın mı sonra?"

"Toparlandım Ankara'da."

"İyi yaşadın mı hayatını?"

"Yaşıyorum sayılır. İyi yaşadım. Çok şeyler yaptım. Çok şeyler atlattım. Sen nasılsın Kerim?" diye sordum.

Kulağımdaki uğultu hafifliyordu. Kerim'in sesi, çevremdeki dünyanın sesine karışıp yok olmuştu. Duyamıyordum artık onu. Rüzgâr yön değiştirmişti besbelli. Bir vapur düdüğü alacakaranlığı yırttı.

Gece çoktan kadife perdelerini atmıştı şehrin üstüne.

Müren Abla'nın sedirinde

Çingene falında her şey çıkıyor!

"Var ya, Müren Abla, sen olmasan ben dayanamam bu hayata. Şu sedirin üstüne oturunca ferahlıyorum, kendime geliyorum" dedim. "Sana çok anlatacaklarım var. Şu son üç gündür çok tuhaf şeyler oldu."

"Neler oldu?" diye merakla sordu Müren Abla.

"Evvelki gün kuaföre bir falcı getirtmişler. Eşcinsel bir çingene çocuk. Niyazi. Bütün kadınlar yan bölmeye geçip teker teker fal baktırıyorlar. Saçım tarandıktan sonra ben de gittim oraya. Çocukla tanıştım. Niyazi.

"'Ben kâğıt falı bakarım. Çingene falı bakarım. Hepsi çıkar' dedi kendinden emin.

"Kâğıtları karıştırıp kestirdi bana. Sıra sıra açmaya başladı. Bir yandan da anlatıyor.

"'İkinci evliliğin. Birincisi çocuklarının babası. Mutsuz olmuşsun, uzun yıllar evlenmemişsin. Bıçak altına mı yattın? Ölümden dönmüşsün. Hem de birkaç defa. Sen Azrail'i görmüşsün. Kefeni yırtmışsın. Tuhaf bir hayat, karışık. Paralısın. Adam paralı diye mi evlendin?

"'Adam cimri. Fazla parası da yok. Kıskanç. Dar ediyor dünyayı sana. Büyü görüyorum. Büyü yapılmış sana. Bırak, git adamı diye. İstersen hepsini bozarım.

"'Adam şu anda Ankara dışında mı?'

"'Evet' dedim hayretle.

"'İstanbul'da mı?'

"'Evet.'

"'Şu anda bir kadınla birlikte. Kafe gibi bir yerde karşılıklı oturuyorlar. Aralarında bir bağ var' dedi.

"Şaşırmıştım.

"'Bütün dediklerin tuttu. Ama adamın yanında bir kadın olamaz. Yaşlı bir adam bu. Şimdi de yoldadır, dönüyordur.'

"Niyazi güldü.

"'Kıskandın mı yoksa? Haber alacaksın. Bana gene geleceksin' dedi.

"Kartları topladı.

"Parasını verip çıktım oradan.

"Etkilemişti beni bu esmer çocuk. Ejder gelmiş olmalıydı, eve gittim. Kimseler yoktu. Balkonda oturdum biraz. Ejder'den bir ses yok.

"'Kitapları karıştırayım. Hazır o yokken ilginç bir kitap bulayım kendime' dedim.

"Telefon çaldı. Koştum, açtım. Ejder.

"'Ne yapıyorsun?' diye sordu.

"'Balkonda seni bekliyordum.'

"'Ben bir arkadaşıma rastladım. Gece uçağıyla geleceğim. Merak etme diye aradım' dedi.

"Hiç de olağan bir şey değildi bu. Gece uçağına hiç kalmazdı. Biraz şaşırdım.

"Hemen dışarıya çıktım. Tunalı'ya indim. Dükkânlara girdim, vitrinlere baktım. Döndüm eve, saat 11'e geliyordu. Evin bütün ışıklarını yaktım. Kurukafa piyanonun üstünden bana bakıyor. Kütüphaneye gittim, dört duvar kitap. Eşsiz kitaplar var ama Ejder dokundurmaz. Ne tuhaf değil mi? Dokundurmaz işte. Tiyatro kitaplarına bakıyorum. Alfred Jarry'nin *Kral Übü*'sünü gördüm üst rafta. Sarı bir kitap. Çekip aldım onu. Yıllar önce Ege, Arena Tiyatrosu'nda *Kral Übü*'de oynamıştı.

"En arka sıradan, görünmeden izlemiştim oyunu. Artık her şey bitmişti aramızda.

"Alfred Jarry'nin oyunu büyülemişti beni. Bütün oyuncular büyük bir heyecanla oynuyorlardı rollerini. Sıraseviler'de, yeni açılan Arena Tiyatrosu'nda oynuyordu oyun.

"İlk gece.

"Elimde o geceden kalma eski bir broşür var. Kırmızı kaplı defterin içinden çıktı. Oyunun broşürü bu. Onu yıllar sonra yeniden inceledim, içindeki yazıları okudum.

"İçim burkuntulu bir acıyla doluydu. Artık o dünyadan dışarıya çıkmıştım. Kendimi atmıştım dışarıya, yavaş yavaş uzaklaşıyordum oralardan.

"Son olarak, en arka sıradan, görünmeden izlemiştim oyunu.

"Ege beni görseydi ne olurdu? Her şey yeni baştan başlardı. Düzelirdi birkaç gün için. Ama bu beni yormuş, bitirmiş, mahvetmişti. Gene bir kavga, gene bir yalan, Esenyel, başka bir şey...

"Usanmıştım bunlardan. Yapamıyordum. Sevgim bana büyük bir acı veriyordu.

"Perde kapanmıştı. Salon alkıştan inliyordu.

"O geceyi hiç unutamam ben. Korkunç bir geceydi. Yaşadığım en korkunç gecelerden biriydi. Arkadan izliyordum oyunu, finali, Ege'yi.

"Bir yabancıydım artık şehirde, o dünyayı terk ediyordum. Kimse farkımda değildi benim. Yaşamımın en büyük dramını yaşıyordum. Bütün hayatımı değiştirecek o uzun gece treni yolculuğunu yapmak üzereydim.

"Belki bir sakinleştirici atmıştım ağzıma.

"Aslında oradaki tiyatro bendim. Baş oyuncu bendim o gece o salonda.

"Alfred Jarry'nin *Kral Übü* adlı oyununu arkalardan seyreden bir kız. İçinde fırtınalar kopan, belki oyunu hiç kimsenin izlemediği gibi derin bir hüzünle izleyen, başka bir yere doğru yolunu çizmiş bir insan.

"Sanki limandan ayrılmak üzere olan bir gemiydim o gece.

"Bütün rüyalarım bittiği için o şehri içimden söküp atmak istiyordum. Her şeyi söküp attığım gibi.

"Kapı anahtarla yavaşça açıldı. Düşüncelerimden sıyrılıp kapıya koştum. Yaşlı Ejder gelmişti. Keyifli görünüyordu.

"'Sen yatmadın mı?' diye sordu.

"'Yatmadım.'

"Hafif çakırkeyifti. Salona geçip koltuğuna oturdu.

"Birdenbire,

"'Bugün kime rastladım İstanbul'da, biliyor musun?' diye sordu.

"'Kime?'

"'İlk karıma rastladım. Beni uzaktan görmüş, yanıma geldi. Yıllardır görmemiştik birbirimizi. Bir kafeye oturup konuştuk. Ne de olsa biraz yaşlanmış' dedi.

"Çok şaşırmıştım.

"Ejder'in başka birisiyle daha evlenmiş olduğunu bilmiyordum.

"'Bir hayranlıktı' dedi. 'Genç yaşta evlendik. İyi arkadaştık. Ben burada, o İstanbul'da. Yürümedi tabii. Yedi ay sürdü. Boşandık. O başkasıyla evlendi. Şimdi üniversitede profesör.'

"Hayretler içinde kalmıştım. Onunla ilgili hiç bilmediğim bir ayrıntıydı bu.

"'Gençlikte olmuş bir şey' dedi Ejder. Konuyu kapattı.

"Falcı Niyazi kâğıt falında her şeyi bilmişti.

"Ejder'in ilk evliliği de tuhaf bir biçimde sarsmıştı beni. Hiç bilmediğim, hiç duymadığım bir şeydi.

"Düşüncelerimi okumuş gibi,

"'Kimse bilmez bu evliliği' dedi. 'Öyle bir şey işte. Nikâhı kıymıştık. Ada'ya gider, yürüyüşler yapardık. Ben burada, o orada. Olmadı tabii. Seninle tanışmak istiyor. İstanbul'a gittiğimizde telefon edeceğim, yemeğe bekliyor bizi.'

"Önündeki büyük ekranın düğmesine dokunmuştu.

"Kalanag ile Gloria'nın muhteşem gösterisi başlamıştı ekranda.

"Gloria. Flamingo Pastanesi'nin kasasında otururken görmüştüm onu en son.

"'Sabah hemen gidip onu bulmalıyım' diye düşündüm. 'Bana anlatacakları vardı.' "

Gloria

Ertesi gün gene gittim Flamingo Pastanesi'ne.

"Kasadaki sarışın hanım burada mı?"

Kasada başka bir kız oturuyordu.

"O hanım çıktı buradan" dedi. "Ayrıldı."

"Nereye gittiğini biliyor musunuz?"

"Bir güzellik salonunda işe başlayacağını söylemiş ama çalıştığı yerin adını bilmiyoruz."

"Eğer sizi ararsa öğrenir misiniz?"

"Sorarız" dedi kız.

"Teşekkür ederim."

Gloria'yı kaybetmiştim.

Acaba hayal mi görmüştüm? Sihirbaz Kalanag'ın güzel karısı Gloria hiçbir zaman Flamingo Pastanesi'nde çalışmadı mı acaba? Bakıyorum çevreme, her şey gerçek. Nefis çikolatalı pastalar, yeni çıkartılan karamelli spesyalite, muzlu rulolar, üstü çilekli enfes beyaz pastalar, açmalar, börekler, içeride oturup çaylarını, kahvelerini içmekte olan müşteriler, çevrede dolaşan garson, hepsi gerçek.

Acaba Gloria gerçek miydi, yoksa oraya sıkışmış, o an gözüme ilişen bir görüntü müydü?

"Herhangi bir sarışınım ben" demişti bana. Şimdi de ayrılmıştı oradan. Bir güzellik salonuna çalışmaya gitmişti Gloria.

Aramaya devam edecektim onu. Tunalı Hilmi Caddesi'nde bir yerde olmalıydı. İçimden bir ses böyle diyordu.

Bir görüntü de olsa yeniden rastlayacaktım Gloria'ya. Aklıma koymuştum onu yeniden görmeyi.

"Sana anlatacaklarım var" demişti.

Eski Gülhane

Kolostomi torbası

Eski Gülhane Hastanesi'yle ilgili anılarımda bir ileriye gidiyorum, bir geriye. O eski zamanın içinde bir aşağı bir yukarı dolaşıyorum sanki. O zamanlar yatağa bağlı olmanın, her istediğinde ayağa kalkamamanın acısını çıkartıyorum belki de böylece. Anılarımın içinde rahatça yürüyorum, dolaşıyorum, volta atıyorum.

Aklıma kolostomi torbası geldi. Unutmuşum kolostomi torbasını yıllardır; aslında onu hiçbir zaman unutmamak için evin bir köşesindeki bir dolabın üst rafına saklamıştım.

Kolostomi torbasından kurtulduktan sonra, hayatın ne kadar güzel olduğunu, böyle şeyleri de yaşamış olduğumu bir daha hiç unutmamak için saklamıştım onu.

Neydi bu kolostomi torbası? Yuvarlak bir torbaydı, sanki hafif vakumlu bir lastik çerçeveyle karnıma yapışıyordu, ayarlanabilen bir lastik kemeri, bir elektrik süpürgesininkiler gibi yedek plastik torbaları vardı.

Ne zaman alınmıştı, ne zaman takmaya başlamıştım onu bilmiyorum tam, üçüncü ameliyattan sonra olabilir. Karnımda, dışarıya çıkmış iki barsağın boşaldığı yerdi bu kolostomi torbası. Karnımdan dışarıya çıkmış iki barsağın ucu yan yanaydı. Ameliyatlarda çıkartmışlardı bu barsak uçlarını dışarıya. Aşağıya bağlayamıyorlardı, korkuyorlardı çalışmaz barsaklar diye. Onun için hastanede yattığım süre uzadıkça uzuyordu. Bir yeni ameliyat yapıp barsakları içeriye koymayı

planlıyorlardı. Ama bir türlü zaman verilemiyordu. Bir belirsizlik vardı. Kolostomi torbasını takmıştım. Ayağa kalktığım zaman dışkım kolostomi torbasına doluyordu. Bazen kenardan sızdırıyordu torbanın lastiği. Hafif bir kızarıklık, bir tahriş de meydana gelmişti karnımda.

Kolostomi torbasıyla yaşayan pek çok kişi vardı. Ömür boyunca da kalabilirdi taktığım bu torba. Beni buna alıştırıyorlardı. İnsan her şeye alışıyor, bunu anlamıştım. O kadar gençtim, ölümden kurtulmuştum, acıyı, susuzluğu öğrenmiştim. Kolostomi torbası fazla düşündürmüyordu beni. Belki bir gün barsaklar içeriye girecek, kurtulacaktım ondan. Burnumdaki tüpler çıkmıştı. Acım azalmıştı, yürüyebiliyordum. Azar azar su içebiliyor, yemek yiyebiliyordum, onun için kolostomi torbasını pek fazla da düşünmüyordum o zamanlar.

Zordu kolostomi torbasıyla yaşamak. Hastane dışına çıkınca anlamıştım bunu. Kolostomi torbası dolunca onu boşaltacak Reşide Hanım yoktu yanımda...

Bir ara, biraz dinlenmem ve moralimin düzelmesi için eve gitme izni verilmişti bana.

Hastane odamdaki eşyalarım toplanmış, eve gelmiştim.

Güçsüzdüm, halsizdim. Ama büyük bir sevinçle çıkmıştım hastaneden dışarıya. Sanıyorum bir iki hafta ev izni verilmişti bana. Fakat hastaneden çıkınca dışarıda tuhaf bir boşluk duydum. Bunu anlatması güç. Çünkü henüz iyileşmediğimi, yeniden hastaneye gideceğimi biliyordum. Hastaneye garip bir biçimde alışmıştım. Koridordaki hastalara, Paşa katında bazı geceler dolaşan ölüm rüzgârına, Reşide Hanım'a, damarcı İsmail'e alışmıştım. Özlüyordum onları. Kolostomi torbamla evimde, ilk gecemi nasıl geçirdim, neler yaptım, anımsamıyorum. Belki de beynim bazı acı deneyimleri silmiş. Ama sinemaya gittiğimi hatırlıyorum. Üstümde çok güzel, çiçekli bir elbiseyle.

Barsaklarımı kontrol edemiyordum. Bir yudum su içince, bir lokma bir şey yiyince bir hareket oluyor, kolostomi torba-

sı dolmaya başlıyordu. Elbisemin altında hafif bir kabarıklık, bir de koku oluyordu.

Sinemada da başıma bu geldi. Tedirgin olmuştum. Yarı olunca dışarı çıkıp eve gittim.

Oysa hastanede geçirdiğim onca zamandan ve yaşadığım şeyden sonra bir sinema salonuna gidip film izlemek mucize gibi bir şeydi.

Aslında bir mucizeydi.

Çok gençtim, farkında mıydım bunun, tam olarak bilmiyorum. Ama sokağa çıkmam, kaldırımda yürümem, arkadaşlarımın bana gelmesi, çay servisi yapmam, bir yudum çay içince kolostomi torbasının hafifçe dolması, çocuklarımı görmem, her şey bir mucizeydi.

İlk doluşta boşaltmıyordum kolostomi torbasını. İkinci barsak hareketinde yapıyordum bunu.

Kolostomi torbasını, lastiğini iyice yıkayıp hemen yerine takmak gerekiyordu.

Hepsini öğrenmiştim. Kolostomi torbamı takıp şehirde ufak yürüyüşlere çıkıyor, bazen arkadaşlarımla buluşuyor, anneannemin kucağına yatıyor, çocuklarıma sımsıkı sarılıyor, ayak bastığım bu yeni hayatı içime çekiyordum.

Geceleri özlüyordum hastaneyi. Ne tuhaf. Tarifsiz acılar geçirdiğim, nefes alamadığım, zamanın donmuş çimento gibi olduğu, hiç geçmediği ölü ampullü o odamı.

Reşide Hanım'ın yaşadığı o inanılmaz tutkuyu, pansuman arabasının şangırtısını, verilen kötü yemeği özlemiştim. Çok uzun süre orada kaldığım için hastane benim yaşamımın bir parçası olmuştu. Tıpkı çocukluğum, ilkgençliğim gibi hayatımın bir bölümü, bir çekmecesiydi orası da. Çok yoğun şeyler yaşadığım için, hastaneyi uzun süre unutamayacaktım.

Bunu sonradan anladım. İnsanlar, bedenler, ruhlar... Bunların hepsi hastanede vardı. Bunlar yıllar sonra beni çok ilgilendirecek konulardı.

İki hafta sonra döndüm hastaneye. Reşide Hanım beni görünce ağlamaya başladı. Çabucak geceliğimi giyip yüksek yatağa tırmandım. Teybin düğmesine dokundum.

Selda Bağcan'ın sesi yarı karanlık odayı dalga dalga doldurdu.

Reşide Hanım başımdaydı.

"Dur bakayım da, kolostomi torbasını değiştireyim gülüm" dedi.

Kırmızı kaplı eski defter

Rastgele açıyorum kırmızı kaplı eski defterin bir sayfasını ve o kocaman yazımla, hiç unutulmamak için yazılmış şu satırları okuyorum.

Esenyel'e telefon ettim. Esenyel de zaten benim resmimi ve telefon numaramı almışmış. Esenyel açtı telefonu. "Seninle konuşmak istiyorum. Birbirimizi tanımazsak, birbirimiz hakkında alakasız şeyler düşüneceğiz, ama ben böyle olmasını istemiyorum. Onun için seninle tanışmak istiyorum" dedim.

"Bugün olmaz, çünkü Ege'yle buluşacağım" dedi.

"Peki, sen ne zaman istersen o zaman olsun" dedim.

"Ama bir daha arar mısın?" diye sordu.

"Utanırım, sen ara" dedim.

"Olur" dedi.

Ben o gün iskelede kendi başıma dolaştım. Çok tuhaf bir melankoli hissettim.

O akşam Esenyel telefon etti.

"Ege ikimizi de bıraktı. Sana söylememi söyledi" dedi. "Sana anlatacaklarım var" dedi.

Ertesi gün saat üçte Kadıköy iskelesinin üst katında buluşmaya karar verdik.

Ertesi sabah Ege telefon etti. Buluşup "Ölüm Tehlikesi"nin orada oturduk. Ben o sabah müthiş matraktım. Onun da benden ayrılmaya hiç niyeti yokmuş zaten. Oradan kalkıp Fenerbahçe'ye

gittik. Öğleden sonra onun da gelmesini kararlaştırdık.

Öğleden sonra Ege'yle buluşup Esenyel'i bulmaya gittik.

Onu beklerken ben kendimi birden bombok hissettim. Esenyel geldi. Hep beraber Koço'ya gittik. Ben çok matrak ve havadan sudan konuşuyordum. Esenyel ağzını açıp bir tek kelime söylemiyordu. Zannettiğim kadar bile güzel değildi. Ablakça bir yüzü vardı. Benden bir yaş küçükmüş. Masada müthiş soğuk sessizlikler hüküm sürüyordu. Buz gibi bir hava. Ben Ege'yi epeyce iğneledim. Esenyel'in her hareketinden Ege'ye âşık olduğu belliydi. Neyse o sırada masaya Sabahattin Batur geldi. Sabahattin benim hikâyemi müthiş beğenmiş, göklere çıkardı. Resimden falan konuştuk. Sonra üçümüz oradan çıkıp Moda'da yürüdük. Ege kollarını ikimizin de boynuna attı. Ne korkunç bir gündü bu. Gençliğimin en korkunç günüydü belki de.

Bir sürü sululuk yaptım.

Moda Parkı'na gidip oturduk. Ben çok su koyuverdim. Aslında acıdan zekâm açılmıştı sanki. Çok tuhaf bir şeydi bu. Palyaço gibiydim. Zekâm beni şaşırtıyordu. Hepsini o soğuk hava ısınsın diye yapıyordum.

Tarak çaldım. Islıkla alaturka falan çaldım.

Ege kudurdu.

"Çok bayağısın, bunları burada söylemek istemezdim ama senden iğreniyorum" dedi.

Ondan sonra ben müthiş somurttum. Söyledikleri çok fenama gitmişti.

Neyse, sonra yürüyerek Esenyel'in evine gittik.

Onu bıraktıktan sonra bize gittik. Ben dolmuşta ağladım. Ege inerken gördü.

"Vaktin varsa gidip biraz oturalım" dedi. Gidip "Ölüm Tehlikesi"nin oraya oturduk.

Ben ağladım.

Beni öptü.

"Hep Esenyel'i ezmeye, onu bana karşı çevirmeye çalıştın.

Sana onun için kızdım" dedi.

Sonra birdenbire,

"Benimle Ankara'ya gelir misin?" dedi. "Orada her şeyden kurtuluruz. Ben bir işe girip çalışırım. Seneye de evleniriz. Sana bunu Esenyel'e giderken teklif edecektim ama sorduğum zaman beni sevmediğini söyledin, ben de vazgeçtim" dedi.

Neyse o gece de öyle barıştık.

Kırmızı kaplı eski defteri yavaşça kapatıyorum.

O korkunç öğleden sonra, Moda Parkı, Esenyel'in buz gibi bakışları ve suskunluğu, Ege'nin sözleri... Hepsini hatırlıyorum.

Yaşlı Ejderha

Para çiçeği

Yaşlı Ejder paraya düşkündü. Ne tuhaftır ki, hayatı bu konuda çelişkiler ve mücadelelerle geçmişti. Bir kazada ölen analığı tarafından ona uçsuz bucaksız bir miras bırakılmış, fakat sonradan bir ömür boyu süren mahkemelerle bu miras ondan alınmıştı. "Reddi miras" demişti bana.

Anlamadığım, karmakarışık bir dönem vardı hayatında. Evlat edinildiği ailesinden annesi tarafından ona kalanlar sonradan elinden alınmıştı. Cenap And evlatlıktan reddetmişti Ejder'i.

Bundan hiç söz etmezdi. Ben de soramazdım ona.

"Paradan nefret ederim. Ben parayı elimin tersiyle itmiş bir adamım. Para benim için hayattaki en önemsiz şey" derdi.

Oysa bütün gün paradan konuşurduk. Ben aybaşı olacak diye, gazete parası, hizmetçinin parası, doğalgaz parası gelecek diye gerilim içinde kalırdım. Çünkü Yaşlı Ejder öyleydi. Bu küçük paraları büyütür, bir mesele haline getirirdi. Sonunda ben öderdim onları.

Düğün yemeğinin parasını da bana verdirtmişti. Eve gelen terzi iki takım elbisenin parasını isteyince, Ejder "Param yok!" diye bir kriz geçirmişti.

Benden elbiselerin parasını vermemi istedi. Çıkarttım verdim, terzi kapıya dayanmıştı. Sonra aklıma takıldı bu olay. Normal bir şey değildi bu. Yaşlı bir adamın hezeyanları mıydı bunlar, benden para mı çekmeye çalışıyordu?

Karışık duygular içindeydim. Sürekli cimrilikle suçlanıyordum. Bir gün Ejder'le Bodrum'a gittik. Cennet gibiydi Bodrum. Nefis bir akşamüstü indik Bodrum'a. Çok neşeliydi. Barlar sokağını geçip Körfez Lokantası'na oturduk. Nasıl oldu, nereden çıktı bilmiyorum, Ejder birden bir para kavgası çıkarttı.

Hayatımda ilk defa böyle bir şey yaşıyordum. Oldukça yüksek bir sesle kavga ediyor, beni de kavganın içine sürüklemeye çalışıyordu. Önüme gelen balığa dokunamadım. Başıma bir ağrı saplanmıştı. Midem bulanıyordu.

Lokanta sahibi ve bize hizmet eden garson acıyan bakışlarla bakıyorlardı bana. Hiçbir şey yemeden eve gelmiştim.

Ejder salonda oturuyordu. Evleneli üç ay olmuştu.

Birden bahçeye çıktım. Nefis bir pembe gül açmıştı. Onu koparttım.

Her bir yaprağının arasına kâğıt paralar, o zamanın parasıyla milyonlar yerleştirerek tuhaf, heykel gibi bir çiçek meydana getirdim. Bir para çiçeğiydi bu.

İçeri gidip para çiçeğini Ejder'e uzattım.

Hemen aldı. Yüzünde güller açıyordu. Bütün siniri gitmişti.

Şaşırmıştım.

Niye yaptım o para çiçeğini, niye verdim onu ona, bilmiyorum. Ama para istiyordu, kavgayı bunun için yapmıştı. Parayı ona bir gül şeklinde sunmuştum.

Uzun yıllar düşündüm bunu sonradan. Başka erkek olsa almazdı.

"Bu ihtiyarla niçin evlendin?" diyordu tanıdıklarım. "Sana yazık değil mi?"

Acaba insanlar onun bu huylarını biliyorlar mıydı?

Belki de.

Eski karısı mutlaka biliyordu. Sonradan sevmiş olduğu kadının da sonunda fark etmiş olduğunu tahmin ediyorum.

Paralı gülü verince susmuştu. Koltuğa yan yatıp sigarasını içiyordu.

Cin gibiydi. Benim çocuk ruhumu bir dakikada anlayıvermişti. Kendime güvenimi, kendi kendimle barışık olmamı, yaşamda ondan başka pek çok ilgi alanım olmasını, özgürlüğü sevmemi hazmedemiyordu.

Telefon eden arkadaşlarıma şikâyet ediyordu beni.

"Hep dışarıda. Günde üç defa dışarıya çıkıyor. Nereye gidiyor bilmiyorum!"

Değişik adamdı. Yaz kış yatak odasının penceresi açık yatardı. Soğuk Ankara gecelerinde rüzgâr ve ayaz içeriye dolar, beni dondururdu.

Birkaç sefer dışarıda yağan kar rüzgârla içeriye girmiş, balkonun eşiği kar tutmuştu. Yün çoraplar ve özel kapitone pijamalarla yatardım kış geceleri.

Herkesle küstü.

Fakat büyük bir saygı ve itibar görüyordu. Öyle bir adamdı işte.

"Bırak kız" diyordu arkadaşlar. "Çekilir mi bu adam. Hayat böyle geçer mi? Kaç o evden."

Yapamıyordum. Benim üstümde de tuhaf bir güç kurmuştu. Bir hocayla öğrencisi gibiydik. Ama hoca hiçbir şey öğretmiyor, yalnızca suçluyor ve cezalandırıyordu.

Öğrenci de umursamıyordu onu, dolu dolu yaşıyordu hayatını. Ona ihtiyacı yoktu.

Bu da çıldırtıyordu onu.

İşte evliliğimizin en güzel özeti buydu.

Hayatımda yaşadığım en tuhaf şeydi.

Müren Abla olmasa dayanamazdım. O beni dengeliyordu.

"Sakın fevri bir şey yapma. Sakın ha. Koca o. Önemli adam. Koca" diyordu.

Ah Müren Abla, senin sedirinde geçirdiğim o saatler, birlikte içtiğimiz kahveler ve hayatı konuşmamız.

Öyle özlüyorum ki onları...

Benimle evlenince Yaşlı Ejder'in şansı açılmıştı. Belki de yıllardır küskün olduğu bazı şeylerle barışmış, yaşamını az da olsa değiştirmişti.

Opera ve tiyatrodan gelen davetlerin hepsini reddeder, hiçbirine gitmezdi.

Ben yalnız başıma bale davetlerine giderdim.

Ama her gece koluna takıp, sefaretlerdeki davetli olduğumuz resepsiyonlara, yemeklere, kokteyllere götürürdü beni.

Çok renkli bir çevrenin içindeydik.

Gece yatarken ne giyeceğimi, saçımı nasıl yapacağımı sorar, ben de ona anlatırdım. Harikulade giysilerim vardı. Renkli giyinmeyi seviyordum. Gür saçlarım omuzlarıma dökülüyor, hafif mat bir makyaj yapıp parlak bir ruj sürüyordum dudaklarıma.

Beni koluna takıp her yere götürüyordu. Çok mutluydu. Sanki bir süslü bebeği gösterir gibi beni bütün eski arkadaşlarına, herkese, yabancı sefir ve sefirelere göstermek istiyordu. Ufak bir grubumuz da olmuştu. Bazen küçük gezilere çıkıyorduk. Bunlar benim bayıldığım şeylerdi.

Böyle olunca seviniyordu. Eski karısının kendine güvensiz olduğunu, geceleri bir yere çıkmak istemediğini söylemişti bana. "Onunla hiçbir yere gitmezdim" dedi. Ama o kadın da evi pırıl pırıl temizliyor, nefis zeytinyağlı yemekler yapıyordu.

Bunu duymuştum.

Bir kakaolu keki varmış, meşhurmuş.

Ejder bunlardan hiç bahsetmezdi. Sosyal hayatımız onu çok mutlu ediyordu.

Gece, tam uykuya dalarken benim yanıma gelip sorardı.

"Yarın hangi elbiseni giyeceksin? Ayakkabıların hazır mı? Saçını bukleli mi taratacaksın?"

Uykulu uykulu yanıt verirdim ona.

"Rengârenk şifondan Hint elbisemi giyeceğim. Saçım buk-

le bukle taranacak. Siyah süet pabuç, siyah süet çanta aksesuarlarım. Boynuma annemin eski bir gerdanlığını takacağım. Anneannemin yüzüklerini...

"Uykum var şimdi..."

"Hadi, uyu canım" derdi.

Hafif dalınca ben, yavaş yavaş sorular sorarak konuştururdu beni. "Bugün ne yaptın? Nerelere gittin bakayım? Kimi gördün? Ne hissediyorsun?"

Yarı uykulu, yarı uyanık, kendi bildiğimce onun duymak istediği yanıtları verirdim.

Sonra başucu lambasını söndürüp salona, Las Vegas'a giderdi.

1958'deki korkunç olay

Yaşlı Ejder evliliğimizin ilk günü bana şöyle demişti:

"Ben üstünde çok spekülasyonlar yapılan bir adamım. Benimle ilgili bazı şeyler duyabilirsin. Onun için gerçekleri sana anlatacağım."

Dikkatle dinliyordum onu. Şaşırmıştım.

"1958 yılında Atatürk Bulvarı'nda, gece vakti bir kaza oldu. Bu kaza Ankaralıların hafızasına kazındı. O gece üç kişiydik. Caddede karşıdan karşıya geçiyorduk. Annem (analığı) Sevda And, bir hanım arkadaşı (Vedide Baha Pars) ve ben. Ulus tarafından, gecenin içinden ok gibi bir araba geldi. Farları sönüktü. Ben kaçabildim yana doğru. Fakat Sevda Hanım ve arkadaşı kaçamadılar. Araba onlara hunharca çarptı. Korkunç bir kazaydı bu. Vedide Hanım ölmüştü. Sevda Hanım yaralıydı. Ben kucaklayıp hastaneye götürdüm onu. Zavallı Sevda Hanım, tüy gibi hafifti. O da hastanede öldü" dedi.

Tüylerim ürpermişti.

"Bütün mirası bana kalmıştı" diye ekledi. "Müthiş bir

mirastı bu. Tabii kazadan sonra dedikodular başladı. Benim onları arabanın altına ittiğim söylentileri aldı yürüdü. Bu Cenap Bey için bulunmaz bir fırsattı. Beni evlatlıktan reddetti. Bütün hayatım mahkemelerde davalarla geçti. Bunları duyabilirsin, sana söyleyebilirler. İşin aslı bu" dedi.

Hiçbir şey söyleyememiş, sessiz kalmıştım. Karşımdaki değişik, yer yer karanlıkları olan bir adamdı.

Anneannemden de duymuştum Sevda Hanım'ın ölümünü. 1958 yılında Atatürk Bulvarı bir tarla kadar boş ve tenha olmalıydı. Otobüs bile oraya kadar çıkmıyordu sanıyorum.

Karanlığın içinden son sürat gelen o araba nereden çıkmıştı? Köşeye sığınmış o iki kadını nasıl ezip geçmişti? Tuhaf bir şeydi bu.

Anneannem,

"Zavallı Sevda Hanım, zavallı. Korkunç bir kazada öldü" diye anlatırdı bana.

Anneannem, Cenap ve Sevda And'ın çok yakın dostuydu. Benim çocukluğumun büyük bir kısmı, Tunalı Hilmi'nin başındaki o muhteşem evde konuk olarak geçmişti. Küçük bir çocuktum. Cenap Bey beni çimenlik bahçede gezdirir, Sevda Hanım nefis sofralar hazırlar, konuklarını ağırlardı. Annesi İsviçreliydi. Atatürk'ün arkadaşı Tunalı Hilmi Bey'in kızıydı.

O evde çok oynadım, arkada akan Kavaklıdere'ye çok indim ama evin oğluyla 1990 yılında tanıştım ve evlendim. Yaşam böyle ilginç bir şey işte.

Evlendiğimde anneannem de hayatta değildi. Benim nereye gelin gittiğimi göremedi.

Ankara'nın bana yaptığı bir cilve olarak düşünürüm ben bunu.

Şehrin bana yaptığı sayısız sürprizlerden biri. Yaşlı Ejder'le yaptığım ikinci evliliğim.

Ejder,

"Paradan nefret ediyorum!" diyordu. "Para yüzünden bütün hayatım mahkemelerde geçti. Davalar... Davalar..."

Piyanonun üstündeki kurukafa bana hafifçe göz kırpmıştı sanki. Mutfaktan kanaryam Pavarotti ötmeye başlamıştı.

Ege

Garsoniyer

Galata Konak'ın terasında oturuyorum ve İstanbul'un üstünde esen rüzgârı dinliyorum bu gece.

Rüzgâr yavaştan esiyor, kulağımdaki o gizemli uğultu, o değişik fısıltılar başladı. Hafifçe kapattım gözlerimi. Öyle değişik sesler duyuyorum, öyle dünyalardan uzak haykırışlar, çağrılar geliyor ki kulağıma şaşırıyorum, ürküyorum. Nasıl bir dünya bu, sesini işittiğim, görülmeyen ama hissedilen, dokunulamayan ama var olan, değişik bir dünya. Sanki bu dünyanın içine sıkışmış bir aralık, hayatın üstüne düşmüş hafif bir gölge.

Artık buraları bırakıp gitmiş insanların sesleri mi bunlar, yoksa rüzgârın İstanbul'un ve denizin üstünde dolaşırken çıkarttığı bir ninni sesi mi?

Sanki hayatın bir bölümüne düşmüş eski bir gölgeden gelen sesler bunlar, öyle zannediyorum.

"Kerim" dedim. "Sen misin?"

"Geldim. Buradayım" dedi Kerim'in sesi.

"Kerim, bir Savaş vardı" dedim. "Hatırlıyor musun? Bir paşanın oğluydu."

"Kekeme Savaş" dedi Kerim. "Tabii hatırlıyorum."

"Nerede o şimdi?"

"Hayatta. İstanbul'da bir yerdedir. Fakültede tanımıştın onu."

"Kantinin oralarda" dedim. "Büyük bir bunalım geçiriyor-

dum. Fakülteye gidip geliyordum. Öyle, uyurgezer gibi. Bir amacım yoktu. Yıkılmıştım. Ne yapacağımı tam kestiremiyordum."

"Biliyorum" dedi Kerim. "O yıllar. Ege nasıl da yıpratmış, üzmüştü seni."

İşte Savaş'ı o aralarda tanımıştım. İstanbul Üniversitesi'nin sigara dumanlı kantininde. O bulmuştu beni. Birden yanımda peyda oluvermişti. Kimdi, nenin nesiydi, haberim bile yoktu. İstediğim zaman bana sigara alıyor, rica ettiğimde eczaneden bir Petranquil alıp getiriyordu. Bir Petranquil alınca, azıcık rahatlıyordum, içimdeki boğuntu hafifliyordu.

Adnan Menderes'in Yassıada'da biriktirip alarak intihara teşebbüs ettiği bir yatıştırıcıydı. O yıllarda antidepresanlar henüz bulunmamıştı, yeşil reçete uygulaması yoktu.

Savaş kekemeydi. Sert bir babası vardı. Çocukken çok dayak yediğini anlatmıştı bana. Farkında bile değildim onun, yaşamımdaki ana figürlerden biri değildi. İstanbul'dan sonra bir daha hiç görmedim onu. Oysa o beni bir gün bir garsoniyere götürmüştü. Yaşamımdaki ilginç, grotesk anılardan biriydi o günkü garsoniyer, orada tanıdığım kişiler. Hiç unutmamışım orayı. Gereksiz, tuhaf, berbat bir yerdi.

Hangi kızlar geliyorlardı acaba oraya? Herhalde hayattan umudunu kesmiş olanlar.

Taksim'in orta yerinde bir yerdeydi bu garsoniyer. Herhalde bir alt kat olmalıydı. Karanlıktı, ya da perdeler çekilmişti. Tuhaf bir biçimde aydınlatılmıştı burası, iki üç boş sedir vardı çevrede. Millet gidip onların üstünde yumuluyordu. Ünlü bir tiyatrocunun kızını tanıdım. Annesinden nefret ediyordu. Bir başka kız cinselliğe çok düşkündü besbelli, sedirin üstünde bir oğlanla sarmaş dolaştı. "Brigitte Bardot" diye moda bir parça bangır bangır çalıyordu.

Sanki bu dünyaya ait değildim. İç sıkıntısından gelmiştim buraya. Ege'nin çok iyi tarif ettiği bir iç sıkıntısıydı bu. Belki

de o zamanlar bizimle Baylan'a gelen, Eyüp'te, mezbahanın yanında oturan ressam Yüksel Arslan'ın iç sıkıntısı. Veya Arthur Rimbaud'nun iç sıkıntısıydı bendeki. Artık bir yere ait olmamak.

Garsoniyerin içini izlerken bunu düşünüyordum. Arthur Rimbaud. Artık bir yere ait olmamak. Savaş yavaşça boynumdan öptü. Bir tokat patlattım suratına. Gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Kekeliyordu.

"Ne oluyorsun?" diye bağırdım.

"Ama biz buraya..."

"Biz buraya oturmaya geldik" dedim.

Korkudan sesini çıkaramadı.

Yanağında elimin izi kalmıştı.

"Başka yere getiremedin mi beni?"

"Ama burası..."

Dinlemiyordum bile onu.

Yandaki yataktaki kız birden bir çığlık atmıştı.

"Ayy! İleriye gittin! Kızlığım gitti! Gitti kızlığım!"

Hüngür hüngür ağlamaya başlamıştı.

Oğlan ayağa kalkmıştı.

"Vallahi ileriye gitmedim. Her zamanki kadar."

"Mahvoldum!" diye ağlıyordu kız. "Mahvoldum ben!"

Herkes ayaklanmıştı.

"Ne yaptın ulan kıza?"

"Hiçbir şey yapmadım."

Kıza döndüm.

"Sen de ne diye geldin buraya!"

"Ne bileyim ben!"

Ağlıyordu.

"Brigitte Bardot" sonuna kadar açılmış, çalıyordu.

Tepede dönen kırmızı puanlı ışık sinirime dokunmaya başlamıştı.

"Yürü, çıkar beni buradan" dedim Savaş'a.

"Olur, çıkıyoruz" diye kekeledi.

Oradakiler o garsoniyere her gün geliyorlardı herhalde.

"Kimin burası?"

"Orhan'ın."

"Hadi, yürü."

Arkadan seslendiler.

"Hemen gidiyor musunuz?"

El salladım. Çıktık.

Bir yaz günü. Taksim sıcak, cehennem gibi.

Yan tarafta, Sıraserviler'de Arena Tiyatrosu.

Sıkıntı. Bunalım.

Hiçbir yere ait olmamak.

"Uzaklaşıyorum buralardan Savaş" dedim. "Ama sen benim için bir şey yapacaksın..."

"Söyle, ne istersen yapayım."

"Yarın söyleyeceğim."

"Garsoniyer" dedi Kerim kulağımın dibinden.

"Evet, bir garsoniyer" dedim.

"Nasıl da tükenmişim. Nasıl da tüm umutlarımı yitirmişim, değil mi?"

"Ama Savaş'a tokadı patlatmıştın."

"Nereden biliyorsun?"

"Anlatmıştı bana" dedi Kerim. "Pişman olmuş. Senin oranın insanı olmadığını anlamış."

Güldüm.

"Anlasa ne olur, anlamasa ne olur" dedim. "Geçmiş, gitmiş zaman. Bir banyo deliğinden içeriye akmış zaman. İstanbul'dan son bir kare o benim belleğimde ve oldukça renkli."

"Ötekiler ne oldu acaba?" diye sordu Kerim.

"Oradan bir şey çıkmaz" dedim.

"Bir bitmişlikti orası. Sanki bir son durak. İyi ki gördüm."

"Çok yaşa e mi?" dedi Kerim. Gülüyordu.

Parazitler birbirine karışmıştı. Duymaz olmuştum onu.

Bir süre sonra masamdan kalktım. İyice yatışmıştı çevremdeki dünya. Galata Kulesi'nin ışıkları tam yanımda ışıl ışıldı. Ahşap, parlak bir tabutu andıran asansöre binerek yeryüzüne indim.

Yaşlı Ejderha

Balayı seyahati

"Balayına Paris'e gidelim!" demişti Ejder. "Oradan da Londra'ya geçeceğiz."

Ne güzel bir teklifti bu! Ne kadar mutlu olmuştum.

O evin bir istiridyenin kabuğu gibi üstüme kapanıp beni neredeyse soluksuz bırakacak bir hapishane olduğunu bilmiyordum henüz. Eşyalarımı yatak odama yerleştirmiştim. Yatağın çok eski oluşu canımı sıkmıştı biraz. Eski karısı da bu yatakta yatmış olmalıydı.

Ejder,

"Balayından dönünce hemen değiştiririz" diyordu. Yatağın üstü boş karton kutularla doluydu. Şaşırmıştım. Ejder bir kısmını koşarak toparladı. Bunlar, onun çok meraklı olduğu illüzyon malzemelerinin rastgele yatağın üstüne atılmış boş kutularıydı.

Evin içinde böyle ıvır zıvır çok vardı. Onları şimdilik ellememi istemiyordu, kendisi kaldıracaktı. Ortada ufak bir oda vardı, oraya bazı giysilerimi koymuştum. Yatak odasından daha sıcak, daha sevimli gelmişti bana bu küçük oda. Orayı istediğim gibi döşemeyi arzu etmiştim ama başaramadım. Bazı geceler oradaki yatakta da yattığım olurdu. Küçük odanın penceresi de, yatak odasınınki gibi Protokol Yolu'na bakıyordu. Yatak odasında kilitli bir çekmecem vardı. Hatıra defterimi oraya saklamıştım.

Ben daha evi iyice tanımadan balayına çıktık.

O sabah şehirdeki yoğun sis dikkatimi çekmişti. Havaalanı yolunda ilerlerken sis daha da koyulaştı. Alana vardığımızda her yer bembeyazdı. Göz gözü görmüyordu. Uçağın dört beş saat bekleyeceği bize haber verildi.

Bir kafeye oturduk. Vakit geçmek bilmiyordu. Ejder alanda birkaç profesör arkadaşına rastlamıştı. Bizi tebrik ettiler, bir tanesi Ejder'e "Nedir bu göbek üstad!" dedi. "Bak yeni de evlenmişsin. Erit o göbeği."

Ejder bozulmuştu. Hiçbir şey belli etmedi.

Beş saat sonra uçağa alınmıştık. Fakat uçak bir türlü hareket etmedi. Motor çalıştı ve durdu. İçeriye hafif bir duman dolmuştu. Bizi hemen uçaktan indirdiler.

Sağ motorda bir arıza olmuş, yetkililer uçağın kalkmayacağını söylediler.

Şaşkınlık içindeydik. Korkmuştum. Uzun bekleyiş canımızı sıkmış, havaalanı zifiri karanlık olmuştu. Zor nefes alıyorduk.

"Ne yapacağız?"

Bütün yolcular bunu soruyorlardı.

"Pekiyi, şimdi ne yapacağız?"

Alanda herkes bir tarafa koşuşturuyordu. Yetkililer aciz kalmışlardı.

Sonunda bir uçakla İstanbul'a götürüleceğimiz, oradan da ertesi gün İstanbul'dan kalkacak olan bir Air France uçağına bineceğimiz söylendi.

Oradan oraya koşuşturuyorduk alanda.

Ejder'in bu gibi durumlarda ne kadar çaresiz ve beceriksiz olduğunu o gün alanda gördüm. Hiçbir şey yapamıyordu. Sinirlenip duruyordu. Yorulmuştu.

Sonunda bir uçakla İstanbul'a varabilmiştik. O gece havayolunun bize ayarladığı, Yeşilköy'deki berbat bir otelde geceledik. Bavullarımız yanımızda olmadığı için üstümüze giyecek bir şeyimiz bile yoktu. Giysilerimizle yatağın üstüne kıvrıldık.

Bu kötü başlangıç sanki bir işaretti. Ertesi gün Paris'e gidecek olan uçağa bindiğimizde ikimiz de yorulmuştuk. Benim aklım bavullardaydı. Onları ancak üç dört gün sonra alabilecektik. Üstümüzde ne varsa onunla dolaşmaya mecburduk.

Ejder Montparnasse'ta bir otelde yer ayırtmıştı. Hotel Raspail adlı küçük bir oteldi bu. Penceresi Montparnasse Mezarlığı'na bakıyordu.

Duvarda, yüksekte bir plazma ekran vardı. Ejder açmıştı onu. Gece sabaha kadar haberleri izliyordu. Körfez Savaşı başlamak üzereydi. Amerika'nın her an Irak'a saldırması bekleniyordu.

Ufak bir odaydı kaldığımız otel odası. Mezarlık manzarasını pek sevmemiştim. Gotik mezarlar dikkatimi çekiyordu. Ejder bir plan yapmıştı. "Bir gece sen ödersin oteli, bir gece ben" dedi.

Ufak bir bardak viski yatağının yanındaydı. İçinde çok az viski vardı, ama sabah sabah ondan bir iki yudum alması ilgimi çekmişti. Rahatlamak istiyordu, anlamıştım.

İki kişilik yataktan başka bir de ufak koltuk vardı odada. Bu yakınlarda Paris'e son gidişimde Montparnasse'a gidip Boulevard Raspail'daki Hotel Raspail'ı buldum. Yolun köşesinde ufak bir oteldi. Yıllar sonra yeniden görüyordum balayını geçirdiğim oteli. Bütün kafelere yakındı. Ama şimdi, hiçbir zaman orada kalmayı düşünmezdim.

Her iki günde bir payıma düşen parayı Ejder'e veriyordum. Unutursam istiyordu parayı.

Yol parasını nasıl vermişti hiç anımsamıyorum, büyük bir olasılıkla bana verdirmişti. Belki onu da yarı yarıya ödemiştik. Seyahate çıkmadan önce bir miktar dolarım olduğunu söylemiştim ona. Ağzımdan kaçmıştı. Bir kahkaha atmıştı.

"Demek çok zenginsin!"

Montparnasse Kulesi diye bir yerde, her gün benim dolarları bozduruyorduk.

Paris benim her zaman gittiğim Paris gibi değildi. Başka semtlerde, başka yerlerde dolaşıyorduk.

Ejder'in en sevdiği bölge Marais idi. Bastille Hapishanesi'ne yakın olan bu yöre benim de çok hoşuma gitmişti. Sihirbazlar vardı buralarda, illüzyon dükkânları, aletler vardı.

"Bana bir kesik kol al" diye çocuk gibi tutturmuştu.

Aklı bir sihirbazlık numarasında kullanılan kanlı, kesik bir kolda kalmıştı. Uydurma bir oyuncaktı bu.

Parfümerilere girip çıkıyorduk, o zamanlar çok sevdiğim bir şişe Samsara'yı Ejder bana bir türlü almıyordu. Bir gün bir dükkânın önünden geçerken, benim gözüm vitrine kayınca,

"Sen çok beğendin o parfümü. Hadi, gir al. Bekliyorum burada" dedi.

Girip içeriye kendime bir şişe Samsara aldım.

Samsara: ölümden sonra ruhun yaşaması. Hintçe bir kelime. O yarı dolu parfüm şişesini hâlâ saklarım.

Champs-Élysées'den 1990 yılında kendime aldığım bir şişe Samsara.

Ölümden sonra yaşam...

Eski Gülhane

70'li yılların başı. Dışarıda Türkiye kaynıyor. Baskınlar, rehin alınanlar, pusuya düşürülüp öldürülenler... Mahir Çayan ve arkadaşları, Nurhak Dağı olayları, evlerde saklananlar, yakılan kitaplar... Her şey karışmış dışarıda.

Ben gene hastaneye dönmüştüm. Kolostomi torbam karnımda takılıydı. Günlerimi bazen yatıp dinlenerek, bazen de koridorda yürüyerek geçiriyordum. Üçüncü bir ameliyattan söz ediliyordu ama kesin bir tarih vermiyordu doktorlar.

Durumumda bir belirsizlik vardı. Oldukça güçlenmiştim. Artık yatağıma kendim çıkıp inebiliyordum. Pansuman yapılan bir yan yara vardı. Olağanüstü bir bardak koleksiyonum olmuştu. Her ameliyattan sonra on gün su içemediğim için su benim için yaşamdaki en değerli şeylerden biri olmuştu. Yattığım yerde o korkunç susuzluğu çekerken, yanıma her gelenden bana bir bardak getirmesini istemiştim. Bütün yakınlarım, arkadaşlarım bana buldukları en özel bardakları getirmişlerdi.

Olağanüstü güzel bir koleksiyondu bu bardak koleksiyonum. Sonra ne oldu o bardaklar bilmiyorum. Hiç olmazsa bir tanesini saklamak isterdim.

Eski Gülhane Hastanesi yeni yerine taşınacaktı. Hazırlıklar başlamıştı. Paşa katında da koltuklar kaldırılıyor, bazı döşemelikler sökülüyordu.

Yaz zamanıydı.

1960 İhtilali'ni gerçekleştiren Cemal Gürsel Paşa da hastanedeydi. Bitkisel yaşamdaydı. Askeri doktorlar ona özenle bakıyorlardı. O da benim bulunduğum Paşa katında özel bir odadaydı. Odası gizleniyordu. Kimse Cemal Paşa'nın nerede yattığını bilmiyordu. Söylentiler dolaşıyordu. Paşanın başında askerlerin beklediği söyleniyordu.

Dışarıda olanları ve Cemal Gürsel ile ilgili haberleri ve dedikoduları bana Reşide Hanım veriyordu. Yatağımın yanına gelip kulağıma fısıldıyordu.

"Gürsel Paşa öyle ölü gibiymiş. Upuzun yatıyormuş bir örtünün üstünde. Etrafında nöbet tutan askerler. Masaj yapılıyormuş, yıkanıyormuş ama ölü gibiymiş" diyordu.

"Gözler kapalı."

Dışarıdan çok fazla haberim olmuyordu. Hastanenin içi başka türlü bir dünya idi. Bazı şeylerin etkilenmemem için bana fazla anlatılmadığını da sonradan öğrendim.

Başucuma komodin gibi bir şey getirtmiştim. İçinde aynam, cımbızım vardı.

"Artık iyileştin!" diyordu gececi Süleyman. "Hiçbir şeyin kalmadı."

Oysa durumum belirsizliğini sürdürüyordu. Karnımda kolostomi torbasıyla yatıyordum.

İstanbul

Ercüment

Ercüment, bu akşam geçmişi dinlemek ve düşünmek için geldiğim Galata'daki bu terasta seni düşündüm.

Ercüment, yalnızca seni düşündüm, birden aklıma geldin. Yüzünü bile tam hatırlayamıyorum, zaten çok az gördüm seni. Yalnızca iki kere. Oysa şimdi hayatımdaki önemli insanlardan biri olduğunu anlıyorum. Keşke daha çok birlikte olabilseydik, keşke tutup çıkartsaydın beni o içine düştüğüm girdaptan, görebilseydim seni Ercüment. Yazık olmuş. Her şeyi görüyorum şimdi. Uzun boylu ve yakışıklı olduğunu hatırlıyorum.

Bir gece vakti. Şehir Hatları vapurundayım. Beyoğlu'ndan eve dönüyorum. Çok mutlu olmalıyım. Gözlerim pırıl pırıl, yüzümde, saçlarımda değişik bir ışıltı var. Hani insan mutluyken, âşıkken bir canlılık, bir ışık gelir ya yüze, tüm gövdeye, değişik biri gibi olur ya insan, işte ben o gece öyleydim Ercüment. Sen karşımda oturuyordun. Öyle, rastgele karşıma oturmuş sıradan bir yolcuydun vapurda.

Benim kalbimde büyük bir aşk, yüreğimde Beyoğlu, umut, mutluluk, her şey vardı o gece.

Bak, o geceyi hatırlıyorum Ercüment.

Hemen fark etmiştin bendeki o tuhaf güzelliği, o hayatiyeti. Söylemiştin bunu bana. Yanıma gelip konuşmuştun benimle.

Büyülenmiş gibiydin. Gözlerini ayıramıyordun benden.

Telefon numaramı almayı başarmıştın.

Her hafta telefon ediyordun bana. Hayatımı, yaşadıklarımı merak ediyordun. Telefonda yaşadıklarımı anlatıyordum sana.

Aslında belki de hayatımın fırsatı idin sen. Vapurda o göz göze gelme. O iletişim.

Ama ben başka bir dünyayla dopdoluydum. O güzel karşılaşmamıza yazık oldu.

Acaba neredesin şimdi?

Beni hatırlıyor musun, Ercüment? Telefonda her şeyi takip ediyordun. Ben üzülmeye başlamıştım. Anlıyordun. Her şey bozulmaya başlamıştı benim dünyamda.

"Bu şehri bırakacağım. Her şeyi geride bırakıp kaçacağım" demiştim bir gün sana.

Askerliğini yapıyordun.

Beyoğlu, Kalamış ve Moda sonsuz bir acı veriyordu bana artık. Sen Ege'yi merak ediyordun. Bir gün Sakarya'ya giderken trenden atlayıp Kızıltoprak'a beni görmeye gelmiştin.

Ben şehri bırakmaya hazırlanıyordum. İstanbul'da gördüğüm son yüzlerden biriydin Ercüment. Ne kadar önemli olduğunu şimdi anlıyorum. Bir aşkı başlangıcından bitişine kadar sabırla takip etmiştin.

Beni karşında görünce şaşırdın. Söyledin bana.

Sanki vapurda o gece tanıdığın kız ben değildim.

"Ne kadar değişmişsin!" dedin hayretle. "O güzelliğin, o heyecanın, o değişik canlılığın... Sanki başka bir insansın. Ne oldu sana? Tanıyamadım seni. Ne oldu?"

Ercüment, üzüntü beni değiştirmişti. Sönmüştüm.

Üzülmüştün.

Âşık olduğun o büyülü kız yok olmuştu.

İnanamıyordun.

Zamanın azdı. Biraz konuşmuştuk. Yeni bir trene yetişmek için koşarak gitmiştin. Üniformanın içinde ne kadar yakışıklıydın.

Sana pencereden el sallamıştım. Dönüp bir kez daha bakmıştın bana.

Sonra kaybettik birbirimizi. Ben Ankara'ya gidince artık bulamadın beni.

İşte bu gece seni düşündüm Ercüment.

O zamanları, yaşadıklarımı bilen bir insandın. İstanbul'u terk etmeden önce gördüğüm son kişilerden biriydin. Bana bir ayna tutuyordun ama ben bir şey göremiyordum.

Ege'den kaçarken İstanbul'dan kaçıyordum. O muhteşem şehirden kaçıyordum.

Keşke bunca zaman İstanbul'u bırakmasaydım onlara. Onları hep suçladım Ercüment. Benim şehrimi yaşayıp benim rüyalarımı kullanmışlardı.

Ege, Esenyel...

Şimdi anlıyorum. Hiç affetmemişim onları...

Benim mahallelerimde oturmuşlar, benim şehrimi yaşamışlar. Şehri, Beyoğlu'nu, Kalamış'ı benden almışlar.

O an kulağımın dibinde Kerim'in sesini duydum. Rüzgârın vızıltısı gibiydi.

"Sen bıraktın her şeyi onlara" dedi. "Şehri de sen bıraktın, Beyoğlu'nu da sen verdin onlara. O dünyaları terkettin."

"Peki" dedim.

Yerimden kalkmıştım. Dar, tabut asansöre binip aşağıya indim.

Yaşlı Ejderha

Bir erkeğin yaşlılık dünyası

Düşünüyorum da, karısından boşandıktan sonra kendi istediği gibi bir düzen kurmuş olmalıydı Yaşlı Ejder evinde. Bu eski perdeler, tozlu kadifeler, akmış tüller. Yerlere savrulmuş kâğıtlar, üstü eşyalar ve kutularla dolu yataklar, bir mutfak dolabında biriktirilmiş Malibu şişeleri, binlerce kitap; içine girilemeyen, kapısı açılmayan kitap dolu o yan oda, her şey Yaşlı Ejder'in kendi düzeniydi. Sanki bir zamanlar ona yasaklanan her şeyi yalnız kalınca yapmıştı.

Şimdi de evlenmiş, işin içinden çıkamıyordu.

Bunu şimdi düşünüyorum. Böyle olabilir. O evin dağınıklığı, dokunulmayan o düzensizlik, bana bir türlü bir yazı masasının bulunamaması, balkonda yazı yazmam, kamburumu çıkartan küçük masa, gece yarısı oyunlarını yazdığım ufak servis sehpası. O evdeki kokuyu unutamam. Kapıdan içeriye girince bir toz kokusu gelirdi burnuma. Sonra salonda, havadan dalgalanan sigara dumanı. Ruhuma işlemiş bunlar. Masanın üstündeki, Ejder'in hayran olduğu Marilyn Monroe'nun fotoğrafı. O evde geçen yıllarım ve mevsimlerim. Balkondan içeriye dolan taze gece havası. O çok güzeldi.

Bir erkeğin yaşlılık dünyasına girmiştim ben. Diğer kadınlardan alıştığı gibi davranmıyordum ona. Kendi dünyama çekilebiliyordum. O bunları anlayamıyordu. Bazen bir şeye küser, bir eski zaman kadını gibi günlerce konuşmazdı benimle. Neden küstüğünü bir türlü anlamazdım. Aynı evin

içinde tuhaf bir suskunluk yaşardık.

Bunun bir manevi eziyet olduğunu anlamıştım. Mutfağa veya yatak odasına çekilir, neskafemi içer, kanaryamı dinler, yazımı yazar, kaçabildiğim zaman da soluğu Müren Abla'nın sedirinde alırdım.

Kavga etmemi beklerdi Yaşlı Ejder.

Etmezdim.

Bir şey sormamı beklerdi.

Sormazdım.

O koyu mavi naylon perdeli banyo içimi karartıyordu. Aynanın önüne bir iki ruj, bir krem koysam kızardı.

"Doldurma buraları."

Bazen de,

"Ne kadar kadınsı. Ne kadar hoş" derdi.

Paris'te Champs-Élysées'den aldığım Guerlain parfümü Samsara yatak odasında, aynanın önünde dururdu.

Aldığım rengârenk nevresimler şaşırtmıştı onu.

"Ne renkli bir dünya!"

"Bana da bir pijama al. Tunalı'ya gittiğinde."

Samsara: Ölümden sonra yaşam

1990 yılında Paris'te Champs-Élysées'deki parfüm satan dükkânın yerini hatırlamıyorum. Ama Yaşlı Ejder dışarıda beklemiş, ben içeriye girerek çok beğendiğim koku Samsara'yı kendi paramla almıştım. Bu belki de kendi kendime verdiğim bir balayı hediyesiydi bu.

Samsara...

Bu ünlü Fransız parfümünün adının ne anlama geldiğini yeni öğrendim. "Öldükten sonra tekrar dünyaya gelmek" demekmiş Hintçe.

1990'ın Ocak ayında buz gibiydi Paris. Donuyordum. Yaşlı Ejder bütün gün yollarda yürüyor, şehrin videosunu çekiyordu. Yanıbaşındaydım. Ama yalnız yürümek gibi bir şeydi bu. Söylemiştim ona.

Hiçbir araca da binmiyorduk. Kuru, insanın kemiklerini donduran bir soğuk vardı. Benim boynum tutulmuştu, sırtım ağrıyordu. Durmadan oturup dinlenmek istiyordum.

Ejder valizinden Cabral diye bir romatizma ilacı çıkartmıştı.

"Al bunu yut, iyi gelir" dedi.

Oturduğumuz bir kafede Cabral'i içmiştim. Gerçekten bir süre sonra ilaç etkisini göstermiş, ağrım hafiflemişti.

"Nasıl oldun?"

"Biraz daha iyiyim."

Yaşlı Ejder benim rahatsızlıklarımın ruhsal kökenli olduğu kanısındaydı.

"Psikolojik bu ağrı. Gerildin, canın sıkıldı."

"Canım sıkılmadı. Niye sıkılsın?" demiştim.

"Bavullara sıkıldın."

"Unutmuştum onları. Soğuk dokundu bana."

Otelde bir yaşlı kadın ağrıdan yüzümü buruşturduğumu görünce ne olduğunu sordu bana.

"Boynum ve sırtım ağrıyor."

"Madame, hemen yün çamaşır alın kendinize. Yün çorap, yün fanila. Eksi beş derece hava gündüzleri. Kötürüm olursunuz."

Ejder'le bir çamaşırcı dükkânına gidip kendime yün çoraplar ve fanila almıştım.

Daha iyi hissediyordum kendimi şimdi. Cabral kutusu çantamdaydı. Biraz ısınmıştım. Bıkmıştım buz gibi havada sokaklarda yürümekten.

O kış günü Paris bana çok soğuk ve sevimsiz gelmişti. Ejder Montparnasse'ı iyi biliyordu. Ama sanki uzun yıllardır buralara gelmemiş gibiydi.

Hotel Raspail'daki odaya alışmıştım. Hiç olmazsa sıcaktı. Ejder bir bardak viskisini doldururdu. Ben banyo yapıp yatağa girerdim.

Plazma televizyonu açıp savaş haberlerini izlerdik. Bu haberler de çok asap bozucuydu. Her an başlamak üzere olan savaş büyük bir gerilim yaratıyordu insanda.

Bir gece Ejder beni uyandırdı.

"Başladı" dedi. "Füzeleri atıyorlar."

Karşımdaki ekranda yüzlerce havai fişek patlıyordu sanki. Amerika Irak'ı bombalamaya başlamıştı. Vakit sabaha karşı olmalıydı. Ejder bir sigara yakmış, bombardımanı izliyordu.

Korkunçtu. Sabaha kadar atılan füzeleri izledik.

Samsara.

Yeniden doğmanın gizemli kokusu. Çantamdaydı.

İstanbul

Geçmişin yolları

Uzun yıllar sonra, İstanbul'a daha sık gelmeye başladığımda, Dalyan Iğrıp Sokak'taki halamın evini zor buldum. Oralar çok değişmişti, eski köşklerin yerine gökdelenler yapılmış, ağaçlar büyüyüp dar ara sokaklara değişik bir hava vermişti.

Bir zamanlar yaşadığım, alt kat balkonundan yere atlayıp Ege'yle buluşmaya gittiğim bu evi zorlukla bulmuştum.

Sonradan fark ettim, İstanbul'a gitsem bile, Ege'nin izi olan yerlere hiç gitmek istememişim. Belki gene canım yanar, gene üzülürüm diye olmalı.

Oysa düşündüğümde Ege'nin yüzü bile gözümün önüne gelmiyordu. Bir rüyanın içinde gibi hatırlıyordum onu. Bu kez İstanbul'a, şehre karşı bir açlık başlamıştı içimde. Bunu anlatabilmek çok güç. Çılgınca bir şeydi bu. Birden fark etmiştim bunu. Çok uzun yıllardır gitmediğim köşelerine gidiyordum şehrin, kaybettiğim yılların acısını çıkartmaya çalışıyordum.

Kalamış'ta, Fenerbahçe'de, Moda'da, Koço'da, İstiklâl'de durmadan dolaşıyor, Kadıköy Çarşısı'ndan ayrılamıyordum.

Bu, şehre yeniden kavuşmaktı. Köşe bucak her yeri hatırlıyordum, yeni bir hayatın içine girmiş gibiydim; şehir çok değişmiş olsa da gene aynıydı bir yerde.

Eski insanlar yoktu. Onların yerine yeni insanlar gelmişti. Şehri karış karış dolaşıyordum. Uğramadığım yer kalmıyordu.

Eski ile yeni birbirine karışıyordu ruhumda. Tuhaf bir şeydi bu, aynı hayatı iki kere yaşıyor gibiydim.

Çok eskiden bu şehirde yaşadığım bir hayatla, yeniden dönünce başka insanlar ve başka bir bilinçle yaşanan bir ikinci hayattı bu.

Bu şehirde yaşayan pek çok insanın günlük yaşamlarında fark etmedikleri ufak, önemsiz ayrıntıları çok derinden yaşıyordum. Şehre karşı algılarım çok güçlenmişti.

Bu şehri değişik bir bilinçle ikinci defa yaşayabilmek sonsuz bir mutluluk veriyordu bana. Şehirde dolaşırken geçmişi düşünüp ruhumu temizliyordum sanki.

Bulamamıştım halamın evini, bu tuhaf bir şeydi, geçmişin yollarını karıştırmış gibi olmuştum bir an.

İşte o gün İstanbul'dan ne denli uzaklaşmış olduğumu anlamıştım.

Yaşlı Ejderha

Hotel Arcade

Gene bir aksilik, bir tuhaflık olmuş olmalıydı yolculuğumuzda. Neydi o, bilemiyorum şimdi. Uçak seferlerinde bir aksama olabilir. Yaşlı Ejder'le Paris'teki son gecemizi, Londra'ya geçmeden önce bir havaalanı otelinde geçirmiştik.

Hotel Arcade.

Yaşamım boyunca kaldığım en ürkütücü otel, orayı hiçbir zaman unutamam. Yandan bir yerden bir tren yolu geçiyordu. Ejder'le geçmiştik tren yolunun yanından. Ünlü Belçikalı ressam Paul Delvaux'nun bir tablosu gibiydi her şey. Gece. Parliament mavisi bir gökyüzü. Sonsuza uzanan bir tren yolu. Ürkütücü bir bina. Hotel Arcade.

Neon gibi tuhaf bir ay ışığı. İnsanın kulağını tırmalayan bir sessizlik. Hiç kimsenin olmadığı bir dünya. İşaret yok, ok yok, tabela yok, hiçbir şey yok.

Yaşlı Ejder'le bir sahnenin ortasında gibiydik. O da şaşkındı. Bu yoğun atmosfer onu da etkilemişti. Bavullarımız yanımızdaydı. Nereye gideceğimizi bilemiyorduk. O sahne gecesi sarmalamıştı etrafımızı; sanki birdenbire gelecek bir treni, ortaya çıkıverecek bir insanı, ötmeye başlayacak bir kuşu bekliyorduk.

Ama hiçbir kımıltı, bir ses yoktu.

Yana doğru biraz daha yürüdük. Kaybolmuş iki çocuk gibiydik. Birden gördük otelin girişini. Kocaman kapının üstünde Hotel Arcade yazıyordu.

Girdik içeriye.

Girişte yalnızca tek bir görevli vardı. İsimlerimizi bir deftere yazdıktan sonra bize oda anahtarı olan bir kartı verdi.

Otelin içine girmiştik.

Hiç ses seda yoktu. İnsansız bir oteldi bu. Hayretle çevrede bir tek kişi bile olmadığını fark etmiştim.

İçime bir daralma gelmişti. Otelin loş lobisinde yürüdük biraz. Karanlık bir koridora gelmiştik. Coca Cola ve kahve makineleri vardı karşımızda.

Nasıl çalıştıklarını bilmiyorduk. Benim canım çok kahve istiyordu, Ejder uğraştı ama kahveyi alamadık.

Asansöre binip katımıza çıktık. Upuzun bir koridor uzanıyordu önümüzde. Bir hapishane koridoru gibiydi bu koridor. Odaların numaraları kocaman beyaz karelere yazılmış, koridorun iki yanından, tavandan aşağıya sarkıyordu.

Odayı bulmuştuk. Kartla içeriye girdik.

Odada robot ışığı gibi bir ışık yanmıştı. Ne karanlıktı, ne aydınlık. Bellek ışığı gibi bir şeydi bu. Bir rüya ışığı. Ürkütücüydü.

Nereden bulmuştuk bu oteli, niçin o gece orada kalıyorduk, bilmiyorum.

Pencereler yuvarlaktı ve açılmıyordu.

Dar yatağın üstüne oturmuştum. Yaşlı Ejder tepedeki televizyonu açtı.

Yanıkların nasıl tedavi edilebileceğini anlatan belgesel bir program vardı. Bir yanık hastanesinde çekilmişti. Başka bir kanala geçilemiyordu.

Bu yanık programı, belki savaşta oluşan yanıkları gösteriyordu, asap bozucu bir programdı.

Sinirim bozulmuş, ürkmüştüm.

"Bir duş alayım."

Duş da bir tuhaftı. Birden bir kaynar su geldi üstüme. Çığlık atarak çıktım banyodan.

"Bu ayarlanmıyor galiba!"

"Ayarlanır."

Ejder duşla uğraşıyordu.

"Bu televizyon kapanıyor mu?"

"Dur, kapatayım."

"Bu sessizlik çok korkunç."

"Evet, öyle."

Bir uzay kapsülünün içinde gibiydik. Sinirim bozulmuştu. Nefes alamıyordum.

O gece sabaha kadar uyumadım. Yatağın kenarına ilişip gözlerim kapalı yattım.

Hotel Arcade'da geçirdiğim Paris'teki o son gecemizi hiç unutamam.

Müren Abla'nın sedirinde

Balayı

Koşarak merdivenleri çıktım, az sonra Müren Abla'nın kapısındaydım. Kapı ardına kadar açılmıştı. Portmantonun bulunduğu dar koridordan geçip kendimi sedirli odaya attım.

"Nasılsın?" diye sordu Müren Abla. "Seni çok merak ettim. Sen balayına çıktın, savaş patladı. O gece o füzeler ne kadar korkunçtu. Sabaha kadar tespih çektim, dua ettim. Hem günahsız insanlar için, hem de aklımda sen vardın. Nasıl geçti seyahatin? Her şey çok güzel miydi? Merak içindeyim, anlat bana. Şimdi kahvelerimizi yapıyorum" dedi. "Bu ne müthiş bir koku. Yeni bir parfüm olmalı bu! Adı nedir?"

"Samsara" dedim. "Yeni bir koku. Paris'ten aldım. Adı Hintçe 'ölümden sonra yaşam' demekmiş."

"Nasıldı yolculuk?"

"Bir sürü aksilik oldu Müren Abla. İnanılmaz aksilikler" dedim.

"Allah Allah" dedi Müren Abla.

Yoğun sisi, uçağın motorunun bozulmasını, apar topar İstanbul'a uçuşumuzu, havaalanındaki bekleyiş ve karmaşayı, bavulların kaybolmasını hep anlattım.

"İnanılacak gibi değil" diyordu Müren Abla. "Ne aksilik bu böyle üst üste. Otel nasıldı, Paris'teki otel?"

"Hotel Raspail diye kendi halinde bir oteldi" dedim. "Ufak bir oda, tepede bir televizyon ekranı, dar bir bölme, iki kişilik bir yatak işte."

"Eyfel Kulesi'ni mi görüyordu?"

"Bir mezarlığa bakıyordu. Montparnasse Mezarlığı'na" dedim.

Müren Abla şaşırmıştı.

"Ucuz bir otel olmalı bu" dedi. "Niye öyle bir otelde kaldınız ki?"

"Bilmiyorum. Tuhaf bir oteldi gerçekten" dedim.

Otelin parasını bir gün Ejder'in, bir gün benim verdiğimi, her sabah düzenli olarak gidip Montparnasse Kulesi'nde benim dolarları bozdurduğumu söylemedim Müren Abla'ya.

"Nasıldı Paris?"

"Buz gibi soğuktu" dedim. "Paris çok sıkıcıydı. Dışarısı buz gibi, otel odası daracıktı" dedim. "Her gece savaş haberlerini izliyorduk. Bunlar insanı geriyor, huzursuz ediyordu."

"Kış günü" dedi Müren Abla. "İnşallah üşütmedin kendini."

"Londra'ya gider gitmez ferahladım" dedim. "Tuhaf bir şekilde o çok sevdiğim Paris sıkmıştı beni. Yedi gün geçsin diye günleri sayıyordum. Rüzgâr kırbaç gibiydi. Parklardaki heykeller donmuştu."

"Dışarıda ne arıyordunuz?"

"Ejder kentin videosunu çekiyordu. Meraklı. Onun için bütün gün yürüyorduk."

Müren Abla sesini çıkartmadı.

"Ama Londra güzeldi" dedim. "Hava daha yumuşaktı sanki. Daha iyi tanıdığım bir şehir. Tarihçi Andrew Mango'nun evinde kaldık birkaç gün. Evleri gayet güzeldi. Hafif karanlık bir Londra evi. Üst kattaki bir odada, kocaman bir yatakta yatıyorduk. Niçin bir otele gitmedik bilmiyorum. Mango'nun karısı yorulmasın diye bulaşıkları ortaklaşa yıkıyorduk."

"Gündüz çıkıyorduk dışarıya, bütün Londra'yı dolaşıyorduk mahalle mahalle. İyi bildiğim bir yer olduğu için Londra'da rahattım. Orada da buz gibiydi hava. Mango'nun karısı

benim dışarıda yürürken daha kalın bir şeyler giymem gerektiğini söylüyordu.

"Gece, yemeğe oturmadan önce birer kadeh Sherry içiyorduk. Odamızda ısı yoktu. Kuş tüyü yorgana sarılarak uyuyordum.

" 'Bir tiyatroya gidelim. Seninle bir tiyatroya gitmek ne güzel olur Londra'da' dedim Ejder'e.

"Gitmek istediğim birkaç oyun vardı.

"Ama Ejder,

" 'Ben o defterleri çoktan kapattım' dedi.

Şaşırmıştım.

" 'Benimle bir oyuna gitmez misin?'

" 'Tiyatroya gitmeyelim.'

"Gitmeyecekti. Anlamıştım. Sıkılıyordu. Sanki hayatının o bölümünü kapatmıştı.

"Benimle birlikte başka bir şey yaşamak istiyordu. Onu hissetmiştim.

"Onu kendi sevdiğim yerlere, Covent Garden'e, Soho'ya, Edgware Road'a götürdüm. Gece yarısı dolaşan 'Baykuşlar İçin – Uykusuzlar İçin' otobüslerine bindik.

"Orada arkadaşlarım vardı. Lokanta işleten Pırıl ve Âdem. Onlarla tanıştırdım Ejder'i.

"Bizi bir gece evlerinde misafir ettiler. Misafir edecek durumları da yoktu o zaman. Evin içinde azgın bir köpek, iki yaramaz oğlan çocuğu ve onları her sabah erkenden bekleyen lokantaları vardı.

"Niye kaldık onlarda bilmem. Bize yatak odalarını vermişlerdi. Gece çekilmiştik odaya.

"Sabah erkenden uyandık, Pırıl ile Âdem yavaşça odaya girmişler, bizi uyandırmamaya çalışarak elbiselerini giyiyorlardı.

"Birden köpek havlayarak odadan içeriye girdi. Biz de yataktan fırladık!

"Herkes yarı çıplak odanın içinde koşuşuyordu!"

Müren Abla beni hayretle dinliyor, hafifçe başını sallıyordu.

"O günlerde bu yaşadıklarımın tuhaflığı pek dikkatimi çekmiyordu.

"Her gece hava çok soğuk olduğu için Yaşlı Ejder sıkışıyor, Mango'nun evinin önüne kadar dayanıyordu.

"Her gece oradaki bir ağacın dibine çişini yapıyordu, ondan sonra içeriye giriyorduk.

"Öyle soğuktu Londra işte."

Sedirin üstünde arkama yaslanmış, bir yandan kahvemi yudumluyor, bir yandan da yaşadığım tuhaf balayını düşünüyordum.

Ama asıl tuhaflıklar biz Ankara'ya dönünce başlamıştı.

Galata

Rüyaları taşıyan vapur

Bu sabah gittim Galata'ya. Çıktım Konak'ın terasına. Saat çok erken olduğu için bomboştu. Havada beni hafifçe ürperten bir sabah serinliği vardı. Bugün de İstanbul'u böyle görmek istemiştim. O her akşamki makyajını yapmadan, pırıltılı takılarını takmadan.

Belki daha güzeldi. Deniz dupduruydu. Şehir biraz geri çekilmişti, insanlar ön plandaydı. Köprü'nün üstünde yürüyenleri, balık tutanları, arabaları görebiliyordum.

Sarayburnu sanki daha yakın gözüküyordu bu sabah zamanı, Eyüp sırtlarını görebiliyordum. Rüzgâr bir esmeye başlasa, kulağıma, şehrin içinde geçmişi ve insan seslerini barındıran o uğultu gelecekti. Merakla bekliyordum o ruhların fısıltısını, geçmiş zamanın sesini. Bir kahve söyledim, yudum yudum su içtim. Gözüm Kadıköy'e doğru süzülerek giden bir vapura takılmıştı.

Bir gece vakti, uzun yıllar önce Ercüment'e rastladığım vapur olmalıydı bu. Birtakım rüyaları, umutları, aşkları ve farkındalıkları taşıyarak karşı sahile doğru gidiyordu.

Garsoniyer

Rüzgâr hafiften esiyordu şimdi. Kulağıma o eski radyo paraziti gibi sesler yavaş yavaş gelmeye başlamıştı. Belki belirsizdiler. Çok eskiden, Ankara'ya ilk gittiğimde anneannemin evindeki eski, ahşap, tuşlu radyodan gelen cızırtıları hatırlatıyorlardı bana.

Kerim'in sesini duydum. Bana sesleniyordu.

"Buradayım Kerim" diye fısıldadım. "Buradayım."

"Çocuktun o zamanlar. Niye her şeyi bu kadar ciddiye aldın?" diye sordu Kerim.

"Bilmiyorum" dedim. "Olaylar çok üzmüş, yıpratmıştı beni. Ege'nin tutarsızlığı... Yormuştu beni her şey. Güzel rüyam bir karabasana dönüşmüştü. Acı içindeydim Kerim" dedim. "Dünyam yıkılmıştı."

"Aman ne çok kıymet vermişsin sen de bir serseriye" dedi Kerim.

"O duyguları ilk defa yaşadığım için olmalı."

"Bak, kim var yanımda?" dedi Kerim.

"Merhaba" dedi bir ses.

Kekeme Savaş'ın sesiydi bu. Tanımıştım.

"Savaş, sen misin?"

"Benim" dedi. "Şehrin seslerine karışıp, bunca yıl sonra ulaştım sana. Bir şey soracağım."

"Sor."

"Garsoniyeri hatırlıyor musun?"

"Hatırlamaz olur muyum, tabii hatırlıyorum" dedim. "Ne korkunç bir yerdi. Yani gerçek gibi değildi. Tuhaftı."

"Orası benimdi" dedi Savaş. "Sana o zaman yalan söylemiştim. 'Bir arkadaşın' demiştim. Orhan'la benimdi orası. Sen bir yabancıydın orada. Uzaklara giden bir gemiye binmek üzere bütün hazırlıklarını yapmış bir yolcu gibiydin. Merdivenlerin atılmasını, iskelelerin uzatılmasını bekliyordun sanki. Bizler dekor gibiydik orada" dedi. "O günü hiç unutamam."

"O kıza ne oldu?" diye sordum.

"Hangi kıza?"

"Hani yan taraftaki sedirde yatan kız birdenbire bağırmaya başlamıştı ya 'Kızlığım gitti! Çok ileriye gittin!' diye. Merak ederim hep onu. Ne tuhaf bir şeydi. Neden gelmiştik ki oraya?" dedim.

Kekeme Savaş durdu bir an.

"Hangi kızdı o?" diye söylendi. "Hatırlayamadım birden. Kızlar orada öyle çok bağırırlar."

"Ama o kız baygınlık geçirmişti."

"Hatırladım onu" dedi. "Bilmiyorum ne oldu sonra. Birlikte çıktılar. Beyoğlu'nun kalabalığına dalıp gittiler."

Kerim,

"Evlenmişlerdir" dedi. "Bu klasik bir numara. Ben çok duydum."

Sesleri yavaş yavaş uzaklaşıyordu.

Şehir iyice hareketlenmişti şimdi. Bir süre oturup Kerim'le Kekeme Savaş'ı duymaya çalıştım. Çok uzun yılların arasından sesleniyorlardı bana.

Ama rüzgâr durmuştu. Yok olup gitmişti sesler.

Hatıra defterinden

13 Mayıs 1994 Cuma

Sabah Ejder beni gene bir gazete haberiyle uyandırdı. Kalktım, kahvemi içiyorum. Ejder gazetelere bakıyor.

"Faizlere güvenmeyin, diyorlar" dedi.

Ben doğallıkla,

"Hükümetin faizlerine güvenilir mi?" diye sordum.

"İnsanlar evlerini satıyorlar, faize yatırıyorlar" dedi.

"Yahu bu çok saçma bir şey. Hiç faize yatırmak için ev satılır mı?"

"Ben bu ev için düşündüm" dedi. İçeriye gitti.

Hiç renk vermedim.

Geldi. Sakin sakin sordum.

"Sen bu evi satıp faize yatırmayı mı düşündün?"

"Yaşamımın son yıllarını rahat yaşamak istiyorum. Geçen seneden beri düşündüm. Seyahate gidecek param yok. Bugün son maaşımı alıyorum. Bundan sonra emekliyim.

"İşte masraflar filan..."

Hiç sesimi çıkartmadım. Ciddi olamazdı.

Bana yazdığı mektupta böyle bir şey vardı ya...

Gece Müren Abla aramış. Hatırımı sormak için. Konuştuk. Kırmızı kazağımı çok beğenmiş.

"Para vereyim, İstanbul'dan ne olur eşini al onun bana. Seni ne kadar büyütüyorum gözümde. Her şeyini çok beğeniyorum. O renk yüzüne nasıl yakışmıştı biliyor musun?" dedi. "Ne olur, belki Tunalı'da bulursun."

Olayı çıtlattım.

O, bu evin bana kalacağı kanısında. Öyle arzu ediyor.

"Kızı onu İstanbul'a çekmek için, evi sana kaptırmamak için böyle laflar etmiştir. Doldurmuşlar onu. Zayıf adam" dedi. "Baktılar ki sen dayanıyorsun, dört yıl oldu; evi sattıracaklar."

Düşüncelere dalmıştım.

Ayşe aradı. Akşam gittim ona. Ev işini anlattım.

"Seni sömürür. Belki bir ayak bu. Para vermen için. Evi sattırmayız. Sen alırsın" diyor. Konuştuk biraz.

Bu adam ne düşünüyor? Yüklü bir emeklilik tazminatı alacak. Herkes biliyor bunu. Maaş da alırmış.

Bunlar yetmiyor mu?

Bir daha bu konu açılmadı. Acaba denedi mi beni?

Nasıl anlayabilirim?

Gönül, "Yapamaz. Böyle bir şey yapamaz. Seni denedi besbelli" dedi.

Kimbilir...

Ne kadar korkunç.

Annem bitkisel yaşamda. İstanbul'da. Vatan Hastanesi'nde. Her şey ne kadar korkunç.

Yaşlı Ejderha

Delege fırçası

Ejder benim politik yaşamımla hiç ilgilenmedi. Hatta sinirleniyor, böyle şeylerle uğraşmamı küçümsüyordu. Oysa CHP'de üst üste Parti Meclisi'ne seçiliyor, milletvekili adayı olarak gösteriliyordum. Kurultaylar, toplantılar, partiden arkadaşlar, delegeler benim hayatımın edebiyat kadar olmasa da önemli bir parçası olmuştu. O heyecanı, o konuşmaları, o otobüsleri, o marşları seviyordum. Bu bana dedem Tahir Lütfü Tokay'dan geçmiş olmalıydı. Ejder için parti çalışmaları, benim biraz daha kontrolden çıkmam, daha zor ulaşılır olmam demek gibi bir şeydi. Her kurultaydan önce müthiş sinirlenirdi. Onu hiç dinlemez, sabah erkenden uyanır, arkadaşlarımla buluşur, hıncahınç dolu kurultay salonuna giderdim. Elit resepsiyonlardan çok zevk alan bir kadının, köylü takımı arasında ne yaptığını anlamadığını söylüyordu Ejder.

Bir gün eve geldim, yüzü kıpkırmızıydı. "Ben aklımı kaçıracağım" dedi. "Tansiyonum fırladı. Senin yüzünden öleceğim. Gene telefon geldi. Telefonları ayıralım, bir şey yapalım."

Konuşunca anladım ki, o sabah Gaziantep'ten bir delege beni aramış. "Abi, kulağın az mı duyuyor? Geçen gün de haber bırakmıştım Nazlı Hanım'a. Ben Gaziantep delegesi Şirzat. Bu sefer unutma da aradığımı söyle" demiş.

Hemen gittim kendime bir telefon aldım. Güzel de bir numara. Bağlattım telefonumu. Rahat ettim. Keşke bunu ilk başta yapsaymışım. Ama nereden bilebilirdim.

Hatıra defterinden

3 Haziran 1994 Cuma

Ejder'in çalışması, yazısı var. Sabah bana değişik bir hayran mektubu gelmişti. Aptal gibi onun önünde ilgiyle okudum.

Vık vık. Aksilikler. Kaprisler. Bunalımlı. İlkin gazete parası için vık vık. Sonra bilmem kimin telefon numarası. Sonra da kirli sepetinin üstündeki eşyalarım.

"Hiçbir şey dinlemiyorsun evle ilgili. Bende öyle bir olay vardır ki, bıçak sırtı gibi bir yer. En umulmadık reaksiyonu veririm. Kapatırım kendimi."

Ne denli gereksiz. Hiç sesimi çıkartmadım ama çok, çok ağrıma gitti. Anladı mı acaba?

Şimdi akşam zamanı. Tavırlı gibi. Çekemem. Hiçbir suçum yok. Bu evde yerim yok be! Annem can çekişiyor. Bunları düşünmeli bu adam.

4 milyonu çektim. Bu evin aidatını yatırdım. Üstünü verdim ona. Aldı.

Gönül'e gittim. Uzun uzun sohbet ettik.

Eve geldim, bu uyuyor. Ebru ile konuştum, hep ağladım. Annem için. Bu, mutlaka dinledi. Bütün telefonlarımı dinliyor çünkü.

Tam ne söylediğimi de anımsamıyorum.

Bugün hep gözü yaşlıydım. Gece 11.00'de Vatan Hastanesi Acil'i aradım.

Güzin çıktı.

Annemi sordum.

"Aynı" dedi.

Doktor Bülent Madi bu gece de gelmiş. Bu ilginç.

Dün gece de gelmişti.

"Doktor pek umurumda değil" dedi Güzin. "Ne olacağını Allah bilir. Uyuyor öyle."

Dr. Madi'nin üst üste gelmesi ilginç. Onunla yarın konuşmalıyım.

Koştum, Ejder'e haber verdim. Bir gözünde yaş vardı. Kimbilir... Belki uykudan.

Sevmek zamanı

Kardeşim Osman'la konuştum. Annem öyle yatıyor. Bilinci hiçbir zaman yerine gelmemiş. Umutsuzluk içindeyim. Annemle iletişim kuramamak, bir daha bu dünyada onunla hiç konuşamayacak olmam yavaş yavaş koyu bir perde gibi yüreğime iniyor. Ne yapabilirim?

Osman'a rica ettim. Karşımda annemi görmek istiyorum. Bana en güzel fotoğrafını büyütüp göndermesini söyledim. Osman fotoğrafı yaptırmış, bir çocuk paketi eve getirdi.

Salonda beyaz kâğıtları açtım heyecanla. Annem o güzel gülümsemesi, yumuşacık bakışları, bukleli saçları ve sonsuz güzelliğiyle karşımdaydı. Bana bakıyordu.

Yavaşça "Anneciğim, sakın ölme. Senin nefes alıp vermen bile benim için önemli bir şey. Şu anda ikimiz de bu dünya yüzündeyiz. Bu bana yeter" dedim.

Ejder birden arkamda belirmişti. Fotoğrafı gördü.

"Aman, bu ne? Bunu astırmam duvara Nazlı" dedi.

Sanki bir taş benimle konuşuyordu. Sanıyorum o gün nefret ettim ondan. Çaresizdim. Annem ölüyordu. Çerçeveyi kolumun altına alıp yavaşça merdivenlerden indim. Sokağa çıktım. O gün annemle bütün Ankara sokaklarını dolaştım. Bir yandan ağlıyordum. Ama sanki kolumun altında tuttuğum annemdi, yanımdaydı benim. Çoktandır gelmemiş olduğu Ankara'yı benimle birlikte dolaşıyordu.

Metin Erksan'ın bir filmini hatırlamıştım. *Sevmek Zamanı.*

İşte o gün, benim için "sevmek zamanı"ydı. Annemi Kavaklıdere'nin, Gaziosmanpaşa'nın bütün daracık sokaklarına sokup çıkardım. Ayağımın altında kuru yapraklar hışırdıyordu. Ama o hâlâ yaşıyor, nefes alıp veriyor, belki acile girenlerin seslerini duyuyordu.

Akşam olunca annemi Gelincik Sokak'a bıraktım. Önüne yıllar önce Tayland'dan aldığım, havada uçuşan bir demet rengârenk tüyden yapılmış kuşu koydum.

Ben evden çıkarken annem büfenin üstünden bana bakıyordu.

Hatıra defterinden

5 Temmuz 1994 Salı

Aman ne kötü bir gün!

Kalktım, giyindim. Bankaya gittim. Yeni müdire hanım ile tanıştım. Tunalı'da, Meram'da bir neskafe içtim, pasta yedim. Bloklara uğradım. Gönül'le konuştum. Onlarda da su akmıyormuş.

Geldim eve.

Bugün Amerikalı bir göbek dansçısı eve yatıya misafir gelecek. Ejder'le göbek dansını konuşacak. Ejder, sanki ben yokmuşum gibi davranıyor. Bir suskunluk, bir surat, konuşmadan yanımdan geçmeler...

Nicedir beklediğim çirkin patlama Ejder'den.

Şimdi bu, gelecek olan misafir dansöz kadının, su akmamasının, evin dandik olmasının bunalımı mı?

"Kışlıklarını niçin öbür eve götürmüyorsun? Öteki ev tapınak gibi. Kışlıkları oraya koysana. Kaç defa söyledim. Önemsemiyorsun bir türlü.

"Öteki evde de bir oda tutuyorsun kendine."

Çocukların ikisinin de öteki evde yaşadığını söyledim.

Ama Ejder çok çirkin konuşuyor. Edepsiz bir kadın ağzıyla.

"Sana iki dolap verdim. Tıkış tıkış tıkıştırmışsın her şeyini içlerine. Ben sana 24 sayfalık mektubu sadece telefon parası ve 4 milyon aidat için mi yazdım? 4 milyon nedir şimdi? Hiç verme daha iyi. 'Burası benim evim" diyorsun, niçin ilgilenmiyorsun evinle? Perdelerinin hali ne?"

Bu minvalde bir konuşma.

"Emekliliğimde rahat etmek benim hakkım. İstanbul'a yerleşmeyi bile düşünüyorum. Birtakım başka şeyler de düşünüyorum. Sana sürpriz olmasın. Şimdiden haberin olsun!"

Ne kadar bencil, ne çirkindi bütün bu söyledikleri.

Üç kazağımı, peluş ceketimi ve pançomu yüklenip çıktım. Giderken gördü.

Müren Abla aramıştı. Açmadım telefonu. Bloklardan telefon ettim ona. Ejder'in dediklerini anlattım.

"Bu adam deli mi?" diyor.

Gönül'le konuştum. Ayrıntıları verdim.

"Sana, para isteyecek demedim mi?" dedi.

Kafamda binbir düşünce.

Acıdım ona. Her neyse. Bu, Müren Abla'nın da dediği gibi herhalde benimle param için evlendi. Evliliğin ilk başındaki olaylar. Hepsi bunu doğruluyor.

Müren Abla'ya uğradım.

İşte, biraz konuştuk.

"Aman ayrılma" diyor. "Dolduruyorlar onu. Telefonlar geliyor. Sakın ayrılma!"

Eve döndüğümde, Ejder balık lokantasında yer ayırtmış, Amerikalı kadınla birlikte gitti. Kadın, uygar bir insan. Gündüz tanıdım onu. Bana yapılan bu muameleden ve gece bu iki kişilik yemekten çok tedirgin. Ne yapacağını bilemiyor. Ona, rahat olmasını, dansla ilgili belki özel konuşacaklarını söyledim.

Ejder'le kadın, gece ikide geldiler eve. Ejder sarhoştu, kadın beni görür görmez boynuma sarıldı. "Sakın aklına bir şey gelmesin" dedi. "Çok içti, kaldıramadım." Durdu bir an, "Niçin tahammül ediyorsun bütün bunlara?" dedi.

Düzgün bir kadındı Amerikalı dansöz. Yaşadığımız hayata şaşırıp kalmıştı. Bir gün kaldıktan sonra da Ankara'dan gitti.

Annemle

Anneciğim henüz sağlıklı. O korkunç inmeyi geçirmemiş daha. İstanbul'da, onunla birlikteyim. Salonda karşılıklı oturuyoruz.

Onun böyle birdenbire pat! diye ellerimin arasından kayacağı, derin ve uzun bir uykuya dalacağı aklımın ucundan bile geçmiyor.

Salonda oturuyoruz, pencerenin önünde. Dışarıda Bağdat Caddesi.

Annem her zaman bir pencerenin önünde oturmayı severdi. Yanındaki sehpada, porselen fincanda çayı, kitabı... Hem çok hareketli ve sabırsızdı, tez canlılık bana ondan geçmiş olmalı, hem de sakin sakin saatlerce bir koltukta oturup oyalanabilirdi kendi kendine.

"Anne, sıkılmıyor musun? Gel, dışarıya çıkalım" dediğimde "Şimdi değil, biraz yorgunum" dedi.

O zamanlar anlamazdım onu, yaşlı gibi gelmezdi bana, çünkü ruhu çok gençti. Genç kalmıştı. Oysa bacaklarındaki varisler yoruyordu onu, hiç spor yapmamıştı, o yemyeşil güzel gözlerinde problemler vardı, şeker hastasıydı.

Ama gayet genç ve sağlıklı bir görünüme sahipti. Çok zekiydi.

Bir zamanlar bir dünya güzeli olan annem artık yaşlanmıştı. Eskiden Keriman Halis, Prenses Süreyya ve Rita Hayworth karışımı bir şey olan o eşsiz güzelliği yerini normal bir

yüze bırakmıştı. Gözlüksüz yapamıyordu artık, saçlarını bazen ihmal ediyor, kızıl buklelerini öylesine doğal bırakıyordu. Yedi dil biliyordu annem, bütün gün okuyordu.

Ben ise yerimde duramayan bir insanımdır. Annemin karşısında, koltukta bile on dakikadan fazla oturamıyordum.

İşte şimdi annemle karşılıklı oturmuş, çay içiyorduk salondaki büyük pencerenin önünde.

Ejder'in kızını anlatmıştım ona.

"Suratlı, mesafeli bana karşı, soğuk. Oysa ben ona çok dostça davranıyorum. Hep bize gelip kalıyor. Sanki mahsus yapıyor, bizi yalnız bırakmamak için. Hissediyorum bunu. Bütün gün, ya telefon ediyor, ya pat! diye geliyor."

"Kız, bayramı İstanbul'da İpeker Apartmanı'nda geçirecekmiş. Ben orayı temizlettim, pırıl pırıl yaptırdım. Perdeleri yıkattım, halıları sildirdim. Balkonların kararmış fayanslarını ovdurdum, renkleri meydana çıktı. Ejder aldığından beri temizlenmemiş ev. Öyle bırakılmış" dedim. "Kızın Suadiye'de evi yok mu? Niçin İpeker Apartmanı'nda geçirecek bayramı? Canım sıkıldı. Mutlaka annesi de gider oraya. Bir tuhaflık var bu işte! Canım sıkıldı."

Annem kız için akıllıca nasihat etti bana.

"Zavallı, kıskanır. Kendini onun yerine koy" dedi. "Bazı şeylere sahip çıkmaya çalışıyor."

Sonra adamı sordu.

"Cimri mi?"

Benden para istediğini, bana hiç para vermediğini duyunca şaşırdı. Şoke oldu. Halam filan Ejder için, "Milyarder. Sheraton'un sahibi" diye biliyormuş.

Üzülmüştü annem. Çok çirkin buldu bütün olanları. Yadırgadı duyduklarını, şaşırdı.

Onun hayatında hiç böyle bir şey gelmemiş başına.

Hayretler içindeydi.

"Demek adam parasız" dedi.

Doğalgaz işine iyice şaşırdı.

"Demek evin doğalgaza dönüşümünü sana ödetti. Herhalde evi senin üstüne yapacak. Tapuya gidip evi senin üstüne yapsın. Herhalde bunu düşündüğü için bu parayı sana ödetti. Ama sakın perdeleri sen yapma. Alıştırma. Başta nasıl başlarsan öyle gider" dedi.

Psikiyatrist Gülseren Hanım'ın sözleri:

"Fazla vermeyin. Verici olmayın..."

Hatıra defterinden

7 Temmuz 1994

Ejder yatak odasını biraz toplamış, kendi döküntüsünü. Fakat etraf dağılmış. Banu ile konuştum. Yarın uğrayacak. Bana yardım edecek.

Ejder'e,

"Güneş Hanımların en büyük ideali ikimizle bir söyleşi yapmak" dedim.

"Onlar onu yapana kadar biz ayrılırız" dedi.

Şaka belki. Ama ne kadar çirkin. Kırgınlığımı belli ettim, soğuk bir hava esti. Buz gibi. Ben defterimi yazıyordum.

"Kahve azalıyor" diye söylendi.

"Ben aldım."

"Ben yatmaya gidiyorum. Goodnight" dedi, gitti.

Deli mi bu adam?

İnsan böyle şaka yapar mı?

Yapayalnız günlerim
23 Eylül 1991 Pazartesi

Neler yaptım bugün?

Bir süre uyudum. Sonra çıktım, Deniz Hanım'a gittim. Hatice pedikür, ağda yaptı. Kızlar çok candan. Beni çok seviyorlar. Fal için dizilmişler. Şaşırttım onları.

Müzeyyencik... Oradan, bir köşeden bakıyor bana. İşi çok. Yarım ağda, tam ağda...

Benim için, büyü ve muska bulan bir medyum adresi bulmuş.

Telefonunu verdi. Niyazi diye bir dönme.

Eve gelince hemen telefon ettim, 5.30 için randevu aldım. Hoşdere'de, bize oldukça yakın bir yerde. Gittim oraya. Enerji Apartmanı diye bir yer.

Niyazi hemen,

"Büyük nazar var. Büyü" dedi. Aslında onun baktığı Yahudi falı pek tutmadı. Fakat medyum Ayşe diye, Mısır asıllı, garip gözlü bir kadın vardı orada. Kahve falına baktı. İlginç. Aklımda kalanlar şöyle:

"Çirkin, yaşlı bir kadın yaptırıyor büyüleri. Evi terk edesiniz diye. Adam ondan nefret ediyor. O adamdan nefret ediyor. Kalbine yapılmış adamın büyü. Bir doktorluk durumu var. Belki yurtdışı. Bir sağlık taramasından geçecek. Büyüleri hizmetçi koyuyor, kız koyuyor. İlkin, 'Koyamam' demiş. Koymuş. Annesinden korkuyor. Evin içine iki göz salmış kadın. Haberler onun hanesine gidiyor. Kocanızı doktora götürün. Bütün eşyanızı değiştirin. Hizmetçiye yol verin."

"Bir şey okunmuş, geri konulmuş" dedi. Gerisi ticaret. 4 milyona bozarız filan diyorlar. O kısmı boş verdim. Kadın evi görmek istedi. Getirdim onu eve. Dağınıklığa şaşırdı tabii.

Gösterdim koltuğu. Domuz yağı. Neyse, kadın gitti.

Ben büyük bir yorgunluk hissettim. Başağrısı. Bitkinim. Ayakta zor duruyorum.

Seniyelere gittim.

Yatağın üstünde bulduğum o garip sarı sabunu da götürdüm onlara. Garip bir sabun. Kokusu yok. Kimbilir...

Bana tütsü yaptılar. Seniyecik okudu. Ferahladım. Geç vakit geldim eve. Yattım, uyudum.

24 Eylül 1991 Salı

Dolu gün. Banucuk müthiş bir ishal geçiriyor. Çok halsizdi. Acaba Limyra'da Alman Arkeolog Jürgen Borchardt ile yaptığı

kazı sırasında mı bir mikrop kaptı? Merak ediyorum onu. Her yaz gidiyor, sonbahara kadar kazıda. Yepyeni bir akropol meydana çıkartmışlar. Banu benim hep yapmak istediğim şeyi yapıyor. Arkeolog.

Sabah Ejder'i aradım. İstanbul'da iki gündür.

"Sen neler yapıyorsun orada?" diye tatlı tatlı soruyor.

Banyo yapmış. İshalmiş o da. Demek bu bir salgın.

Oradan Canan Evcimen'i aradım. Müthiş bir grip geçiriyormuş. Yatıyor.

İstanbul'a gideceğimi söyledim. Paniklediler. "Animasyonu ne zaman yapacağız?"

"Aman bugün sizi hemen çekelim" dedi.

Koştum kuaföre gittim. Saçım çok güzel yapıldı. Hürriyet Hanım bana nefis bir makyaj yaptı. Her görenin dikkatini çekti.

"Bugün sende ayrı bir güzellik var" dediler.

Fatoş Hanım'a rastladım. Hikmet'e. Nasıl sevgiyle öpüyorlar. Çok güzel buldular beni.

Gittim Angora'dan kendime bir siyah elbise ve piyedökok bir tayyör aldım, İstanbul için.

Berna ile çok konuştum telefonda. Defalarca. Haberler onda.

Güler'le konuşmuş. Bilgiler... Güler beni sormuş. Kitaba eli gitmiş, Berna vermemiş.

Yeni bir haber. Ejder'in karısı dükkân işletirken,

"Yapamayacağım. Çok cimri ve ilgisiz" demiş Ejder için.

Kadın ufak bir aileden geliyor. İlk evliliği Türk sinemasından çok yakışıklı bir jönle. Ağızları kokarmış. Pabucu, donu bile yokmuş.

Altı ay filan sürmüş evlilik. Ayşe de biliyor. Yapamamışlar, ayrılmışlar.

Ben bunu bilmiyordum.

Demek ondan sonra Ejder'le evlendi. Kimbilir kaç yaşında evlendi, ayrıldı? Her neyse, Rezzan Leyla'ya beni gördüğünü söylememiş. Demek korkuyor. Leyla'nın sanrıları...

Duyunca tencere kapaklarını yerlere vurmuş. Ejder'in karısını teselliler...

Ayşe ile konuştum.

Flash bilgiler. Yeni öğrendim. Ayşe Mart-Nisan aylarında kızı kaç kere kapıcı dairesinde görmüş. Kahveler içiliyor Sevim'le. Sarmaş dolaş. Kadın da Sevim'le sarmaş dolaş. Ayşe görmüş. Son, yeni haber. Kadın Sevim'in çocuklarına eski giysiler getirmiş.

Sevim'i konuştum Ayşe ile.

"Her şeyi bilir. Kadının yattığı adamı 'bir öğrenci' dedilerdi apartmandakiler" diyor. Kadının evden kaçmasına neden olan olay.

Şaşırmıştım. Demek bir öğrenci?

"Bir katakulli dönüyor, dikkatli ol" dedi Ayşe. "Sevim uzun elli, paraya düşkün. Arkandan bir şey çevirebilir kadın."

Telefonum devamlı çaldı. Açıyorum, ses yok. Beş altı kere çaldı. Gece 11.30'da çaldı. Açtım. Gene ses yok.

Akşamüstü Ejder'i aradım. Sabah dokuzda yola çıkacağımı söyledim. Çok güzel geçmiş konferansı.

"Daha konuşuruz. Ben seni sabah altıda ararım" dedi.

Gece bavulumu yaptım, yattım.

25 Eylül 1991 Çarşamba

Sabah 7.30'da bir telefon. Ejder. Ne tatlıydı.

"Nazlı Hanım uyandılar mı? Makyaj çantası hazır mı? Kahvesini içti mi?"

"Yeni uyandım. Şimdi" dedim.

"Ben seni gene ararım" dedi.

8.00 gibi gene aradı. Gene tatlı konuşma. Bir şey isteyip istemediğini sordum.

"Kadın çiçeklere su versin" dedi.

Odamı kilitleyeceğimi söyledim.

"Eski kilit. Açamayız sonra. Ben belki ayrı gelirsem anahtarı bulamam."

"Yanımda getireceğim" dedim. "Bazı şeylerden kuşkulanıyorum."

Düşünür.

Gerekirse tatlılıkla söyleyeceğim. İki kez araması ne güzel. Sevim çat! çıktı yukarıya. Arsız. Meraklı. Şoförün karısı, vesaire sorular. "Abi ne dedi?"

Çiçekleri sulamasını söyledim. 20 bin verdim. Bize puf böreği yapacak.

Şimdi yoldayız. Bolu civarında. Yusuf Efendi direksiyonda.

Dün Ayşe'ye kitap koydum posta kutusuna. Almış.

Yatak odamı kilitledim. Sevim'e bir "davranış" bu.

Yolda sohbet ede ede geldik. Bir hoca varmış, Saadet Hanım daireden öğrenmiş, dönüşte adresi bulup gideceğiz. Her şeyi biliyormuş.

Bolu'da onlara yemek yedirdim. Aslında yol kolay fakat sıcaktı. Yusuf Efendi beni tanıdıktan sonra artık insanlara küsmüyormuş. Dünyaya, insanlara benim baktığım gibi bakıyormuş.

Ben yolda hep kadını, büyüyü düşünüyorum. Daha önce rastlamadığım şeyler. Beni etkiledi.

Şehre saat üçte girdik. Trafik hengâme. Bir iki yanlış yola sapıp evi tutturduk.

Tanrım, bakıyorum anahtar çantama, bütün anahtarlar var, evin anahtarı yok!

Ya Ejder yoksa?

Düşmüş olmalı. Evde bile düşmüş olabilir.

Arabayı tam kapının önüne park ettirdim. Yusuf Efendi'nin telefon numarasını aldım. Onlar, vapurla karşı tarafa geçecekler. Kadıköy'de kalacaklar.

Saadet Hanım'ı yukarıya çıkarttım. Ejder'le tanıştırdım.

Ejder bir köşeye büzülmüştü. İçine doğmuş sanki. 5 dakika önce gelmiş eve.

Bana muz ve kola alınmış.

Evi özlemişim. Öptüm, öptüm onu. Bavulumu boşalttım.

Muhsin Ertuğrul çıkışından sonra Zeynep Oral, Ejder'i eleştiren bir yazı yazmış. Ejder, Zeynep Oral'a zehir zemberek bir yazı döşenecek. Aynı sütunda yayımlanacakmış. Zeynep'le telefonda konuşmuş. Yazması gerek.

Konferansı çok güzel geçmiş. İlk karısı tesadüfen konferansa gelmiş.

Şaşırıp kalmıştım.

"Seni çok seviyor" dedi Ejder.

Hep beni sormuş. Merak mı?

"Nazlı nasıl? Nazlı nasıl?" diye. Belki bir gün bize gelecek. Ejder onu yaşlanmış, biraz çökmüş görmüş. Anlattım, beni nasıl sever. Nasıl sarıldı Haldun Taner Öykü Ödülü'nü aldığım gün.

"Sahi mi?" diyor Ejder.

Bir ara fırladım, çıktım sokağa. Ejder kaşar istedi, aldım. Milliyet Sanat *almak için Akademi Kitabevi'ne uğradım.*

Benim kitap hem vitrinde, hem ortada duruyordu. Sordum, dün 10 tane gelmiş. 7 tane satmış çocuk bir günde. Gayet iyi.

Hadi Bey'i sordum. Yazık, şeker hastası oldu. Eve çıkmış hastaneden, hanımıyla görüştüm, saygılarımı yolladım. İmza günlerimin çoğunu orada yapıyordum.

Nişantaşı, Teşvikiye... Bir koşu dolaştım oralarda. İstanbul havasını çektim içime.

Ejder,

"Gece balık lokantasına gideriz" dedi. "Sen biraz dinlen."

26 Eylül 1991 Perşembe

Çok yoğun bir gün. Güzel ve hareketli.

Sabah erkenden Ejder beni sevgiyle uyandırdı. Yastık oyunları...

Rüyamda Sevda Hanım'ın fotoğrafını gördüm!

Her neyse, erken kalktım.

Ejder, Zeynep Oral'a zehir gibi bir yanıt yazıyor dünden beri. Anlattı sonra. Çok güzel. Müthiş!

Onun APS kâğıdı yoktu, daksili yoktu. Sabah fırladım, Beşiktaş Postanesi'nden APS kâğıdı aldım, daksil aldım.

Annemle konuştum. Öğleden sonra onlara uğrayacağımızı söyledim.

Aktüel alındı.

Kitap iki haftadır "Haftanın Seçmeleri" bölümünde.

Anahtar kaybolmuş benim. Kimbilir nerede düştü?

Nuray'la konuştum (Sermet Erkin'in eşi). Bizim mahallede bir anahtarcı varmış. Hemen gittim, iki çift yaptırdım.

Bu evde büyü filan yok. İyice eminim. Ah, buldum, domuz yağı!

Giyindim, planladığım gibi bir Beyoğlu yaptım. İstiklâl Caddesi'ne çıktım. Tramvayı gördüm! Çocukluğumdaki tramvay.

Kitabım her yerde. Sokak satıcılarında gördüm hep.

Geldim eve.

Ejder yazıyı bitirmiş.

"Aman ben atayım. Hemen atayım" dedim. Çok sevindi. Atladım bir arabaya. Beşiktaş Postanesi'nden APS attım.

Dallas'*ı izledik.*

Bu arada beni Elele'*den aramışlar. "Aşk Mitosları" diye bir yazı istiyorlarmış. Yazarım dedim.*

Fatih Çekirge'ye Taksim'den bir telgraf çektim.

"Yazılar yakında elinde olacak. Malzeme topluyorum" dedim.

Yarın alır.

Dallas'*ı izledik. Dinlendim biraz. Sabah 9'da kız aradı. Babası açtı. Havayı soruyor, konferansı soruyor, vesaire.*

Benim fotoğraflarım yerlerinde duruyor. Televizyonun yanındaki masanın üstünde. Nedense onlar ben evden çıkınca kaldırılacakmış gibi bir his gelmişti bana.

Bir iki iz daha bırakmak istiyorum evde.

Yola koyulduk.

Bir taksi. Oradan Kadıköy dolmuşu. Köprü'den önce yol tıkandı. Arkada üç hanım...

Osman'ın lazımlığı, babamın çiş şişesi filan. Komik şeyler anlatıyorum. Eskiden trafik tıkanınca olanlar...

İnerken hanımlar bizi tanıdıklarını söylediler!

Dün gece Arnavutköy'e gittik. Kaptan'ın yerinde balık yedik. Jack Deleon ve eşi vardı.

Çok saygılı Jack Deleon.

Bana yemeğin sonunda, "Mösyö Hristo"yu sordu. Onu okuyunca mahvolmuş. "Hayranınızım" dedi. Ejder de yeni kitabı söyledi ona.

Bir benjamin aldı Ejder. Çok güzel bir bitki. Pencerenin yanına koyduk. Salona bir canlılık getirdi. Evde bir boşluk, bir yalnızlık var.

Gittik annemlere.

Annemi çok iyi gördüm. Zayıflamış ve hoş, babacık da iyi. Biraz durgundu bugün.

Osman çok yardım etmiş eve. Baştan sona yerleştirmiş. Halıları temizletmiş.

Benim rolltop yazı masası orada. Baba "Senin o" dedi. Cicim kilimi de hatırlıyorlar. Ev harika. Eşyalar çok ama çok güzel durmuş. Gümüşler, halılar pırıl pırıl. Antre ne güzel. Yatak odaları... Babacığımın televizyon karşısındaki rahat bir oturma yeri. İlk defa geziyorum evi. Mutfak, banyolar. Arka taraf. Hele balkon, cennet gibi. Tüm Kalamış ayaklar altında. Moda'ya kadar görünüyor.

Ejder'e tüm evi gezdirdik. Etkilendiğini sanıyorum. Ev süper lüks.

Evin videosunu çekti.

Tülin evdeydi. Sarmaş dolaş olduk. Ona televizyon programımın saatini yazdım.

Bankalarda yolsuzluk oluyor, dikkat etmeli. Annem Pamuk-

bank'a yatırmış parasını. Konuştuk. Ejder nasıl altı kilo verdiğini anlattı. Ev etkiledi onu. Hissettim. Kimbilir ne düşündü.

Tülin'den jet haber. Kaş'ta Nihat Özbudun ile tanışmışlar. Hep benden bahsetmiş Nihat. "Onun hayranıyım" demiş. Bir kitabımın kahramanı olduğunu da söylemiş. Deniz Kenarında Pazartesi.

Oradan bir taksi. Doğru Moda. Koço'ya gittik.

Ben bıcır bıcır konuşuyorum. Güzel yedik, içtik.

Koço biraz değişmiş sanki.

Ben ödedim hesabı.

"Bu gece ben ödeyeyim" dedim.

Ejder sesini çıkartmadı.

Oradan bir taksiye bindik, eve döndük.

Şara Hanım
27 Eylül 1991 Cuma İstanbul

Sabah erken uyandık. Ejder oyunlar yapıyor, yastıkla beni uyandırıyor. Fırladım, kalktım. Kahvelerimizi içtik.

Ejder hemen telefona gitti.

"Şara Hanım orada mı?" diye aradı. Döndü bana.

"Çıkmış, çıkmış" dedi.

Sanıyorum öğleden sonra onu çağırmak istiyordu. Ben, "Hemen kuaföre gideyim" dedim. Saç baş iyi olsun. Ejder zaten konferansa gidecekmiş. Öylesine. Bir iki kişiyle görüşecek. Dallas saatinde evde olacağını söyledi.

Ben alttaki kuaför Recai'ye gittim. Diğer kuaför tıklım tıklım, bu bomboş.

Ejder çıkmadan Ali Özdamar'ı da aradı. Bu akşam buluşulacak.

Her neyse, kuaför öykü kişisi gibi bir adam. Kılın teki. Ağzından sigara düşmüyor. Hep konuşuyor. Neyse, saç ve uçlardaki kırıklarla ilgili çok konuştu. Saçım güzel yapıldı. Hava sıcak.

Sabah Saadet Hanım aradı. Bugün arabanın lazım olup olmadığını sordu. Uyku basmış onları. İstanbul sersemletmiş.

"Ejder Bey'e çok hürmetler" dedi.

Nişantaşı'nda yürüdüm. Saçım için Japon malı bir besleyici ürün aldım.

Korkunç bir şey! Korkunç bir haber gazetede. Güneydoğu'da kazı yapan bir grup arkeologun arabasına bomba konmuş. İki kişi ölmüş.

Elele*'den Hülya aradı. "Ütopik bir aşk" yazmamı istiyor.*

"Siz çok güzel yazıyorsunuz. Che Guevara'yı ne güzel yazmışsınız" dedi. Unutmamış.

Ona, çok değişik bir şey yazacağımı söyledim.

Geldim eve. Ejder 5 dakika önce gelmiş. Dallas... *Bende bir uyku. Gözlerimi açamıyorum. Nedir bu hal?*

Nuray'la konuştuk. Akşam ona gideceğim. Ejder'in Baltalimanı'nda kapanış yemeği var.

Çok sigara içiyordu. Sanki keyifli? İki duble viski de içti gitmeden. Genelde hiç içmez bu saatte. Neşeli. Konuşuyor, oyunlar yapıyor.

Neyse, Sermet gripmiş, Nuray geldi. Ejder sürekli fotoğraf çekiyor.

Nuray beni çok zayıflamış buldu. "Yüz güzel, popolar erimiş. Daha fazla vermeyin" dedi.

Ejder aradı, buldu Şara'yı. Onu yarın saat ikide eve davet etti. Oradan da Viyana Kahvesi'ne gideceğiz. Kadının tansiyonu düşmüş.

"Nazlı orada mı?" diye sordu.

Ejder,

"Nazlı da burada, yanımda" dedi. Şara çok sevgiler yolladı.

Biraz tuhaf mı? Değil mi?

Şara Hanım "Onu çok seviyorum. Yazdıklarını çok seviyorum" diyormuş.

Ejder'e,

"Gurur duydun mu?" dedim.

O,

"Şaşırdım, çünkü bunlar bir tek kelime üstünde dururlar, kitabı öyle okurlar" dedi.

Her neyse.

Biz Nuray'ların evine gittik. Sermet çıkmıştı.

Ne çok şey öğrendim.

Nuray çok akıllı ve çok iyi bir gözlemci. Ona büyü kuşkularımı anlattım. Hepsini anlattım.

Kadın... Hizmetçi.

"Hizmetçiyi konuşturun" dedi. "Kız eve giriyorsa tamam" dedi.

İnanıyor.

Ona da yapılmış, Sermet ona karşı çok despot ve sert.

Kız yakında baş kaldırabilir. Nuray'a çıkışabilir. Nuray, Ejder yokken eve bakıyor. Ona akıllar verdim. Boş vermesini söyledim.

"Ejder Hoca'da bir tuhaflık, bir bunalım var mı? Büyüdür" diyor.

Kadını sordu. Bilmiyormuş, anlattım. Kızı gece görmüş, On ikiye beş kala gelmişler. "Pek içim ısınmadı doğrusu. İşte öyle bir selam verdi" diyor. "Sizi çekemiyorlar Nazlı Hanım. Sizi kıskanıyorlar, karısı sizin gibi bakımlı mı? Kızı sizin gibi havalı mı?" dedi.

İlginç bir şey, Ejder'i bugün çok mutlu, çok neşeli gördüğümü söyledim.

"Bugün iyiydi" dedi.

Pazar günü için...

Sanki eski hali gibiydi. Sigara içiyor bugün.

Nuray eskiden beri tanıyor Ejder'i. Hep aynı kostümle dolaşırmış. Kendine bakmazmış. Benden sonra elbiseler, takımlar... "Yağ lekesi var pantolonunda" dedi.

Cin gibi kız.

Ejder dün şaka yollu, bir "kurt büzüğü büyüsü" diye bir şey

tutturdu. Onda varmış bu büyüden! Kapalı odada!

"Yediklerime, içtiklerime bir şeyler koyuyorsun. (şaka yollu) Ağzıma geliyor. Kakalar, kurt büzüğü."

"Ah" dedim. "Ben değilim onları koyan. Ben radar gibi arıyorum."

Gülüyor.

O gün ortaya:

"Nazlı, şoförle geleyim" dedi. "Şoför handa işlerine bakıyor. Hiç sevmiyorum o adamı. Atlasa uçağa gelseydi. Veya ne güzel beraber gelirdik" gibi bir laf etmiş. İç dökmüş.

Niçin ayrı geldiğimizi anlatmış.

Nuray dedi ki:

"Mutlaka bir fit var. Bir şey dediler. Adamı evde de yatırdı. Sonra birden ona düşman."

Dedim, "Birdenbire böyle oldu. Nasıl severdi onu." Anlattım, şoför benim sağ kol. Her şeye koşar. Ejder nasıl severdi onu.

Saadet Hanım'ı da getirdiğimi söyledim.

"Karısını da getirdim."

Konuştuk Nuray'la.

Eskiden kadınlar Ejder'in hayatında.

Birini çağırırmış, birine "git" dermiş. Katır Petra'yı da Nuray çok görmüş evde.

Ejder geldi. Neşeli. Biraz oturduk. Gazetelere filan baktı. Bahsetmiş benim yazıdan.

Evdeyiz.

O biraz uyuyor. Televizyonun orada. Sedire uzanmış.

Ben kendimi yalnız hissettim. Şara Hanım. Garip olay. Dokunuyor bana bir şekilde.

Nuray,

"Kıskanıyor olmasın şoförden?" dedi.

Mutlaka bir şey söylendi.

"Nesinden kıskanacak şoförün? Şoför alt tarafı ayı gibi bir adam."

Her neyse ben,

"Ben ruhsal açıdan kendimi kötü hissediyorum" dedim.

"A, niçin birdenbire" dedi. Kalktı, yanıma geldi yattı.

"Doktora git. En iyisini bulalım, git. Ben de bütün yaz böyle bir şey geçirdim. Farkında değil misin, hep o koltukta oturdum" dedi.

Yeniden uyudu.

Ben de uyumuşum.

Sabah mahzunluğumu belli ettim. Şara Hanım'la kaç yılında evlendiğini sordum.

"1956'da. Kısa bir evlilik. Bir yıl sürdü. Ben orada, o burada" dedi.

Bavulları bizim arabaya koyacağız.

"Ben bu sabah Mısır Çarşısı'na gitmek istediğimi söyledimdi. Araba ile."

"Arabanın yerini değiştirme. Hazır park yeri bulundu. Sen atla git" dedi.

İstemiyor, çaktırmadan mani oldu.

Saat 3.00. Gergin bekleyiş. Şara Sayın meydanda yok. Anladı mı beni kırdığını Ejder? Gergin, mutsuz bekliyorum. Fakat bomba gibiyim. Üstümde yeni siyah elbisem. Özel taranmış saçlarım. Yeni makyajım... Çok hoşum.

Gördü.

Rıza'dan bahsettim ona.

"Benimle evlenmek istemişti. Seni onunla tanıştıracağım" dedim. "Bu duyguyu tatman için."

O da durgun. Meraklandı, sordu Rıza'yı.

"Bu arada, birinci antre kapısında değil de ikinci antre kapısında tesadüfen akmış bir incecik yağ gördüm. Domuz yağı. Yola çıkarken sildim. İzi ak kaldı. Öyleymiş, Saadet Hanım dedi.

"Boyansa bile izi çıkmaz" dedi.

Şimdi şu dönme Niyazi'nin Çingene falı müthiş çıktı.

"Şu anda kocanız bir sarışın kadınla oturuyor" dediği saat-

lerde, Ejder Şara Hanım ile Opera Pastanesi'nde oturuyor olmalıydı!

Kadın demek merak etti, geldi konferansa, Ejder'i dinledi. İyice, dikkatle dinlemiş. Sonraki konuşmalarından anladım. Tabii onun tanıdığı zamanlardaki Ejder, büyümeye çalışan, çok genç, daha yolunu arayan bir erkek. Bu konuşuldu.

Her neyse ben, "şamama" gibi oturuyorum. Makyajımı tazeliyorum, parfümümü... Ejder balkondan bakıyor,

"Acaba yanlış mı anladı saati?"

Gergin bir bekleyiş ikimizde de.

Sonunda dörde yirmi kala filan bir telefon çaldı. Açtı Ejder. Şara'nım. Konuşmalara kulak kabarttım. Problemler çıkmış.

"Ben yaşlı bir kadınım" demiş.

İlginç.

Kadında da bir deprem oldu herhalde.

Etap Marmara'da buluşmaya karar verdik.

Ben Ejder'e,

"Belki gelmek istemiyor" dedim.

Ejder gayet net,

"Ben demedim ki, kendisi istedi. Seni görmek istedi" dedi.

Her neyse, gittik.

Orada Kürşat! Kürşat Başar.

Ne güzel bir rastlantı.

Öptüm iki yanağından. Miyase bulmuş onu, selamımı götürmüş. Zavallı Kürşat'ın evi soyulmuş. Kitap programı yatmış.

Ben ona televizyondan söz ettim.

Hemen,

"Haber olarak yazarız" dedi.

Kürşat, Ejder'i de beni de çok canlı ve iyi gördü.

Ejder,

"İşte Şara" dedi.

Beyaz saçlı, minyon yüzlü bir kadın. Şara Hanım ile ödül jürisindeki bir profesör olarak değil de, ilk kez kadın kadına bir

karşılaşma. O da kimbilir neler yaşadı o gün. İnsanın içi kalkar.

Ne rastlantı, Kürşat'ın eski kayınvalidesiymiş! Pes! Bir süre dördümüz oturduk. Kadın sertçe, gergin. Ben yumuşak, sevgi dolu. Akıllı bir kadın. Ejder'in yaşında vardır. Bizim Sevil gibi bir şey. Her neyse, konuşa konuşa o sert havasını üstünden attı. Yumuşadı. Ona kitabı imzalayıp verdim. Birçok konular konuşuldu. Kapuçinolar içildi. İlkin çok konuşuyordu Şara hanım. Heyecandan olacak. Sanki soluk soluğaydı.

Ejder güzel anlatıyor. İki kez şöylesine kızından söz etti. Sonunda iyice kaynaştık Şara Hanım'la. Benim yumuşak natürüm tabii.

Acaba anlıyor mu Ejder?

Kalktık, Ejder,

"Şara, bize de bir fotoğraf ver" diyor. "Eve telefon edelim, Marianna'lara sen de gel" dedi.

Dürttüm. Kadın neredeyse gelecekti. Tuhaf olabilirdi. Pek çok konu konuştuk. Ruhlara filan inanıyor. O yönü var. Mistik. Kocasından bahsediyor. Her neyse, ben ona "lipgloss" sürdüm. Fotoğrafını çektim. Karşımda adamın geçmişinden önemli bir kadın ve çok uygar. Onunla yanak yanağa da bir fotoğraf çektirdik.

Ayrıldık, eve geldik.

Bende sol yumurtalıkta ani bir sancı. Dayanılmaz bir şey.

Ejder meraklandı.

Marianna'lara telefon ettik. Geçerse geleceğimizi söyledik. İlk kez Ejder'in yüzünde yoğun merak gördüm.

Bir ara,

"İstanbul sana bu sefer yaramadı. Uykun geldi. Dün gece birdenbire çöküntü geçirdin" dedi.

Şara, zayıfladığıma dikkat etmiş.

Bunlar konuşuldu biraz.

Herkes Ejder'in Muhsin Ertuğrul işini konuşuyor. Muhsin Ertuğrul'a karşı yaptığı çıkışı.

"Gergin bir gün geçirdim bugün. Her kadının bunu yaşaması kolay değildir. Sıktım, sıktım kendimi, patlak verdi" dedim merdivenlerde.

Ejder kızdı.

"Orada güzel güzel konuştun. Sana sordum. Bir şey demedin. Böyle bir şey yaşamak istemediğini söylemedin. Seni anlamıyorum" dedi.

Ben de ona,

"Ben sana bu duyguyu yaşatacağım. O zaman anlarsın" dedim.

"Ben bu duyguyu yaşamam. Sen bana bu duyguyu yaşatamazsın."

Gittik Marianna'lara. Güzel yemekler. Güzel insanlar.

Tüm bu olay Şara'nımın merakı. Gereksiz. Ejder'in telefonları. Şara'nım ikizler burcu... Her neyse geldik eve.

"Hemen yat" dedi.

Yollarda zor yürüdüm, yalpaladım.

Neyse, etrafı toparladım, yattım, uyudum.

Galata

Yaşlı kadın oldukça heyecanlı görünüyordu. Bir yandan çayını karıştırıyor, bir yandan da bana bakıyordu. Ben, İstanbul ile başbaşaydım.

Söze başladı.

"Ege'yi düşünmek... Ama sanıyorum bu günlerde Ege'yi düşünmüyorsunuz."

"Doğru" dedim. "Bu günlerde Ege'yi filan düşündüğüm yok."

"Niçin?" diye sordu.

"Hayatımın başka bir devresine geçtim. O zamanı daha yoğun yaşıyorum. Anılarımı okuyorum ve etkileniyorum. Yıllardır hiç düşünmediğim, aklıma bile gelmeyen ayrıntıları görebiliyorum. Bu günlerde kafam hep onlarla dolu" dedim. "Yaşlı Ejder'le yapmış olduğum ani evliliğim. Bu evliliğin bana yaşattığı tuhaflıklar... Bunlarla meşgul kafam. Geride kalmış şeyler bunlar. Çoktan bitmiş, gitmiş. Ama yazıldığı için unutulmuyor. Ben de okudukça o günleri bir kez daha yaşıyorum sanki" dedim.

"Güzel şeyler miydi?"

"Tuhaf şeyler" dedim. "Çok garip."

"Niçin öyle?"

"Bilmiyorum. Bilmiyorum niçin öyle olduklarını. Yaşarken o günleri, içindeyken her şeyin, göremediğim bazı şeyleri şimdi çok daha net görebiliyorum."

"Hep öyle değil midir?" dedi kadın.

"Bir tutsak gibiymişim" diye mırıldandım. "Duygulu bir tutsak. Büyük bir para meselesi dönüyormuş ortada. Ben ise yaşarken o günleri, hep büyüleri düşünürdüm. Oysa bambaşka şeyler de varmış."

Elimdeki defteri karıştırıyordum. Hayatım satır satır yazıyordu orada. Renkler, insanlar, konuşmalar, duygular, her şey canlanıyordu gözlerimin önünde.

"Her şeyi yeniden yaşıyor gibiyim."

"Anlıyorum" dedi.

Hatıra defterinden

Yatağın üstündeki çıplak kadın fotoğrafı
4 Ağustos 1991 Pazar

Sabah saat 7.00'ye saatimi kurmuştum. Kalktım. Ejder salondaydı. Kestiriyordu koltuğunda. Ben kahvemi içtim. Kuşlarla meşgul oldum biraz.

Ejder hazırlandı çıktı. Pencereden baktım ona. Yukarıya baktı, el salladı. Bir taksiye bindi gitti.

Şimdi, çok ilginç şeyler buldum evde. Sarsıcı şeyler. Salonun arka tarafına geçtim. Yerler kitap ve kâğıt dolu. Sanki bir ormanda zorlukla yürüyorum. Yazı masasına, duvardaki kitaplara yaklaştım.

Fotoğraflar...

Bir kere, lake takımın üstündeki o Nilay fotoğrafları kalkmış. Yok. Demek kaldırdı onları.

Çekmecelere baktım.

Bir çıplak kadın fotoğrafı. Kadın bizim yatağın üstünde yatıyor. Arkası dönük, yüzü görünmüyor. Tapuları filan nereye koyduğunu buldum. Bir başka çekmece. İçinde boşanma ilamı. Şiddetli geçimsizlik. Çocuğun velayeti Ejder'e verilmiş. Nafaka istemi yok. Karısının üstüne olan 10 ve 11 numaralı daireler Ejder'e geçirilmiş. Tapudan tasdik edilmiş. Depo Ejder'in. Suadiye, çıplak mülkiyet kıza verilmiş. Hayat boyu Ejder de karısı da orada oturabilir. Eskiden orası da kadınınmış, yani onun üstündeymiş. Bir alt kattaki daire kadının üstüneymiş, onda kalmış. Bodrum'daki ev. Bir sözleşme yapılmış.

Kimbilir nasıldı mahkeme? Eşeliyorum. Şahitler konuşmuş.

Çok ilginç bir belgeye rastladım. Bir protesto.

Başka bir kadına çekilmiş. Ejder ona yardım etmiş. Kâh elden kâh banka hesabına 1982 yılında 500 bin TL para yatırmış.

Sonra iş bitmiş. Bu borcu almak için bir protesto çekmiş.

"Öküz öldü, ortaklık bitti mi?" lafları.

Bir mektup.

Uzun bir seyahate çıkıyor Ejder, faizle para almak durumunda kalmak istemiyor.

Demek bundan para çekmişler. İnanamıyordum. Ejder'in bir kadına para yardımı yapması... Bu arada çekmecenin dibinde bir kadının fotoğrafları. Çirkince, yaşlı.

Bir deniz kenarında. Orada güneşte yatarken. Mayolu. Güneşlenirken.

Bulduğum yazılar, fotoğraflar karmakarışık etmişti beni. Âşık olduğu bir kadındı bu besbelli. Ona para vermiş sonra da kimbilir neler olduysa geri istemişti parayı, bir protesto çekerek. Eskiden, karısının üstüne de ne çok mal mülk yaptığı şaşırtmıştı beni. Benim tanıdığım Ejder 50 liranın hesabını yapan biriydi.

Pak Han'da çekilmiş bu protesto.

Banka defterini buldum. İş Bankası'nda 100 milyonu var, üç aylık faize yatırmış. Haziran'da 10 milyon çekilmiş! Yani parası var. O on milyon niçin çekildi acaba? Nereye harcandı ki! Ortada hiçbir şey yok.

Hesapladım, benim de bankadaki param hemen hemen o kadar. "Ben de üç aylık vadeli yapayım paramı" diye düşündüm. "Param yok" derken yalan söylüyor. Tuhaf.

Bunalımlı bir gün yaşıyorum. Çünkü garip olaylar karşısındayım.

Beni en çok, bizim yatakta arkasını dönmüş, çırılçıplak yatan kadının fotoğrafları etkiledi.

Yatak aynıydı. Yandaki çekmeceli konsol. Perdeler aynı.

Kendimi çok yalnız hissediyordum. Bu eskiye ait bir fotoğraftı. Para işiyle de ilgili olabilirdi. Çok sarsmıştı beni. Başka türlü bir ilişki görmüştüm burada. Para isteyeceğine para veriyordu Ejder.

Demek duyguları bambaşkaydı. Çıplak kadın fotoğrafını saklamayı düşündüm. Alıp bir köşeye saklamayı. Bu evlilikten, bu da bana kalmış tuhaf bir anı olabilirdi.

Şu anda her gece yatıp uyuduğum yatağın üstünde, arkası dönük yatmış, çırılçıplak bir kadın.

Boş verdim. Fotoğrafı çekmeceye, yerine koydum. Onu aldığımı fark edebilirdi.

Çekmecenin dip taraflarında o çıplak kadının dört pozunu daha buldum. Hepsi yatağın üstünde. Yüzünü çevirmiş, yüzü hiçbirinde görünmüyor.

Asabım bozulmuştu.

Teşvikiye'deki evde de çekilmiş bir kadın fotoğrafı buldum. O beğenmediğim, eski zaman küvetinin içinde köpük banyosu yapan bir kadındı bu. Yüzünü çevirmişti, belli olmuyordu kim olduğu.

Hayretler içinde kalmıştım. Eski küvette köpük banyoları, yatağımın üstünde poz vermiş bir çıplak kadın. Ruhumda fırtınalar esiyordu. Ejder'e sorsam bir şeyler anlatırdı. Ama hiçbir zaman soramazdım bunları ona. Çekmecelerini karıştırmıştım çünkü.

Dikkat ettim, kadınlar yaşlıcaydılar, sanki çok güzel değillerdi. Ya da salonun, o geçmişin örümcek ağlarıyla örülmüş tuhaf atmosferinde bana öyle gelmişti!

Adamın nikâhlı karısıydım, salondaki masanın üstüne bir fotoğrafımı zorla koydurabilmiştim.

Hem perişan olmuştum hem de oracıkta kendimi bu fotoğraftaki kadınlardan çok daha genç, alımlı ve güzel hissediyordum.

Ama sanki onlar adamı başka bir yerden yakalamışlardı.

Ben Ejder'in tarifiyle "hem korkuları olan, hem yaptığı şeylerle insanı şaşırtan bir çocuk"tum. Evdeki bu eski kadın, fotoğraftaki bu çıplak, evdeki anı ormanının içinde kaybolmuş, sanki duvar kâğıdının ve mobilyaların rengine karışıp gitmişti.

Ejder İstanbul'daydı.

Telefon çalınca korkuyla kitap ve kâğıt yığınının içinden fırlayıp telefonu açtım.

Konferansı çok iyi geçmiş, nasıl olduğumu soruyordu. Sermetlerdeymiş.

"Yemek yedin mi?" diye sordu.

"Hiçbir şey yemedim" dedim.

Hafif canı sıkıldı.

"Seni özledim" dedim.

Şaşırdı.

"Nemi özledin benim? Nemi seviyorsun? Aksi adamın biriyim."

Telefonu kapattıktan sonra gene yazı masasının yanına gittim. Çıplak kadın fotoğraflarına, protesto kâğıdına uzun uzun baktım.

Tarihsiz sayfa

Aman Tanrım, ne gün!

Yoruldum. Yorucu bir hava var. Herhalde nem oranı yüksek.

Ejder'de bir garip aksilik. Çekilmez bir durum. Tuvalet tıkanmış. Büyük bir olay yaptı. Bunalıyor. Usta istemiyor. Aman, bu tuvalet için ne büyük bir kıyamet koptu. Bunalımdan olsa gerek.

Az bir bulaşık vardı, ben onu yıkıyordum. "Bırak, ben yıkarım" dedi.

Efendim, musluğun süzgeci tıkanıyormuş bilmemne. Başkası olsa tepki gösterirdi. Hiç sesimi çıkartmıyorum. Yumuşağım.

Bugün büyük bir bunalım geçirdi.

"İçim daralıyor, bunalıyorum. Evde aşağı yukarı volta atıyorum, farkında değil misin? Para sıkıntısı. Neyi nereye ödeyeceğimi düşünmek. Ömrüm şu masanın arkasında geçti. Dört kitap bekliyor. Son teslim tarihleri verilmiş. Masanın arkasına geçmeye korkuyorum. Bunalıyorum, geçemiyorum."

Karşılıklı oturduk.

"Evlendiğimizden beri bu böyle ve bunun stresini bana iyice dev boyutlarda yaşatıyorsun" dedim. Sakin.

Para lafı gene.

"Anlayamıyorum" dedim. " 'Paylaşacağız' dedin. 'Ver' dedin, verdim. En önemlisi doğalgaz değil miydi? Onu yaptırdım. Ödendi, bitti."

İşte,

"Sen hayal âlemindesin. 'Şu parayı şu kadar verdim' diyorsun. Geçen ay kadını bir sefer ödemişsin, sonra ödemeyi unuttun."

"Senin borcun mu var?" diye direkt sordum.

Bir an durdu.

"Benim borcum yok" dedi. "Bu konuyu konuşmak istemiyorum. Bir plan yaptım. Bir mektup yazacağım sana. Nenin nereye gittiğini, her şeyi anlatan bir mektup. Çözümünü de buldum. Bir fon."

Garip, abuk sabuk bir konuşma.

"On gün önce söylediklerin. Karımın üstüne ev yapmışım. İki evdi, onları da geri aldım. Sana kendi elimle gösterdim. Kadın dedikoduları. Onlara mı inanıyorsun, bana mı? Bütün bunları yazacağım. Hepsini açıklayacağım" gibi bir konuşma. Neredeyse düşüp bayılacağım, telefon çaldı.

Erdal.

"Kapak kâğıdını buldum. Kitabını hemen baskıya sokuyorum. Belki bu hafta sonu onu elinde tutabilirsin" dedi.

Tabii birden müthiş mutlu oldum.

Benim dünyam bu.

Nereden girdim bu bana ait olmayan tuhaf açmazın içine?

Erdal, Cumhuriyet Kitap Kulübü'nün yeni lokalinin açılışına davet etti. Ayın 15'inde.

Kitap çıkmış olacak.

Müthiş sıcak bir gün.

Karar verdim, doğru Seniyelere.

(Bütün bu insanlar benim o yıllarda, yanlarında nefes alabildiğim, birtakım şeyleri atlatmama yardımcı olan, oksijen tüpü gibi kişiler.)

Adamın halini anlattım. Bunalıyor. Bunalım içinde. Hasta gibi. Sanki bir iğne yapılmış gibi.

Böyle değildi.

Dinlediler.

Zehra bu kez beni çok iyi ve güçlü gördü. Toparlanmış buldular.

"Mücadele edeceğiz" diyorlar.

Mumlar götürdüm.

Biraz konuştuk. Kız, hizmetçi. Kadın kızı dolduruyor belki. İstediği parayı çekemiyor benden...

Geldim eve.

Mucize gerçekten.

Ejder açılmış. Bunalım bitmiş. Bana karşı ilgili, yumuşak. Şaşırdım vallahi. Bariz bir değişiklik var.

Mucize gibi.

Ne oldu acaba?

Galata

Ökse

Hafif gölgelenmiş terasta oturuyorum. Artık özgürüm, bunu iliklerime kadar hissediyorum. Gece yatağıma yatarken, sabah kalktığımda. Uzun sürsün istiyorum. Bu özgürlüğüm hep sürsün.

Şehirle başbaşa olayım. İstediğim zaman aşağıya, kulenin dibindeki sokaklara ineyim...

"1991 yazı zor geçmiş galiba" dedi yaşlı kadın oturduğu yerden.

"Korkunçtu" dedim. "Şu sayfaları okudukça görüyorum. Bana 'hayat' diye empoze edilmeye çalışılan şey neydi acaba? Bir başkasını parasal olarak rahatlatmak mı? Ne delice bir fikirmiş bu. Acaba adam her şeyi planlamış mıydı? Şimdi böyle düşünmeye başladım."

"İstediği gibi gelişmeyince olaylar bunalıma giriyor, hayatı bana zehir ediyordu. Tuhaf bir ökseye tutulmuş gibiydim. Neden bir an önce kaçıp kurtaramadım kendimi? Niye yıllarca o korkunç evin içinde bunları yaşadım?

"Bunu hep sorarın kendi kendime. Belki yaşamam gereken bir zaman dilimiydi bu" dedim. "Oysa ilk gün kaçıp kurtulabilirdim. Ayağıma bir şeyler dolanıyordu sanki."

"Yalnız değilmişsiniz. Çok dostlarınız varmış" dedi kadın.

"Çevrem kalabalıktı" dedim. "Radyocular, televizyoncular, Müren Abla, Seniye ile Zehra, Zeynep Bacı ve daha pek çok insan vardı çevremde. Doğru."

"Ama onları eve alamıyordunuz."

"Alamıyordum eve. İstemiyordu Ejder. Ben gidiyordum onlara. Adeta kendimi atıyordum onlara."

"Anlıyorum" dedi kadın. "Bir de o gençlik, hareketlilik, güzellik. Yazık olmuş."

Deftere dalmıştım gene.

Hatıra defterinden

Paris yolculuğu
9 Ocak 1991 Çarşamba

Sabah saat 4.20 gibiydi. Ejder seslendi bana. Saati söyledi. Hemen kalktım. İlacımı aldım, bavul tamam.

Bindik arabaya. Sabah karanlığında Esenboğa.

Esenboğa yolu. Korkunç bir sis. Acaip. Araba zor ilerliyor.

Her neyse, bekleyiş, kahvaltı, konuşuyoruz.

"Çin'e gidelim" dedi Ejder.

Çin planı yapıyor. Benim elimde 5'lik Diazem. Kapsülü bölüp, yarısını ağzıma döküyorum.

Ejder gülüyor.

Sonra aldılar bizi uçağa. Şampanya servisi. Füme fıstık. Ejder rahatladı. Fakat tam kalkarken motorda bir arıza. İlkin düzelecek zannettik, 1,5 saat bekledik içinde.

Sonunda restorana geri döndük.

Akşama doğru uçuşun iptal edildiği haberi geldi.

Bir karmaşa. Gece Aziz Nesin'e rastladık. Bizi tebrik etti.

İstanbul havalimanı bir açılıyor, bir kapanıyor.

Kim nereye gidiyor, belli değil. Bir koşuşturma. Pasaportlar verildi. Bagajlar meydanda yok.

Sonunda tıklım tıklım dolu bir Airbus ile Yeşilköy'e. 14 saat beklemişiz alanda. Yorulduk, helak olduk.

... Kayıp bagaj bürosu. Oradaki adam, Cengiz. Air France. Bizim bagajlar hiçbir yerde yok.

O gece sefil olduk. Gömleklerimizle yattık.

Sabah, çıktık otelden geldik alana. Son ilaçlar elimde. Hali-

miz Woody Allen filminden beter!

Bize küçük çantalar verildi. İçinde diş fırçası, macun, pamuk.

Ayla Algan'ı gördük.

Sarılıyor, öpüyor beni.

"Nikâh" lafı ağzında. Nikâha gelmek istemiş.

"Herkes sizi konuşuyor" dedi.

11 Ocak 1991 Cuma – Paris

Ejder arkadaşlarıyla görüştü. Ali aramış bizi.

Ejder, "Ansiklopediden bir para alacağım. Onu alırsam, bütün otel masrafını temizler, rahat ederiz" diyor.

"İlk defa birisiyle çıktım. İlk defa birisiyle seyahat ediyorum" diyor.

12 Ocak 1991 Cumartesi – Paris

Sabahları otelde kahvaltı çok güzel. Croissant, reçel, küçük sıcak ekmekler.

Çok seviyoruz ikimiz de. Giyinip çıktık.

Saint-Germain-de-Prés. Café des Deux Magots'nun oralardaydık.

Café de Roquet. Kitaplar...

Café de Flore. Rue de Bonaparte. Rue de Rennes.

Bizim sokakta La Dome. Tam karşımızda.

Gece Kanal 6'da Madonna'nın Amerika'da yasaklanan klibini izledim.

Montparnasse.

Boulevard de St. Michel'i az gördüm. Hava sanki yavaş yavaş soğuyor.

FNAC'tan Antoloji'*yi bulduk. Drugstore diye bir yerde oturduk. Ejder okudu. Benim çok güzel bir resmim. Dino Buzza-*

ti'nin dünyasına benzetiliyor dünyam. Öyleyim, "Ovadaki Adam" Kafka'nın Amerika*'sındaki gibi.*

Ejder dikkatle okudu.

"Ben böyle şeylere çok önem veririm" dedi.

Ona tüm antolojilerde çıkmış olan öykülerimden söz ettim. Okumak istiyor.

"Bir dosya yapacağım" dedi.

20 Ocak 1991 Pazar – Paris

Sabah ben tatlı tatlı konuştum. Bu tatlı cevap veriyor. Hiç tavır yok. Belki ben mi kırdım onu? Hayır, düşünmüştür.

Ben kahvaltı etmedim. Canım istemedi. Erken çıktık. Ejder çok dolaştırdı beni. Güzel gezdik.

Daha önce telefonla Ebru ile konuştum.

"Füze geliyor" diye beklenmiş Ankara'da iki gece önce. CNN'nin yayını taraflı. Neyse, Ebru annemle irtibatta. "Gelmeyin. Kalın biraz" diyor.

Çıktık Ejder'le. Place de l'Opera, onun çalıştığı kütüphane, Rue de Rivoli, Place Vendomme, Boulevard des Italiens.

O video çekiyor, dolaşıyoruz. Çok güzeldi her şey, Paris'te güzel bir Pazar günü.

"Kuskus Royal" yedik, Boulevard des Italiens'de bir yerde.

Bomba aramaları, güvenlik kontrolleri var yollarda. Metroya da bindik. İçimdeki daralma yavaş yavaş geçti.

Bir haber: Air France Ankara uçuşlarını iptal etmiş.

Ejder'in Londra'da hesapta parası var, "Korkma, kullanırız" diyor.

Timur Muhiddin aradı. Yarın 6'da uğrayacak. Ona planları söyledim, editörle.

Telefon çaldı.

Geldi Emeller. Bindik arabaya, Pigalle'in arka taraflarında bir ev. Ragıp'ın evi. İzzet ikram. Bütün grup oradaydı.

Emel Mesçi benimle ilgili. Bir süre içeride ikimiz yalnız oturup konuştuk. Yazılara hayran. Herkes okuyor. Sarp Kuray. Vatandaşlıktan çıkarılmış. Onun için saklıyor onu Emel.

Ejder'in Paris'e gelmesi bu entelektüel grup için büyük bir olay, onu anladım. Peşimizi bırakmıyorlar.

Ben de, balayındayız diye biraz tedirgin oluyorum. Çok iyi ağırlanıyoruz. Büyük ilgi görüyoruz. Ejder memnun.

Emel,

"Yarın akşam ne yapıyorsunuz?" diye sordu.

"Bilmiyorum, telefon et" dedim.

Viski ikram edilince kalıyor Ejder.

Samsara 22 Ocak 1991 Salı – Paris

Çıktık otelden Ejder'le. Champs-Élysées'de dolaştık. Drugstore'da nefis bir hamburger yedik. Kremalı şokola. Arcade'da dolaştık. Ufak anahtarlıklar aldım. Samsara'nın dükkânını buldum.

"Gir, al Nazlı" dedi Ejder.

Girdim dükkâna, bir Samsara aldım.

O pound bozdurdu. Cebinde frank kalmamıştı. Air France'a uğradık. Bir problem yok gibi. Uçuştan bir gün önce arayacağız. Ejder çocuk gibi. Tutturdu, ona bir "kesik kol" aldım. Kendime bir Tino Rossi CD'si. Ona bir mavi zar. Prisunic'e girdik. Ejder bir maske aldı, ben de tahta bir kedi.

Ali, Ayşe Emel gelmişlerdi. Piano Bar diye bir yere gittik. Emel bana Trésor diye nefis bir parfüm hediye etti. Onlara senaryo yazmamı istiyor Emel. "Batı Yakasının Hikâyesi". Göçmenler... Böyle bir şey.

Araştırma için beni davet ediyor.

Gece 12'yi geçe kalktık. Vedalaştık. Ayşe Emel üzülüyor. Zaman ne çabuk geçti. Geldik otele. Bavul filan yapmadan uyuduk. Saati kurmuştum.

Ejder, sabah savaş haberleri verdi.

23 Ocak 1991 Çarşamba – Paris

Sabah erkenden uyandık. Ejder savaş haberleri veriyor. İsrail'in bombalanan uçakları "plant"mış. Hepsi maketmiş.

Tabii heyecan içindeyim sabah sabah. Bavulları yaptık. Ejder benden 50 dolar aldı. Bozdurdu.

Kâmuran geldi. Ragıp bıraktı bizi alana.

Büyük bir arama taramadan geçtik ve bindik Air France'a.

İndik Londra'ya. Kısa, rahat bir yolculuk.

Ejder, "Korkma, İngiltere'de para var" diyor.

25 aldı benden taksi için.

18 Glebe Road Barnes.

Mango'nun evi.

Bu gece ordayız.

24 Ocak 1991 Perşembe – Londra

Benedict'in odasına bavulları koyduk. Oradaki dolaba bazı giysileri astım. Evi yaşadıkça daha çok sevdim. Odamız rahat. O ufacık oda koca yatak. Rahat uyuduk.

Sabah 11.00 gibi çıktık. Hava oldukça serin. Mary sert bir kadın, fakat yavaş yavaş yumuşuyor.

9 numaralı otobüse atladık. Tepede oturduk. Hyde Park Corner. "Helal!" diye bir Arap lokantasında bekledim onu. Ejder banka işlerini halletti. Para da çekmiş. Rahatladı. Parası olunca sanki bonkör. Buna dikkat ettim.

Tüm gün Oxford Street. Ne kadar güzeldi. Londra bambaşka. Kalabalık. Dolaşıyoruz. O videoya çekiyor kenti. Şöyle bir Selfridges'e girdik. Parfüm reyonu. Bijan'ın yeni parfümünü buldum. İlginç. Ejder, kızının sipariş ettiği parfümü aldı.

Regent Street, Picadilly Circus, Leicester Square. Epeyce dolaştık. Akşam yemeğe misafir vardı. Boynumda birden bir ağrı başladı. Soğukla ilgili bu. Minik bir İtalyan Café'ye girdik. Adı Cake&Cappucino.

Cambridge-Foyles. Nefis bir kitapçı. Sinema kitapları.

Trocadero'da müthiş bir dükkân. Ada ürünleri. Uçan Hint tanrıçaları vesaire. Peri, uçan peri. Boynum berbat. Zor yürüyorum. Sırtıma doğru yakan bir ağrı.

Mango'lar uyumuşlardı. Ejder Vicks sürdü boynuma. Uyumuşum. Sabah 3'te uyanıp onu aşağıdan aldım.

Rüyamda anneannem ölmüş. Ertesi gün 4.30'da gittik Türk Sefareti'ne. Sefir ve hanımı karşıladılar bizi. Kutladılar. Hafif şaşkınlık. Ani evlilik.

Kadın birden beni tanıdı.

"Nazlı Eray. Büyük isim" dedi.

... Dükkânlara girip çıkıyoruz, şehirde dolaşıyoruz. Adam kızın istediği ekose etekliği aldı, listedeki pançoyu bulup aldı.

Son parası ile de ona bir fotoğraf makinesi aldı.

Bana,

"Bir dahaki sefere daha çok parayla gelelim. Hep ufak şeyler alıyorsun kendine" dedi. Dikkat etmiş.

Başka bir Londra

Morfin

Yıl 1971-72. Eski Gülhane Hastanesi'ndeki belirsizlikten, halimin ne olacağının belli olmamasından endişelenen babam beni alıp Londra'ya getirdi. Karnımda kolostomi torbam, bu renkli ve canlı şehri bir kez daha görmenin sonsuz mutluluğunu ve sevincini yaşıyordum. Hayat doluydum. White House Hotel diye bir yerde kalıyorduk. London Clinic'e yatıp ameliyat olacaktım. Tetkiklerim yapılıyordu. Ankara Gülhane Hastanesi'nden çıkarken doktorlar hiçbir epikriz verememişlerdi elimize. Ne olduğum, ne geçirdiğim, bana ne müdahaleler yapıldığı belli değildi.

London Clinic'te her şey yeni baştan yapılıyordu. Filmler çekiliyor, kanım alınıyor, gündüzleri de babamla şehri dolaşıyordum.

Çok mutluydum.

Kendime bir çift pembe süet çizme almıştım. Uzun yıllar giydim onları. Dükkânlarda müzik çalıyordu. Londra çok canlıydı. London Clinic'te üst üste iki ameliyat oldum. Bir iğne bir iplik kalmıştım. Aldığım bütün ilaçları kesmişler, yeni şeyler uyguluyorlardı.

İlk ameliyatta karnımdan içeride unutulmuş bir gazlı bez parçası çıkmıştı.

Ameliyatımı oğluyla birlikte yapan ünlü barsakçı Sir Clifford bunu şaşkınlıkla babama ve bana göstermişti.

İngiltere'de tıp, Türkiye'den elli yıl ilerideydi. Ameliyattan

sonra ağrı duyurmuyorlardı. Buna çok şaşmıştım. Sentetik bir morfin iğnesi yapılıyordu bana. Sir Clifford barsakları içeriye almak için ikinci ameliyata hazırlanıyordu.

Babam büyük bir stres içindeydi. Hayati tehlikem geçmemişti henüz. Bunu ona söylemişlerdi. Babama hafif bir yatıştırıcı yazılmıştı. Büyük bir üzüntü içindeydi.

Ben ise çok mutluydum. Morfin yapıldığı an, tüm gövdeme bir ılıklık yayılıyor, ağrım yarım dakika sonra geçiyor, sanki uçmaya başlıyordum. Hafif alışmıştım morfine. Hemşirenin ayak seslerini bekliyor, morfin gecikince hırçınlaşıyordum.

İkinci ameliyatta Sir Clifford barsaklarımı içeriye almayı başarmıştı. O korkunç susuzluk yoktu. Başka bir anestezi vardı burada.

Eski Gülhane'yi özlemiştim. Reşide Hanım'ı, gececi Süleyman'ı, damarcı İsmail'i düşünüp duruyordum.

Morfin beni bütün Londra'nın üstünde uçuruyordu sanki.

Zenci Gladys odayı temizliyor, babama gümüş bir takımla çay ikram ediyordu her akşamüstü.

Yavaş yavaş morfinin dozunu azaltıyorlardı. Hissetmiştim bunu. Bir gün bağıra çağıra ağladım. "Ağrım var" diye tutturdum. Ama çok ufak bir doz yapıldı. "Baba, Sir Clifford ile konuş. Ölüyorum."

"Konuştum evladım."

Sonunda iyileşmiştim. İğneler kesilmiş, karnıma su geçirmez kalın bir sprey sıkılmıştı. Karnım naylonla kaplı gibiydi. Dikiş yerleri kıpkırmızıydı.

Sir Clifford,

"Bunlar aşılır" dedi. "Şimdilik bir problem yok. İki hafta dinlenin. Sonra uçun."

White House Hotel'e dönmüştük babamla.

Kurtulmuştum!

O korkunç kolostomi torbasından kurtulmuştum. Ağrılarım vardı. Karnım şişti. Sancılanıyordum arada ama kurtulmuştum.

Bu bir mucizeydi.

Son ameliyatım 29 Ekim'de yapılmıştı.

Belki de benim ikinci doğum günüm o gündü.

Türkiye'ye döndüğümüzde, uçaktan indiğimde bitkindim. Babamın kollarında zor inmiştim uçaktan.

Bizi karşılamaya gelenler beni görünce korkmuşlardı. Bir deri bir kemik kalmıştım. Doğru dürüst yürüyemiyordum.

Evde tutuna tutuna dolaşıyor, kendimi toparlamaya çalışıyordum.

Önümde yepyeni bir hayat yolu açılmıştı. Farkındaydım onun.

Yanımda getirdiğim kolostomi torbasını ve kemerimi dolabın üst gözüne saklamıştım.

Yaşadıklarımı hiç unutmamak için...

Hatıra defterinden

Bu defterde yazdıklarım yalnızca Ejder'le olan evliliğimi kapsamıyordu. O zamanki hayatımı, radyo için yazdığım gece yarısı oyunlarını, yeni kitaplarımı, sosyal yaşamımı, daha pek çok şeyi anlatıyordu. O yıl renkli bir hayat yelpazesinin içindeymişim. Defteri yer yer okumaya devam ettim.

Tarihsiz sayfa

İmza masam hazırdı. Tüm kitaplarım masanın üstünde.

Berna geldi.

Daha önce Ayşe ile telefonda konuştum. Hatırını sordum. İlginç. Rıza Türmen buna beni uzun uzun anlatıyormuş. İstanbul... Bana âşık oluşu. Eski yıllar. Ankara'ya gelişim. Metin. Benim o zamanlar ne denli değişik bir kız oluşum. Neler anımsıyor...

Evliliğime büyük tepki.

"Olamaz! Böyle bir şey yapamaz. Onun özgürlüğü..."

Rıza, ne kadar iyi tanıyor beni.

Ayşe,

"O gene özgür" demiş.

Ejder'i tanımıyor.

"Yaşlı. Nazlı için yaşlı. Nedir o illüzyonistlik filan?"

Ayşe anlatmış.

Ne denli ilginç.

Heladaki büyüyü yakalıyorum!
11 Ekim 1991 Cuma

Ev derli toplu.

Dün bir kadın pançomu nereden aldığımı sordu bana.

Sabah çok karnım ağrıyordu. Alışverişi ben yaptım. Gönül Öney bizi 15 Kasım'da İzmir'e davet etti. Ejder illüzyon yapacak, konferans verecek. Ben de gidiyorum. Gönül Hanım bize bir "köşk misafirhane" ayarlamış.

Ne günmüş bu gün!

Unutulmaz.

Hela işini çözdüm!

Bloklara gittiydim. Elektrik faturası gelmişti. Mükerrer. Hemen Yusuf'u aradım.

Daha önce bir telefon.

Ejder de açtı. Dinledi.

Ayşe Temizer.

"Her şeyi hazırladım. Tamam" dedi.

Ejder'e, "Bir okur, bir arkadaş" dedim.

Kahve de alacaktım. Hazırlanıyordum.

Ejder,

"Sana bir şeyler mi dikiyordu?" diye sordu.

Yusuf'a Ferruh'un maaşını verdim, faturaları verdim.

Niyazilere indim.

Bir mum hazırlamışlar. Sevgi ve aşk için. Bizim evde gece yakılacak. Cuma gecesi... Nasıl yapayım diye çok düşündüm. Fakat gece, yatak odasında pencereyi açıp, çatır çatır bir saatte yaktım!

Aman ne stres. Bir yandan da açık oturumu izliyoruz. Ben durmadan içeriye gidip muma bakıyorum.

Neyse, yaktım, bitirdim.

Bir su. Hastalığı için Ejder'e yedi gün içirilecek.

Beni kıskanıyor. Kıskançlığı geçecek.

Niyazi,

"Hemen etkisini gösterir" dedi.

Kıskanıyor. Telefonlar geliyor. Bunu hep söylüyorlar. Her neyse, benim yıkanmam, arınmam için bir su.

Hemen banyo yapıp döküldüm. Ejder'e suyu üç defa içirdim.

O, öğlen kızı bekledi. Kız gelmedi.

Akşam saatine bakıyor.

Bir su.

Eşiğe, onun masasının altına ve banyo eşiğine. Kızın ayağı kesilsin diye.

Kız her gün bizde. Aklı burada.

Her neyse, oturuyoruz.

Bir çakmak.

Her çaktığında kızdan ve hizmetçiden nefret edecek. Yanına koydum. Ama o çakmağı kullanmadı.

Bakalım.

7.30'da geldi kız.

Gelir gelmez bir telefon. Kıza. Uzun uzun konuştu.

Ejder tedirgin oldu. Uzun uzun telefonlar.

"Nerede bu kız?" diye sordu.

Kız bir yeri aradı.

İki telefon daha geldi.

Sanıyorum erkek arkadaşı.

"İstanbul'a gidiyorum bu gece. Pazar döneceğim. Burası çok yoğun. Hafta sonu" vesaire dedi.

Ejder yuttu mu, bilmiyorum.

"Teşvikiye'de, evde kalırsın" dedi.

Bir ara gülerek,

"Bir hafta sonu semineri..." dedi.

Onunla konuşuyor. Ben soğuk durdum. Öyle oturdum yerimde. Konuşmadım bile.

Helaya girdim.

Müthiş bir şey!

Müthiş.

Hiçbir şeyde yanılmamışım. Her şey doğru!

Nasıl oldu bilmiyorum. İmkânsız bir şey aslında. Mucize!

Küvetin içine bakarken delikten bir yeşil sabun hop! diye geçti. Nasıl geçti? Belki bir duygu.

Buldum onu!

Mucize!

Kız demek onu koydu.

Bulmam mucize.

Spatulayla uğraşıp parçalarını çıkarttım. Denizanası gibi jelleşmiş. Bütün gece uğraştım. Domuz yağlı bir şey. Sabun gibi. Tam değil. Parçalar elimden kayıyor. Vıcık vıcık.

Ayşe'ye haber verdim.

"Üstüne işe" dedi.

İşedim.

Yakın zamanda konmuş. Tepeye yapışmış. Belki, belki hepsini çıkartabilirim ya, zor. Her su çekilişte eriyor. İçinde bir iğne! Çok parça topladım.

Ayşe ve Niyazi heyecanlıydılar. Tüm gece uğraşmışlar.

"Ne büyüler yapılmış size" dedi çocuk. "Yapan karısı. Koyan kız. Özhan'ın da parmağı var. Eski arkadaşı kadının."

Onlara kâğıda sarıp götürdüğüm parçaları gösterdim. Domuz yağı, sabun karışımı bir şey. Dualarla iptal olmuş durumda. Ama hepsini çıkartamadım olduğu yerden. Ayşe de Niyazi de fal baktılar.

Cinsel yaşam önemli. Belki Ejder'i bağlamışlar. Adam kendini yaşlı hissediyor. "Acaba ona yetiyor muyum?" diye düşünüyor. Cinsellik önemli.

Cinsellik yok. Bağlamışlar.

Beynine vuruyor.

Bir gerdanlık...

Sanki sipariş etmiş taşları.

12 Ekim 1991 Cumartesi

Ayşelerden geldim eve.

Fallar aklımda.

Arada kurcalıyorum o deliği. Uzun bükük bir tel ile. Orada. Sanki yaşıyor! Şişmiş gene. Dehşet içindeyim.

Ejder'e üç gündür suyu içiriyorum. Etkisini gördüm. Sanki ferahladı. Çalışıyor biraz. Neşeli. Sanki mutlu.

Bana iyi.

Bir telefon. Canan. Kuğuların montajını izletmek istiyordu. Nerede olduğumu yazdım Ejder'e. Gittim Canan'a.

Güzel yapmış Canan. Balerinler kuğuların kanatları üzerinde dans ediyorlar. Bu sanki daha güzel. Cezmi Baskın çok beğenmiş.

Montaj yapacağız.

Geldim eve. Ejder giyinmiş, tıraş olmuş. Dizileri izledik. Ben bulaşıkları yıkadım.

"Niye yıkadın?" dedi.

Aklım orada. Sabunda. Sabun da değil bu. Bir garip. Düşüne düşüne büyük bir bunalıma girdim. Ejder'e söyleyeyim mi? Oynatacağım. Çıtlattım. Anlamadı neyse. Sonra bir ara kendimi tutamadım.

"Domuz yağını buldum" dedim.

"Kimbilir nedir?" filan diyor. Üstelemedim.

Girdim helaya.

Her yanım titriyor. Nasıl etkiledi beni. Bir kötülük. Somut orada duruyor. Biraz kurcaladım.

"Pat!" diye helanın içine düştü!

Of be! Nasıl ferahladım. Beyaz. Süt beyazı. Sabun değil bu. Jel gibiydi, sakladım onu. Sabah katılaşmış. Domuz yağlı sabun olmalı bu. Bir kavanoza koydum.

Buldum ya onu!

Hiç bulunmayacak bir yerde buldum. Köhne bir kör kuyuda.

Sonsuza kadar kalabilirdi orada.

13 Ekim 1991 Pazar

Kahvaltıdan sonra bir ara kaçıp Seniyelere gittim. Nasıl sevindiler beni görünce. Gösterdim onlara kavanozu. Böyle bir şeyi bulmama şaşırdılar.

Televizyonda çok beğenmişler beni. Defalarca söylüyorlar, sarılıyorlar.

Gecikmeden geldim eve. O yağ hiç erimezmiş. Öyle suyla beslenirmiş. Seniyecikler hep dua ediyorlarmış benim için.

Bir demet çiçek aldım köşeden, gittim eve.

Çiçekleri vazoya yerleştiriyorum, kız geldi.

Gelir gelmez,

"Ben bir tuvalete gideyim" dedi. Koştu helaya girdi. Ben bekliyorum.

Kaldı içeride. El yıkama sesi. Su akıyor foşur foşur. Çıktı dışarıya, bir kolu sıvalı.

Ezik. Belki şoke.

Bir bakıştık.

Anlamaya çalışıyor sanki. Aslında bomboktu çıktığında. O tafra gitmiş.

Oturdu.

Suratı asık.

Gözlerine bakıyorum. Gözleri içten değil. Anlamaya çalışan bakışlar. Soran...

Girince de çok soğuk. Zoraki. Çıkarken de.

Acaba anladı mı?

Anladığımı anladı mı?

Benim içimde fırtına. Dışarıdan hiçbir şey belli etmiyorum. Kızın süngüsü düşük.

Telefon olayı
10 Şubat 1991 Pazar

Oturdum, radyo için iki "gece oyunu" yazdım. Birini öğleden sonra yazdım. "Telefon Hatları". Diğerini de akşam Ejder yat-

tıktan sonra. Adı "Hızır". Çok iyi oldu.

Margot Fonteyn'in yaşamını izledim. Çok güzel.

Anneciğime telefon ettim, konuştum onunla. Annem kendini biraz yalnız ve bunalımda hissediyor. Öyle anladım.

Zeynep Oral aradı. Çocuklarla yapılacak bir şey için. Kutladı bizi.

"Bu çok güzel bir şey" dedi.

Berna aradı. Korka korka arıyor. Ayşe de korkuyormuş.

"Müthiş adam, dizlerimiz titriyor" diyorlar.

Banucuk aramış. Gergedan*'dan aramışlar. Ejder bunlara bozuluyor. Net söyledi.*

"Sen çıkarken söyle çocuklara" dedi. Fırlıyor yerinden, yazısını yazamıyor.

Ejder,

"Ben fıttıracağım! Bunun da sorumlusu sen olacaksın. O gün avukat... Sonra telefonda Gönül'e tam ayrıntıları anlatıyorsun. Zır kapı Yusuf Efendi. Pat! Çocuklar."

"Çocuklar hiç gelmiyorlar bu eve" dedim.

"Aklımı kaçıracağım!" diye bağırdı.

Terbiyesiz aslında. Ben stres içindeyim.

Kadınca*'dan Candan aradı o an.*

"Erkeklerin insanı çıldırtan şeyleri."

Noterden telefon geldi. Nuray Yavuzlar aradı. Meclisi ayarlamış, gideceğiz.

Her neyse, bunaldım Ejder'den. Saat 3.30'da atladım bir taksiye, doğru radyoevine. Bahar ve Nükhet bekliyorlardı. Nasıl seviniyor, nasıl mutlu oluyorlar. Yazıları, oyunları götürüyorum onlara.

Nükhet,

"Nazlı Hanım kendisi daha iyi okuyor" dedi.

İlk benim okumamı istediler. "Mihri Abla"yı, "Telefon Hatları"nı ve "Hızır"ı okudum.

"Hızır"da yerlere yattılar tabii. Bu gece "Midas" yayımlanacakmış.

Neyse, geldim eve.

Kötü, garip, olağandışı olayların cereyan ettiği bir gece.

Korkunç diyebilirim. Artık aklımda ne kaldıysa, sırasıyla yazacağım.

Oturur oturmaz Ejder, "Benim sana söylediğim bazı şeyleri sen yanlış anlıyorsun herhalde" dedi.

İşte gene telefon işleri filan. Gereksiz şeyler. Ebrucuk aramış. Gelince söyledi.

Kızı her gün başımda, hiç ağzımı açmıyorum.

O gece kızı da gelecek. Sermetler de uğrayacaklardı.

"Ben kötü oluyorum!" diye bağırıyor.

Tatsız hava. Ben de gerginim.

"Birtakım başka pürüzler de var" dedi.

"Şu işler bitsin, onları konuşuruz."

"Şimdi konuşalım. Niçin stres çekeyim?" dedim.

Şimdi, bu yazıları okurken o gün veya başka bir gün niçin kapıyı çekip gitmemişim hayret ediyorum. Kendime şaşırıyorum.

Ezcümle konuşmalar ve kavga şöyle gelişti.

"Sen bu evi kendi evin gibi benimsemelisin. Sen bu eve sahip çıkmalısın. Ben yemek, bulaşık işini üstlendim. Onları yapıyorum. Senin eve katkın olmalı. Yakıta" gibi bir laf Bu laf sonradan "ortak günlük harcamalar" oldu. Fakat ben "yakıt"ı net duydum.

"Böyle bir handa yaşar gibi..."

Tepem attı.

"Eski karın yardım eder miydi böyle yakıta filan?" diye sordum.

"Tabii yardım ederdi."

"Eh, tabii. Tapulu malıydı" dedim.

Kudurdu.

"Yani sen yardım etmeyeceksin, öyle mi?"

Birkaç kez tekrarlattırdı bunu bana.

"Dedin mi? Demedin mi?" Sinirli. Bar bar bağırıyor. Yüzü kıpkırmızı.

"Sen eski karının sana söylediği şeylerin hıncını benden çıkartıyorsun. Ben hiçbir zaman senin paranı almam. Kitap paranı. Sana onu profesyonelce sordum" dedim.

Geçen gün kitap telif yüzdesini sormuştum. Tamamen profesyonel bir merak. Bir araştırmaya ne veriyorlar diye merak etmiştim.

Küplere binmişti.

O zaman eski karısının onun kitap teliflerini aldığını anladım.

Ne saçmasapan şeylerdi bunlar.

"Kadın" lafı üstüne, "delik çoraplar" lafı çıktı ağzımdan.

... "Eski karısından utanırdı. Onunla bir yere gitmezdi. Kadın buna delik çoraplarla gelmişti."

Kadın grubundan bir laftı bu. Kadının dostlarından.

Ejder büsbütün sinirlenmişti.

Bar bar bağırıyordu.

Müren Abla'nın sedirinde

Müren Abla kapıyı açtı.

Eşikte duruyordum.

"Yüzün sapsarı" dedi Müren Abla. "Ne oldu?"

"Aman, korkunç şeyler oluyor Müren Abla. Niçin çekiyorum ben bütün bunları? Hayatım tuhaf bir labirentin içinde geçiyor. Hiç yaşamamam gereken şeyleri yaşıyorum. Garip şeylerle suçlanıyorum. Evin içinde bir sığıntı gibiyim. Kendime ait hiçbir şeyim yok. Para vermemekle suçlanıyorum."

Durdum birden.

"Ne tuhaf değil mi?" dedim.

"Bana ait çok az şey var o koca evin içinde. Bir tanesi salona serdiğim anneannemin Irak'tan getirdiği Buhara halısı. Bir eşi de Amerikan Sefareti'nde serili. Ejder bayıldı ona tabii. Halının üstü sigara külü oldu hep. Her neyse, diğer eşyalarımı, kürklerimi de çocuklarımın yaşadığı eski evime götürmemi ister hep. Bunun için kavga eder. Çekmeceler, dolaplar sihirbazlık aletleriyle, işe yaramayan ıvır zıvırla dolu.

"Geçen gün gazeteci Anna Turay benimle bir söyleşi yapmaya geldi. Daha çok balkonda ağırladım onu. Ne kadar tatlı bir insan, bilemezsin. Heyecanla gelmiş İstanbul'dan.

"Ev şaşırttı onu. Etkilenmiştir tabii. Ünlü bir profesörün, bir sanat insanının evi. Çevreye bakındı.

"Bana dedi ki:

"'Gösterir misiniz bana, burada size ait ne var? Bu odada size ait olan şeyleri görmek istiyorum. Hangi masada yazıyorsunuz?'

"Anna Turay'a kitaplarımı ve gece oyunlarını –*Kuş Kafesindeki Tenor*'u– yazdığım küçük sehpayı gösterdim.

"Çok şaşırdı.

"'Burada mı yazıyorsunuz gerçekten?'

"'Evet, burada yazıyorum.'

"'Ama burası karanlık.'

"'Şu yandaki lambayı getiriyorum yazarken.'

"Anna Turay gidip kuşlara baktı, lafı değiştirdi.

"Ona, kendime ait hiçbir şey gösterememiştim koca salonda."

"Ne yaparsın" dedi Müren Abla. "Eski bir ev, eski adam. Kolay değil bir düzeni değiştirmek."

"Sonra o büyüler, düşünüyorum bazen ben mi uyduruyorum onları diye. Ama hayatımda daha önce hiç böyle şeyler aklıma gelmemişti. Bu ev. Bu evin içinde başladı her şey" dedim. "Kız her gün başımızda, Sevim bir tuhaf. Roman Polanski filmi gibi her şey."

"Her şey seni o evden kaçırmak için planlanıyor" dedi Müren Abla.

"Adamın yeniden yapayalnız ve onlara kalması için. Korktular senden. Birden evlendin adamla."

Biraz sakinleşmiştim. Müren Abla'nın cam kenarındaki çiçeklerine, duvardaki resimlere bakıyordum.

Bir yudum içmiştim getirdiği kahvemden. Eve gitmek istemiyordu canım.

İsteksizce kalktım yerimden.

"Ben gidiyorum. Geç kaldım biraz."

"Aman, dediğim gibi" dedi Müren Abla. "Endişeleniyorum fevri bir şey yapacaksın diye. Adamı dolduruyorlar. Telefon filan ettiriyorlardır birilerine."

"Bu adam bu kadar zayıf mı? Beni hiç mi tanımıyor?"

"Yaşlı bir adam bu. Etki altında kalır. Bir tarafta kızı..."

Müren Abla'nın apartmanından çıkmış, yan sokağa saparak koşar adım eve gitmiştim. Salonun gece ışıkları yanmıştı. Anahtarımla kapıyı bir suçlu gibi açıp içeriye girdiğimde Ejder koltuğunda oturuyordu. Bana şöyle bir baktı.

Her şey sakin görünüyordu. Yavaşça yatak odasına geçip kapıyı kapattım.

Fotoğrafta gördüğüm o çırılçıplak kadın yatağın üstünde yatıyordu. Bir an onu orada hafif kımıldarken görür gibi oldum. Sanki yavaşça yüzünü dönmüştü bana doğru. Tanıdığım bir yüz değildi. Bir şey söyleyecek gibiydi. Sustu.

Bir ışık oyunu olmalıydı bu. Odanın ışığını açınca çıplak kadın yatağın üstünden kaybolmuştu.

Ama onu orada gördüğümden emindim şimdi. Işıktan kaçmış, yok olup gitmişti.

Bu evdeki kadınlardan biri de oydu. Acaba kimdi? Bana kimliğiyle ilgili bir ipucu verecek miydi?

Odadaki küçük televizyonumu açmıştım. Rastgele kanallara göz gezdiriyordum.

Bu televizyonu ve altındaki player'i ben almıştım. Senetler imzalamış, aylardır taksitlerini ödüyordum.

Ejder,

"Bunlar benim sana hediyem" demişti. "Yatak odasında film izlersin istediğin zaman."

Senetleri imzalatmıştı bana. Her ay hatırlatırdı.

"Nazlı, taksidini ödedin mi?"

"Ödedim" derdim.

"Ben de bir hamle yapıp dört beş taksidi kapatacağım" dedi.

Hatıra defterim odada Ejder'in bana verdiği kilitli çekmecede duruyordu. Banka cüzdanlarımı da oraya koyardım.

O çıplak kadının fotoğrafı etkilemişti beni.

Gece karanlıkta yatak odasına girdiğim zamanlar onu yatağın üstünde çırılçıplak yatarken birkaç kere daha gördüm. Dışarıdan odaya süzülen ışıkta, hafif toplu gövdesi ne kadar net görünüyordu. Yüzünü yavaşça dönüyordu bana. Hiç tanımıyordum onu. Kimdi, nenin nesiydi, bu eve gelmiş, bu yatakta yatmıştı. Işığı açar açmaz kaybolup gidiyordu.

Bir hayaldi o, biliyordum ama gene de beni odadan yavaş yavaş uzaklaştırıyordu. Aslında ürkütücü bir çekimi de vardı.

Onu yazmaya karar verdim. Yazarsam kurtulabilirdim ondan. Ama sonradan düşündüm ki, onu yazdığım anda çekmeceyi karıştırdığım ve fotoğrafı bulduğum meydana çıkacaktı.

Yazamayacaktım onu. Bazı geceler o odada onunla yaşamaya mahkûm olmuştum.

Evdeki tek kaçış yerim olan yatak odasında da yalnız değildim artık.

Ejder'in karısının evin üstündeki gölgesinden, Sevim'in merakından ve açgözlülüğünden, kızın her an başımızda olmasından sonra, şimdi de bu eski fotoğraftaki çıplak kadın, nereden geldiğini bilmediğim bir geçmişi sürükleyerek yatak odasına girmişti. Ondan korkmuyordum, ama onu merak ediyordum.

Acaba başka fotoğrafları var mıydı? O çekmecenin dibinde olabilirdi.

Yatakta fotoğrafı çekilirken niçin yüzünü çevirmişti?

Yıllar sonra bu çıplak fotoğrafın birinin eline geçebileceğini düşünmüştü demek.

Oysa, bana yüzünü çevirip rahatlıkla bakıyordu.

Işığı yakıp bir Buñuel filmi koyuyordum genellikle. Bu beni oyalıyordu.

Ama gene de kadını düşünüyordum. Bana bir şey söylemek ister gibi bir hali vardı. Her seferinde bunu daha çok hissediyordum.

Bir şey mi anlatacaktı, ne olmuştu? Hayattaki birisi miydi bu çıplak kadın? Yoksa ölmüş müydü?

Yaşayan biri olduğunu tahmin ediyordum, çünkü fazla yaşlı da sayılmazdı.

Hiçbir zaman yüzünü ve yatağın üstündeki gövdesini tam olarak göremiyordum. Bazı çizgileri uçucuydu. Ama vardı, oradaydı.

Yavaş yavaş alışmıştım ona. Beynimin oyunu olabilirdi bu. Bilmiyordum. Sorgulamıyordum fazla. Çıplak kadın oradaydı, yatağın üstündeydi. Odaya girdikten biraz sonra yavaşça başını çevirip bana bakıyordu.

Işığı yaktığım an, gece görülmüş bir rüya gibi kaybolup gidiyordu.

Samsara: Ölümden sonra yaşam

İstanbul'dayım. Eyüp'te, Piyer Loti Kahvesi'nde oturuyorum. İkinci katta, ağaçlıklı bir sette oturduğum masa. Az ileride, yeşillikler içinde Fatih Sultan Mehmed'in aşçısı Alaaddin Ali Efendi'nin mezarı var. Köşelerde ortancalar, yeşillikler, servi ağaçları ve ufak çalılar bürümüş çevreyi.

Haliç'i izliyorum.

Ejder'in evi, Müren Abla'nın sedirli odası, büyüler, hizmetçi Sevim, Ankara'daki o yıllarım, hepsi aklımdan çıktı gitti.

Yatağın üstünde yatan çırılçıplak kadını, Kalanag'ın karısı Gloria'yı, hepsini unuttum burada.

Ege de aklıma gelmiyor pek. Sanki Kerim'in dünyası burası. Galata Konak'ın çatısında otururken Kerim'in akşam rüzgârının sesi, yıllar öncesinden bir yerden bana ulaşmayı başardığı yer burası. Eyüp Sultan.

Bardağımdaki sodadan bir yudum daha alıp çevreme bakıyorum. Sanki yıllar öncesinde olduğu gibi Kerim kalabalık masaların arasından geçerek yanıbaşıma geliverecek; o neşeli yüzünü, gülen gözlerini görür gibi oluyorum.

Şimdi gölgeli servilerin ve aynısefa çiçeklerinin dünyasına karışıp gitmiş, ama sesi gene kulağımı buluyor, ulaşıyor bana, geçmiş zamandan bir şeyler fısıldıyor.

Bugün buraya Kerim için geldim. Mezarların arasında ufak bir yürüyüş yaptım. Hepsi çok eski mezarlar, sağır ve dilsiz duruyorlar yan yana. Yamaçtan aşağıya, Haliç'e doğru

daracık merdivenlerden iniliyor, mezar taşlarının sessizliği ve çaresizliği hüzünlendiriyor beni. Dünya yüzüne bırakılmış taştan izler.

Birden servi ağaçlarının arasından hafif bir rüzgâr dolaştı. Kulağımın dibinde o ince fısıltı, otların mırıltısı, o değişik koro başlamıştı.

Çok tuhaftı, bir senfoni gibi bir şeydi bu. Sanki asırlık mezar taşları dünyaya bir şeyler söylemeye, bir şeyler anlatmaya çalışıyorlardı.

Büyülenmiş gibiydim. Bir taşın kenarına oturmuş bu değişik senfoniyi dinliyordum.

Buraya daha sık gelmeliyim. Bu değişik uğultuyu dinleyince hayatı daha iyi anlıyorum.

Hatıra defterinden

Kavganın devamı
10 Şubat 1991 Pazar

... Bağırıyor, "Ne ilgisi var karımın delik çoraplarının bizim müşterek yaşamımızla?" diyor.

Söyledim diye içimde tuhaf bir rahatlık.

"Ne yapayım, o kadar çok söylediler ki! 'Karısını ihya etmişti. Seni de etti mi?' diye sordular."

Ben çok sakinim. Bu, ona da bozuluyor. İçti, içti sigaraları...

Kadın dedikoduları.

Aklıma Ingmar Bergman'ın evlilikle ilgili bir filmi geldi. Böyleydi, birbirlerine giriyorlardı. Alakasız şeyler düşünüyordum o an.

"Sen benim on mislim para kazanıyorsun. Demek ben memur maaşımla ev geçindireceğim. Her sabah kapıcıya elli bin lira veriyorum." Bence korkunç laflar.

"Beni önemsemiyorsun. Ne dediğimi dinlemiyorsun. Belki dalgınsın, unutuyorsun."

"Sen de arada viskimi, vitaminimi alıyorsun" deyince dayanamadım, patladım.

"Ben cimri bir insan değilim. O istediğin iki milyonu severek verdim sana" dedim.

İkinci güm!

"O ikimizle ilgili bir şeydi. İçin rahat etsin diye ilk fırsatta ödeyeceğim."

Bozuldu tabii.

"Ben bu evde kendimi sığıntı gibi hissediyorum. Onun için banyoda ve mutfakta fazla zaman geçiriyorum. Nereye oturacağımı, nereye ilişeceğimi bilemiyorum. Çok mu geldi sana, iki lokma yediğim? Avrupa'da paramı kendim verdim, elbiseni ben aldım, parfümümü kendim aldım."

Ejder sinir içinde. Bağırıyor.

"Ölmek istemiyorum! Ölmek istemiyorum!"

Sert, katı; yargılar, suçlamalar; sanki her yaptığım yanlış.

Çok küçüklük gördüm bu konuşmada.

"Ben asıl bir dedikodu duydum ama onu sana söylemeyeceğim" dedi.

Bende merak...

O sırada Sermetler geldi. Ben içeriye gittim.

Bu çok sigara içmiş. Viski.

"Ben kendimi kapatıyorum. Aramızda iletişim yok. Hiçbir dediğime cevap alamıyorum. Bugün anladım ki, seni yanlış tanımışım."

Sermetler de yorgundular.

Zar zor geçiştirdik geceyi. Anladılar bir tuhaflık olduğunu. Gittiler.

Hemen dedikoduyu sordum.

"Söyle de yanıtlayayım" dedim.

Sonunda söyledi.

"Hani biz evlenmeden önce kızım gelmişti. Ağladı, ben üzülmüştüm ya, o gün kıza üzüldüm, ağladı gitti ya. Ama asıl üzüldüğüm başka bir şeydi" dedi.

Dinliyordum.

"Bir telefon mu geldi?" diye sordum.

"Evet, bir telefon geldi. Hiç bilmediğim, tanımadığım bir kadın sesi."

"İki gün sonra evleniyorsunuz. Size Nazlı Eray'ı anlatayım" diye başlamış. Uzun uzun konuşmuş.

"Evlenmeyin, çok pişman olacaksınız" diyormuş kadın.

Kimbilir neler söyledi.

Bunun söyledikleri.

"Yazın sizinle birlikteyken üç kişi daha vardı. Londra'dan gelen birisiyle sizin aranızda çok bocaladı."

Gerisini hatırlamadığını söyledi.

Güldüm,

"Hepsi yalan" dedim.

"Olsun. Zaten ehemmiyet vermedim" gibi bir şey dedi.

Dehşet içinde kalmıştım. Evlilikten iki gün önce kim bunları bilebilir, bütün bunları kim söyleyebilir?

Rezzan ya da eski karısı?

İkisinden de şüphelendim. Mutlaka eski karısı ettirmişti bu telefonu. Nikâhı durdurmak için.

Tevekkeli değil, o günden sonra delice sigara içmeye başladı.

O gün berbattı.

Neyse, yatıp uyuduk.

12 Şubat 1991 Salı

Sabah erken kalktım. Ejder normal. İyi konuşuyor. Tam anımsamıyorum. Fakat gece ben haklıydım.

Ejder gitti okula.

Hemen Banu'ya telefon açtım.

Konuştuk. Ne var, ne yok.

Kimbilir neler dediler. Benim dışarıya çıkışlarımı da kıskanıyor. Bununki bir patlamaydı.

Gönül'le konuştum.

Kim edebilir o telefonu?

Kafa patlatıyoruz.

Yekta Kara aradı.

Bana gelen teklif. Kurt Weill'ın hayatını yazmamı istediler. Öyle bir müzikal yapmak istiyor Haldun Dormen. Osman Şengezer benimle bir bağlantı kurdu.

Kim bu Kurt Weill? Fotoğrafı var mı? Neydi, neler yaşadı?

Hiçbir şey bilmiyorlar.

Brecht'in müziği kullanılacak.

Yekta ile oturdum.

"Günaydın Mr. Weill" diye harikulade sağlam bir text canvas'*ı çıkarttım. Kız uçtu mutluluktan. Neler buldum?*

Brecht'in sesi. Brecht'in sesini duyuyor Kurt Weill sahne açılınca. Brecht ile bir hesaplaşma. Artık yaşlı bir adam Kurt Weill. Lotte Lenya'nın kabare şarkıları fonda. Berlin bombalanıyor. Gece, gökyüzünde uçak arayan ışıklar odada dolaşıyor. Adamların yüzünü aydınlatıyor. İki erkeğin karşılıklı konuşmaları. Kabare müziği, kızlar ve savaş...

Yekta Kara mutlu. Uçarak gitti.

(Ejder bu oyunu bana yazdırmadı. Bir kavga çıkardı. "Sen nasıl tiyatro yazarsın?" dedi. Ertesi gün Osman Şengezer'e gittim. Oyunu yazamayacağımı söyledim. Çok kötüydüm. "Biz zaten biliyorduk yazdırmayacağını" dediler.)

5.30'da geldi Ejder.

"Seviyorsun, sana badem ezmesi aldım" dedi.

Subora'dan bebekli takvim vermişler. Verdi bana.

Aç mıyım, nasılım?

Ona "Günaydın Mr. Weill"ı anlattım. Sanırım etkilendi. Nasıl workshop *gibi hemen toparlayıp yaptığımı soruyor. Epeyce meraklandı. Ben de anlatıp durdum.*

Yekta'ların akıllarına tek isim ben gelmişim.

Bu arada Timur Muhiddin'e, Emel'e kitap yolladım.

Hami Çağdaş'a, Celâl Üster'e, Ahmet Oktay'a, Kürşat'a, Akal Atilla'ya haber bültenini yolladım. APS ile.

Erdal'a bir kart attım. Kapak içi yazısıyla ilgili.

Ayça Atikoğlu'na ve Nokta*'ya da kitap yolladıydım.*

2 Eylül 1991 Pazartesi

Ne kadar ilginç bir gün. Olaylar peşpeşe oluyor. Ejder izliyor. Ben yokken Hürriyet'*ten telefon etmişler. Ejder telefonları almış. Bir arkadaş, Doğan Hızlan'ın köşesi için üç soru sordu. Güzel yanıtladım.*

Çarşambaya çıkacak.

Fotoğrafçı yolladılar Hürriyet'*ten. Selçuk Güleryüz geldi. İyi bir çocuk.*

"Sizinle çalışmak ne rahat. İnsanı rahatlatıyorsunuz" dedi.

Balkonda çiçeklerle, Pavarotti ile fotoğraflar çekildi.

Ejder içeriki odada. Sihirle ilgili bir şeyler okuyor. Çantam oradaydı!

Çocuk gene telefon etti. Doğan Bey siyah beyaz fotoğraflar da istemiş, onları da yeni baştan çektik. Çabucak.

"Kimisi ter döktürür" dedi çocuk.

Ona bir kitap imzaladım. Kuş Kafesindeki Tenor'*u okumuş.*

Bana bazı dialar verdi.

O gitti, bir telefon.

"Nazlı, ben Esenyel."

Yıllar sonra Esenyel! Her şey geçmiş, bitmiş, hayatlarımız tümüyle değişmiş.

"Nasılsın Esenyel?" dedim. Başkasıyla evli. Duymuştum. Ege'den ayrılmış.

O an geçmiş eline kitap. Onun için aramış. Sohbet ettim. Aradığı için teşekkür ettim.

Esenyel. O, nasıl bir hayat yaşıyordu acaba? Kader bizi nerelere sürüklemişti? Ne ilginç bir gündü bu. Uzun yıllar sonra Esenyel'in sesini, Ejder'in evinde duymuştum. Adresini aldım Esenyel'in, kapattık telefonu.

Ahizeyi yerine koyduktan sonra bir süre düşündüm.

Hayat sürprizlerle doluydu.

Ben yeni kitabımı Seynan ve Tamer Levent'e, Gülden Gül'e postalıyorum.

Ejder suskun biraz bugün. Hep o sihir kitaplarına bakıyor.

Sessiz.

Sultan Hanım telefon etti. Eski hizmetçiymiş. Yaşlı bir kadın.

Ejder, yarın gelmesini söyledi. 500 bin kömür yardımı yapıyor ona.

"Hayatım ödemekle geçiyor" gibi bir laf.

Ben tam bloklara, çiçek sulamak için çıkmıştım. Sevim yeni gitmişti, puf böreklerini kayık tabağa koymuş. Tezgâhı silmiş.

Lame çantam yok! İçinde anahtarlar, fal kâğıtları. Notlarım. "Kız yılan. Hizmetçiye güvenme" filan gibi yazılar. Özel kâğıtlarım. Karaladığım şeyler.

Oynatıyordum. Bir güdü. Koştum Sevim'i buldum. Evdeydi. Uzandı, raftan aldı, verdi lame çantayı bana.

"Okumam yoktur. Baktım içinde anahtarlar" dedi.

Kocası Ahmet bulmuş. Nerede bulduğunu sordum. İlkin muğlak.

"Senin çantan nasıldı?" diye sordu. Fakat ben çarçabuk, hemen çıktım oradan. Saklamış.

Okumuşlardır.

Tam asansörün çıkışında düşürmüş olabilirim.

Koşarak eve döndüm. Ejder'e söyledim. Panikledim. Şaşırdım. Nasıl yere düşer koca çanta? Nasıl duymam?

"Halının üstüne düşmüştür. Posta kutusunu açarken oraya koymuşsundur" gibi laflar Ejder'den.

Çanta düşse, pat! diye ses çıkartır. Duyarım.

Sonunda çantanın asansörün orada bulunduğu anlaşıldı. Ahmet akşam geldi söyledi.

Ejder bir an düşüncelendi. İçeriye girmiş, yattı. 10 sigara içti. Çok sigara içti bu gece.

Ne düşünüyor acaba? Bence bir olay etkiledi onu.

Ahmet'in de Sevim'in de çantayı açıp kâğıtları okuduklarına eminim.

Ne kadar korkunç!

5 Eylül 1991 Perşembe

Evvelsi gece gördüğüm rüya. Ufak marul. Elimde büyüyor, büyüyor, açılıyor yaprakları, açılıyor. Yemyeşil. Her yanı kaplıyor.

Bulduğum kâğıtlı ilacın sırrını çözdüm. İkisi üst üste duruyordu. Onu banyoda 31 Ağustos'ta görmüştüm. Nobraksin ve Pertranquil. İkisi çıkmış, üst üste duruyordu. Demek adam o kadar bunalıyor ki, bunları arada veya devamlı alıyor.

Sabah Pavarotti çok güzel öttü. Ejder biraz mesafeli. Sonradan geçti. Neden acaba? Kahvemizi içtik.

Sultan Hanım geldi. Kapıdan 500 verdi Ejder.

Ebru geldi. Binnaz'ın maaşını verdim. Telefonda Binnaz'la konuştum. Çocuklara ne yemekler yapacağını söyledim. "Bol bol sebze yap."

Atladım, Bacı'ya gittim. Kurşun döktürdüm. Mamak'ta sonbaharla yaz arası bir hava. Bahçede ceviz ağacının altında oturduk.

Bacı,

"Adam ne yapıyor?" diye sordu.

"Huysuz biraz."

"Sen Allah'ın sevgili kulusun. İçin temiz" dedi bana. Bahçe kapısına kadar geçirdi.

Kışın bazen ona uğradığımda nar gibi kızarmış sobanın yanındaki sedirde otururum.

Bacı evin içindeki çerçevelenmiş bazı türbe resimlerini niçin bu kadar yükseğe, tavana yakın asar, onu düşündüm.

Evi süslüdür. Vazolarda rengârenk yapma çiçekleri vardır, bir de masanın üstünde canlı renkli bir muşamba.

Hizmetçiye kızdı bacı.

"Terbiyesiz. Onun senin çantan olduğunu biliyordu. Hemen vermesi lazımdı" dedi.

Tabii anahtarlarımı filan gördü Sevim. Çantayı kaç kere elimde gördü.

Yere attım hafifçe, müthiş ses çıkartıyor.

Acaba düşürmedim mi?

Ejder düşünmüş olmalı. Sabah kızdı Sevim'e. Söğüt dallarını atmış.

Akşam Canan'ı aradım. Konuştuk. Pazartesi, çarşamba, cuma montaj günlerimiz. Animasyon hazırlığı yapıyormuş Canan. Çok yoğun. Program konuşuluyormuş çok iyi diye.

Karşı komşuya rastladım. Dün, son kitabım diye Deniz Kenarında Pazartesi'*yi almış Yalçın'dan ve bir gecede okumuş.*

Ona hemen son kitabımı imzalayıp götürdüm. İnce bir kız, sanata karşı duyarlılığı var.

Herhalde kitaba çok duygulandı ki, kendi yaptığı dut reçelini getirdi. Ne kadar zarif.

Eczaneye uğradım. Eczacı Firuze'nin annesi Hürriyet'*i okumuş.*

Beni süzülmüş buldu.

Kız geldi. Öyle. Programı seyrediyor. Cansız. Ruhsuz. Acaba bir an Elele'*yi alırken domuz yağını mı kontrol etti?*

Ben kahve ikram ettim.

Sevimsiz bir kız.

Ege

Selahattin Pınar Sokak

Yıllar sonra, Kalamış'ta Selahattin Pınar Sokak'ta yürüyorum. Ege'nin sokağı burası. O zamanlar adı başkaydı sanki. Selahattin Pınar 1960 yılında, Kalamış iskelesinin yanındaki Todori'nin meyhanesinde bir kalp krizinden öldükten sonra bu ad verilmiş olmalı sokağa.

Yürürken düşünüyorum. Tamburi Selahattin Pınar 6 Şubat 1960 günü bir yemek öncesi Todori'nin meyhanesinde fenalaşıp bir kalp krizi geçirerek ölmüştü. Yanında Selim Aru vardı. Selahattin Pınar, Afife Jale'den boşanmış, Seyyare Afet Pınar ile evliydi.

Todori'nin meyhanesi. Yok olmuş, gitmiş şimdi. O eski atmosfer, o ulu yeşil ağaçların altındaki masalar, bir yanda kilisenin duvarı, bir yanda Todori'nin meyhanesi... Artık yoktular.

Ege beni oraya ilk götürdüğünde büyülenmiştim.

O ağaçlar, o yeşillik, o sessizlik etkilemişti beni. Salaş masalar, tahta sandalyeler. İlk defa böyle bir yer görüyordum. Oysa burası yaşadığım evden beş dakika uzaklıkta bir yerdi.

Ege bu sihirli dünyanın, beni etkileyen bu tuhaf içki bahçesinin kapılarını açmıştı bana.

"Yalnızlık Hikâyesi" adlı, 60'lı yılların başında yazdığım ilk öykülerimden biri o mekânda geçiyordu. O yıllarda *Varlık* dergisinde yayımlanan ilk hikâyem olmuştu.

İşte şimdi Todori'nin meyhanesinin oralardayım. Demir kapıyı yavaşça ittim. Karşımda beyaz ceketli bir garson belirdi.

"Bir kahve içmek istiyordum..."

"Üye misiniz?"

"Hayır, değilim."

"Özür dilerim efendim, üye olmayan giremez."

"Ne üyeliği?"

"Fenerbahçe Kulübü'ne bağlı bu restoran."

Garson demir kapıyı suratıma kapatmıştı.

İçeriden, bahçeden, yemek yerken konuşup gülüşen insanların sesi geliyordu.

Geçmişin kapısını suratıma kapatmıştı garson.

Biraz aşağıda, Kalamış iskelesi artık yoktu. Belki de benden başka buraları hatırlayan fazla insan yoktu bu semtte. Kalamış yepyeni giysiler giymiş bir kadın gibiydi. Ege'nin üvey babasının kulübesinin yerinde de dev bir rezidans vardı.

Ama Ege'nin sokağı gene Ege'nin sokağıydı.

Yürüyerek eve döndüm.

Fransız Sefareti'nin bahçesinde Ejder'le tanışıyorum

1990 yılı. 14 Temmuz, Fransızların Milli Bayramı. Davetliyim Sefaret'e. Arka bahçede çadırlar kurulmuş, dev bir açık büfe. Şampanyalar içiliyor. Fransız peynirleri yeniyor. Ankara'nın krema tabakası, basın, diplomatlar orada.

Ejder peynirlerin olduğu uzun bir masanın yanındaydı. Hava nasıl sıcak. Neredeyse eriyeceğim. Garsonun dolaştırdığı tepsinin üstünden bir meyve suyu aldım.

Ejder'le yüz yüze geldim o an. Beni hemen tanımıştı. Ayaküstü bir iki kompliman yapıp hemen komik bir şey anlattı.

Karşımda herkesin merak ettiği ve korktuğu, yaşamı gizemlerle dolu o adam duruyordu.

Biraz konuştuk.

Cin gibiydi. Telefon numaramı almıştı.

Birden tiyatrocular, tanıdıklar gelmişti yanına. Çok popülerdi. Beni gözden kaybetmemeye çalışıyordu. Hatta arkamdan geldi.

"Sizi arayacağım" dedi.

Onunla nasıl tanıştığım hep merak konusu olmuştur. İşte böyle, sıcak bir temmuz günü Ankara'da tanıştık.

Tam iki gün sonra telefon çaldı. Koştum, açtım.

"Alo" dedi karşı taraftan bir erkek sesi. "Nazlı Hanım'la konuşabilir miyim?"

"Benim."

Ejder'di.

Beni ertesi akşam evine yemeğe davet ediyordu. Kabul ettim.

Gerçekten heyecanlanmıştım. Demek bu önemli adamı ilk görüşte etkilemiştim.

Ertesi akşam saat tam 7'de Huzur Apartmanı'nın kapısından içeriye girmiş, asansörle en üst kata çıkmıştım. Merdivenler kırmızı hah döşeliydi.

10 numaranın kapısını çaldım. Kapıyı Ejder açtı bana. Ejder'in yani Metin And'ın evine bir gece vakti ilk kez giriyordum.

Işıklar hafif loştu, salon derli topluydu. Fakat kitaplar, kasetler, duvarlardaki maskelerle zengin bir dünyanın karmaşasını önüme seren bu salon büyüleyici ve şaşırtıcıydı.

İçindeki adamın birikimini, ne çok şey yaşamış, ne çok şey izlemiş, okumuş ve görmüş olduğunu anlatıyordu bana. Yavaşça büyük koltuğa doğru yürüdüm. Salon şaşırtıcıydı, loş derinliklerde daha başka şeylerin de olduğunu fark etmiştim. Televizyon ekranları, rahat eski bir koltuk, üstünde nota defteri açık bir piyano, içinde ışık yanan gerçek bir kurukafa, hafiften çalan Mozart...

Her şey çok güzeldi.

Servis başlamıştı.

Sonradan Sevim olduğunu tanıdığım gençten, önlüklü bir kadın içkiler, mezeler getiriyordu peşpeşe.

Nefis bir yemek sunulmuştu ufak bir masanın üstünde. Ejder bana iki kısa film izletmişti bu arada. Biri Margot Fonteyn ve Rudolf Nureyev'in dans ettiği *Kuğu Gölü*'nün bir bölümüydü. Diğeri ise ünlü sihirbaz Hans Moretti'nin müthiş bir gösterisiydi. Hans Moretti bir testereyle karısını ortadan ikiye ayırıyor, sonra kadın bir bütün olarak kutudan çıkıyordu.

Sevim kaybolmuştu.

Şaşırmış, hayran kalmıştım bütün bu gördüklerime, izle-

diklerime. Beni çok çeken sihirli bir dünyanın kapıları açılmıştı bana.

Saat 11'de Ejder'le vedalaşıp bu büyülü dünyadan ayrıldım.

Zekâsı ve derinliği şaşırtmıştı beni. Karanlık, hiç ulaşılamayacak bir tarafı olduğu belliydi. Bu da daha çekici kılıyordu onu.

"Bugün ne istedim biliyor musun" dedi.

"Ne istediniz?"

"10 yaş genç olmayı."

Bunu çok içtenlikle söylemişti.

Bir kahkaha attım.

"Siz çok gençsiniz" dedim. "O kadar gençsiniz ki, beni sürekli şaşırtıyorsunuz."

Ona gerçeği söylemiştim. O geceden sonra her gün bir telefon geliyor ve akşam yemeğe davet ediliyordum.

Sevim tepsilerle görünüyor, müthiş sofralar hazırlıyordu.

Bir gün tansiyonum düştü, bayılacak gibi oldum. Ejder çok meraklandı.

Koltuğun arkasında dayamıştım başımı hafifçe.

Gözlerimi hafif aralayınca Ejder'in bana endişeyle baktığını gördüm.

Kucağıma antika bir gümüş yüzük bırakmıştı. Yüzüğü elime alıp baktım. Üstünde bir tanrıça kabartması vardı.

Üç ay sonra evlendik.

Galata

Leylak şehir

Konak Cafe'deki masamda oturuyorum. Sonbahar yaklaşıyor. Hava gri bulutlarla kaplı bugün. Gene de karşımdaki İstanbul rüya gibi... Bir demet mor leylak gibi şehir karşımda.

Yaşlı kadın,

"Bugün Ege'yi düşünmüyorsunuz" dedi.

Şaşırmıştım.

"Bugün Ege'yi düşünmüyorum" dedim. "Nedense bugün çok gerilerde kaldı Ege. Nereden anladınız başka şeyler düşündüğümü?"

"Halinizden, gözlerinizden belli" dedi kadın. "Daha bir yaşanmışlık, daha yakınlardan bir şeyler düşündüğünüzü hissettim."

"Doğru hissetmişsiniz" dedim. "Bir ara annemin öldüğü günü düşündüm. Gece haber alışımı, uçar gibi İstanbul'a gidişimi... Ama asıl bambaşka bir şey düşünüyorum."

"Nedir o?" diye sordu kadın. "Öyle değişiksiniz ki bugün."

"Yaşlı Ejder'i düşünüyordum az önce."

"O da kim?"

"İkinci kocam. Dünyaca ünlü bir profesör ve sanat adamıydı" dedim.

Kadın ilgiyle izliyordu beni.

"Onunla yıllar önce geçirdiğim heyecanlı ve mutlu bir akşamı düşündüm. Anlatmalıyım bunu size" dedim. "Anılarımda ileri geri yol alıyorum. Tarihler karışık. Zaman birbi-

rine karışıyor. İşte bu gün 1 Kasım 1990 Perşembe gününü Ankara'da yeniden yaşıyorum."

"Nasıl bu kadar net hatırlayabiliyorsunuz tarihleri, her şeyi?" diye merakla sordu kadın.

"Ufak notlar tutmuşum, onlara bakarım bazen" dedim.

"Hayatınızın hiçbir bölümünü kaybetmiyorsunuz."

İlgiyle baktım ona.

"Kaybetmemeye çalışıyorum. Bütün çabam belki de bu. Ne tuhaf değil mi? Bitmiş, kapanmış, yok olmuş şeyleri de yeniden yaşıyorum böylece. Hayatımı sanki yeniden yaşamış gibi oluyorum" dedim. "Belki buna ihtiyacım var. Şu yoğun yaşam tempomda bile, eskiyi hatırlamak için bir zaman ayırıyorum kendime."

"Bu mekânda, İstanbul'a karşı yapıyorum bunu" dedim.

Kadın dinliyordu beni. Yavaşça anlatmaya başladım.

Hatıra defterinden

"Kararından vazgeçebilirsin"
1 Kasım 1990 Perşembe

Güzel, güneşli bir sabah. Uyandım. Ejder içerilerde bir yerde. Bana meyve suyu, çaylar. Giyindim, gittim yanına.

"8'de buluşuyoruz, değil mi?" diye sordu.

"Geliyorum" dedim.

Bloklara uğradım. Her şey yolunda. Ben rejime devam. Şükür, barsaklar iyi. Fakat çok dikkat etmeliyim. Mikrobik bir şey, ne kadar uzun sürdü.

Erdal'a telefon ettim.

Fuar hazırlıkları yapıyorlar.

"Ben kitapları peş peşe çıkartırım" dedi. Yeni kapağı pek tutmamış, gidince konuşacağız.

"Ben bulayım güzel bir kapak kitaba."

"Olur" dedim.

Köşe yazımı temize çektim. Telefon ettim gazeteye, gelip aldılar.

Akşama doğru. Eve çocuklar toplanmaya başladılar. Ben giyindim, hazırlandım. Parfümüm, parlak çoraplarım, ayakkabılarımın topuklarını kontrol ettim.

8.00'de çaldım Ejder'in kapısını.

Ejder tedirgin. Hemen anladım. Anlatıyor; dergiler, dialar. Canı sıkılıyor. Onu teselli ettim, boş vermesini söyledim. Derken benim çorabım kaçmaz mı? Al sana! Uğur Dündar'ın "İşte Hayatımız"ı izledik. İlginç, etkileyici bir program. Çok güzel.

Ben Ejder'e,

"Bana bu gece güzel şeyler söyle. Güzel şeyler duymak istiyorum senden bu gece" dedim.

Birden,

"Peki, söyleyeceğim" dedi. Net. Kararlı.

"Güzel şeyler mi?"

"Gerçekler... Güzel mi bulacaksın, bilemem."

Gitti, öteki koltuğa oturdu. Dolmasını yedi. Elmasını yedi.

Bir dizi vardı.

"Bu bitsin" dedi. "Korkuyorum."

Ben şakacı, oturdum yanına.

"Hadi, hadi..."

"Senin için yanıp ölüyorum. Seni çok seviyorum" dedi.

"İşte bunları söyleyecektim."

"Aa. Bu kadar mı?"

Birden gözlerime bakarak,

"Benimle evlenmeyi düşünür müsün?" diye sordu.

Öyle. Jet gibi.

Yanıt verdim.

"Evet, düşünürüm."

Aslında müthiş bir gece. Müthiş bir heyecan yaşadım.

"Bazı pürüzler var" dedi. "Bunları konuşmalıyız."

Her şeyi uzun uzun düşünmüş olduğunu anladım.

Yazdan beri benimle evlenmeyi düşünmüş. İlk dört haftadan sonra. O müthiş sakindi. İzliyor.

"Senin zenginliğin..." dedi.

"Parası için evlendi diyebilirler. Ben, üstünde çok spekülasyonlar yapılmış bir adamım... Karanlık bir adam... Aramızdaki yaş farkı... Çocukların, 'Bu adam da nereden çıktı?' diyebilirler. Onları koruyacak bazı şeyler düşündüm. Hukuki. Onu konuşacağız. Sana anlatacağım.

"Kendimi sana anlatmam gerek. Beni bilmelisin. Dün sana bir film izlettim. Ben kadınları seviyorum. Bir toplantıda, bir toplulukta kompliman filan yaparsam sakın yanlış anlaşılma-

sın, çok üzülürüm. Ben çok sadık bir insanım. Ama neşeli olabilmeliyim..." anlamında kendini anlattı.

"Sen beni tanıyor musun?" diye sordum.

"Sen benim rastlayabileceğimi, bulabileceğimi hayal bile etmediğim insansın" dedi. "Seni tanıdım. Avucumun içi gibi biliyorum."

Tüm kaygılarının yersiz olduğunu anlattım ona. Yaş meselesi, benim zenginliğim...

Ne kadar tuhaftı hayat. Oysa biz evlenince Ejder'in uçsuz bucaksız serveti için onunla evlendiğim çok konuşulmuştu. Halbuki Ejder evlendiğimizde memur maaşıyla geçiniyordu. Eski servet çoktan alınmıştı ondan, ama kimse bunu bilmiyordu.

İnsanlar yıllarca benim Tunalı Hilmi'nin başındaki Sevda ve Cenap And'a ait olan, çocukluğumda bahçesinde oynadığım o muhteşem villada yaşadığımı sandılar. Oysa, orası artık Ejder'e ait değildi. Belki de hiç olmamıştı.

Ama onunla oturduğum Protokol Yolu'ndaki apartman dairesi de olağanüstüydü. Elinde kalan tek şey oydu belki de.

"Ben kadınları severim" demişti. İçtenlikle söylenmiş bir sözdü bu.

Oysa bütün evlilik yaşamımızda beni delice, sebepsiz yere kıskandı.

Ona açılan ihbar telefonları, onu aldattığımı fısıldayan sesler onun hayatını cehenneme çevirdi.

Bunları sonradan daha iyi öğrendim.

Bu evliliği bozmaya uğraşanlar, tuhaf büyülerle, dedikodularla, telefon mesajlarıyla sonunda istediklerini başardılar.

Etki altında kalan Ejder, yeniden yapayalnız bir yaşlı adam olarak evinin derinliklerinde kaldı.

O gece...

Anlatıyordu.

Çocukluğunda hiç âşık olmamış. Hiç sevmemiş. 1983 yılında boşanınca, kalbinde kapalı tuttuğu o yeri açmış. Bana anlattı.

Bir kadın. Normal değil. Herkes söylemiş ona. Bu, öyle bir olay yaşamak, sevgi yaşamak istemiş. Sevmiş. Kadın dengesiz. Çocukken dayak yemiş. Ruh cemiyetlerinde dolaşıyor.

"Onu kullanmışlar" dedi. "Mazohist. Annesiyle tartışırmış. Öyle bir çocukluk geçirmiş."

Sevim Çavdar, başkaları, dostları uyarmışlar bunu. Kızın babası bile uyarmış sanki.

Bir gece konuşmuşlar. Nikâh muameleleri uzadıkça kadının sinirleri bozuluyor. Kimbilir neler oluyor.

"Bu iş olamaz" demiş kadın ona.

Ejder sendeleyerek çıkmış onun evinden. Acı çekmiş çok. O yaz... Bir cehennem. Müzik dinleyerek... Salonunda. Kendi kendine kırık, yaralı yüreğini onarmaya çalışmış. Bir çöküntü yaşamış. Müzik, hep müzik.

Sonra kadını öğrenmiş. Garip olaylar... Normal değil.

"Korkunç bir şey yaşayabilirdin, kurtulmuşsun" dedim.

Yıllar sonra düşündüm.

Yatağın üstünde yatan çıplak kadın. Başını hafifçe döndürmüş, yüzünü kapatmış olan. Kimi gece o odada benimle birlikte yaşayan geçmişin o görüntüsü.

Bu anlattığı oydu.

Böyle bir acı yaşadığı için de bunu bir deneyim sayıyor. Duygu dolu adam. Olayı anladım.

Konuştuk. Eray soyadını kullanmamı istiyor. Sonuna And koyacağım. İlkin gazete yazılarımda. Söyledim ona.

"Bodrum'da evlenelim" dedi. "Kendi aramızda. İki şahit götürürüz. Sonra gazeteye hoş bir ilan veririz. Güzel bir şey."

"Ne giyeceğim? Nerede nikâh?"

Ben heyecan ve mutluluk içindeyim.

"Bir şey seyredelim" dedi.

Marilyn Monroe.

The Seven Year Itch'*i koydu.* "Yaz Bekârı."

Ben heyecan içindeyim. Coca Cola içiyorum. Elimde sigara. O

kadın bunun hakkında kötü şeyler de söylemiş. Her dediğini başka yöne çevirmiş. Bunun ona anlattıklarını bambaşka anlatıyor.

"Aramızda bir de yüzük takalım. Eksiğimiz olmasın" dedim.

Gülüyor.

"Olur" dedi.

Marilyn'den sonra Fındıkkıran *balesini izledik biraz. Daha doğrusu biz konuşurken* Fındıkkıran *salonun içine, loş köşelere aktı. Müzik kulaklarımızı doldurdu. İzlemedik.*

"Berna olsun şahit!" diyor. "Berna ve şoför Yusuf Bey mesela."

"Olabilir" dedim.

Bir ara,

"Vazgeçebilirsin" dedi. "Kararından vazgeçebilirsin."

Ben, "Dur, şok oldum" deyince, izliyor Ejder beni. Tepkilerimi ölçüyor.

Geldim eve. Ebru'ya söyledim. Nasıl, ama nasıl sevindi. Boynuma sımsıkı sarıldı.

Anneme telefon açtım, söyledim. İki kere konuştum. Annem sorular sordu.

Niyetim şimdilik fazla yaymamak...

"Ama ben sana bu konuda çok tüyo verdim" dedi Ejder.

"Beni tarttığını tahmin edip bekledim" dedi.

Anlaşılan Avrupa'ya evlenip gidiyoruz.

Berna'yı arıyorum. Bulamıyorum. Radyo'dan aramışlar.

... Tomris'le dost. Fakat içki içince saçmalıklar... O yüzden uzaklaşmış Tomris'ten. Ufak şeyler rica etmiş ondan. Evi temizlemek için kadın filan. Onları da yapmamış Tomris.

"Sen hiç heyecanlı değilsin" dedim ona.

"Ben yazın yaşadım o heyecanları" diyor. "Senin için yanıp ölüyorum. Sana hayranım."

O gece, çocuk gibi neşe içinde.

"Annemle konuştum. Anneme babama söyledim" dedim. Şaşırdı.

"Ne dediler?" diye sordu.

"Pat!" diye söylememe şaşırdı. Dikkatli olmalıyım, hemen sezdim.

"Yaymayacak insanlara söyle. Sonra kulağımıza bizi sıkacak dedikodular gelebilir" dedi.

Korkuyor. İnsanların kötülüğünden korkuyor.

Merak ettim, sordum.

"Sen benimle evlenmeyi ne zaman düşündün?"

"Seni tanıdıktan on beş gün sonra filan. İnsan seni tanıyınca 'epaté' oluyor. Böyle bir insan olabilir mi? filan diye. Evlilik ise bir hayaldi."

"Nasıl?"

"Sen nasıl karşılarsın diye!"

Birden,

"Sana bir sürprizim var!" dedi. "Ben sigarayı bıraktım."

Müthiş bir şey! Nasıl heyecanlandım. Birini söndürüp birini yakan bir adam o.

"İç yanımda. İrademi görürsün" diyor. "Beni etkilemez."

Ben Kutsal Hazine Avcıları*'nı izlemek istedim. Yemek yedik. Ejder ayranlar yapıyor, kolalar veriyor bana.*

Benim ishal devam.

Radyo'dan Bahar Daldal aradı. Yarın akşam canlı yayın. Geceyarısı programı. En sevdiğim şey.

Ejder,

"Fırtına gibi yazıyorsun. Asıl iş bunda" diyor.

İzlermiş. Ne de olsa bir hoca. Bir profesör.

Çıktım, psikiyatristim Gülseren Hanım'a gittim. O benim çok yakın bir dostum, sırdaşım.

Gülseren Hanım müthiş heyecanlandı.

"Müthiş bir şey! Olağanüstü bir şey bu Nazlı Hanım. Çok güzel. Tebrik ederim" dedi.

Kahveler içtik karşılıklı.

"Çekindiği bir şey var. Nikâh Bodrum'da olsun istiyor ve kimseyi de istemiyor" dedi.

O yaşta bir adamın böyle bir kararı alabilmesi.

"Siz onun için çok değerlisiniz" diyor.

"Evini değiştirme. Ürker. Yatak odası planlarını konuş. Evini öyle bırak" dedi. "Ürker."

Gün devam.

Saat ikide son Augmentin'i almıştım. Augmentin'i kestim. Öbür gün bir tahlil yaptırmak niyetindeyim.

World Literature Today*'de* Deniz Kenarında Pazartesi *ile ilgili güzel bir yazı çıkmış. Güneli Gün'un yazısı. Gayet güzel.*

Gönül aradı, konuştuk.

Ayşe,

"Evlenirler, ama bunu gizli yapsalar iyi olur. Eski karısı paragözdür. Kızı filan doldurur..." demiş.

Demek adamcağız karısından ve kızından çekiniyor.

Bu olabilir.

Başka şeyler de olabilir...

Galata

Günlük anı gezim bitmişti.

Gözlerimi kaldırıp yaşlı kadına baktım.

Gözleri dolmuştu.

"Ne oldu?" diye sordum.

"Duygulandım" dedi. "Çok duygulandım."

Gece olmuştu.

Çevre ışık içindeydi. Paraları ödeyip kalktık.

Asansöre birlikte bindik.

"Bir evlilik" dedi kadın. "Bugün düşündüğünüz şey. Bir evlilik. Yeni bir başlangıç."

"Evet" dedim. "Bir evlilik."

Asansör bizi kulenin oradaki eğri büğrü sokaklara indirmişti.

Vedalaştık. Kadın ayrıldı. Ben ılık gecenin içine daldım.

İkili oyun

İnsanın anılarını düşünmesi, anılarının içinde bir şehri yaşaması ne tuhaf bir şeydi. Kaç gündür bugünden kopmuş, geçmişte yaşayan bir insan gibiydim. Üstelik, içinden sıyrılıp kaçmaya çalıştığım bir geçmişin içinde yaşayan...

Bu düşüncelerim dünyaya bakışımı bir süre için değiştirmişti sanki. Eskiden yargıladığım bazı şeyleri şimdi bağışlayabiliyor, bağışladığım bazı şeyleri de yargılıyordum. Yaşlı kadına ihtiyacım vardı. Onunla konuşmak istiyordum. Kendimi Galata Konak'ın tahta asansöründe buldum.

İşte şimdi Galata Konak'ın çatısında yaşlı kadınla gene aynı masada oturuyoruz. Anılarımı ona bölüm bölüm anlattıkça daha yakınlaştık, anlattığım geçmişle ilgili bir hayat, yaşanmış, değerlendirilmiş, yargılanmış ve belki unutulup gitmiş bir zaman dilimi. Birtakım bellek parçaları. Bir kadın. Bir erkek. Fotoğraflardaki yüzleri solgunlaşmış.

"Ama bir hayat" dedi kadın. "Bana baştan beri anlattıklarınız bir yaşam; acılarıyla umutlarıyla. Bir hayat konuşuyoruz. Anlattığınız kişileri tanıyorum artık. Yaşlı Ejder'i, eski karısını, babasının evliliğini hazmedemeyen kızını. Protokol Yolu'ndaki o tuhaf apartman dairesini, Ege'yi, eski Kalamış'ı, Beyoğlu'nu siz anlattıkça yaşıyorum. Bir başka kimse nasıl yaşardı acaba bu hayatı?"

"Durun!" dedim heyecan içinde. "Durun! Bütün yaşamım

boyunca yanıtını aradığım soru bu! Acaba bir başkası nasıl yaşardı bu hayatı?"

"Önünüzde birkaç model var" dedi kadın.

"Nasıl?"

"Esenyel, Ejder'in eski karısı, çekmecede gördüğünüz fotoğraftaki yatağın üstünde çırılçıplak yatan kadın..."

"Doğru" dedim. "Hepsi başka türlü yaşamışlar. Ama bu aynı hayatı yaşamak değil ki. Odaktaki erkekle ilgili..."

"Orası öyle" dedi kadın. "Ejder'in eski karısı 19 yıl sürdürmüş bu evliliği. Hayatını, gençliğini vermiş; para ve mülk sahibi olmuş sonunda. Fotoğraftaki kadın girmemiş kendine sunulan bu hayat diliminin içine. Siz altı yıl çok tuhaf şeyler yaşamışsınız... Esenyel Ege'yle evlenmiş. Siz terk etmişsiniz Ege'yi ve şehri..."

"Esenyel'in mutlu olduğunu sanmıyorum" dedim. "Şimdi düşünüyorum da, o zamanlar Esenyel bir çocuktu. İçimde bir yara olarak kalmış, ama anıları anlatırken hissettim, ikimiz de çocukmuşuz o yıllarda. Ejder'in eski karısına gelince, o hâlâ bir muammadır benim için. Ezmiş adam onu, kendisi söyledi bana. 'Kapattım kendimi. Onunla hiç konuşmazdım bile' dedi. 'Yemeğim pişer önüme gelir, giysilerim tertemiz yıkanır, ütülenirdi. Bir paralel yaşam. O kendi dünyasında, ben kendi dünyamda.' "

"Kadın niye çekmiş acaba bütün bunları?"

"Bilmiyorum" dedim.

"Kendine göre kazançlı çıkmış sonunda ama hayat geçtikten sonra. Zaten o evlerde yaşamış..."

"Kimbilir..."

Durdum bir an.

"Müren Abla'yla ilgili bir şey söylemek istiyorum" dedim.

"Nedir o?"

"Müren Abla ikili oynuyordu."

Kadın şaşırmıştı.

"Ne demek o?"

"Müren Abla Ejder'in ilk karısını tanıyordu. Belki de onun adamıydı. Bir manikür salonunda tanımıştı beni. Yeni evliydim o zamanlar. Evine çağırmıştı. Beni tanıyınca sevdi. Hayata coşku içinde, bir çocuk gibi baktığımı gördü. Alıştı bana. Beni benimsedi. Bunları kendisi söyledi bana. 'Senin hayatını yaşıyorum. Seni kendi çocuğum gibi seviyorum. Sen benim insanım oldun' demişti. Ben de onu sevdim. Oysa onun bir görevi vardı."

"Size karşı o düşkünlüğü..."

"Vardı. Çok vardı. Onun için koşardım ona her daraldığımda."

"Neydi onun görevi?" diye sordu kadın.

"Beni konuşturmak" dedim.

Düşüncelere dalmıştım.

Mata Hari

O sapsarı, tepesine toplanmış bukleli saçları, topluca gövdesi, gözlüklerinin ardından bana şefkatle bakan kahverengi gözleriyle Müren Abla casus Mata Hari'ydi aslında. Şu anda bile, yıllar sonra onu ne kadar çok seviyordum. 1995'te ölmüştü. Bir sabah karakoldan beni aramışlardı, boynundan benim adım çıkmış. "En yakınım" yazıyormuş adımın ve telefonumun altında.

"Her şeyim senin" demişti. "Bu evi de ölmeden senin üstüne yapmak istiyorum. Seni seviyorum çünkü. Ben ölürsem, gir salona bibloları her şeyi al."

Mata Hari. İki tarafa da oynayan şuh casus kadın. Oydu aslında Müren Abla. Kadının adamıydı. Bunu çoktan anlamıştım, ilk başta hissetmiştim, boş veriyordum. Ejder'le, kızla ilgili her şeyi biliyordu. "Kahve fincanında gördüm" diye anlatırdı bana. İki tarafa da özenle birtakım şeyleri anlatıyor olmalıydı. Benim ona anlattıklarımı da kadın gelip can kulağıyla dinliyordu belki de.

Müren Abla'nın sedirinde, ona içimi dökerken geçirdiğim zamanların o tuhaf tadını hiç unutamam. Hayatımla nasıl oynandığını anlamıştı.

"Boşanma. Sakın boşanma" diye yalvarırdı bana. "Ev senin olacak. Fevri bir şey yapma. Bırakma adamı."

Hatıra defterinden

Hayat güzelken
30 Ekim 1990

Sabah telefon etti Ejder. Hemen antibiyotiği alıp almadığımı sordu.

"Ben geç kaldım, gidiyorum" dedi.

Hafif endişeli.

"Rahat ol" dedim ona. "Bir şeyim yok."

Tabii unutmuşum. Bugün dersi var. Okula gidiyor.

"Akşama görüşürüz" dedi.

Ben banyo yaptım. Çok dikkat etmeliyim kendime. Uzadı bu barsak işi.

Hazırlandım, bloklara gittim. Çiçekler kurumuş, onları attım. Eve bir göz attım. Geldim Gelincik'e.

5'e çeyrek kala bir telefon. Ejder. Sevgi dolu. Beni soruyor. Ebru'yu, Banu'yu soruyor. Bankadaki maceraları, senetler filan. Bunlar yoruyordu onu, fakat sonunda halletmiş.

Andrew Mango'dan mektup gelmiş. Gene benim genç oluşuma ilişkin bir paragraf varmış.

"Mango'ya nüfus kâğıdımı yollayacağım" diyorum.

"O zaman daha genç olduğun meydana çıkar" diyor.

Uzun uzun konuştu. Bana anahtar vermek istiyor. Demek öyle, o yokken çıkıp gitmem düşündürdü onu.

"Belki anahtarın olursa gene girersin" diyor.

Ne yiyip içtiğimi hep sordu.

"Gözlerinden pûs ederim" dedi.

Akşam 8'de bekliyor beni.

Ben güzel giyindim, hazırlandım, dar siyah eteğim, beyaz bluzum. Bol bol Samsara sürdüm. Hava yağmurlu.

Çaldım Ejder'in kapısını tam 8 gibi. Meraklı, heyecanlı. Hafif günün olayları germiş gibi onu. Ben anlatıyorum, çocuklar. Biraz yazıdan konuştuk. Dr. Fevzi Renda. Biraz Coca Cola yudumlayabilirmişim. Potasyum patateste var, muzda var, portakal suyunda var. İlaca devam.

Yanına oturdum. Saçlarım filan çok iyiydi. Nasıl mutlu. Yüzü değişiyor. Yanağını öpüyorum.

Hemen bana portakal suyu yaptı. Patateslerim konuldu ateşe. Ayran için yoğurtlar alınmış. Çay...

Mango'nun mektubunu okudum. Çok güzel.

"I hope all is well for both of you" diyor.

Benim yaşım. Yaş meselesi. Gırgırına biz bunları konuşurken bir evlilik lafı.

"İngiltere'de aynı yaşta evleniyorlar. Bu aslında doğru değil. İngilizler buna önem verir."

Derken olağanüstü ilginç konuşmalar cereyan etti. Anımsadıklarımı buraya bölük pörçük yazacağım.

Benim hiçbir şey istememem konusu...

"Kendimi suçlu hissediyorum. 'Nazlı, şu saatte bekliyorum' diyorum. Sanki bir sekretere söyler gibi. Çok yakınız. Sen de birçok şey isteyebilirsin. 'Metin, şu şöyle olsun, bu böyle olsun' diyebilirsin. Her an seninle beraber olmak istiyorum. Gece gündüz seninle beraber olmak istiyorum. Başka kadınlar olsa bu durumda birtakım şeyler isterler. Daha önce hanımlar oldu. Hiçbir bağlanma, 'commitment' olmadı. Mesafeyi hep korudum. Gittiler, geldiler, baktılar benden iş çıkmıyor, kimisi beni bıraktı, kimini ben bıraktım. Bu kadınlara hiçbir özel paye vermedim. Hiçbirini yemeğe çıkartmadım. 'Bu iş böyle' dedim.

"Ama senin çok özel bir yerin var, isteyebilirsin."

Bunları söyledi Ejder.

Benim bir şeyler istememi istiyor.

Acaba ne?

Onun sağlığını ve mutluluğunu istediğimi söyledim.

"Sen çalışıyorsun. Dört kitap yazıyorsun."

"Ama başka kadın bunu anlamaz. Israr eder. Kötü şeyler doğabilir."

İlginç tüm bu konuşmalar... Kendimi anlattım. Hayatta hiçbir şey isteyemem. Verilmiş çünkü. İnisiyatifi ona bırakıyorum. O akıllı, benim düşündüğümü düşünür nasıl olsa.

Güldü.

"Bana büyük sorumluluk yüklüyorsun" dedi.

Bu minvalde çok ilginç konuşmalar...

"Sana çok bağlıyım" dedi.

Never Say Never'*ı izledik. En sevdiğim Bond filmi.*

"Yapamayacağın bir şeyi neden isteyeyim senden?" dedi birden.

"Neyi yapıp neyi yapamayacağımı nereden biliyorsun?"

Jet gibi.

"Seni evlat edineyim" dedi. "Seni nüfusuma geçireyim."

Gülmekten katılıyorum.

Filmi izleyemiyorum.

Ne demek istiyor ki?

Ertesi gün Berna'ya uğradım. Anlattım ona olayları.

"Senin ağzından duymak istiyor. Sana söylettirmek istiyor. Henüz sakın bir şey söyleme..." diyor.

"İstemediğimi de yapmam" diyor Ejder.

"Bana fikirler veriyorsun!" diyorum.

Bakıyor, gülüyor.

Dürüst. Hiç kimseye yalan söylememiş. Olayı idare etmemiş. Hep anlattı bana.

Bu, devamlı telefon eden Nilay da acaba iş için mi arıyor gerçekten? Telefonlar dikkatimi çekmişti. Kız hep arıyor.

Karı, "Özledim" diye açmış. Olayları anlatmış. Vakıf filan. Ayak tabii bütün bunlar.

"Beni bunlara karıştırma" demiş Ejder.

Ertesi gece evlilik teklif etmişti.

Kürşat aradı öğlen. Konuştuk, onlar da para alamamışlar. Yazılara devam ediyoruz.

Rüyamda pembe kocaman solucanlar döküyorum. Bakalım barsak işi nasıl gidecek?

Dördüncü sınıf öğrencileri bundaki değişikliği fark etmişler. "Hocam, gözünüzün içi gülüyor" demişler.

Sabah Sevgi Özel aradı. Ne denli nazik. Öykü rica ediyor. Onunla uzun uzun konuştuk.

Güneş'*te herkes tedirginmiş. Ankara Bürosu para alamıyor. İstanbul'da da belki yalnızca büyükler.*

Bırakmıştım antibiyotiği, yeniden başladım. Çünkü yeniden cırr...

22 Kasım 1990 Perşembe

Bahar Daldal aradı. Yazıları bekliyor. Nilşen aradı. Nilşen Ar. Eski dostum.

Bir telefon, Ejder,

"Madame Eray! Madame Eray, nasılsınız?" diyor. Barsağı soruyor.

Sergi 6.30'daymış.

Ejder'deydim. Ev misafiri Habib. Saat 6'da Margaret Thatcher istifa etmiş, onu konuşuyoruz.

Atladık bir taksiye, Galeri Mi-Ge'ye gittik. Akıl almaz bir kalabalık. Ejder'i selamlayanlar, o beni tanıştırıyor. Her tanıdığım gazetedeki yazılarımı okuyor. Bu önemli.

Ayşıl-Yıldırım Yavuz, Mümtaz oradaydı. Önder Şenyapılı, Prof Gönül Öney. Baş balerin Merih Çimenciler, oğlu Kerim Çimenciler, iyi bir okurum.

Ejder, Hikmet Şimşek'e sinirlendi. Malum konu. Gürer Aykal oradaydı. Zarif bir el öpüş. Bir sefir, Müşerref Hekimoğlu. Ser-

pil Bozer, sevgi dolu. Tam çıkarken Evin İlyasoğlu.

Habib dışarıda bekliyordu. Sergide birlikte görünmemiz bomba etkisi yaptı. Hissettim.

Habib evin içinde. Uzun entarisi, başında takkesiyle geziniyor. Ejder konuşuyor, gülüyor. Habib'e evlilik meselesini söylemiş olduğunu anladım.

Yedik bir şeyler, film izliyoruz.

12.00'yi geçe kalktım. Gece gene yatağına yatmamış. Ben gittikten sonra koltuğunda uyumuş salonda. Habib bulmuş bunu. Saat 3.00'te.

Ejder Habib'i ben zannetmiş, nasıl sevinmiş.

Sabah dedi ki,

"Sana bayılıyorum. Bayılıyorum bu dişiliğe. Rujun, parfümün, saçların, tırnakların, dizlerin. Yaşama bağlılık bu."

"Kader yüzüme güldü"
24 Kasım 1990 Cumartesi

İlginç gün. Heyecan yaşadım. Hafif korku, hafif panik. Panik atak gibi bir şey.

Ona bunu anlattım azıcık.

"Ben bu gün bir korku, bir panik, bir heyecan yaşadım" dedim.

Yanında hazan yaprağı gibi tir tir titredim bir an.

Ejder anladı. Hissetti. Üst üste bir iki sigara yakışından anladım. Ejder'le kuleye gidecektik, çıkamadık. Ben tir tir titriyorum. O hep bana yemecikler hazırlıyor. Tuhaf bir korku, bir panik var içimde.

Brazil'*i izledim.*

"Özel, sürpriz seçim senin için" dedi. "Akşam sihirbazlar var. Silvano, başkaları..."

Gece bir ara panikleyince, annemi, babamı merak ettim.

"Ara, ne olursun ara" dedi. Aradım. Konuştum annemle. Havadan, sudan.

Ebru ile konuştum.

Nevra Batu aramış gündüz. Hissetti mi Nevra?

Bir ara Ejder,

"Kader yüzüme güldü" dedi.

Müthiş bir laf bu tabii.

Bana Spanish Gardener*'i izletti.*

Sonra ben Fassbinder belgeseli izlemek istedim.

Querelle*'i çevirirken Fassbinder. Müthiş heyecanlandım. Gördü. O çalışıyor, geziniyor.*

Kadın baskını

Tam konuşuyoruz, planlar, kendi dünyamızdayız. Saat 12.00 gibi gece kapı çalındı, cart! cart!

"Baskın sana!" diye kadın sesleri.

Sevtap ve yakın arkadaşı Sevil Hanım.

"Aman ne ev. Müthiş bir ev! Yaşanan ev."

Girdiler içeriye. Ejder tanıştırdı. Kadınlar hemen hissettiler zamansız geldiklerini. Ben gayet rahat. Ejder buz gibi. Sert. Neredeyse soğuk, taş gibi. Aman Tanrım. Canı sıkıldı. Kadınlar nereye oturacaklarını şaşırdılar. İdare ettim ben. Ejder buz. Konu açılmıyor. Karılar ne yapacaklarını hafif şaşırdılar. Sevim tanımamış beni. Hafif merak ve kıskançlık hissettim.

"Kanyak" dediler. Verilmedi. Ejder tiyatrodan konuştu. Bob Wilson'dan filan. Muhteşem bilgiler. Ben de bilirmişim gibi Bob Wilson'dan bahsettim.

Kadınlar merakla bana bakıyorlar. Evli miyim? Nerede oturuyorum? Bodrum'da mı yaşıyorum? Bana bir ilgi.

Rafine ile yoz arasında bir şey bunlar. Sınırda, yoza daha yakın.

Pat! diye gelip geceyarısı, Küt! diye oturdular.

Sonra mecburen kalktılar. Kimbilir o saatte orada olmam ne merak uyandırmıştır.

Ejder'in çok canı sıkıldı. Çok sigara içti.

Masasına oturdu. Yazı yazıyor.

Bulgar Tiyatrosu üstüne bir yazı.

"Senden hiçbir saklım yok. Sana karşı apaçığım. Aklına ne takılırsa, ne istersen sor bana. Şu nasıl oldu filan diye hep sor bana" dedi.

Bu olay sosyetik orospuların gece baskınıydı. Buna şahit olmam canını sıkmıştı.

Hiç üstünde durmadım.

"Eskiden İstanbul'a çok giderdim. Kadınlar vardı orada burada. Onlar için giderdim" dedi.

Açık. Net.

"Cadaloz"

Bu günlerde aramızda geçen laf ola bir konuşma. Şakalar... Kahkahalar...

"Bu sabah seni on dakika izledim. Ciddi bir yüz. Öfkeli. Belki bir cadaloz. Belki bu güzel gülüş sahte" gibi bir şaka yaptı.

Birden alındım. Çok kırıldım.

"Bana hiç kimse cadaloz dememişti" dedim. Küskün kaldım.

"Ben gördüğümü söylüyorum" diyor şakacıktan.

"Düşünceler içindeyim" dedim. "Çok kırıldım. Bana hiç kimse bunu dememişti."

Taksi çağırdık. Çıkarken, "Bütün hayatın cadalozlarla geçmiş. Hiç bana cadaloz denir mi?" dedim.

Bilmiyorum üzüldü mü?

Ama ben çok üzüldüm.

"O zaman sana bir daha hiç şaka yapmayacağım. Ağzıma ilk geleni bir daha hiç söylemeyeceğim" dedi.

Çok üzülmüştü. Ben bir süre kırgınlığımı belli ettim.

"Bize karıların nazarı değdi" dedi.

"O dizleri sigortalatacağım. Onlara nazar değmesin!"

Kiçiputi dansı
14 Aralık 1990 Cuma

Radyo'ya gittim. Bahar sevgi içinde. Nükhet, Sibel. Hepsi oradaydılar. Kendim coşkuyla okudum dört yazıyı.

Hayran kaldılar. Gördüm.

Hemen daktiloya çekip denetime yolluyorlar. Pazartesi üç tane daha götüreceğim.

Para Ocak'ta, zamlı.

Kızılay. Oradan eve geldim. Yağmur şakır şakır. Yürüyerek geldim Ejder'e. Ona günün olaylarını anlattım. Az sigara içmiş, fal açıyor. Bir ara, içeride odasında dinlenmek istedi.

Yarın Hint Sefareti'nde kokteyl var. Hint dansları... Saçımı özel taratıp Hint elbisemi giymeye niyetliyim.

Ejder bütün eşyalarını değiştirmiş. Sordum. Yatak odasını giderken kadın almış, rüstik bir şeymiş.

Gece rüyamda Sevda And'ı gördüm. Nasıl gördüğümü anımsamıyorum.

Ejder gergin, sinirli.

Mango'nun mektubunu yazıyordu. Çok sigara içilmiş, tablaya baktım.

"Bana gereksiz hiçbir şey sorma!" dedi. Öyle bir şeyler. Sertçe.

"Ben odamda otururum" dedim.

Sessiz gazetemi okudum.

... Güzel giyindim. Parlak, "kraliçe" Hint elbisemi. Saçlarım iyi, parfümüm güzel. Samsara.

Ejder geldi.

"Saçlarını yaptırmadın mı?" diye sordu.

"Yaptırdım."

6.30'da çıktık.

Hint Sefareti. Tıklım tıklım kalabalık kokteyl. Sefaretin içine hayran oldum. Her tarafta aynalar, tanrıça heykelleri, tek bir buhur yanıyor, mumlar...

Ejder benim yanımda.

"Müstakbel karım. Haftaya evleniyoruz" diye tanıştırdı beni Büyükelçi'ye.

Kadınların da, erkeklerin de gözü benim elbisemde.

Mümtaz Soysal. Gazete yazılarımı okuyor. Sevinç Hanım. Alanor. Ejder'le tanıştırdım. Leyla Çambel. Elbiseyi çok beğendi.

Sitar çalıyor. Büyülü bir atmosfer. Morlu bir kız çıktı. Kiçiputi dansı yaptı, çok güzel.

Dr. Fevzi Renda. Fırladı yerinden, yanıma geldi. Eşiyle tanıştırdı beni.

"Gecenin kraliçesisiniz" diyor.

Geldik eve. O bulaşıkları yıkamıştı. Güzel patates salatası yaptı. Huzur içinde yattım. Yanıbaşımda küçük lambam yanıyor.

"Nikâh bu cuma"
15 Aralık 1990 Cumartesi

Yağmurlu ve kalabalıktı Tunalı Hilmi. Eve de, çocuklara da alışveriş yaptım.

Geldim eve. Binnaz yalnızdı, ev tertemiz.

"Nazlı Hanım, bu senin hakkın. Durdun durdun, turnayı gözünden vurdun" dedi. Anneannemin emektarı. Tembihli. Hiç kimseye bir şey söylemeyecek. Şapkamı giyip ona gösterdim.

Evden bir iki parça eşyamı daha alıp geldim Ejder'e.

Çalışıyor. Eşyaları yerleştirdim. Çay yapmıştı, içtim.

Oturdum deri koltuğa. Tanrım, ne güzel! Bin fikir geliyor aklıma radyo için.

Bir oturuşta "Halıcının Düşü"nü yazdım. "Antika Ayna"nın üstünden geçtim.

Profesör Sevda Şener, Ejder'i aradı. Ebru, girdiği Dil Tarih'in Tiyatro Bölümü sınavını birincilikle kazanmış. Notları çok yüksekmiş. Ejder heyecanlandı. Telefonu kapatıp bana anlattı. Korkunç mutlu olmuştum. Ebru, tiyatro yazarlığını seçmişti.

Seniye ve Zehra'ya telefon açtım. Seniye ile konuştum. "Unuttun bizi" diyordu. Anlattım olayları, yoğunluğu. Haftaya cumaya evleneceğimi söyledim.

Seniye çok heyecanlandı.

"Muameleler tamam mı?" diye soruyor.

Dr. Gülseren Hanım'ı aradım.

"Nikâh bu cuma" diye haber verdim. Heyecanlandı.

Ejder kızını aradı.

"Esra, cuma günü Çin lokantasında bir yemek var" dedi.

İlk kez söylüyor. Kız anlamış mıdır?

Aklıma bir yazı fikri daha geldi. Harika, gırgır. Midas gibi bir şey. Adam kaynanasına dokunuyor, kaynana altın oluyor. Aile bölünüyor. Adam kocakarının külçesini satmaya çalışıyor. Yakalanıyor vs...

Yemekten sonra Anayurt Oteli'*ni izledim.*

Şapkayı söyledim. Belki istemiyor. "Senin saçların en güzel başlık" dedi.

Banyo yaptım gece. Üstüme ek yorgan örtüldü.

İlginç. O uyurken kalktım. O Japon kutusunu açtım. Fotoğraflar... Birtakım kadın fotoğrafları. Gülen, çirkin bir sarışın. Hocalar, asistanlar da var galiba. Sevim'in de resmi vardı. Nilay karısı... Esmer, çirkin, Çingene gibi bir şey. İyice baktım fotoğraflarına.

İyi bozum olacak duyunca.

Kutuyu kapatıp yerine koydum.

Ejder'le konuştuk. Tüm basına haber verilsin istiyor. Tüm gazetelere... Nokta'*ya,* Tempo'*ya, ANKA'ya. Kadın dergilerine.*

Bahar aradı. Radyo oyunları için bir yönetmen bulmuşlar. Kâzım Akşar. Ejder de tanıyor. "Çok iyidir" dedi.

Ben Sezai Bayer, Nurcan Akad ile konuştum. Ahmet Tan'a haber verdim.

Ahmet,

"Nazlı, sen çok iyi bir insansın. Metin And çok şanslı" dedi.

Benimle bir yerde yemek yemek istedi. Tabii zaman yok. Onu sordum, hayatı karışık. Ejder dinliyor.

ANKA Ajansı'nı, Elele*'yi,* Kadınca*'yı aradım. Serpil Gülgûn'la konuştum. Serpil şaşırdı. "Nasıl evlenme kararı verdiniz?" diyor. Kutluyor.*

Ejder, Ertuğrul Özkök'e bir mektup yazdı.

Ertuğrul yokmuş. Fatih Çekirge'ye not yazdım. Bilgi verdim. Çağırdım onu.

5. Henry*'yi izliyoruz bir yandan. Tuna Serim'le bağlantı kurmaya çalışıyorum.*

Kürşat'ı aramalıyım.

18 Aralık 1990 Salı

Ne gün, hey Tanrım!

Sabah Ejder beni uyandırdı.

"Nazlı, gazetelerden biri erken davranmış" dedi.

Hürriyet.

"Sanat dünyasında Eray-And nikâhı" diye başlık vermiş Hürriyet. *Altında da yazı. Bugün kıyılıyor gibi nikâh.*

Aslında benim hoşuma gitti. Her şeyde bir hayır vardır.

Ejder'in canı sıkıldı.

"Şimdi telefonlar gelir" diyor.

Kız sabahtan telefon etti. Yemeğin gününü de sordu.

Dün de aramıştı.

"Öğlen geleceğim. Ciddi bir şeyler konuşmaya" demişti.

Hemen bir şeyler sezinledim, kuşkulandım. Her seferinde sordum ona.

"Kızına evliliği haber verdin mi?"

Vermedi. Son güne sakladı. Her neyse...

Kız saat 11'de gelecekmiş. Ben saat 10.30 gibi gittim Gelincik Sokak'a.

Bütün okul, Tiyatro Bölümü çalkalanıyormuş bugün.

"Artık hoca Pasifiklerde dolaşır" diyorlarmış.

Telefon yağıyor. Okuyanlar arayıp tebrik ediyorlar.

Kızılay'a indim. Pasajlarda dolaştım. Kendime bir çift pembe terlik aldım. Çin Lokantası'na gidip, yemek için talimatları verdim.

6.30 gibi atladım bir taksiye, çaldım Ejder'in kapısını. Açtı kapıyı.

Belli, bir şey geçirmiş. Üzüntülü. Öyle. Hemen anladım.

"Günün nasıl geçti?"

"Eh, biliyorsun."

Telefon çok çalmış, bu açmamış. Sermet Erkin'den telgraf gelmiş.

Kızı sordum hemen.

"Sonra anlatırım" dedi.

Anlattırdım.

Kız sokakta birinden duymuş bunun evleneceğini. Annesi ondan sonra duymuş.

Kız demiş ki,

"Ben cuma günkü toplantının bunun için olduğunu biliyordum. Niçin gazeteden duydum? Niçin en son duydum?"

Alınmış, ağlamış. İki saat konuşmuş Ejder onunla.

"Doludizgin oldu. Kimseye haber veremeden, ikimiz arasında bir yere gidip evlenecektik..."

İşte ağlayarak gitmiş kız. Merdivenlerden aşağıya hıçkırarak koşmuş.

Bu üzgün, perişan.

Çok ama çok sigara içti.

Benim canım sıkıldı. Bir şey yiyip içmek istemedim. Üzüntümü belirttim ayrıca, karısının kızı nasıl dolduracağını bana söylemiş olduklarını...

Dikkatle dinliyor.

Tadımız tuzumuz kaçtı tabii. Kapris bu. Bana öyle geldi. Ejder'in bu kadar üzülmesi. Bir çöküntü halinde, karşımda öyle

oturuyor. Bir sigara, bir sigara daha.

Ben,

"Mutlu olmak istiyorum. Bunlar benim en mutlu günlerim. Bu mutluluğu yaşamak istiyorum" dedim.

Burnumdan getirdi kız. Günüm zehir oldu.

Üzülüyor, düşünüyor.

Bu arada Ejder gevşemek için viski içti. Şaka yollu konuşmalar.

O son otobüsü yakalamış. Son otobüs. Bir daha böyle bir şans olabilir mi? Şaka yollu beni kastediyor. Çok kaba geldi bu şaka bana.

"Senin de başka kısmetin talibin çıkmadı" diyor.

Bunlar şakalar. Şaka olduklarını söyledi zaten.

Kimbilir, biraz kırıcı.

Ben evlenmeyi hiç düşünmemiş olduğumu söyledim.

"Bir adam çıktı, dört elle sarıldın."

Bu da şakalarından biri.

"Saçma sapan konuşuyorum" diyordu.

Bir telefon, Refik Erduran.

"Kutluyorum" diyor.

İki buçuk paket sigara içti. Birini söndürüp birini yakıyordu.

Bir telefon. Tülin.

Mutluluk ve neşe içinde.

"Helal olsun!" diyor. "Sana bu kararı verdirebilen bir adam!"

Fotoğrafı görmüşler. Annem de söylemiş. Ankara'ya geliyorlar.

Büyük gerginlik geçiriyoruz ikimiz de. Tuhaf bir durum yaşıyoruz. Konuşmalarını da beğenmiyorum. Kırıcı.

"Toparlayamayacağım. Pat! diye ölebilirim" dedi bir an.

Dr. Gülseren Hanım'a gittim. Olayları çok güzel buluyor.

"Adamcağız hafif bir nispet yapmış. Hiç üstünde durmayın artık" dedi. "Sert adam diyorsunuz. Sakın paçayı kaptırmayın Nazlı Hanım. Sakın size de sertlik yapmasın" dedi.

Adamın yalnızlığı ve insansızlığı ilgilendiriyor onu.
"Acaba niçin?" diyor.

Nikâh günü
21 Aralık 1990 Cuma

Ne heyecanlı bir gün! Dün Tülin'le planlar yaptık. 3.00 gibi gideceğiz kuaföre. Kapı çalınıyor, sürekli çiçekler geliyor. Pembe güller, mor lilyumlar... Elbisemin üstüne Tülin'in yarım siyah astraganını giyerim belki.

Sabah Huzur Apartmanı'ndaydım. Öğlene kadar. Çok heyecanlıyım.

Çocuklar, Balgat'tan bir seradan özel çiçekler almışlar bana.

Telefon durmuyor.

Yusuf Efendi koşuşturuyor.

"Bir ihtiyaç var mı?"

Osman'la Tülin'e Ejder'i anlatıyorum. Merak ediyorlar. Tanımıyorlar onu.

O, yazdığı kitaplara gömülmüş. Tuhaf.

Elbisemi giydim. Saçlarımı Suntan'de yaptırdım. Saçlar harika oldu. Şapka ve tül takıldı. Müthiş durdu.

İnci ve Behçet'ten vazoda pembe ve beyaz güller geldi. Ne kadar güzel. Üstlerinde çiy damlaları var.

Osman beni görünce çok beğendi.

"Ablacığım, çok güzel olmuşsun, göz kamaştırıyorsun" dedi.

Ejder çok şıktı ve çok mutlu.

Jale Erzen aradı.

"Sen müthiş bir kadınsın!" dedi. İçten. Sınıf arkadaşım.

Benim üstümde şaplı muskam. Gizledim sütyenimin içine.

Girdik salondan içeriye.

Herkes,

"Çok güzelsin! Ne kadar güzelsin. Pırıl pırılsın!" diyor.

Mimar Ragıp Buluç ve eşi Oya.

Murat Karayalçın geldi.

Nikâh kıyıldı.

Fotoğraflar çekiliyor. Flaşlar patlıyor. Herkes oradaydı. Ufak röportajlar yapılıyor. Metin Uca. Genç bir gazeteci. Sorular soruyor bana heyecanla. Çapkın çapkın bakıyor. Onu çok sevdim. Cin gibi sorular soruyor. Evlenme cüzdanı bana verildi. Ejder müthiş mutlu. Uçuyor. Sevinç içinde.

Dışarıda kar başlamıştı. Biz eve geldik.

Çiçekleri içeriye koyduk.

Jale,

"Visconti filminden bir kişi gibisin" dedi.

Herkese bol bol gelin teli verdim.

Asıl ilginç. Nikâha Ahmet geldi. Hüzünlüydü. Hissettim. Hep bana baktı.

Dönüp dönüp arkama bakıyorum ona.

Ahmet çok kibar.

Öyle bir sahneydi o.

Evde zambaklar.

Aynaların önüne yerleştiriyorum çiçekleri.

Telgraflar geliyor.

Bir telefon. Erdal.

Kutluyor. Sevgi dolu. O günkü sesi kulağımda Erdal'ın. "Bütün kitaplarını peş peşe çıkartıyorum!" diyor. "Orphée, Geceyi Tanıdım, Hazır Dünya. *Kutluyorum sizi! Çok iyi bir şey yaptın" dedi. "Magazin basınına düşmeden."*

Berna, Ahmet'e dikkat etmiş.

"Kalbiyle geldi oraya" dedi. "Üzgün. Belki pişman. Neydi o hal?"

Bunu Öztan aramış. Kem küm laflar. Öylesine açılmış bir telefon.

"Bir şey mi sormak istiyorsun?" demiş Berna. "Nikâhlandılar."

"Nazlı kraliçe gibiydi."

Telefonlar devam ediyor.

Aykut Tankuter. Tunca Yönder aradı. Konuştum Tunca Yönder ile. Kutluyor. Ayten Gökçer'den güzel bir telefon. Gülriz Sururi, Engin Cezzar aradılar. Kutluyorlar.

Eczacı Ata Gök'ten bir kart geldi.

"Ben sizi hep prenslere layık görürdüm. Siz bir kralla evlendiniz."

Bir telefon. Kürşat. Tebrik ediyor. "Servisteki tüm arkadaşlar sizi kutluyorlar" dedi.

Bu arada bana TRT'den bir teklif. Şair Nigâr Hanım rolü!

O gün öyle bitti. Yorgunum, mutluyum, heyecanlıyım.

Dışarıda nefis bir kar yağıyordu. Çocukluğumdaki gibi...

Evliliğin başlangıcı
2 Ocak 1991

Sabah Çin lokantasından aramışlar. Hesap için. Ejder'in terziye de para vermesi lazım. Kredi alıp hepsini halledecekmiş. Kredi verilmiyor diye büyük bir küskünlük içinde. Suratı asık.

Hayatında ilk kez borçlanmış. Bu onu müthiş tedirgin ediyor.

"Hep düşünmeden verdim..." diyor. "Hayatım boyunca hiç düşünmeden verdim."

"Sen alabilir misin?" diye sordu. Ben parayı bulabilir miyim diye net sordu.

Ben düşünüyorum. Seyahatten de katiyen vazgeçmiyor.

"Evliliğimizin başlangıcı olacak" diyor.

Yani gözümün içine baktı. Soruyorum. Parası var. Faizde. Söyledim. Benim de öyle.

"Az yok mu?" filan. Soruyor.

Çıktı dışarıya, düşüncelenmiştim.

Gönül'le konuştum.

"Çocuk gibi. Hafif sorumsuz. Cin gibi... Seyahate gitmek istemediğini söyleyebilirsin" diyor. "Kötü bir niyet yoktur" diyor.

3 Ocak 1991 Perşembe

Sabah uyandım. Aklımda tabii bu düşünceler. Belki o da düşünmüş.

"Çin lokantası ne olacak?" diye sordu.

Berna'yı aradım. Ona uğrayacağımı söyledim.

Gittim Berna'ya.

Olayı anlattım. Bana bir şeyler tuhaf gelmişti. Berna şaşırdı. Bir gariplik buldu.

"Niçin kendi parasını çekmiyor?" diye sordu.

Uyanık ve dikkatli olmamı önerdi.

"Ani evlilik."

Bakalım istekleri devam edecek mi?

Adamcağız her şeye soyundu. Çok süratli oldu her şey. Para tükendi. Fakat herkes benim için, "Trilyonerle evlendi, Sheraton'un sahibesi oldu" diyor. "Sevda And'ın mirası Nazlı Eray'ın."

Berna,

"Çok erken" dedi. "Böyle para istekleri için çok erken. Niçin kendi parasını bozmuyor. Herif cin."

Kız o gün sarılmış buna ağlamış. Kapıları çarpmış. Ejder ağzını açıp bir şey söyleyememiş. Sevim duymuş. Bunların paniği mirasla ilgili. Protokol Yolu'ndaki evle ilgili.

Berna ile uzun uzun konuştuk. Acaba kıza para mı veriyor yüklüce?

Karar verdim. Gittim bankaya. Vadeli iki milyonu çektim. 5'e doğru geldim eve. Ejder bekliyordu.

"Ben vadeyi bozdum. İki milyonu buldum sana. Hemen restoranı çağır ve öde" dedim.

Üç kere dikkatle gözlerime baktı.

Acaba niçin?

Yusuf Efendi aradı. O da bir yerden para bulmuş bana. Evliliğimize "ani" gözüyle bakılıyor.

Berna,

"İzle onu" dedi.

Berna da büyütüyor olabilir. Ama bir gariplik gördü.

Yusuf Bey gelirse, niyetim bir kurşun döktürmek, Bacı'ya gitmek.

Ejder'in video kasetler satılmış. Fakat çok kazanamamış. Az hazırlanmış çünkü.

"Zararı yok" dedi.

Sordum,

"Ne kadar aldın?"

"10 milyon" dedi.

"Ah, keşke eline geçseydi" dedim.

"Ben onu seyahat için kullanmayı düşünmedim. Faize yatıracaktım" dedi.

Tabii ben bozuldum. Yüzümde can sıkıntısı. Oturdum, düşünüyordum.

Bakalım, benim verdiğim parayı koyacak mı?

Bunu düşündüm.

Hemen hissetti.

"Ne oldu? Canı sıkkın görünüyorsun. Para meselesi, değil mi?" dedi.

Bir şeyler söyledim.

Yusuf Efendi'yi aradım. Çağırdım onu. Hemen geldi. Mamak'a Zeynep Bakır'a gittik.

Çok ilginç fal.

Uçağı bildi. Seyahati bildi. Adamın kızı kudurmuş. Haberi yokmuş. Öğrenince kudurmuş. Adam çok para alacak. Ondan para isteme. Şu anda darda. Karı kız bunu hep yolmuşlar. Kız köpek. Seyahat çok iyi geçecek vs.

Kurşun döktürdüm.

Ferahladım, açıldım. Geldim eve. Eve girdim. Bir telefon Ejder'e. Osman Hamdi kitabından bir para gelmiş.

Ben,

"A, bak ne iyi. Ne kadar acaba? Paranın gelmesi çok iyi" gibi

masumane bir şey söyledim.

Birden kızdı.

"Bana kitaplarımdan gelen paralar hakkında hiçbir şey sorma! Onlar beni hiç ilgilendirmiyor" dedi.

Sert çıkışına şaşırdım.

"Nedenini de söyleyeyim, bir kitabım çıktığında eski karım daha üstüne bile bakmadan 'Hadi çıkart paraları!' derdi. Sen sorunca aynı tepkiyi duyuyorum" dedi.

Ne tuhaf ve açıklayıcı.

Mata Hari

Sevgili Müren Abla. Seni o kadar çok seviyorum ki! Yıllardır yoksun. Gittin öbür tarafa. Ama hep kalbimdesin, inan seni dayanamayacak kadar özlediğim geceler ve pazar günleri oluyor. Otursam karşına, o halılı sedirine ve bir zamanlar yaptığımız gibi hayatı konuşsak. Beni usulca uyarırdın, kadının ve kızın söylediklerini fincanda görür gibi anlatırdın bana. Bilgilendirirdin beni. Canım Müren Abla.

Aslında seninle paylaştığım ayrı bir dünyam vardı. Ankara gecesinin ve pazar öğleden sonralarının yalnızlık dünyasıydı bu.

Üzülürdün bana.

Üzülme.

Hepsi çoktan bitti yaşadıklarımın.

Evden ayrıldığımı koşarak gelip sana söylediğimde çok kızmıştın bana.

"Ne yaptın böyle acele! Ekmeklerine yağ sürdün. Ama adam boşamaz seni" demiştin. Gene doğru bilmiştin her şeyi. Ama bende dayanacak güç kalmamıştı. Anlıyorsun değil mi Müren Abla? Duyuyorsun beni, değil mi?

Dayanacak gücüm kalmamıştı. Anneciğim yedi aydır derin bir komada, Hasanpaşa'daki bir hastanenin acilinde, bir odada uyuyordu. Ölüm gibi bir uyku.

Ejder, odadaki çekmecemin kilidini kırmış, hatıra defterimi ele geçirmişti.

Orada onun için "Hayvan herif, duygusuz adam" yazdığımı okumuştu. Durmadan mektuplar yazıyordu bana. Tuhaf, korkunç mektuplar... Sen de olsan kaçardın Müren Abla. Hadi, dinle beni. Tıpkı eskisi gibi. Yanına geldim."

Hatıra defterinden

Dört yıllık bir hayatın eşyası
27 Temmuz 1994 Çarşamba

Aman Tanrım, ne gün! Acaba yaşamımda bir dönüm noktası mı olacak?

Sevim'i çağırmıştım. Bulaşığı yıkattım, pürneşe. Sevim de mutlu. Ejder sabah İstanbul'a gitti.

Etrafı mektup bırakmış olabileceği düşüncesiyle iyice aradım. Bırakmamıştı mektup. Nasıl sevindim. Nasıl rahatladım. Bırakmamıştı.

Yazdığım romanın yanına gittim, 40 sayfa fotokopisini çektireceğim. Uyku İstasyonu. *Anneciğim için, delirmemek için yazdığım roman.*

Bir de baktım zarf İnanamadım. Annem için yazdığım romanın arasına koymuş. Bu daha da korkunç geldi bana.

Çocuklara haber verdim, inanamadılar.

Okudum mektubu. Kıskançlık var, Müren Abla'nın telefondaki sesi, erkek sanıyor onu. O erkeğin bana düşkünlüğü. Buna hatıra defterimde "Hayvan herif" yazdığımı okumuş. Bu pısırık, bu bilmemne. Tomris'i örnek göstermeler. Para hesapları, çok çirkin. Korkunç. "Şu kadar para verirsen şöyle olur, bu kadar para verirsen böyle olur. Kâğıt üstünde evli görünürüz. Sen istediğin gibi, ben istediğim gibi yaşarız."

Benim keyfimce yaşamama tahammül edemiyor. Ben bütün istediklerimi yapıyorum. Parti programlarım, televizyon, radyo programları... İkinci mühlet başlıyor. Aralığa kadar. Bu izleyecek.

Uçak paraları, bilmemne paraları, bir sürü şey.

İstanbul'daki eve katiyyen ayak basmayacağım. Aralığa kadar ikinci safhanın uygulanışı. O ilgi istemiyor. "Yuvamız" için her şey.

Zavallı bir mektup. Aslında bir dikta rejiminin deklarasyonu gibiydi.

İğrençti aslında. Haince. Bir an onun aklından şüphe ettim. Normal bir kişi böyle bir mektup yazamazdı. Böyle bir şeyle uğraşmazdı.

Çocuklar çok kızdılar. Konuşuyorum onlarla.

Birden karar verdim. Gönül'le konuştum. Araba çağırdık, taşıyabileceğimiz eşyayı taşıdık. Bir kamyonet de tuttum. Halılarımı, tablolarımı, gümüşlerimi, çiçeklerimin hepsini aldım. Bütün fotoğraflarımı toplayıp aldım. Sevim'i çağırdım, geldi. O çok üzüldü. Boş verdim. Kendime ait her şeyimi aldım evden. Epeyce eşyam varmış. Dört yıllık bir hayatın eşyası. Elbiseler, ayakkabılar, yünlüler, parfümler, pembe terliklerim.

Üstümde bir ferahlık. Hapishaneden kaçıp kurtulur gibi. Öyle bir duygu.

Hurçlar yaptık. Eve getirdik. Her neyse, dün ve bugün bana ait olan kasetleri, kitapları, yazıları, düş kasetlerini yerleştirdik Gelincik'teki odama.

Kuşum Pavarotti'yi aldım. Diğer kanaryam Köylü'yü kafesleriyle eve getirdik.

Ejder'in bülbüllerine yem bıraktım.

Çektim kapıyı arkamdan, çıktım o evden.

Ev kir içinde ve boşaldı. İnşallah bana ait olmayan şeyleri aldım sanmaz.

Yusuf Efendi'ye kendi evimde olduğumu haber verdim.

Ejder'e bir not yazayım dedim. Eve geri döndüm. Tozlu, terk edilmiş salona girdim. Çok tuhaf duygular içindeydim. Ev boş ve ürkütücü görünüyordu. Hava kararıyordu, kurukafayı yaktım, bir not yazdım onun ışığında.

Mektubunu alınca nasıl şaşırıp sarsıldığım. Yaralı bir insana tekme atmak gibi bir şey bu. Annesi yedi aydır bitkisel hayatta olan bir insanın acısını yaşamayan anlayamaz. Nasıl bu acıyı ona hissettirmemeye çalışışım. Eşyalarımı toplayıp çocuklarımın evine gelişim. Kendi kendime saygımdan dolayı. Bu olaya sevinecek çok insan olacak ve bunu kutlayacaklar. Sen de bunu göreceksin.

Edilen telefonların hepsinin kim tarafından edildiğini ayrıntısıyla biliyorum.

Bunlar önemli olmamalıydı. Evliliğimizden bir gün önce de edilmemiş miydi böyle bir telefon? Bunların devam edeceği belli değil miydi?

Evimi dışarıdan seyredişim. Gece karanlığında. Kalan eşyaların bana seslenişi... Piyanonun deli gibi Gershwin, Rhapsody in Blue*'yu çalması. Gece insanları, Wolfgang Borchert'in* Kapıların Dışında *oyunundaki erbaş gibi. Elbe Nehri olsaydı belki beni sıcak ve şefkatli kollarına alırdı.*

Annem. Belki beni sevmiş tek insan. Artık onun olmadığını biliyorum, ama gövdeciği yaşıyor. Soluk alıp veriyor, gözleri titriyor.

Çocukluğum bir transatlantik gibi uzaklaşıyor benden.

İstanbul.

Bir arabanın sileceği damlaları acımasızca siliyor. Onlar benim yüreğimin gözyaşları. Elimde 150 watt'lık ampuller, onları kırıp sıkıyorum sanki. Her yer kan içinde.

Paramparçayım.

Posta kutusuna koydum mektubu.

Sonra koşarak uzaklaştım o evden.

Samsara

Geçen yaz. Bayramın başı. Bodrum'dayım. Bahçemde oturuyorum. Bir telefon geldi. Ejder ölmüş. Bir felç geçirmiş, paldır küldür hastaneye kaldırmışlar. Yoğun bakımda kalmış. Kimse yok yanında. Sonra gelmişler. Ejder ölmüş. Yapayalnız.

O gün akşamüstü Gümüşlük'e gittim. Hava aydınlıkla karanlık arasıydı. Bilinçaltı, rüya rengi gibi. Ne tuhaf şey, birçok değişik hayvan yoluma çıkıyordu. Bir kertenkele, ufak bir yavru köpek, yatak odamda bir süleymancık...

Ben hissettim onları.

Gümüşlük yolunda koca bir kaplumbağa. Yolun ortasındaydı, inip aldım yerden. Ezilecekti.

Ters çevirdim, tutuyorum elimde. Başını çıkarttı. Kollarını, bacaklarını çıkarttı, debeleniyor.

Bir of! duydum. Derinden çekilmiş bir of!

Şaşırmıştım. İnsan sesiydi bu. Baktım, kaplumbağadan geliyordu. Dehşete düşmüştüm. Çekilen bu of!ları tanıyordum sanki.

"Of, of!" dedi hayvan, içini çekti.

Arabayı durdurup onu yandaki bir çimenliğe bıraktım.

Serin, gölgeli ağaçların dibine doğru yürüyüp gitti.

Nazlı Eray
20 Temmuz 2010 – 24 Eylül 2010
Budapeşte, Bodrum, İstanbul,
Ankara – Elizinn Pastanesi

Hayattan kurtarılmış sahneler

Sayfa 351-356 arasındaki fotoğraflar televizyon için hazırlanan iki video filminden aktarılmıştır.

Annemin rüya resmi.

Annemin en sevdiğim fotoğrafı.

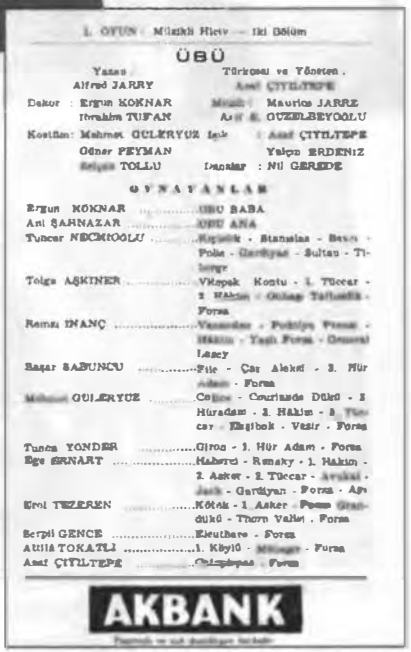
Ankara'da annemin kucağında.

Annem Şermin Hanım ve babam Lütfullah Bey. Hollywood artistleri gibi...

Kral Übü
oyununun broşürü.

1. OYUN : Müzikli Fiçe — İki Bölüm

ÜBÜ

Yazan : Alfred JARRY
Türkçesi ve Yöneten : Asaf ÇİYİLTEPE
Dekor : Ergun KOKNAR, İbrahim TUFAN
Müzik : Maurice JARRE, Asaf G. ÜZELBEYOĞLU
Kostüm: Mehmet GÜLERYÜZ, Işık : Asaf ÇİYİLTEPE, Oğuz PEYMAN, Yalçın ERDENİZ
Selçuk TOLLU, Danslar : Nil GEREDE

OYUNCULAR

Ergun KOKNAR ..... ÜBÜ BABA
Ani ŞAHNAZAR ..... ÜBÜ ANA
Tuncer NECMİOĞLU ..... Kaptanlık - Stanislas - Bevzi - Pole - Gardiyan - Sultan - Tiergr
Tolga AŞKINER ..... Vikopek Kontu - 1. Tüccar - 2. Hâkim - Oniag Tefterdâr - Forma
Remzi İNANÇ ..... Venceslas - Podulya Prensi - Hâkim - Yeni Forma - General Lascy
Başar SABUNCU ..... Fiti - Çar Alexis - 3. Hür Adam - Forma
Mehmet GÜLERYÜZ ..... Conjus - Courlande Dükü - 2. Hür adam - 3. Hâkim - 3. Tüccar - Ekşibok - Vezir - Forma
Tuncu YONDER ..... Giroa - 1. Hür Adam - Forma
Ege ERNART ..... Matarel - Remsky - 1. Hakim - 2. Asker - 2. Tüccar - Avukat - Jack - Gardiyan - Forma - Aşçı
Erol TEZEREN ..... Kötük - 1. Asker - Posen Grandükü - Thorn Valisi - Forma
Berpi GENCE ..... Eleuthere - Forma
Atilla TOKATLI ..... 1. Köylü - Mübaşir - Forma
Asaf ÇİYİLTEPE ..... Chimpanpas - Forma

AKBANK

Kral Übü
broşürünün içi.

Ege, Caddebostan'da "abstre merdivenler"de.

İstanbul'u terk etmeden önceki üzüntülü halim.

Ankara'ya ilk geldiğim yıl anneannem ve babamla.

Dört nesil bir arada. Solda annem, kucağında Banu, ortada ben ve kucağımda Ebru, en sağda anneannem.

İkizlerim Ebru ile Banu.

Ebru ve Banu.

Banu ile Ebru ben hastanedeyken.

Gülhane Hastanesi'nden çıktığımdan çok zayıftım.

Nazlı Eray Metin And

Sanat dünyasında Eray–And nikâhı

ANKARA (Hurriyet)

YAZAR **Nazlı Eray** bekarlığa veda ediyor. Öykü ve Roman yazarı **Nazlı Eray**, uzun süren bekarlığına sanat tarihi profesörü ve tiyatro alanındaki araştırmalarıyla tanınan **Metin And** ile evlenerek son veriyor. **Nazlı Eray**, evlendikten sonra da yazarlığa devam edeceğini ve eşi **Metin And**'ın kendisini bu konuda destekleyeceğini söyledi.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı **Murat Karayalçın**'ın bugün kıyacağı nikâhı, sanat dünyasından kalabalık bir davetli topluluğunun katılacağı ve **Nazlı Eray**'ın davetin sade bir şekilde geçmesi için yoğun çaba sarfettiği öğrenildi.

Metin And ile nikâhımızın ilk haberi.

Prof. Metin And, yazar Nazlı Eray'la evlendi

ANKARA sanat dünyasının iki ismi nikâh masasında yaşamlerini birleştirdiler. Fahrettin Kerim Gökay caddesindeki Belediye Başkanlığı'nda kıydığı nikâh töreninde Nazlı Eray ile Metin And, dün akşam evlendiler. Ankara Anakent Belediye Başkanı Murat Karayalçın'ın, İmar Daire Başkanlığı'nda kıydığı nikâh töreninde Nazlı Eray (And)'ın şahitliğini Ressam Gönül Duranoğlu, Metin And'ın şahitliğini ise mimar Raşit Bulaç yaptı. Karayalçın, törende başkentte sanat dünyasının önde gelen iki kişisinin nikâhını kıymaktan mutlu olduğunu belirterek, "Bu birliktelikte öyle umuyorum ki, Ankara'nın kültür yaşamını renklendiren iki ünlü ismin katkıları artacaktır" dedi.

(Fotoğraf: Ateş TÜMER)

Başka bir gazete haberinde Metin And ile nikâhımız.

PROF-YAZAR EVLİLİĞİ

Çöpçatanları Marilyn Monroe

Yazar **Nazlı Eray** ile tiyatro eleştirmeni Prof. Dr. **Metin And**'ın ani evliliklerine şaşıranlar olmadı değil. Ama çiftin evlenmesinden çok, seçtikleri evlenme günü ilginçti. Yılın en uzun gecesine rastlayan 21 aralığı nikah günü olarak seçen çift, yapılan espirilerden yakayı kurtaramadı. Prof. And ise derslerinde "Bu gecenin mitolojideki önemini" günlerdir anlattığını belirterek söyleştiği gazetecilere şu bilgileri aktardı:

"Bugün, bizim için kutlu bir gün olmasına karşın mitolojide kötü bir gece, çünkü kışın habercisi, bu gecede, Anadolu köylüsü kışın kötü geçmemesi için ayinler düzenler."

Eray ve And "nasıl tanıştıkları" sorulduğunun da "Fransız büyükelçiliğinde Fransız ihtilalinin 201. yıldönümü nedeniyle verilen kokteyide birbirlerine tanıştıkları"nı söylediler.

Tanıştıktan sonra yaz boyunca evlilik planları yaparak "flört" eden çift, evlilik kararını da kolayca veremedi. Prof. And, derslerinde ve yazılarında kullandığı usta üslubunu Eray'a karşı kullanmakta da zorlanmıştı. "Pat" diye evlilik teklif edemeyen Prof. And lafı biraz dönüp, dolaştırmıştı.

Çiftin çöpçatanı ise ilginç: **"Marilyn Monroe"**

"And ve Eray"ın en büyük ortak noktaları Marilyn Monroe hayranlığı. "Marilyn Monroe'yu evlenme teklifi öncesinde nasıl araya soktuğunu" ise şöyle itiraf etti:

"Evlenme teklif edeceğim gece Nazlı Hanım'a bir Marilyn Monroe filmi seyrettirdim."

Prof. And daha sonra Monroe ile ilgili bir anısını aktardı:

"Temizlik işlerini yapan kadın hep beni evlendirmek isterdi. Bir gün yatak odasında temizlik yaparken Monroe'nun çerçevelenmiş resmini gördü. Ve 'gelini çok beğendim Metin Bey' dedi."

Bir gazete kupüründe Ejder'le tanışma öykümüz...

Profesör Metin And Hocaşı yazar Nazlı Eray, sunucu Altan Aşar'ın çeşitli sorularını yanıtladı.

Körfez Savaşı'nın öğrettiği kelimeler

Bizim İnsanlarımız

TV-2 20.30

Toplumumuzda belli bir yeri olan, tanınmış insanlarımızın konu edildiği programın yapımcılığını İstanbul Televizyonu'ndan Fazilet Zafer, Özkan Yeğen ikilisi üstlenirken, sunuculuğunu Altan Aşar yapıyor.

Bu gece izleyeceğimiz "**Bizim İnsanlarımız**"ın üç konuğu ile iki sokak röportajı var. Konuklarımızdan biri Engin Noyan, ikincisi ise bir süre önce evlenen bir sanatçı çift. Profesör Metin And ile eşi, düşlerin yazarı olarak tanınan Nazlı Eray, sunucu Altan Aşar'ı Ankara'daki evlenme konuk etti.

Yapılacak iki sokak röportajı için, iki ilginç konu seçildi. İlk röportajın konusu, Körfez Savaşı nedeniyle insanlarımızın ne gibi sözcükler öğrendikleri olacak. Körfez Savaşı sırasında sık sık duyulan yeni sözcüklerden hangilerinin kalıcı olduğu, yapılan çeşitli röportajlarla araştırılacak.

İkinci röportajın konusu ise düşlerle ilgili. Mikrofonun çevrildiği kişiler, "Size sihirli bir değnek dokunsaydı ne olmak, ne yapmak isterdiniz?" sorusunun cevabını vermeye çalışacak.

Bir gazete kupürü: Balayında Paris'te haberlerini izlediğimiz Körfez Savaşı hayatımızda "konuşlanmış" bile!

Metin And ile nikâhta.

Nikâhta Ahmet Tan ile.

Nikâh günü, imzadan sonra.

Metin And kitaplarıyla...

Oxford'da Ejder ile.

Metin And ile İskele'de bir yemekte.

Banu Fransız sefaretinde çok sevdiği *Romeo ile Jülyet*'in önünde.

Ebru ve Banu ile...

Babamla Frankfurt'ta.

Kardeşim Osman ve annemin *Sevmek Zamanı*'ndaki
gibi yanımda gezdirdiğim fotoğrafı.

Sermet Erkin ve eşi Nuray ile.

Metin And ile birlikte pembe boruçiçekleriyle.

Gönül ve Özdemir Duranoğlu ile bir yılbaşı.

Ebru ve Metin And ile bir resepsiyonda.

Hokus pokus!

Metin And bir gazete numarası yaparken.

Ayşe Emel Mesçi ile Paris'te.

Metin And, Ayşe Emel Mesçi ile.

Ejder ile birlikte Paris'te tiyatrocularla.

Ejder, Bodrum'daki evinde sedirde uyuyor.

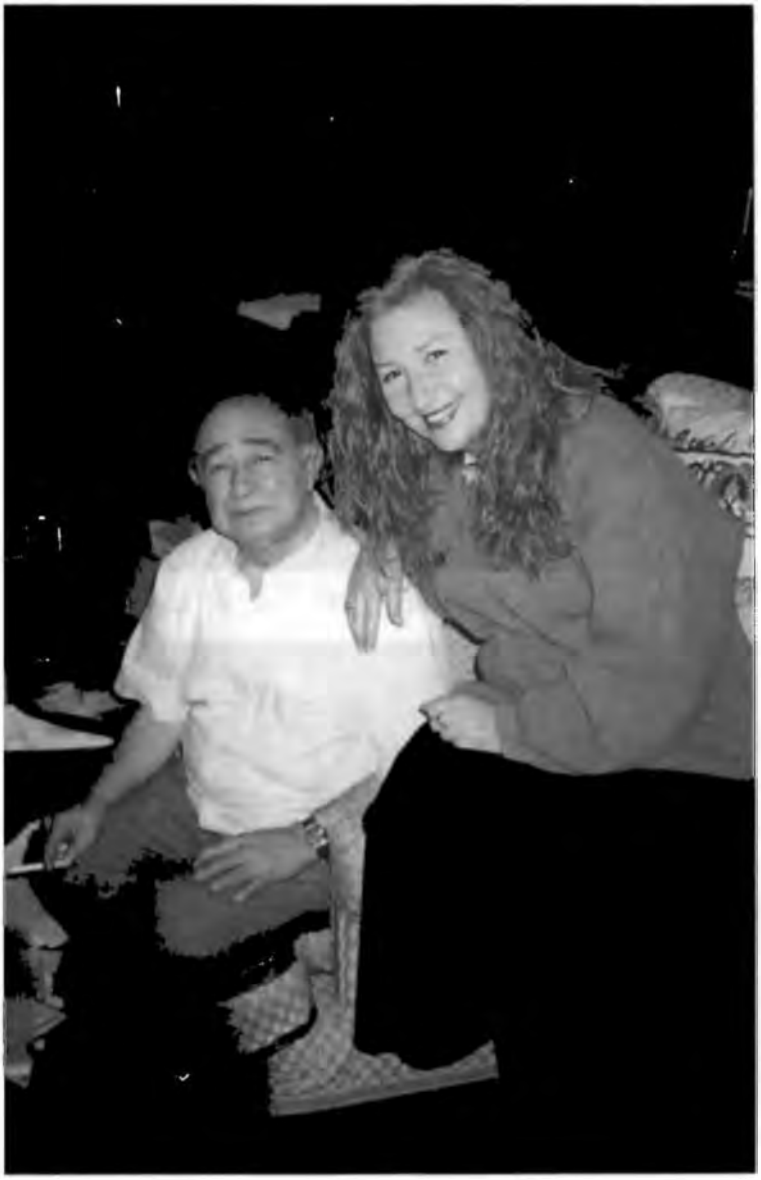
Salondaki sigara delikli koltuğun yanındayım.

Gönül Duranoğlu'nun evinde yeniyıl dansı.

Metin And ile.

Metin And ile salonda.

Ejder ile bir yemekte.

"Evet, ne diyorsun?"

Şara Sayın ile.

Kırmızı örtülü masalar.

Balkonda Protokol Yolu'na ve sonbahara bakıyorum...

Bir gece gezmesinde Attilâ Şenkon'un evinde.

Bir imza gününde.

Erdal Öz ile.

Pavarotti ile balkonda.

Sevdiğim fotoğraflarımdan biri.

Huzur Apartmanı'nın kapısında.

Huzur Apartmanı'nın bahçesinde.

Pavarotti'ye bir öpücük.

Gece çiçeklerine bakarken...

Huzur Apartmanı'ndaki evde kahve yaparken.

Ejder'in mutfağında sabah kahvesi.

Balkonda çiçeklerimle, salonda kitaplarımla...

Kurukafa, maskeler, altın gözlü cin ve ben...

TRT'de Seynan Levent'in "Akşama Doğru" programında (1994).

Eyüp'ü dinlerken.

Salondaki kurukafa ile.

Gelincik Sokak'a döndüğümde.

Bodrum'daki cennet gibi bahçem.

Fas sefiresiyle.

Bir Japon "çay töreni"nde.

Balkon benim mekânım...

İstanbul'da mutluyum...

Okurum Can Yıldız'la İlbank'taki evimde, kütüphanenin önünde.

Oxford'da İngiliz oyun yazarı Arnold Wesker
ve romancı Salman Rushdie ile gizli bir toplantı.

Yunan sefaretinde.

Seçimler için çekilmiş bir fotoğrafım.

Hint elbisemle.

Çok sevdiğim Bodrum'da.

Jale Erzen'in evinde.

2004'e girerken Fransız sefaretinde.

Sümbül ve Aydan ile Fransız sefaretinde.

Bir kış günü Bodrum'da.

Bir sefaret resepsiyonunda.

İstanbul için aldığım siyah takımımla.

Fransız sefaretinde.

"Elde var hüzün..."

Kürşat Başar ile.

Ah güzel İzmir...

Metin And'ın Ingrid Bergman'a benzettiği okurum Serpil'le (Kırel) İstanbul'daki evde (1992).

Oxford'da Salman Rushdie ile.

Bodrum'da bir ilkbahar.

Bir yılbaşı gecesi, Hint elbisemle.

Gelincik Sokak'ta.

Yeryüzü cenneti: Bodrum'daki bahçem.

Bir zamanlar Bodrum'da...

Bodrum'dayım ve ağaçların altında her şeyi unutuyorum.

Bodrum'da rengârenk bir dünya...

Bodrum'da antik tiyatroda.

Kuledibi'nde Galata Konak Cafe'ye çıkarken.

20 Ekim 2010 Çarşamba: Ejder'in evi satılmış ve yıkılmış bir halde.
Artık bu salonda operalar çalmıyor, sihirbazlar yok.
Bu da böyle bir yeniden doğuş, böyle bir *samsara!*

NAZLI ERAY

Tozlu Altın Kafes

Yaşamımdan Anılar

Kalamış, Beyoğlu, Ege'nin dünyası, yıllar sonra rüyada görülünce bile insanın içini yakan ilk aşk. Kalp acıyla ikiye bölününce insan ne yapar?

İstanbul'un en güzel, en ince minareleri kalbime saplanmıştı sanki, avucumda kırılan nardan üstüme kan akıyordu. Kaçtım şehirden. 18 yaşındayım, hayat önümde upuzun bir yol.

Yarı karanlık eski Gülhane Hastanesi'nde yanık bir şarkı çalar, durur ağlarım; bana yeniden verilmiş canımı hisseder ağlarım. Yaşlı Ejder'in Protokol Yolu'ndaki tuhaf evi. İçine girdiğim tozlu altın kafes. İki insanın birbirini zedelediği yıllar. Manev eziyeti öğreniyorum. Piyanonun üstünd Polonya'daki toplama kampından gelen kurukafa bana göz kırpıyor.

"N'aber yoldaş?" diyor.

Ve şimdi, bu yazılanların hiçbiri yok. Akmış gitmiş su gibi.

ISBN 978-605-111-9
9 786051 1194
Sertifika No: 11

21 TL